J.V. STALİN

ESERLER

CİLT 13

inter
yayınları

J.V. STALİN □ ESERLER CİLT 13

Bu kitap **J.V. Stalin —Werke, Band 13** başlığı ile **Dietz-Verlag, Berlin** tarafından 1954'de yapılan birinci Almanca baskısından Türkçe'ye çevrilmiştir.

Yayınevi

1. Basım	: Aralık 1992
Dizgi	: Gül Ajans (347 05 62 - 347 34 64)
Baskı	: Teknografik Matbaacılık A.Ş.
Kapak	: İnter Grafik - Tasarım
Kapak Baskı	: Anka Ofset

İNTER YAYINLARI

Ankara Cad. No: 31
Fahrettin Kerim Gökay Vakfı İş Hanı
Kat: 4 Daire: 51
CAĞALOĞLU-İSTANBUL
Tel: 519 16 16

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ!

J.V. STALİN

ESERLER - CİLT: 13

TEMMUZ 1930—OCAK 1934

SBKP(B) MK MARX-ENGELS-LENİN-STALİN ENSTİTÜSÜ

Çeviren:
Saliha N. KAYA
Red:
İsmail YARKIN

İÇİNDEKİLER

Önsöz 9
SBKP(B) XVI. Parti Kongresi'ne MK'nın Siyasi Faaliyet Raporunu Kapayış Konuşması 2 Temmuz 1930..... 13
Şatunovski Yoldaşa Mektup..... 26
Ç-e Yoldaşa Mektuplar..... 29
Demyan Byedni Yoldaşa (Bir mektuptan Parçalar)..... 32
Anti-Semitizm Üzerine Amerika'dan Yahudi Telgraf Ajansının Bir Sorusuna Yanıt..... 37
İdarecilerin Görevleri Üzerine Sosyalist Sanayi Fonksiyonerlerinin Birinci Birlik Konferansı'nda Konuşma 4 Şubat1931..... 38
Etçin Yoldaşa Mektup 49
Azerbaycan ve Grozni Petrol Tröstlerinin İşçilerine Kutlama Yazısı.....51
"Elektrosavod"a..... 52
Magnitogorsk. Magnitogorsk Büyük Şantiyesine..... 53
Traktör Merkezi Yönetiminin Başkanına Tüm Makine ve Traktör İstasyonlarına 54
Tahıl Tröstü İdaresi'nin Başkanına Tüm Sovyet Tahıl Çiftliklerine..... 56
Yeni Koşullar Ekonomik İnşanın —Yeni Görevleri
İdareciler Konferansı'nda Konuşma 23 Haziran 1931..... 57-79
I— İşgücü 58
II— İşçi Ücreti..... 60
III— Çalışmanın Örgütlenmesi 64

IV— İşçi Sınıfının Teknik Aydınları Sorunu ... 68
V— Eski Teknik Aydınlar Arasında Bir Dönüşün Belirtileri ... 71
VI— Ekonomik Muhasebe Üzerine ... 74
VII— Yeni Tarzda Çalışmak, Yeni Tarzda Yönetmek ... 76
"AMO" Tesisleri İşçilerine, Teknisyenlerine ve İdari Personeline 80
Harkov Traktör Fabrikaları İnşaatının İşçileri, Teknisyenleri ve İdari Personeline ... 81
"Tehnika" Gazetesine ... 82
Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine "Proletorskaya Revolutsiya" Dergisi Redaksiyonuna Mektup ... 83
Nijni-Novgorod Otomobil Fabrikaları ... 98
Alman Yazarı Emil Ludwig'le Görüşme ... 99
Nijni-Novgorod Molotov Oto Fabrikaları İnşaat Şefine ve Müdürüne ... 115
Saratov Biçerdöver Fabrikaları İnşaat Şefine ve Müdürüne ... 116
Olehnoviç ve Aristov'a Yanıt "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna gönderilen "Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" mektup vesilesiyle ... 117
Magnitogorsk. Magnitogorsk Metalurji Kombinası ... 123
"Associated Press" Haber Ajansı temsilcisi Bay Richardson'ın Bir Yazısına Yanıt ... 124
Şikayet Bürolarının Önemi ve Görevleri Üzerine ... 125
Ralph W. Barnes'in Sorularına Yanıt 3 Mayıs 1932 ... 127
Kuznetsk. Kuznetsk Metalurji Kombinası 130
Sovyetler Birliği Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin VII. Birlik Konferansına Kutlama Mesajı ... 131
Maksim Gorki'ye Kutlama Mesajı ... 132
Dinyeper Enerji Santralı Kurucularına ... 133
Leningrad'a Kutlama Mesajı ... 134
"Pravda" Redaksiyonuna Mektup ... 135
Bay Campbell Palavra Atıyor ... 136
Bay Campbell ile Görüşmenin Tutanağı 28 Ocak 1929 ... 138
OGPU'nun Onbeşinci Yıldönümü Dolayısıyla ... 146

SBKP(B) MK VE MKK ORTAK PLENUMU
7-12 Ocak 1933 147-209
Birinci Beş Yıllık Plânın Sonuçları 7 Ocak 1933 tarihli rapor 149-193
I— Beş Yıllık Plân'ın Uluslararası Önemi 149
II— Beş Yıllık Plân'ın Temel Görevleri ve Gerçekleştirilmesinin Yolu 159
III— Endüstri Alanında Dört Yılda Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları 164
IV— Tarım Alanında Dört Yılda Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları .. 172
V— İşçi ve Köylülerin Maddi Durumlarının Düzeltilmesi Alanında Dört Yılda Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları 178
VI— Kentle Kır Arasındaki Ticaret Alanında Dört Yılda Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları 183
VII— Düşman Sınıfların Kalıntılarına Karşı Mücadele Alanında Dört Yılda Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları 187
VIII—Genel Sonuçlar 191
Kırda Çalışma Üzerine 11 Ocak 1933'teki Konuşma 194
"Rabotnitsa"ya 210
İ.N. Bajanov Yoldaş'a Mektup 211
Kollektif Çiftlik Hücum İşçilerinin Birinci Birlik Kongresinde Konuşma 19 Şubat 1933 212-228
I— Kollektif Çiftlikler Yolu Tek Doğru Yoldur 212
II— Önümüzdeki Görev Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak 219
III— Çeşitli Noktalar 223
15. Yıldönümü Dolayısıyla Kızıl Orduya Kutlama Mesajı SSCB Devrimci Savaş Konseyi'ne 229
Bay Barnes'in Bir Mektubuna Yanıt 20 Mart 1933 230
S.M. Budyonni Yoldaş'a 231
Albay Robins'le Görüşme 13 mayıs 1933 (kısa tutanak) 232
Sovyetler Birliği Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin 15. Yıl dönümü Dolayısıyla Kutlama Mesajı 243
"New York Times" Muhabiri Bay Duranti ile Görüşme 25 Aralık 1933 245
SBKP(B) MK'nın Çalışması Üzerine XVII. Parti Kongresine Siyasi Faaliyet Raporu 25 Ocak 1934 250

I— Dünya Kapitalizminin Süregiden Krizi ve Sovyetler Birliği'nin Dış Politik Durumu 250
1— Kapitalist Ülkelerde Ekonomik Bunalımın Seyri 251
2— Kapitalist Ülkelerde Politik Durumun Kötüşleşmesi 257
3— SSCB İle Kapitalist Ülkeler Arasındaki İlişkiler 264
II— Ulusal Ekonominin Süregiden Gelişimi ve SSCB'nin İç Durumu 270
1— Sanayinin Gelişimi 273
2— Tarımın Gelişimi 279
3— Emekçilerin Maddi Durumunun ve Kültürünün Gelişimi 292
4— Mal Satışının Gelişimi ve Ulaşım 297
III— Parti 302
1— İdeolojik-Politik Önderlik Sorunları 303
2— Örgütsel Önderlik Sorunları 316
Kızıl İşçi-Köylü Ordusu Frunze Askeri Akademisi'nin Şefi ve Komiseri Şaposnikov Yoldaş'a Politik Çalışma Vekili Şçadenko Yoldaş'a 329
Kapayış Konuşması Yerine 31 Ocak 1934 330
Notlar 332
Kronolojik Biyografi 350

ÖNSÖZ

J.V. Stalin'in eserlerinin onüçüncü cildi, Temmuz 1930'dan Ocak 1934'e kadar yazılmış olan yazıları içermektedir.

Bu dönemde Bolşevik Parti sosyalizmin tüm cephe boyunca tam açılmış taarruzu politikasını hayata geçirerek ülkenin sosyalist reorganizasyonunda dünya çapında önemli tarihi başarılar kazanır. Sovyetler Birliği kuvvetli bir sanayi gücü haline, kollektif, mekanize bir tarımsal büyük işletmeler ülkesi haline gelir.

"SBKP(B) XVI. Parti Kongresi'ne MK'nın Siyasi Faaliyet Raporu'nu Kapayış Konuşması"nda J.V. Stalin, sağ oportünist liderlerin ikiyüzlü tutumunu açığa çıkarır. J.V. Stalin sosyalist inşanın başarılarını karakterize eder ve SSCB'nin sosyalizm dönemine girdiğini saptar. Sosyalizmin ***tek*** ülkede zaferi döneminde ***bir*** devlet çerçevesi içinde, ulusal dillerin sönüp gideceği ve ortak bir dilde kaynaşacakları anti-Marksist, anti-Leninist teorisini eleştirir ve ulusal dillerin ancak sosyalizmin dünya ölçüsünde zaferinden sonra ortak bir dilde kaynaşacakları programatik tezini gerekçelendirir.

"İdarecilerin Görevleri Üzerine" ve "Yeni Koşullar-Ekonomik İnşanın Yeni Görevleri" konuşmalarında J.V. Stalin, sosyalist sanayileşmenin hızlı bir temposunun tarihsel zorunluluğunu gerekçelendirir, ulusal ekonominin tüm dallarının yeniden inşası

yalist sanayinin yeni gelişme koşullarını ortaya koyar ve ekonomik inşanın yeni yönetim yöntemlerinin anahatlarını çizer.

SBKP(B) MK ve MKK Ortak Plenumundaki "İlk Beş Yıllık Plânın Sonuçları" raporunda J.V. Stalin, ilk beş yıllık plânın dört yılda gerçekleştirilmesinin çok büyük uluslararası öneme sahip olduğunu gösterir. Tüm kapitalist sistemin dünya ekonomik krizi tarafından sarsıldığı bir dönemde elde edilen beş yıllık plânının sonuçları, köhnemiş kapitalist ekonomik sistem karşısında Sovyet, sosyalist sistemin avantajlarını reddedilmez biçimde gösteriyordu.

Beş Yıllık Plân'ın zaferini garantileyen ana faktörlere değinirken J.V. Stalin herşeyden önce, mühendisler ve teknisyenlerle birlikte sosyalist yarışmayı ve Hücum Tugayları hareketini geliştirmekte muazzam bir enerji geliştirmiş olan milyonlarca işçinin ve kollektif köylünün aktivitesini ve özverisini, coşkusunu ve inisiyatifini vurgular.

Beş Yıllık Plân'ın sonuçlarıyla bağıntı içinde Parti'nin ana görevlerinin saptanmasında J.V. Stalin, toplumsal sosyalist mülkiyetin dolandırıcılardan ve hırsızlardan korunmasının özel önemine ve proletarya diktatörlüğünün her yönden sağlamlaştırılması gerekliliğine dikkat çeker.

"Kırdaki Çalışma Üzerine" konuşma ve "Kollektif Çiftliklerin Hücum İşçilerinin Birinci Birlik Kongresi'nde Konuşma", kollektif çiftlik düzeninin sağlamlaştırılması ve kırda Parti çalışmasının görevleri sorunlarını konu edinmektedir. J.V. Stalin köyde, maskelenmiş sınıf düşmanlarının yeni taktiğini açığa çıkarır ve Parti örgütlerini uyanıklığı güçlendirmeye çağırır. J.V. Stalin kollektif çiftlik inşasının bilançosunu çıkarır ve kollektif çiftlikleri Bolşevik, kollektif köylüleri varlıklı yapma şiarını atar.

J.V. Stalin'in "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna mektubu —"Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" ve "Olehnoviç ve Aristov'a Yanıt" yazıları, Bolşevizm tarihinin son derece önemli sorunlarını konu edinmektedir. J.V. Stalin, Parti tarihimizin Troçkist ve çeşitli diğer tahrifçilerini

teşhir eder ve Parti tarihinin incelenmesini bilimsel, Bolşevik yörüngeye çekme çağrısı yapar; Leninizmin, her renkten oportünizme karşı amansız mücadele içinde ortaya çıktığını, geliştiğini ve güçlendiğini vurgular. J.V. Stalin Troçkizmi karşı-devrimci burjuvazinin öncü müfrezesi olarak karakterize eder.

Demyan Byedni'ye mektupta J.V. Stalin, Demyan Byedni'nin tefrika edilen bazı şiirlerinin anti-yurtsever eğilimlerle dolu olduğuna ve Leninizme açıktan sırt çevirmeyi temsil ettiğine dikkat çeker. J.V. Stalin, Rus işçi sınıfının insanlığa, özgürlük ve sosyalizm için mücadelenin büyük örneklerini verdiğini vurgular. Bu, Rus işçilerinin yüreğini, dağları yerinden oynatmaya yetenekli, mucizeler gerçekleştirmeye yetenekli devrimci ulusal gurur duygusuyla dolduruyor. J.V. Stalin, Sovyet yazarlarını, en ileri proletaryanın destanlar şairi görevlerinin düzeyine çıkmaya çağırır.

"Alman Yazarı Emil Ludwig'le Görüşme"de J.V. Stalin, tarihte kişiliğin ve halk kitlelerinin rolü sorununu teorik olarak aydınlatır. Emil Ludwig'in sorularına yanıtlarında J.V. Stalin'in, yaşamını adadığı görevin, işçi sınıfının yükselişini teşvik etmek, sosyalist devleti sağlamlaştırmaktan ibaret olduğunu açıklar. Sosyalist devletin her sağlamlaştırılışı tüm uluslararası işçi sınıfının güçlenmesine katkıda bulunur.

Yabancı politikacılarla bir dizi görüşmelerde J.V. Stalin, Sovyet devletinin dış politikasını tutarlı barış politikası olarak karakterize eder, SSCB'yle kapitalist ülkelerin barış içinde birarada varolma ve bunlar arasında işsel ilişkilerin kurulma olanağını gerekçelendirir.

"SBKP(B) MK'nın Faaliyeti Üzerine, XVII. Parti Kongresi'ne Faaliyet Raporu"nda J.V. Stalin, SSCB'de sosyalizmin büyük zaferlerinin bilançosunu çıkarır, XVI. Parti Kongresi'nden sonra ülkede gerçekleşen esaslı değişiklikleri ve sosyalist ulusal ekonominin ve kültürün tüm dallarında, Parti'nin genel çizgisinin tam zaferini kanıtlayan başarıları vurgular. J.V. Stalin, Parti'nin başarılarını, çalışmasında kendisine Marx, Engels ve Lenin'in yenilmez öğretisini kılavuz edinmesine borçlu olduğunu vurgu-

başarılarını, çalışmasında kendisine Marx, Engels ve Lenin'in yenilmez öğretisini kılavuz edinmesine borçlu olduğunu vurgular. J.V. Stalin sanayi, tarım ve ulusal ekonominin diğer dallarında, kültür ve bilim alanında Parti çalışmasının bundan sonraki programının ana hatlarını çizer. J.V. Stalin'in, örgütsel yönetimi politik yönetimin düzeyine yükseltme, Parti'nin ideolojik çalışmasını ve kapitalizmin insanların bilincindeki kalıntılarına karşı mücadeleyi güçlendirme görevini koyar.

J.V. Stalin, kapitalizmin genel krizinin temelini oluşturduğu dünya ekonomik krizinin seyrini tahlil eder ve kapitalist sistemin genel krizi koşulları altında kapitalizmin, sanayinin yeni bir yükselişine ve gelişimine yol açmayan özel türde bir deprasyon yaşadığını gösterir. J.V. Stalin, kapitalist ülkeler içinde politik durumun ve ülkeler arasındaki ilişkilerin keskinleşmesini, aynı şekilde emperyalistler tarafından yeni bir dünya savaşının hazırlanışını karakterize eder.

J.V. Stalin savaş kundakçılarının plânlarını teşhir eder ve olayların gelişiminin bilimsel olarak gerekçelendirilmiş öngörüsüyle, Sovyetler Birliği'ne karşı bir savaşın emperyalistler için en tehlikeli savaş olacağına, SSCB halklarının devrimin kazanımları için ölüm-kalım pahasına mücadele edeceklerine, savaşın saldırganların tümüyle yenilgisine, bir dizi Avrupa ve Asya ülkesinde devrime ve bu ülkelerde burjuva ve toprak sahipleri hükümetlerinin paramparça olmasına yol açacağına işaret eder. J.V. Stalin, SSCB'nin dış politikasını barışın korunması politikası olarak karakterize eder. J.V. Stalin, emperyalist devletlerin bir saldırısına karşı onu korumaya hazır olmak için Sovyet ülkesinin savunma gücünü güçlendirme gerekliliğine dikkat çeker.

J.V. Stalin'in yoldaş Şatunovski'ye, yoldaş Ç-e'ye, Demyan Byedni'ye, Yoldaş Etçin'e, yoldaş İ.N. Bajanov'a mektupları; J.V. Stalin'in Ralph W.Barnes'ın sorularına yanıtı ve Bay Barnes'ın bir mektubuna yanıtı, keza Albay Robins'le görüşme, ilk kez, onüçüncü ciltte yayınlanmaktadır.

SBKP(B) MK Marx-Engels-Lenin-Stalin Enstitüsü

SBKP(B) XVI. PARTİ KONGRESİ'NE MK'NIN SİYASİ FAALİYET RAPORUNU KAPAYIŞ KONUŞMASI[1]

2 Temmuz 1930

Yoldaşlar! MK faaliyet raporu üzerine tartışmadan sonra, Parti Kongremizde, sağ muhalefetin eski liderlerinin sahneye çıkışıyla bağıntılı gerçekleşen şeylerden sonra, bana, son sözümde söyleyecek pek az şey kalıyor.

Raporumda, XVI. Parti Kongresi'nin, Partimizin tarihinde, herhangi bir biçimde resmen örgütlenmiş, kendi çizgisine sahip ve bu çizgiyi Parti çizgisinin karşısına çıkarabilecek bir muhalefetin bulunmadığı ender Parti Kongrelerinden biri olduğunu söyledim. Gördüğünüz gibi bu gerçekten doğrulandı. Parti Kongremizde, XVI. Parti Kongresi'nde yalnızca resmen örgütlenmiş bir muhalefet değil, burada kürsüye çıkıp Parti çizgisinin yanlış olduğunu açıklama hakkını kendilerinde görecek küçük bir grup ya da hatta tek tek yoldaşlar dahi yoktu.

Partimizin çizgisinin biricik doğru çizgi olduğu açıktır, onun doğruluğu öyle apaçık ve tartışma götürmez ki, sağ muhalefetin eski liderleri bile konuşmalarında, Partinin tüm politikasının doğruluğunu tereddütsüz vurgulamayı gerekli gördüler.

Elbette bütün bunlardan sonra, faaliyet raporunda geliştirilmiş olan önermelerin doğruluğu üzerinde uzun uzadıya durmak gerekli değildir. Bu gerekli değildir, çünkü apaçık doğruluğu karşısında, Parti çizgisini bu Parti Kongresinde daha fazla savunmaya gerek yoktur. Buna rağmen Sonsöz'den vazgeçmiyorsam, bunun nedeni, bazı yoldaşlar tarafından Kongre Prezidyumuna verilmiş olan bazı yazılı soruları kısaca yanıtlamayı ve sağ muhalefetin eski liderlerinin konuşmalarına ilişkin birkaç söz söylemeyi gereksiz görmememdir.

Bu soruların büyük bir bölümü, belli ikinci sorunları ele alıyor: Faaliyet raporlarında at yetiştirilmesine neden değinilmediği — Sonsöz'de buna değinilip değinilmeyeceği (*gülüşmeler*); faaliyet raporlarında konut yapımına neden değinilmediği — Sonsöz'de bu konuda bir şeyler söylenip söylenemeyeceği; faaliyet raporlarında tarımın elektrifikasyonu üzerine neden hiçbir şey söylenmediği — Sonsöz'de bu konuda bir şeyler söylenip söylenemeyeceği. Ve bu minval üzere devam ediyor.

Bütün bu yoldaşlara, raporumda, ulusal ekonominin tüm sorunlarına değinemediğim yanıtını vermek zorundayım. Ve yalnızca değinemedim değil, değinmemem de gerekliydi, çünkü sanayinin ve tarımın somut sorunları üzerine size rapor verecek olan Kuybişev ve Yakovlev yoldaşların rapor alanına tecavüz etmeye hakkım yok. Gerçekten de MK'nın faaliyet raporunda tüm sorunlar ele alınmış olsaydı, o zaman sanayi, tarım vs. üzerine raporlarında raportörler ne hakkında konuşacaklar (*Sesler*: "Çok doğru!")

Özel olarak, tarımın elektrifikasyonu sorusuna ilişkin, soru sahibinin bazı yanlışlıklar yaptığını belirtmeliyim. Artık tarımın elektrifikasyonuyla "doğrudan yüzyüze" olduğumuzu, ancak tarım Halk Komiserliği'nin bu meselenin gelişimini engellediğini, Lenin'in bu konuda farklı düşündüğünü vs. temin ediyor. Bütün bunlar doğru değildir, yoldaşlar. Tarımın elektrifikasyonuyla "doğrudan yüzyüze" olduğumuz söylenemez. Gerçekten tarımın elektrifikasyonuyla doğrudan yüzyüze olsaydık, o za-

man şimdiden belki de 10-15 arası reyonda elektrikli tarım işletmesine sahip olurduk. Fakat şimdilik buna benzer bir şeyimizin olmadığını pekâlâ biliyorsunuz. Tarımın elektrifikasyonu üzerine bugün söylenebilecek her şey, bizde elektirifikasyonun deneysel gelişme safhasında bulunduğudur. Tarımın elektrifikasyonunu hedefleyen deneyleri teşvik ederken Lenin de meseleyi böyle değerlendiriyordu. Bazı yoldaşlar, artık traktörlerin modasının geçtiğine ve traktörden tarımın elektrifikasyonuna geçmenin zamanı geldiğine inanıyorlar. Bu elbette hayalciliktir. Bu tür yoldaşların haddini bildirmek gereklidir, Tarım Halk Komiserliği de bunu yapıyor. Yani, soru sahibinin Tarım Halk Komiserliği'nden hoşnutsuzluğu haklı görülemez.

Soruların ikinci grubu ulusal sorunla ilgilidir. En ilginci saydığım bu sorulardan birinde, ulusal diller sorununun XVI. Parti Kongresi'ne raporumda ele alınışı ile 1925 yılında Doğu Halkları Üniversitesi'ndeki konferansımda[2] ele alınışı arasında karşılaştırma yapılıyor ve burada ortadan kaldırılması gereken belirli bir bulanıklık olduğu iddia ediliyor. "O zaman", deniyor soruda, "***(Kautsky'nin)*** ulusal dillerin yavaş yavaş yokolması ve ***(tek ülkede)*** sosyalizm döneminde tek bir ortak dilin yaratılması teorisine karşı çıktınız, bugün ise, XVI. Parti Kongresi'ne raporunuzda, komünistlerin ***(sosyalizmin dünya ölçeğinde zaferi döneminde)*** ulusal kültürlerin ve ulusal dillerin ortak bir dile sahip ortak bir kültür halinde kaynaşması taraftarı olduklarını açıklıyorsunuz — burada bir bulanıklık yok mu?"

Burada ne bir bulanıklık ne de herhangi bir çelişki olduğunu sanıyorum. 1925'deki konferansımda Kautsky'nin, geçen yüzyılın ortalarında birleşik bir Avusturya-Almanya devletinde bir proleter devrimin zaferinin, ulusların, ortak bir ***Alman*** diline sahip tek bir ***Alman*** ulusu içinde erimesine ve Çeklerin ***Cermenleştirilmesine*** yol açması gerektiği ulusal-şovenist teorisine karşı çıktım. Bu teoriyi, anti-Marksist, anti-Leninist bir teori olarak reddettim, ve bunu yaparken, SSCB'de sosyalizmin zaferinden sonra ülkemiz yaşamından, bu teoriyi çürüten gerçeklere dayandım. Bu teoriyi, XVI. Parti Kongremize faaliyet raporum-

dan görüleceği gibi, bugün de reddediyorum. Reddediyorum, çünkü tüm ulusların diyemem SSCB'nin uluslarının ortak bir ***büyük Rus*** diline sahip birleşik bir ***büyük Rus*** ulusu içinde erimesi teorisi, ulusal-şovenist bir teori, anti-Leninist bir teoridir; Leninizmin temel bir teziyle, ulusal farklılıkların yakın dönemde ortadan kalkamayacağı, hatta proleter devrimin ***dünya ölçeğinde*** zaferinden sonra bile daha uzun süre var olmak zorunda kalacağı teziyle çelişen bir teoridir.

Ulusal kültürlerin ve ulusal dillerin daha uzaktaki bir perspektifine gelince, ben her zaman, sosyalizmin artık güçlenmiş ve yaşam içinde genelleşmiş hale geleceği sosyalizmin ***dünya ölçeğinde*** zaferi döneminde ulusal dillerin kaçınılmaz olarak tek bir ortak dilde —bu elbette ne Büyük Rusça ne Almanca değil, bilakis yeni bir şey olacaktır— kaynaşmak zorunda olduğu Leninist görüşünü savundum ve hâlâ da savunuyorum. Bunu da aynı şekilde XVI. Parti Kongresi'ne raporumda, kuşkuya yer bırakmayacak şekilde açıkladım.

Bulanıklık bunun neresindedir ve neyin açıklanması gerekiyor?

Besbelli ki soru sahipleri en azından iki şey hakkında tam açık değiller.

Herşeyden önce, bizim SSCB'de artık sosyalizm dönemine girdiğimiz, bu döneme girmiş olmamıza rağmen ulusların yavaş yavaş ölmediği, bilakis tersine geliştiği gerçeği hakkında açık değiller. Gerçekten de artık sosyalizm dönemine girdik mi? Bizim dönemimiz genellikle kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi olarak tanımlanıyor. Lenin 1918'de bu dönemi, ünlü "'Sol' Çocukluklar ve Küçük Burjuvalık Üzerine"[3] makalesinde ilk kez beş ekonomik biçimiyle karakterize ettiğinde, bu dönem geçiş dönemi olarak tanımlandı. Bugün de, 1930 yılında, bu ekonomik biçimlerin bazıları eskimiş biçimler olarak yok olmak üzereyken, bu arada bu ekonomik biçimlerden biri yeni ekonomi biçimi, sanayide ve tarımda eşi görülmemiş bir hızla büyür ve gelişirken de bu dönem geçiş dönemi olarak adlandırılıyor. Bu iki geçiş döneminin özdeş oldukları, birbirinden temelden farklı olmadıkları söylenebilir mi? Tabii ki hayır.

1918'de ulusal ekonomimiz nasıldı? Yıkılmış bir sanayi ve kötü ünlü çakmaklar, kitlesel bir görüngü olarak kollektif ve sovyet çiftliklerin yokluğu, kentte "yeni" burjuvazinin ve kırda Kulakların gelişimi.

Bugün nasılız? Restore edilmiş ve yeniden yapılanma halinde olan sosyalist bir sanayi, yalnızca ilkbahar hasatı SSCB'nin toplam ilkbahar hasat alanının yüzde 40'ından fazlasını kapsayan gelişmiş bir Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftlikler sistemi, kentte can çekişen bir "yeni" burjuvazi, kırda can çekişen bir Kulaklık.

O zaman da geçiş dönemi, bugün de geçiş dönemi. Ve yine de bunlar birbirinden temelden farklı, dağlar kadar farklı. Ve yine hiç kimse, ciddiye alınması gereken son kapitalist sınıfı, Kulak sınıfının doğrudan tasfiyesi ile karşı karşıya olduğumuzu inkâr edemez. Sözcüğün eski anlamında geçiş dönemini artık geride bıraktığımız ve tüm cephe boyunca doğrudan ve tam gelişmiş sosyalist inşa dönemine girdiğimiz açıktır. Artık sosyalizm dönemine girdiğimiz açıktır, çünkü, sosyalist toplumun tamamlanması ve sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması daha çok uzak olmasına rağmen, sosyalist sektör şimdi, tüm ulusal ekonominin ekonomik manivelalarını elinde tutuyor. Ve yine de, buna rağmen ulusal diller asla ölmüyor ve tek bir ortak dilde kaynaşmıyor, tam tersine ulusal kültürler ve ulusal diller gelişip boy atıyor. Gelişmiş sosyalist inşa döneminde, ***bir*** ülkede sosyalizm döneminde ulusal dillerin yavaş yavaş ölmesi ve ***bir*** devlet çerçevesinde ortak bir dilde kaynaşması teorisinin yanlış, anti-Marksist, anti-Leninist bir teori olduğu açık değil midir?

Soru sahipleri ***ikinci olarak***, ulusal dillerin yavaş yavaş ölmesinin ve ortak bir dilde kaynaşmasının ***devlet içi*** bir sorun olmadığı, sosyalizmin ***tek*** ülkede zaferinin sorunu olmadığı, bilakis ***uluslararası*** bir sorun, sosyalizmin ***uluslararası*** ölçekte zaferinin bir sorunu olduğu konusunda açık değiller. Soru sahipleri, sosyalizmin ***tek ülkede*** zaferini sosyalizmin ***uluslararası*** ölçekte zaferiyle karıştırmamak gerektiğini kavramamışlardır. Lenin, ulusal farklılıkların hatta proletarya diktatörlüğünün

uluslararası ölçekte zaferinden sonra bile daha uzun süre varolacağını boşuna söylemedi.

Ayrıca, bir dizi SSCB ulusunu ilgilendiren bir durum daha gözönünde bulundurulmalıdır. SSCB içinde bir Ukrayna vardır. Ama başka devletlerin bünyesinde başka bir Ukrayna daha vardır. SSCB içinde bir Byelo-Rusya [Beyaz Rusya —ÇN.] vardır. Ama başka devletlerin bünyesinde bir başka Byelo-Rusya daha vardır. Ukrayna ve Byelo-Rusya dilleri sorununun bu kendine özgü koşullar gözönünde bulundurulmaksızın çözülebileceğini mi sanıyorsunuz?

Ayrıca SSCB'nin güney sınırında bulunan uluslarını alın, Azerbaycan'dan Kazakistan'a ve Buryat-Moğolistan'a dek. Bunların da hepsi Ukrayna ve Byelo-Rusya ile aynı durumdadır. Elbette burada da bu ulusların kendine özgü gelişme koşulları gözönünde bulundurulmak zorundadır.

Ulusal kültürler ve ulusal dillerle bağıntılı bu ve benzeri tüm sorunların bir devlet çerçevesinde, SSCB çerçevesinde çözülemeyecekleri açık değil midir?

Genelde ulusal sorun ve özelde, ulusal soruna ilişkin az önce değinilen soru konusunda durum böyledir, yoldaşlar.

Şimdi, sağ muhalefetin eski liderlerinin konuşmalarına geçmeme izin verin.

Parti Kongresi, sağ muhalefetin eski liderlerinden ne talep ediyor? Pişmanlık itirafları mı, kendi kendilerini kırbaçlamalarını mı? Elbette hayır! Partimiz, Parti Kongremiz asla, Parti üyelerinden, onları küçük düşürebilecek bir şey istemeyi aklından geçiremez. Parti Kongresi sağ muhalefetin eski liderlerinden üç şey talep ediyor:

Birincisi, Parti çizgisiyle kendilerinin savunmuş olduğu çizgi arasında bir uçurum bulunduğu, savunmuş oldukları çizginin objektif olarak sosyalizmin zaferine değil, bilakis kapitalizmin zaferine götürdüğü konusunda kendi kendilerine hesap versinler. (*Sesler:* "Çok doğru!");

İkincisi, bu çizgiyi anti-Leninist olarak damgalasınlar ve açıkça ve dürüstçe ondan uzaklaşsınlar (*Sesler:* "Çok doğru!");

Üçüncüsü, her türlü sağ sapmacıya karşı bizimle birlikte omuz omuza kararlı bir mücadele yürütsünler. (*Sesler*: "Çok doğru!" *Şiddetli alkışlar.*)

Parti Kongresinin sağ muhalefetin eski liderlerinden talep ettiği budur.

Bu talepler, Bolşevik olarak kalmak isteyen kişiler olarak onları küçültebilecek bir şey içeriyor mu?

Burada küçültücü hiçbir şeyin olmadığı ve olamayacağı açıktır. Her Bolşevik, her devrimci, kendisine saygısı olan her Parti üyesi, Partinin gözünde ancak, açık ve reddedilmez gerçekler, açıkça ve dürüstçe kabul edildiğinde yükselinebileceğini ve kazançlı çıkabileceğini anlayacaktır.

Bu nedenle, Tomski'nin, kendisinin Gobi çölüne gönderilmek ve yaban balıyla çekirge yemeye zorlanmak istendiği üzerine gevezeliklerini, bir devrimcinin onuru sorunuyla hiçbir ilgisi bulunmayan, bir taşra komedisinden alınma saçma şakalar olduğuna inanıyorum. (*Gülüşmeler, alkışlar*)

Parti Kongresinin, sağ muhalefetin eski liderlerine bu talepleri neden yeniden götürdüğü sorulabilir.

Bu taleplerin onlara Kasım 1929'da MK Plenumu[4] tarafından daha önce bir kez götürüldüğü olgu değil mi? Sağ muhalefetin eski liderlerinin o zaman bu talepleri yerine getirdikleri, çizgilerinden ayrıldıkları, onun yanlışlığını itiraf ettikleri, Parti çizgisinin doğruluğunu kabul ettikleri ve Parti'yle birlikte sağ sapmaya karşı mücadele etme sözü verdikleri olgu değil mi? Evet, bütün bunlar olgudur. O halde mesele nedir? Mesele, onların sözlerini tutmamış olmalarıdır, yedi ay önce üstlendikleri yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları ve hâlâ da getirmedikleridir. (*Sesler*: "Çok doğru!") Uglanov konuşmasında, onların MK Kasım Plenumunda üstlendikleri yükümlülükleri yerine getirmediklerini açıklarken tamamen haklıydı.

Şimdi bu Parti Kongresinde karşılaştıkları güvensizliğin kaynağı burada yatıyor.

Parti Kongresinin onlara bu talepleri yeniden götürmesinin nedeni budur.

Rikov, Tomski ve Uglanov burada, Parti Kongresinin kendilerine güvensizlik gösterdiğinden yakındılar. Ama suç kimde? Suç kendilerinde. Yükümlülüklerini yerine getirmeyen, güven bekleyemez.

Sağ muhalefetin eski liderlerinin sözlerini yerine getirme ve geçmişin üstüne bir çizgi çekme olanağı, fırsatı var mıydı? Elbette vardı. Ama bu olanak ve fırsatlardan yararlanmak için yedi ay boyunca ne yaptılar? Hiç bir şey!

Kısa süre önce Rikov Ural Parti Konferansı'ndaydı[5]. Yani hatasını düzeltmek için çok elverişli bir fırsata sahipti. Ama ne oldu? Yalpalamalarına açık ve kesin bir şekilde son vermek yerine "oyunlar" çevirmeye ve manevralar yapmaya başladı. Ural Konferansı'nın onu reddetmekten kendini alamadığı açıktır.

Şimdi Rikov'un Ural Konferansı'ndaki konuşmasıyla XVI. Parti Kongresi'ndeki konuşmasını karşılaştırın. İkisi arasında bir uçurum var. Orada Ural Konferansı'na karşı "oyunlar" ve manevralarla sahneye çıkıyor. Burada yüksek sesle ve anlaşılır bir şekilde hatalarını itiraf etmeyi, sağ muhalefetten kopmayı deniyor ve sapmalara karşı mücadelede Parti'yi desteklemeye söz veriyor. Bu değişim nedendir, nasıl açıklanır? Besbelli ki, Parti'de sağ muhalefetin eski liderleri için tehditkâr bir durumun ortaya çıkmış olmasıyla açıklanır. Bu nedenle Parti Kongresi'nin şu izlenimi kazanmış olması şaşırtıcı değildir: Bu kişiler baskı altında tutulmadıkça, bunlarla bir yere varılamaz. *(Genel gülüşmeler, uzun süren alkışlar.)*

Uglanov, MK Kasım Plenumunda verdiği sözü tutma olanağına sahip miydi? Evet, sahipti. Kısa süre önce konuştuğu, "Moselektrik" Fabrikası'ndaki partisizler toplantısını kastediyorum. Ama ne oldu? Bir Bolşevik'e yaraşır biçimde ortaya çıkmak yerine, orada Parti çizgisini kötülemeye başladı. Bunun karşılığında fabrika hücresinden gerekli reddi aldığı açıktır.

Şimdi bu konuşmayı, bugün "Pravda"da basılmış olan açıklamasıyla karşılaştırın. İkisi arasında uçurum vardır. Bu değişim neyle açıklanır? Sağ muhalefetin eski liderlerinin içine düştüklerini gördükleri aynı tehditkâr durumla. Parti Kongre-

si'nin buradan şu dersi çıkarmasında şaşırtıcı olan nedir: Eğer bu kişiler baskı altında tutulmazlarsa, bunlarla bir yere varılamaz. (*Genel gülüşmeler, alkışlar.*)

Ya da örneğin Tomski. Kısa süre önce Tiflis'te Trans-Kafkasya Konferansındaydı[6]. Yani günahlarını telafi etme fırsatına sahipti. Ama ne oldu? Oradaki konuşmasında Sovyet çiftlikleri, kollektif çiftlikler, kooperatifler, kültür devrimi ve buna benzer her şey üzerine konuştu, ama esas mesele üzerine, yani Sendikalar Merkez Konseyi'ndeki oportünist faaliyeti üzerine tek söz söylemedi. Bunun adı, Partiye karşı yükümlülüklerin yerine getirilmesi oluyor! Parti'yi aldatmak istedi, ama her birimizin üstünde milyonlarca göz olduğunu ve burada hiç kimsenin aldatılamayacağını kavramadı.

Şimdi Tiflis'teki konuşmasını, Sendikalar Merkez Konseyi yönetimindeki oportünist hatalarını doğrudan ve açıkça kabul ettiği, bu Parti Kongresi'ndeki konuşmasıyla karşılaştırın. İkisi arasında bir uçurum vardır. Bu fark neyle açıklanır? Sağ muhalefetin eski liderlerinin içine düştüklerini gördükleri aynı tehditkâr durumla. Parti Kongresi'nin bu yoldaşları, yükümlülüklerini yerine getirmeleri için gerekli baskı altında tutmasına kim şaşabilir? (*Alkışlar, tüm salonda genel gülüşme.*)

Parti Kongresi'nin bu yoldaşlara karşı hâlâ gösterdiği güvensizliğin kaynağı burada yatıyor.

Sağ muhalefetin eski liderlerinin bu tuhaftan da öte tavrı neyle açıklanır?

Geçen dönemde yükümlülüklerini bir kez bile dıştan baskı olmaksızın gönüllü olarak yerine getirmeye çalışmamış olmaları olgusu neyle açıklanır?

Bu en azından iki hususla açıklanır.

Birincisi, Parti çizgisinin doğruluğuna henüz tam ikna olmamış halde, gizlice belli bir fraksiyon çalışması sürdürmeleri bir süre için uslu davranıp, Parti'ye yeniden açıkça karşı çıkabilmek için elverişli bir fırsatı beklemeleriyle. Fraksiyon toplantılarında bir araya gelip Parti sorunlarını tartıştıklarında, genellikle şu hesabı yapıyorlardı: İlkbaharı bekleyelim, belki

Parti ekimde başarısızlığa uğrar — o zaman gerektiği gibi bindiririz. Ama ekim elverişli geçtiğinden, ilkbahar onlara herhangi bir artı puan getirmedi. Sonra yeniden hesap yaptılar: Sonbaharı bekleyelim, belki Parti tahıl alımında başarısızlığa uğrar — o zaman MK'ya bindiririz. Ama sonbahar da onları hayal kırıklığına uğrattı ve yine avuçlarını yaladılar. Ve ilkbaharla sonbahar her yıl tekrarlandığından, sağ muhalefetin eski liderleri pusuda yatmaya devam ettiler ve kâh ilkbahara kâh sonbahara umut bağladılar. (*Salonda genel kahkahalar.*)

Tabii bir mevsimden diğerine orada oturup Parti'ye saldırmak için elverişli bir an kolladıklarından, yükümlülüklerini yerine getiremediler.

Son olarak ikinci neden. Bu ikinci neden, sağ muhalefetin eski liderlerinin, bizim Bolşevik gelişme tempomuzu anlamamalarından, bu tempoya inanmamalarından ve genel olarak tedrici gelişim çerçevesini, kendiliğindenlik çerçevesini aşan her şeye kendilerini kapamalarından ibarettir. Dahası, bizim Bolşevik tempomuz, yeniden yapılanma dönemiyle bağıntılı yeni gelişme yollarımız, sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve bu keskinleşmenin sonuçları onlarda huzursuzluğa ve şaşkınlığa yol açıyor, onlarda korku ve endişe yaratıyor. Bu nedenle, Partimizin en keskin şiarlarıyla bağıntılı olan her şeyi kendilerinden uzak tutmaları anlaşılır bir şeydir.

Çehov'un ünlü kahramanı, Yunanca öğretmeni, "Kılıf İçindeki Adam" Byelikov'la aynı hastalıktan muzdariptir bunlar. Çehov'un "Kılıf İçindeki Adam" öyküsünü anımsıyor musunuz? Bilindiği gibi bu kahraman sıcak ve soğuk havada sürekli lastikler, pamuklu palto ve şemsiyeyle dolaşır. "İzninizle, Temmuz'da, bu sıcakta, lastiklere ve pamuklu paltoya ne gerek var?" diye sorulur Byelikov'a. "N'olur n'olmaz" diye yanıtlar Byelikov, "herhangi bir şey olabilir : Belki birden don gelir, o zaman ne olacak?" (*Genel gülüşmeler, alkışlar.*) Yenilikten, eski alışılmış darkafalı yaşamının dışında kalan her şeyden vebadan korkar gibi korkuyordu. Yeni bir yemek salonu açıldığında Byelikov hemen kaygılanır: "Bir yemek salonunun olması iyi olabi-

lir, ama aman dikkat edin bir şeyler olmasın". Bir tiyatro çevresi örgütlendiğinde, bir okuma salonu açıldığında Byelikov yine huzursuzlanır: "Bir tiyatro çevresi, yeni bir okuma salonu, neden? Aman dikkat edin, bir şey olmasın". (*Genel gülüşmeler.*)

Aynı şey sağ muhalefetin eski liderleri için söylenmelidir. Teknik Yüksek Okulların Ekonomi Halk Komiserliklerine bağlanması hikayesini anımsıyor musunuz? Topu topu iki teknik yüksek okulu, Yüksek Ekonomi Konseyi'ne bağlamak istiyorduk. Önemsiz bir mesele, diye düşünülebilir. Ama sağ sapmacıların amansız direnişiyle karşılaştık. "İki teknik yüksek okulu Yüksek Ekonomi Konseyi'ne bağlamak mı? Neden? Beklemek daha iyi değil mi? Aman dikkat edin, bu işte bir şeyler olmasın". Oysa şimdi bütün teknik yüksek okullarımız Ekonomi Halk Komiserliklerine bağlıdır. Ve hiçbir şey olmadı!

Ya da Kulaklara karşı olağanüstü önlemler sorunu. Sağ muhalefet liderlerinin bu vesileyle bize nasıl isterik bir çıkışta bulunduklarını anımsıyor musunuz? "Kulaklara karşı olağanüstü önlemler mi? Neden? Kulaklara karşı liberal bir politika yürütmek daha iyi değil mi? Aman dikkat edin, bu işte bir şeyler olmasın". Şimdi ise Kulaklığın sınıf olarak tasfiyesi politikasını gerçekleştiriyoruz, bu politikayla karşılaştırıldığında Kulaklara karşı olağanüstü önlemler bir çocuk oyuncağıdır. Ve hiçbir şey olmadı!

Ya da örneğin kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri sorunu. "Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftlikler mi? Neden? Bu kadar acelemiz mi var? Aman dikkat edin, Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftliklere bir şeyler olmasın".

Ve buna benzer birçok şey daha.

Yenilikten bu korku, yeni sorunlara bu yeni tarzda yaklaşma yeteneksizliği, bu "aman bir şey olmasın" huzursuzluğu, kılıf içindeki adamın bu karakter özellikleri, sağ muhalefetin eski liderlerinin Parti'yle gerçekten birleşmelerini engelliyor.

Kılıf içindeki adamın bu karakter özellikleri, zorluklar ortaya çıktığında, ufukta en ufak fırtına bulutu belirdiğinde, onlarda özellikle gülünç biçimler alıyor. Herhangi bir yerde bir zorluğa,

bir engele çarptığımızda, hemen huzursuzluğa düşüyorlar: Aman bir şey olmasın! Bir yerlerde henüz yarığından çıkmamış bir hamamböceği hışırdadığında, hemen ürkerek geri çekiliyorlar, endişeleniyorlar ve bağırıyorlar: Bir felaket, Sovyet iktidarının sonu! (*Genel kahkahalar.*)

Onları sakinleştiriyoruz ve henüz bir tehlike olmadığına, bunun korkulması gerekmeyen bir hamamböceğinden başka bir şey olmadığına onları inandırmaya çalışıyoruz. Boşuna çaba! Bağırmayı sürdürüyorlar: "Ne demek hamamböceği? Bu hamam böceği değil, kudurmuş binlerce canavardır! Bu hamamböceği değil, bilakis Sovyet iktidarının mahvı, çöküşüdür..." Ve —"Vilayetin tüm kalemleri harekete geçer"... Buharin bu vesileyle MK politikasının ülkeyi uçurumun kenarına getirdiğini, Sovyet iktidarının mutlaka, hemen olmasa da en geç bir ay içinde batacağını iddia ettiği tezler yazıp MK'ya gönderir. Rikov Buharin'in tezlerine katılır, ancak kendisiyle Buharin arasında son derece ciddi bir görüş ayrılığı olduğu kaydını ileri sürer, ona göre Sovyet iktidarı gerçi yok olacaktır ama bir ay içinde değil, bilakis bir ay ve iki gün içinde. (*Genel gülüşme.*) Tomski Buharin ve Rikov'a katılır, ama tezsiz yapamadıkları için, daha sonra sorumluluğunun üstlenilmesi gereken bir belgesiz yapamadıkları için onları protesto eder: "Size kaç kez söyledim ne isterseniz yapın, ama geriye belge bırakmayın, geriye iz bırakmayın." (*Tüm salonda katıla katıla gülüşmeler. Uzun süren alkış.*)

Ne var ki sonra, hamamböceği tehlikesinin yalnızca çocukları korkutacak bir şey olduğunu aptallar bile anladığında, bir yıl sonra, sağ sapmacılar yavaş yavaş kendilerine gelirler, cesaretlenirler ve hatta hiçbir böcekten korkmadıklarını açıklayarak övünmeye bile hazırdırlar. Sözkonusu olan zaten cılız ve hastalıklı bir hamamböceğidir. (*Gülüşmeler, alkışlar*) Ama ancak bir yıl sonra. O zamana kadar ise bu düzenbazlarla uğraşmak gerekir...

Sağ muhalefetin eski liderlerinin, Parti yönetiminin çekirdeğine yaklaşmalarını ve onunla tam birleşmelerini engelleyen hususlar bunlardır, yoldaşlar.

Buna nasıl çare bulunabilir?

Bunun için yalnızca bir çare vardır: Kesin olarak geçmişlerinden kopmak zorundadırlar, silahlarını tümüyle değiştirmek ve Partimiz MK'sıyla, bir Bolşevik gelişme temposu için mücadelesinde, sağ sapmaya karşı mücadelesinde, birleşmek zorundadırlar.

Başka çare yoktur.

Sağ muhalefetin eski liderleri bunu yapabilirlerse — iyi. Yapamazlarsa, o zaman sonuçlarından kendileri sorumludur. (*Tüm salonda uzun süren alkış. Tezahürat. Herkes ayağa kalkar ve "Enternasyonal"i söyler.*)

"Pravda" No. 181,
3 Temmuz 1930.

ŞATUNOVSKİ YOLDAŞA MEKTUP

Şatunovski yoldaş!

İlk mektubunuzu (Liebknecht üzerine) anımsamıyorum. İkinci mektubu (eleştiri üzerine) okudum. Tabii ki eleştiri gerekli ve kaçınılmazdır, ancak bir koşulla: Eleştiri verimsiz olmamalıdır. Ne yazık ki sizin eleştiriniz için verimli olduğu söylenemez. Şimdi eleştirinizin tek tek noktalarına geçiyorum.

1) Devrimden önce ***yalnızca*** Kulakların toprak satın aldığı doğru değildir. Gerçekte hem Kulaklar hem de ***orta köylüler*** toprak satın alıyordu. Toprak satın alan köylü çiftlikleri sosyal gruplara göre ayrıldığında, orta köylülere Kulaklardan daha çok sayıda çiftlik düştüğü görülür; ancak meseleye satın alınan toprakların miktarı açısından bakıldığında, ağırlık Kulaklardan yanadır. Konuşmamda[7] elbette orta köylülerden sözettim.

2) Budalalık yapmış olanların, Leninist pozisyonlara geri dönmeleri gerektiği ibaresi, bunların hatalarını terketmeleri gerektiği düşüncesini, başka sözcüklerle ifade ediyor. Bunun açık ve anlaşılır olduğunu düşünüyorum. Buna ilişkin "eleştirel" notunuz adeta eğlendiricidir.

3) Çavdarın domuz yemi olarak kullanılması konusunda da haksızsınız. Bende sözkonusu olan, çavdarın domuz yemi ola-

rak da uygun olup olmadığı değildir. Bende çavdar açısından sözkonusu olan, ***aşırı üretim krizi***dir[8], bu, çavdar için ekim alanlarının genişletilmesini zararlı hale getirir ve kapitalistleri (fiyat ilişkisi nedeniyle), çavdarı özel bir kimyasal işlemle yalnız domuz yemi olacak biçimde bozmaya yöneltir (bu tür çavdar insan beslenmesi için işe yaramaz). Bu "ayrıntıyı" nasıl görmezlikten gelebildiniz?

4) Kapitalizmin ***çürümesinin*** kapitalizmin ***büyümesini*** dıştaladığını iddia ederken daha da haksızsınız. İlyiç'in "Emperyalizm"ini[9] okuyun, tek tek ekonomi dallarında ve ülkelerde kapitalizmin ***çürümesinin*** başka ekonomi dallarında ve ülkelerde kapitalizmin ***büyümesini*** dıştalamadığını, bilakis şart koştuğunu kavrarsınız. Lenin'de bu "ayrıntıyı" nasıl görmezlikten gelebildiniz? Lütfen eleştirin ama, eğer eleştirinizin verimli olmasını istiyorsanız Leninist açıdan ve yalnızca bu açıdan eleştirin.

5) Ülkemizi "sömürge ülkeler tipinde" bir ülke olarak tanımlarken de haksızsınız. Sömürge ülkeler esasen kapitalizm ***öncesi*** ülkelerdir. Bizim ülkemiz ise kapitalizm ***sonrası*** bir ülkedir. Birinciler gelişmiş kapitalizm aşamasına henüz varmamışlardır. İkincisi gelişmiş kapitalizmi aşmıştır. Bunlar temelden farklı iki tiptir. Bu "ayrıntı" nasıl gözden kaçırılabilir, eleştirmen yoldaş?

6) Stalin'in görüşüne göre yeni ekonomik kadroların teknik bakımdan eskilere göre daha deneyimli olmaları gerektiğine[10] şaşıyorsunuz. Neden? Eski ekonomik kadrolarımızın restorasyon döneminde, teknik olarak geri olan ve bu yüzden büyük teknik deneyimler edinilemeyen eski işletmelerden yararlanıldığı dönemde yetiştikleri doğru değil mi acaba? Eski ekonomik kadroların yeni, modern teknik tesislerin işletmeye sokulduğu yeniden yapılanma döneminde, baştan başa yeniden öğrenmek zorunda olduklan ve yeni, teknik bakımdan daha eğitimli kadrolara sıkça yer açmak zorunda kalacakları doğru değil mi acaba? Eski işletmelerin kullanıldığı ve işletildiği zamanda yetişmiş olan eski ekonomik kadroların yalnızca yeni teknik

karşısında değil, yeni tempomuz karşısında da sık sık adeta çaresiz kaldığını reddetmek mi istiyorsunuz yoksa?

7) Mektubunuzun daha az hatalı değil ama, daha önemsiz ve tali olan diğer noktalarını geçiyorum.

8) Bana karşı "bağlılığınızdan" söz ediyorsunuz. Bu sözlerin ağzınızdan tesadüfen dökülmüş olması mümkündür. Mümkündür... Ama eğer bu sözcükler ağzınızdan tesadüfen çıkmadıysa, o zaman size kişilere karşı bağlılık "prensibi"nden vazgeçmeyi öğütlerim. Bu Bolşevik bir tarz değildir.. İşçi sınıfma, onun partisine, devletine bağlı olun. Bu gerekli ve iyidir. Ama bu bağlılığı kişilere karşı bağlılıkla, bu boş ve yararsız aydınca tumturaklı parlak sözlerle karıştırmayın.

Komünist selamlar

Ağustos 1930. ***J. Stalin***

İlk kez yayınlanmaktadır.

Ç-E YOLDAŞA MEKTUPLAR

Ç-e Yoldaş!

Yazınız yanlış anlaşılmalarla dolu. XV. Parti Konferansı'ndaki raporumda "sanayileşmenin (yani proletaryanın) çıkarlarıyla emekçi nüfus katmanlarının ana kitlelerinin çıkarlarının birliği"nden sözediliyor. Orada bizim sanayileşme yöntemimizin, yani sosyalist sanayileşme yönteminin, "milyonlarca kitlenin yoksullaşmasına değil, bilakis bu kitlelerin maddi durumunun iyileşmesine, iç çelişkilerin keskinleşmesine değil, hafiflemesine ve üstesinden gelinmesine yol açtığı"ndan[11] söz ediliyor. Dolayısıyla burada işçi sınıfının, emekçilerin ana kitleleriyle ve herşeyden önce köylülüğün ana kitleleriyle ittifakı söz konusudur. Dolayısıyla, sanayileşmenin ilerlediği ölçüde, yani ülkede proletaryanın gücü ve etkisi arttığı ölçüde hafifleyecek ve başarıyla üstesinden gelinecek olan, ***ittifak içi*** çelişkiler sözkonusudur.

Raporumda sözkonusu olan budur.

Fakat siz bütün bunları gözardı ettiniz ve proletaryayla Kulaklar arası çelişkilerden, yani Kulaklığı sınıf olarak tasfiye etmediğimiz müddetçe artacak ve keskinleşecek olan çelişkilerden söz ediyorsunuz.

Yani iki farklı şeyi birbirine karıştırdınız. Proletarya ile emekçilerin ana kitleleri arasındaki çelişkiyi, proletarya ile Kulaklık arasındaki çelişkiyle karıştırdınız.

Bu açık mı? Sanıyorum açıktır.

Komünist selamlar

Kasım 1930. ***J. Stalin***

Ç-e Yoldaş

1— Birinci mektubunuzda "çelişkiler " sözcüğüyle ***hokkabazlık*** yaptınız ve ittifak dışı çelişkileri (yani proletarya diktatörlüğüyle ülkenin kapitalist unsurları arasındaki çelişkileri), ittifak içi çelişkilerle (yani proletarya ile köylülüğün ana kitleleri arasındaki çelişkilerle) ***bir tuttunuz***. Eğer Parti'nin Troçkistlerle çatışmasının temellerini kavrama zahmetine katlanmış olsaydınız, bir Marksiste yakışmayan bu hokkabazlıktan kendinizi kurtarabilirdiniz. Troçkistler şunu iddia ediyordu:

a) Orta köylülükle işçi sınıfı arasındaki çelişkilerle ***baş edemeyeceksiniz***, orta köylüyle işçi sınıfı kaçınılmaz olarak bozuşacaktır, ve eğer muzaffer dünya devrimi yardıma gelmezse ittifak bozulacaktır;

b) Eğer muzaaffer dünya devrimi yardıma gelmezse kapitalist unsurların ***üstesinden gelemeyeceksiniz,*** sosyalizmi kendi gücünüzle kuramayacaksınız ve bir Termidor kaçınılmaz olacaktır.

Bilindiği gibi bu iki sorunda Troçkistler yenilgiye uğradılar. Fakat siz, Troçkistlerle çatışmalarımız üzerine açıklık kazanmaya tenezzül etmediniz. Bu nedenle yanıtımda, "çelişki" sözcüğüyle samimiyetsiz oyununuzu açığa çıkarmayı zorunlu gördüm ve iki farklı çelişkiler dizisini bir tutmamak gerektiğini anımsattım.

Peki siz buna nasıl yanıt verdiniz?

2— Dürüstçe hatanızı itiraf etmek yerine, sorundan "diplomatça" kaçındınız ve "çelişki" sözcüğüyle hokkabazlıktan "*iç* çelişkiler" sözcüğüyle hokkabazlığa geçtiniz, burada ittifak içi çelişkileri ülke içi çelişkilerle, proletarya diktatörlüğü ile kapitalizm arası çelişkilerle bir tuttunuz. Yani "usulcacık" hatanıza geri döndünüz, ona sadece başka bir biçim verdiniz. İki farklı çelişkinin birbiriyle karıştırılması ve bir sorunun "diplomatça" örtbas edilmesinin Troçkist-Zinovyevci zihniyetin karateristik bir özelliği olduğunu gizlemiyorum. Sizin bu hastalığa yakalanmış olduğunuzu sanmazdım. Şimdi herhalde böyle varsaymak gerekiyor.

Daha başka hangi oyunlara düşeceğiniz bilinemeyeceğinden, ben ise oyunlar için zaman ayıramayacak kadar sürekli işlerle korkunç derecede dolu olduğumdan, size veda etmeme izin verin. Ç. yoldaş.

7 Aralık 1930.

J. Stalin

İlk kez yayınlanmaktadır.

DEMYAN BYEDNİ YOLDAŞA

(Bir mektuptan parçalar)

8 . 12 tarihli mektubunuzu aldım. Öyle anlaşılıyor ki yanıtıma ihtiyacınız var. Güzel, işte yanıtım.

Önce bazı küçük ve darkafalı söz ve imalarınız üzerine. Bu "önemsiz şeyler" tesadüfi bir unsur olsaydı, görmezden gelinebilirdi. Ama o kadar çoklar ki ve kaleminizden öylesine dökülüyor ki, mektubunuzun bütün tonunu belirliyorlar. Bilindiği gibi müziği yapan tondur.

MK kararını "tuzak" olarak, "benim (yani sizin) batma saatimin geldiği"nin işareti olarak değerlendiriyorsunuz. Neden, hangi hakla? Bir MK kararının özüne inmek ve kendi hatalarını düzeltmek yerine, bu kararı "tuzak" olarak gösteren bir komüniste ne demeli?...

Övmek gerektiğinde MK sizi düzinelerce kez övdü. MK sizi düzinelerce kez (bazı şeylerinize göz yummamazlık etmeden!) Partimizden bazı grupların ve yoldaşların saldırılarına karşı korudu. Düzinelerce şair veya yazar şu ya da bu hatayı işlediklerinde MK tarafından eleştirildi. Bütün bunları normal ve anlaşılır saydınız. Ama şimdi, MK kendisini, sizin hatalarınızı eleştiriye tabi tutmak zorunda gördüğünde, birden homurdanmaya ve bir "tuzak"tan sözetmeye başlıyorsunuz. Hangi hakla? Belki MK'nın sizin hatalarınızı eleştirmeye hakkı yoktur? Belki MK kararı sizin için bağlayıcı değildir? Belki sizin

şiirleriniz her türlü eleştirinin üstündedir? Adı "kendini beğenmişlik" olan nahoş bir hastalığa yakalanmış olduğunuzu düşünmüyor musunuz? Daha fazla alçakgönüllülük, Demyan yoldaş...

Hatalarınızın özü neden ibarettir? SSCB'deki yaşamın ve yaşam tarzının eksikliklerinin eleştirisine, başlangıçta tarafınızdan gayet isabetli ve ustalıkla geliştirilen kaçınılmaz ve gerekli eleştiriye, kendinizi ölçüsüzce kaptırmanız ve kendinizi kaptırdığınız için, bu eleştirinin eserlerinizde, SSCB'ye, onun geçmişine ve bugününe ***iftiraya*** doğru yozlaşmasından ibarettir. "Ocaktan Aşağıya Gel"iniz ve "Acımasızca"nız bu türdendir. Molotov yoldaşın tavsiyesi üzerine bugün okuduğum "Pılıpırtı"nız da bu türdendir.

Molotov yoldaşın "Ocaktan Aşağıya Gel" tefrikasını övdüğünü söylüyorsunuz. Olabilir. Bu tefrikayı belki de Molotov yoldaştan daha az övmedim, çünkü orada (başka tefrikalarda olduğu gibi) hedefe tam isabet eden bir dizi olağanüstü pasajlar var. Ama orada ayrıca, bütün tabloyu bozan ve onu tek bir "pılıpırtıya" dönüştüren türden bir kaşık dolusu katran var. Sözkonusu olan budur, ve bu tefrikalarda müziği yapan budur.

Kendiniz karar verin.

Bütün dünya şimdi, devrimci hareketin merkezinin Batı Avrupa'dan Rusya'ya kaydığını kabul ediyor. Bütün ülkelerin devrimcileri, tüm dünya emekçilerinin kurtuluş mücadelesinin kalesi olarak umutla SSCB'ye bakıyor ve onu tek anavatanları olarak görüyorlar. Bütün ülkelerin devrimci işçileri Sovyet işçi sınıfına ve her şeyden önce Sovyet işçilerinin öncüsü olan ***Rus*** işçi sınıfına, politikası tüm ülkelerin proleterlerinin hayal edebileceği en devrimci ve aktif politika olan kabul görmüş liderleri olarak hep birlikte alkış tutuyorlar. Tüm ülkelerin devrimci işçilerinin liderleri, Rusya işçi sınıfının son derece öğretici tarihini, onun geçmişini, Rusya'nın geçmişini istekle inceliyorlar, çünkü gerici Rusya'nın dışında, devrimci bir Rusya'nın daha, Radişçev ve Çernişevski'nin, Şelyabov ve Ulyanov'un, Şalturin ve Alekseyev'in Rusya'sının varolduğunu biliyorlar. Bütün bun-

lar Rus işçilerinin yüreğini, dağları yerinden oynatmaya yetenekli, mucize gerçekleştirmeye yetenekli devrimci ulusal gurur duygusuyla dolduruyor (ve başka türlüsü de olamaz!).

Ya siz? Devrim tarihindeki bu en muazzam süreci kavramak ve en ileri proletaryanın bir ozanının görevleri düzeyine yükselmek yerine çukura düştünüz ve Karamsin'in eserlerinden son derece sıkıcı alıntılar ve "Domostroi"un* daha az sıkıcı olmayan vecizeleri arasında kendinizi yitirdikten sonra, bütün dünya önünde, Rusya'nın geçmişte bir vahşet ve pislik çanağı, bugünkü Rusya'nın ise tek bir "pılıpırtı" olduğunu, "tembellik" ve "ocağın üstünde oturma" isteğinin genel olarak Rusların ve dolayısıyla —Ekim Devrimini gerçekleştirdikten sonra elbette ki Rus olmaktan çıkmayan— Rus işçisinin de adeta ulusal bir karakteri olduğunu ilan etmeye başladınız. Ve bunun adı sizde Bolşevik eleştiri oluyor! Hayır, çok saygıdeğer Demyan yoldaş, bu Bolşevik eleştiri değildir, bilakis halkımıza ***iftira***, SSCB'ye ***kara çalma***, SSCB proletaryasına ***kara çalma*** ve Rus proletaryasına ***kara çalmadır.***

Ve bunun ardından MK'nın susmasını istiyorsunuz! Siz MK'mızı ne sanıyorsunuz?

Ve benim susmamı istiyorsunuz, çünkü, öyle anlaşılıyor ki, bana karşı "biyografik meyil" besliyormuşsunuz! Ne kadar da naifsiniz ve Bolşevikleri ne kadar az tanıyorsunuz...

Belki "kültürlü bir insan" olarak, Lenin'in şu sözlerini dinlemeyi reddetmezsiniz:

> "Biz, sınıf bilinçli büyük Rus proleterlerine ulusal gurur duygusu yabancı mıdır? Elbette hayır! Dilimizi ve anayurdumuzu seviyoruz, ***onun*** emekçi kitlelerinin (yani ***onun*** nüfusunun onda dokuzunun) bilinçli yaşama yükseltilmesi için, demokrat ve sosyalist olmaları için, en çok çabayı sarfediyoruz. Çar ajanlarının, çiftlik sahiplerinin ve kapitalistlerin güzel yurdumuzu hangi zorbalıklara, hangi baskıya, hangi boyunduruğa tabi

---

* *XVI. yüzyıldan yaşam kuralları ve ahlak bilim üzerine Rus derlemesi.* —***Almancaya çevirenin notu.***

kıldığını görmek ve hissetmek bize en çok acıyı veriyor. Bu zorbalıkların aramızda, Büyük Rusların kampında direnişe yol açmış olmasından, ***bu*** kamptan Radişçev, Dekabristler, yetmişli yılların Raznoçinzen-Devrimcileri'nin çıkmış olmasından, Büyük Rus işçi sınıfının 1905 yılında güçlü devrimci bir kitle partisi yaratmış olmasından, Büyük Rus köylüsünün aynı dönemde demokrat olmaya ve papazla çiftlik sahibini başından defetmeye başlamasından gurur duyuyoruz. Yarım yüzyıl önce yaşamını devrim davasına adamış olan Büyük Rus demokratı Çernişevski'nin şöyle dediğini unutmadık: 'Acınacak bir ulus, kölelerden oluşan bir ulus, tepeden tırnağa — hepsi köle'. Açık ve gizli Büyük Rus köleleri (Çarlık monarşisiyle bağlantılı köleler), kendilerine bu sözlerin anımsatılmasından hoşlanmıyorlar. Ama bizce bu gerçek yurt sevgisinin sözleriydi, Büyük Rus halk kitlelerinde devrimci ruhun eksikliği altında acı çeken bir sevgi. O zamanlar bu devrimci ruh yoktu. Şimdi, az olsa da, yine de mevcuttur. Ulusal gurur duygusuyla doluyuz, çünkü Büyük Rus ulusu ***aynı zamanda*** devrimci bir sınıf ortaya çıkardı, yalnızca müthiş pogromlar, idam sehpaları dizisi, işkencehaneler, muazzam açlıklar ve papazların, Çar'ın, çiftlik sahiplerinin ve kapitalistlerin önünde müthiş alçalma değil, ***aynı zamanda*** insanlığa özgürlük ve sosyalizm mücadelesi için muazzam örnekler sunabilecek durumda olduğunu kanıtladı." (Bkz. ***Lenin***, "Büyük Rusların Ulusal Gururu Üzerine".)[12]

Dünyanın en büyük enternasyonalisti Lenin, Büyük Rusların ulusal gururundan sözetmeyi böyle anlıyordu.

Ve böyle konuşuyordu, çünkü biliyordu ki

"Büyük Rusların (kölece kavranmayan) ulusal gururunun çıkarları, Büyük Rus (ve bütün diğer) proleterlerin ***sosyalist*** çıkarlarıyla ***örtüşmektedir***". (Bkz. aynı yerde)[13]

Lenin'in açık ve cesur "programı" budur.

Bu "program", işçi sınıfları ve halklarına sıkı sıkıya bağlı devrimciler için tamamen anlaşılır ve doğaldır.

İşçi sınıflarına ve halklarına bağlı olmayan ve bağlı olamayacak olan Leleviç tipindeki yozlaşmış insanlar için anlaşılır ve doğal değildir.

Lenin'in bu devrimci "program"ıyla, sizin son tefrikalarınızda savunulan sağlıksız eğilimi bağdaştırmak mümkün müdür?

Ne yazık ki mümkün değildir. Birbirleriyle hiç bir ortak yanları olmadığı için bu mümkün değildir.

Sözkonusu olan budur ve sizin anlamak istemediğiniz şey budur.

Yani eski, Leninist yolu tutmalısınız, ***her şeye rağmen***.

Meselenin özü bundan ibarettir, yoksa endişeyle, güya Demyan'ın "tecrit edilmek" istendiği, Demyan'ın "artık basılmayacağı" ve benzeri gevezelikler yapan korkuya düşmüş bir entelektüel'in boş yakınmalarından değil.

J. Stalin

12 Aralık 1930.

İlk kez yayınlanmaktadır.

ANTİ-SEMİTİZM ÜZERİNE

Amerika'dan Yahudi Telgraf Ajansının Bir Sorusuna Yanıt

Bununla sorunuzu yanıtlıyorum.

Ulusal ve ırkçı şovenizm, yamyamlık dönemine ait insanlık düşmanı âdetlerin bir kalıntısıdır. Irk şovenizminin en aşırı biçimi olarak anti-semitizm yamyamlığın en tehlikeli kalıntısıdır.

Anti-semitizm sömürücülere, emekçilerin darbelerini kapitalizmden uzaklaştıracak olan paratoner olarak hizmet eder. anti-semitizm emekçiler için bir tehlikedir, çünkü onları doğru yoldan çıkaran ve cangıla götüren yanlış bir yoldur. Bu nedenle tutarlı enternasyonalistler olarak komünistler anti-semitizmin uzlaşmaz ve yeminli düşmanıdırlar.

SSCB'de anti-semitizm Sovyet düzenine derinden düşman bir olay olarak yasa tarafından en sert biçimde izlenir. Aktif anti-semitler SSCB yasalarına göre ölümle cezalandırılırlar.

J. Stalin

12 Ocak 1931.

İlk kez
"Pravda" No. 329.

İDARECİLERİN GÖREVLERİ ÜZERİNE

Sosyalist Sanayi Fonksiyonerlerinin Birinci Birlik Konferansı'nda Konuşma[14]

4 Şubat 1931

Yoldaşlar! Konferansınızın çalışmaları sona eriyor. Karar tasarılarını kabul etmek üzeresiniz. Oybirliğiyle kabul edileceklerinden kuşkum yok. Bu karar tasarılarında —onları biraz biliyorum— sanayinin 1931 yılı için kontrol rakamlarını onaylıyorsunuz ve bunları gerçekleştirme yükümlülüğünü üstleniyorsunuz.

Bolşeviklerin sözü ciddi bir sözdür. Bolşevikler verilmiş sözü tutmaya alışkındır. Fakat 1931 yılı için kontrol rakamlarını gerçekleştirme yükümlülüğü ne demektir? Bu, sanayi üretiminin yüzde 45 yüksekliğinde genel bir artışını sağlamak demektir. Bu ise çok büyük bir görevdir. Dahası, böyle bir yükümlülük, yalnızca Beş Yıllık Plân'ımızı dört yılda gerçekleştirme sözü vermeniz anlamına gelmez—bu artık kararlaştırılmış bir meseledir, bunun için karar tasarısı gerekmez— ***bu onu temel, belirleyici sanayi dallarında üç yıl içinde gerçekleştirme sözü vermeniz anlamına gelir.***

Konferansın 1931 için plânı gerçekleştirme, Beş Yıllık Plânı üç yılda gerçekleştirme sözü vermesi iyidir. Ancak "acı deneyim"lerle gözümüz açıldı. Sözlerin her zaman tutulmadığını biliyoruz. 1930 başında da aynı şekilde yıllık plânı gerçekleştirme sözü verildi. O zaman sanayimizin üretimi yüzde 31-32

artırılacaktı. Ancak verilen söz tam olarak tutulmadı. Sanayi üretiminin artışı 1930 yılında gerçekte yüzde 25 tuttu. Şu soruyu sormamız gerekiyor: Bu yıl da aynı şey tekrarlanmayacak mı? Sanayimizin yöneticileri, fonksiyonerleri şimdi, 1931 yılında sanayi üretimini yüzde 45 artırma sözü veriyorlar. Ama sözün tutulacağının garantisi nerededir?

Kontrol rakamlarını gerçekleştirmek için, yüzde 45'lik bir üretim artışı sağlamak için, Beş Yıllık Plân'ı dört yılda değil, bilakis temel ve belirleyici üretim dallarında üç yılda gerçekleştirmek için ne gereklidir?

Bunun için iki ana koşul gereklidir.

Birincisi, bunun için reel ya da, bizde dendiği gibi "objektif" olanakların varolması.

İkincisi, işletmelerimizi bu olanaklar gerçeğe dönüştürülecek şekilde yönetme istek ve yeteneğinin varolması.

Geçen yıl plânın tam gerçekleştirilmesi için "objektif" olanaklara sahip miydik? Evet, sahiptik. Reddedilemez olgular bunu kanıtlıyor. Bu olgular, sanayinin geçen yılın Mart ve Nisan'ında önceki yılla karşılaştırıldığında yüzde 31'lik bir üretim artışı göstermesinden ibarettir. Öyleyse, bütün yıl için plânı neden gerçekleştirmedik? diye sormak gerekiyor. Engel olan neydi? Eksik olan neydi? ***Mevcut olanaklardan yararlanma yeteneği eksikti. Tesisleri fabrikaları ve madenleri doğru yönetme yeteneği eksikti.***

Birinci koşul, plânın gerçekleştirilmesi için "objektif" olanaklar veriliydi. Ne var ki, ikinci koşula yeterince sahip değildik: Üretimi yönetme yeteneğine yeterince sahip değildik. Ve tam da işletmeleri yönetme yeteneği eksik olduğu için, tam da bu yüzden plân gerçekleştirilemedi. Yüzde 31-32'lik bir artış yerine yalnızca yüzde 25'e ulaşabildik.

Elbette yüzde 25 ***artış*** büyük bir şeydir. Hiçbir kapitalist ülke 1930 yılında bir üretim ***artışı*** göstermedi, bugün de hâlâ böyledir. İstisnasız tüm kapitalist ülkelerde şiddetli bir üretim

gerilemesi var. Bu koşullar altında yüzde 25'lik bir ***artış*** ileri doğru büyük bir adımdır. Ama daha fazlasını yapabilirdik. Bunun için gerekli tüm "objektif" koşullara sahiptik.

Geçen yıl olanın bu yıl tekrarlanmamasının, plânın eksiksiz gerçekleştirilmesinin, mevcut olanaklardan gerektiği gibi yararlanmamızın, sözünüzün bir kısmının kağıt üzerinde kalmamasının garantisi nedir?

Devletlerin tarihinde, ülkelerin tarihinde, orduların tarihinde, başarı için, zafer için tüm olanakların varolduğu, ama liderler bu olanakları görmediği, onlardan yararlanmayı bilmediği için bu olanakların kullanılmadan kaldığı ve orduların yenilgiye uğradığı örnekler vardır.

1931 yılı kontrol rakamlarını gerçekleştirmek için gerekli olan tüm olanaklara sahip miyiz?

Evet, bu olanaklara sahibiz.

Bu olanaklar neden ibarettir, bu olanakların gerçeklik haline gelmesi için ne gereklidir?

Bunun için her şeyden önce ülkede yeterli miktarda ***doğal zenginlikler*** gereklidir: Demir cevheri, kömür, petrol, tahıl, pamuk. Bunlara sahip miyiz? Evet, bunlara herhangi bir başka ülkeden daha büyük miktarda sahibiz. Başka hiçbir ülkede bulunamayan yeraltı zenginlikleri kombinasyonuna sahip olan Ural'ı alın yalnızca. Maden filizi, kömür, petrol, tahıl — Ural'da neler yok ki! Ülkemizde her şey var, belki kauçuk dışında. Ancak bir iki yıl içinde kauçuka da sahip olacağız. Bu bakımdan, doğal zenginlikler açısından tamamen güvencedeyiz. Bunlardan gerektiğinden bile fazla var.

Başka ne gereklidir?

Bu muazzam doğal zenginlikleri halkın yararına kullanma istek ve gücüne sahip bir ***devlet iktidarı*** gereklidir. Böyle bir devlet iktidarına sahip miyiz? Evet, sahibiz. Ne var ki doğal zenginliklerden yararlanma çalışmamız her zaman kendi fonksiyonerlerimiz arasında sürtüşmesiz yürümüyor. Örneğin geçen yıl Sovyet iktidarı, onsuz daha fazla gelişemeyeceğimiz, ikinci bir

kömür ve maden üssünün kurulması sorununda belli bir mücadele yürütmek zorunda kaldı. Ancak bu engelleri artık aştık. Ve bu üsse yakında sahip olacağız.

Başka ne gereklidir?

Bu devlet iktidarının, milyonlarca işçi ve köylü kitlelerinin ***desteğine*** sahip olması gereklidir. Bizim devlet iktidarımız bu desteğe sahip midir? Evet, sahiptir. Bütün dünyada, Sovyet iktidarı kadar işçilerin ve köylülerin desteğine sahip başka hiçbir devlet iktidarı bulamazsınız. Sosyalist yarışmanın büyümesi, Hücum İşçisi hareketinin büyümesi, üretim ve maliye plânına karşı plân için mücadele kampanyası gibi olgulara atıfta bulunmayacağım. Sovyet iktidarının milyonlarca kitle tarafından desteklendiğini açıkça gösteren bütün bu olgular herkesçe biliniyor.

1931 için kontrol rakamlarını gerçekleştirmek ve aşmak için başka ne gereklidir?

Gerekli olan ayrıca, kapitalizmin onmaz hastalıklarından özgür ve kapitalizme göre ciddi avantajlara sahip olan bir ***toplumsal düzendir.*** Kriz, işsizlik, israf, geniş kitlelerin sefaleti —bunlar kapitalizmin onmaz hastalıklarıdır. Bizim toplumsal düzenimiz, iktidar bizim elimizde, işçi sınıfının elinde olduğu için, plânlı bir ekonomi yürüttüğümüz için, plânlı olarak kaynak sevkiktirdiğimiz ve bunları ulusal ekonominin tek tek dallarına bir şekilde dağıttığımız için bu hastalıklardan muzdarip doğru bir şekilde kapitalizmin onmaz hastalıklarından özgürüz. Kapitalizmden değildir. Kapitalizmden farkımız buradadır, kapitalizme göre tayin edici avantajımız buradadır.

Kapitalistlerin ekonomik krizden nasıl çıkmak istediklerine bakın. İşçilerin iş ücretlerini son haddine dek düşürüyorlar. Hammadde fiyatlarını son haddine dek aşağıya çekiyorlar. Ancak besin maddelerinin ve kitlesel tüketim sanayi ürünlerinin fiyatlarını bir nebze bile indirmek istemiyorlar. Bu, mal tüketicilerinin ana kitlesinin sırtından, işçilerin sırtından, köylülerin sırtından, emekçilerin sırtından krizden kurtulmak istemeleri anlamına gelir. Kapitalistler üzerinde oturdukları dalı kesiyorlar. Ve krizden çıkış yerine, krizin derinleşmesi sonucu

doğuyor, yeni, daha şiddetli bir krize götüren yeni ön koşulların birikmesi durumu ortaya çıkıyor.

Bizim avantajımız, aşırı üretim krizleri tanımamamızdır, milyonlarca işsize sahip olmamamız ve hiçbir zaman olmayacağımızdır, bizde üretimde anarşi bulunmamasıdır. Çünkü biz plânlı bir ekonomi yürütüyoruz. Ama hepsi bu değil. Biz, en yoğunlaşmış sanayi ülkesiyiz. Bu, sanayimizi en iyi teknik temelinde inşa edebileceğimiz ve bunun sonucunda eşi görülmedik bir emek üretkenliğine, eşi görülmedik bir birikim temposuna ulaşabileceğimiz anlamına gelir. Geçmişte bizim zaafımız, bu sanayinin dağınık ve küçük köylü çiftliğine dayanmasıydı. Ama bu ***bir zamanlardı.*** Bugün artık böyle değildir. Yarın, belki bir yıl içinde, dünyanın en büyük tarım işletmelerinin sahibi olan ülkesi olacağız. Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftlikler —bunlar büyük işletme biçimleridir—, daha bu yıldan, tüm satılık tahılımızın yarısını sağladılar. Bu ise, bizim toplumsal düzenimizin, Sovyet düzeninin bize hiçbir burjuva ülkenin rüyasında bile göremeyeceği bir hızla ilerleme olanakları sağladığı anlamına gelir.

Yedi millik çizmelerle ilerlemek için başka ne gereklidir?

İşçi sınıfının en iyilerinin çabalarını ***tek noktaya*** yöneltmek için yeterince birlik beraberlik içinde, ve zorluklar karşısında yelkenleri suya indirmeyecek ve doğru, devrimci, Bolşevik bir politikayı sistemli yürütecek kadar deneyimli bir ***Parti*** gereklidir. Böyle bir Partimiz var mı? Evet, var. Politikası doğru mu? Evet, doğru, çünkü ciddi başarılar kaydediyor. Bugün bunu, işçi sınıfının yalnızca dostları değil, düşmanları da kabul ediyor. Herkesin tanıdığı "saygıdeğer" centilmenlerin —Amerika'da Fish, İngiltere'de Churchill, Fransa'da Poincaré—, Partimize karşı nasıl hiddetlenip yaygara kopardıklarına bakın. Neden hiddetlenip yaygara koparıyorlar? Partimizin politikası doğru olduğu için, başarı üstüne başarı getirdiği için.

Tüm bunlar, 1931 için kontrol rakamlarını gerçekleştirmemizi kolaylaştıran, Beş Yıllık Plânı dört yılda ve tayin edici

üretim dallarında hatta üç yılda gerçekleştirmemize yardımcı olan objektif olanaklardır, yoldaşlar.

Böylece, plânın gerçekleştirilmesi için ilk koşul —"objektif" koşullar— bizde mevcuttur.

İkinci koşula, bu olanaklardan yararlanma yeteneğine sahip miyiz?

Başka bir deyişle, fabrikalarımız, tesislerimiz ve maden ocaklarımız doğru yönetiliyor mu? Burada her şey yolunda mı?

Ne yazık ki burada herşey yolunda değil. Ve Bolşevikler olarak bunu lafı dolandırmadan ve açıkça ifade etmeliyiz.

Üretimi yönetmek ne demektir? Bizde işletmelerin yönetimi her zaman Bolşevikçe ele alınmıyor. Bizde yönetmenin, kağıtları ve talimatları imzalamak demek olduğuna inanılıyor sık sık. Bu üzücüdür, ama olgudur. Bazen ister istemez Şçedrin'in Pompadour'larını* anımsıyor insan. Bayan Pompadour'un oğul Pompadour'a nasıl ders verdiğini anımsarsınız: Bilim üzerine kafa patlatma, bu tür şeylere dalma, bırak bunlarla başkaları uğraşsın, bu senin meselen değil —senin meselen kağıtları imzalamaktır. Biz Bolşevikler arasında da, yönetimi, kağıt imzalamaktan ibaret olan kişilerin az olmadığı, bizim ayıbımız olarak itiraf edilmelidir. Fakat meselelerin derinine inmek, teknikte ustalaşmak, branşının gerçek ustası olmak bakımından kendilerinde hiçbir şey görülmez.

Üç devrimi gerisinde bırakmış, zor bir iç savaştan muzaffer çıkmış, modern bir sanayi yaratma dev görevini çözmüş ve köylülüğü sosyalizm yoluna sokmuş olan biz Bolşeviklerin, üretimi yönetirken kağıtçıklara takılıp kalmamız nasıl olabildi?

Bunun nedeni, kağıt imzalamanın üretimi yönetmekten kolay olmasından yatmaktadır. Şimdi birçok idareci bu en az direnme yoluna girdi. Burada bizim, merkezin de suçu var. Yaklaşık on yıl önce şu şiar saptandı: "Komünistler üretim tekniğine henüz doğru dürüst vâkıf olmadıklarından, ekonominin yönetimini

* ***Pompadour*** *—Ünlü Rus mizahçısı Saltikov - Şçedrin'in "Pompadourlar ve Hanımları" eserinden darkafalı ve inatçı bir taşra kodamanı tipi.* ***—Almancaya çeviren.***

henüz öğrenmek zorunda olduklarından, eski teknisyenler ve mühendisler, uzmanlar üretimi yönetsin; siz komünistler ise işin tekniğine karışmayın, bilakis karışmaksızın tekniği inceleyin, üretimi yönetme bilimini durup dinlenmeksizin inceleyin ki sonra, bize bağlı uzmanlarla birlikte üretimin gerçek yöneticileri, branşınızın gerçek ustaları olabilesiniz." Şiar böyleydi. Ya gerçekte ne oldu? Bu formülün ikinci bölümü bir kenara atıldı, çünkü öğrenmek kağıt imzalamaktan daha zordur, formülün birinci bölümü ise, karışmama, üretim tekniğini incelemekten vazgeçme olarak yorumlanarak yüzeyselleştirildi. Bir saçmalık, zararlı ve tehlikeli bir saçmalık ortaya çıktı ve bundan ne kadar çabuk kurtulursak o kadar iyidir.

Yaşamın kendisi bize, bu alanda her şeyin yolunda olmadığı sinyalini tekrar tekrar verdi. Şahti Olayı[15] ilk ciddi sinyaldi. Şahti Olayı, Parti örgütlerinde ve sendikalarda devrimci uyanıklığın eksik olduğunu gösterdi. İdarecilerimizin teknik bakımdan inanılmaz derecede geri kalmış olduğunu, bazı eski mühendis ve teknisyenlerin, denetimsiz çalıştıkları için, yurtdışındaki düşmanlar tarafından durmaksızın "teklifler"le sıkıştırıldıkları ölçüde, daha da kolayca baltalama faaliyetine kaydıklarını gösterdi.

İkinci sinyal "Sanayi Partisi"ne[16] karşı davaydı.

Tabii ki baltalamanın temelinde sınıf mücadelesi yatıyor. Tabi ki sınıf düşmanları, sosyalist taarruza şiddetli bir direnişle karşı çıkıyorlar. Ama baltalamanın böylesine gelişmesini açıklamak için tek başına bu yeterli değildir.

Nasıl oldu da baltalama böylesine büyük bir boyut kazandı? Bunda suç kimin? Suç bizimdir. Eğer ekonominin yönetimini başka türlü örgütlemiş olsaydık, tekniği incelemeye, teknikte ustalaşmaya çok önceden geçmiş olsaydık ekonominin yönetimine daha sık ve uzmanlıkla müdahale etmiş olsaydık, o zaman sabotörler bu kadar çok zarar vermeyi başaramazlardı.

Kendimiz branşımızın uzmanları, ustaları olmalıyız, teknik bilgiye yönelmeliyiz — bu yolu bize yaşam pratiği gösterdi. Ama ne birinci sinyal ne de hatta ikinci sinyal gerekli değişimi sağlamaya yetmedi. Tekniğe yönelmemizin zamanıdır, çoktan

zamanıdır. Eski şiarı, tekniğe karışmama eski şiarını atıp, kendimizin uzman, eksper, bütünüyle ekonominin ustası olmamızın zamanıdır.

Sık sık şu soru soruluyor: Bizde kişisel yönetim niye yok? Teknikte ustalaşmadıkça bu bizde yoktur ve olmayacakta. Biz Bolşevikler arasında tekniğin, ekonominin ve maliyenin sorunlarına temelden vâkıf yeterince insan olmadıkça, bizde gerçek kişisel yönetim olmayacaktır. İstediğiniz kadar karar tasarıları yazın, en törensel teminatları verin, eğer bir tesisin, bir fabrikanın, bir maden ocağının tekniğinde, ekonomisinde, maliyesinde ustalaşmadıysanız, hepsi boşuna olacaktır, kişisel yönetim olmayacaktır.

Yani görev, tekniğe bizzat bizim egemen olmamızdan, bizzat branşın ustaları olmamızdan ibarettir. Plânlarımızın eksiksiz yerine getirilmesinin ve kişisel yönetimin gerçekleştirilmesinin garantisi yalnızca burada yatmaktadır.

Bu elbette kolay bir görev değildir, ama mutlaka üstesinden gelinebilir. Bilimsel bilgiler, teknik deneyimler, bilgi — bütün bunlar edinilebilir. Bugün yoktur, yarın olacaktır. Burada temel mesele, tekniğe egemen olmak, üretim bilimine egemen olmak için tutkulu Bolşevik istektir. Tutkulu istekle her şey elde edilebilir, her şeyin üstesinden gelinebilir.

Zaman zaman, temponun biraz yavaşlatılıp yavaşlatılamayacağı, hareketin dizginlenip dizginlenemeyeceği soruluyor. Hayır, bu yapılamaz yoldaşlar! Tempo düşürülmemelidir! Tersine, güçler ve olanaklar ölçüsünde artırılmalıdır. SSCB'nin işçi ve köylülerine karşı yükümlülüklerimiz bizden bunu talep ediyor. Tüm dünyanın işçi sınıfına karşı yükümlülüklerimiz bizden bunu talep ediyor.

Tempoyu yavaşlatmak, geri kalmak demektir. Ve geri kalanlar yenilir. Ama biz yenilenler olmak istemiyoruz. Hayır, bunu istemiyoruz! Eski Rusya'nın tarihi, başka şeylerin yanısıra, geriliği nedeniyle sürekli yenilmiş olmasından ibarettir. Eski Rusya, Moğol hanları tarafından yenildi. Türk beyleri tarafından yenildi. İsveç feodalleri tarafından yenildi. Polonya-Litvanya pan'ları

tarafından yenildi. İngiliz-Fransız kapitalistleri tarafından yenildi. Japon baronları tarafından yenildi. Geriliği nedeniyle herkes tarafından yenildi. Askeri geriliği, kültürel geriliği, devletinin geriliği, endüstriyel geriliği, tarımsal geriliği nedeniyle. Elverişli olduğu ve cezasız kaldığı için yenildi. Devrim öncesi ozanın sözlerini anımsayın: "Yoksul ve zengin, güçlü ve güçsüzsün aynı zamanda, Rusya Ana."[17] Eski ozanın bu sözlerini bu efendiler iyi bellediler. Darbeyi vurdular ve şöyle dediler: "Zenginsin" — o halde senin sırtından kendimi zenginleştirebilirim. Darbeyi vurdular ve şöyle dediler: "Yoksul ve güçsüzsün" — o halde ceza görmeksizin sana vurabilir ve seni yağmalayabilirim. Sömürücülerin yasası bu — geriler ve güçsüzler yenilir. Bu, kapitalizmin kurtlar kanunudur. Geri ve güçsüzsün — o halde haksızsın, o halde yenilebilir ve boyunduruk altına alınabilirsin. Güçlüsün — o halde haklısın, o halde senden sakınmak gerekir.

Daha fazla geri kalmamamız gerektiğinin nedeni budur.

Geçmişte anavatanımız yoktu ve olamazdı. Ama şimdi, kapitalizmi devirdiğimiz ve iktidar bize, halka ait olduğu için, bir anavatanımız var ve onun bağımsızlığını savunacağız. Sosyalist anavatanımızın yenilmesini ve bağımsızlığını yitirmesini istiyor musunuz? Eğer bunu istemiyorsanız, o zaman en kısa sürede onun geriliğini ortadan kaldırmak ve onun sosyalist ekonomisinin inşasında gerçek Bolşevik bir tempo geliştirmek zorundasınız. Başka yol yoktur. Bu nedenle Lenin Ekim'in arifesinde: "Ya ölüm ya da İleri kapitalist ülkelere yetişmek ve geçmek", dedi.

İleri ülkelerden 50-100 yıl geride kalmış durumdayız. Bu arayı on yılda kapamak zorundayız. Ya bunu başaracağız ya da un ufak olacağız.

Bunu başarmayı bize, SSCB işçi ve köylülerine karşı yükümlülüklerimiz buyuruyor.

Ama başka, daha ciddi ve daha önemli yükümlülüklerimiz de var. Bunlar dünya proletaryasına karşı yükümlülüklerimizdir. Bunlar birinci türdeki yükümlülüklerle çakışmaktadır. Ama biz

bunları daha üstün tutuyoruz. SSCB işçi sınıfı, uluslararası işçi sınıfının bir parçasıdır. Yalnızca SSCB işçi sınıfının çabalarıyla değil, bilakis uluslararası işçi sınıfının desteği sayesinde de zafere ulaştık. Bu destek olmaksızın çoktan parça parça edilmiştik. Ülkemizin, tüm ülkelerin proleteryasının hücum tugayı olduğu söyleniyor. Söylemesi kolay. Ama bununla bize en ciddi yükümlülükler yükleniyor. Uluslararası proletarya bizi neden destekliyor, bu desteği niçin kazandık? Kapitalizme karşı mücadeleye atılan, bir işçi iktidarı kuran, sosyalizmi inşa etmeye başlayan ilk biz olduğumuz için. Başarı halinde bütün dünyayı sarsacak ve tüm işçi sınıfını kurtaracak olan bir eser ifa ettiğimiz için. Fakat başarı için ne gereklidir? Geriliğimizin üstesinden gelinmesi, yüksek bir Bolşevik inşa temposunun geliştirilmesi. Öylesine ilerlemeliyiz ki, tüm dünya işçi sınıfı bize bakarak şöyle diyebilsin: İşte benim öncüm, işte benim hücum tugayım, işte benim işçi iktidarım, işte benim anavatanım — eserlerini, ***bizim*** eserimizi gerçekleştiriyorlar, iyi, onları kapitalistlere karşı destekleyelim ve dünya devrimi davasını körükleyelim. Uluslararası işçi sınıfının umutlarını haklı çıkarmak zorunda mıyız, ona karşı yükümlülüklerimizi yerine getirmek zorunda mıyız? Evet, eğer en büyük ayıp altında kalmak istemiyorsak, bunu yapmak zorundayız.

Yükümlülüklerimiz, iç ve uluslararası yükümlülüklerimiz bunlardır.

Bu yükümlülüklerin bize, Bolşevik bir gelişme temposu buyurduğunu görüyorsunuz.

Bizde şu son yıllarda ekonominin yönetimi konusunda hiçbir şey yapılmadı demiyorum. Elbette bir şeyler, hatta çok şey yapıldı. Sanayi üretimini, savaş öncesine oranla iki katına çıkardık. Dünyanın en büyük işletmelerine sahip bir tarım yarattık. Ama eğer bu dönem içinde, üretime, üretim tekniğine, onun ekonomik yanına ve mali yanına gerçekten egemen olmaya dört elle sarılsaydık, daha da fazlasını yapabilirdik.

En çok on yıl içinde, kapitalizmin ileri ülkeleri ile aramızdaki arayı kapatmak zorundayız. Bunun için tüm "objektif" olanakla-

ra sahibiz. Yalnızca, bu olanaklardan gerektiğince yararlanma becerisi eksiktir. Ama bu bize bağlı. ***Yalnızca bize***! Bu olanaklardan yararlanmayı öğrenmemizin zamanıdır. Üretime karışmama tembel bakış açısına son vermenin zamanıdır. Şimdiki döneme uygun, başka, yeni bir yaklaşımı benimsemenin: ***her şeye karışmanın*** zamanıdır. Bir işletmenin müdürü müsün — her şeye karış, tüm ayrıntılara gir, hiçbir şeyi gözden kaçırma, öğren ve yine öğren. Bolşevikler tekniğe egemen olmak zorundadır. Bolşeviklerin bizzat uzman olmalarının zamanıdır. Yeniden inşa döneminde teknik her şeyi tayin eder. Ve tekniği öğrenmek istemeyen, tekniğe egemen olmak istemeyen bir idareci, bir karikatür olabilir, ama idareci olamaz.

Tekniğe egemen olmanın zor olduğu söyleniyor. Yanlış! Bolşeviklerin ele geçiremeyeceği hiçbir kale yoktur. Bir dizi en çetin görevin üstesinden geldik. Kapitalizmi devirdik. İktidarı ele geçirdik. Sosyalist bir büyük sanayi inşa ettik. Orta köylüleri sosyalizm yoluna çektik. İnşa açısından en önemlisini gerçekleştirdik. Geriye yapacak az şeyimiz kaldı: Tekniği öğrenmek, bilime egemen olmak. Ve bunu başardığımız zaman, o zaman bugün düşünü görmeye bile cesaret edemediğimiz bir tempo tutturacağız.

Ve eğer gerçekten istersek bunu başaracağız!

"Pravda" No. 35,
5 Şubat 1931.

ETÇİN YOLDAŞA MEKTUP

Etçin yoldaş

Broşürünüzü okuyamadım (zaman yok!), ama dört sorunuzu kısaca yanıtlayabilirim.

1) ***"Parti içi çelişkiler" üzerine***. Engels'ten beri, proleter partilerin gelişiminin, parti içi çelişkilerin aşılmasıyla gerçekleştiği tezi bir aksiyon haline gelmiştir. Bu çelişkilerin ifadesi, açık ya da gizli görüş ayrılıklarıdır. Bunun Ossovski'yle ilgisi yok, çünkü Ossovski, örneğin bizim Partimizi, yanlış olarak, iki antagonist sınıfın bloku olarak, bu sınıfların temsilcisi olarak değerlendiriyordu, halbuki Partimiz (Komintern'in diğer seksiyonları gibi) gerçekte ***bir*** sınıfın, yani işçi sınıfının temsilcisidir. Ve bizde, ***bir*** sınıfı (proleter sınıfı) temsil eden komünist Partiler sözkonusudur.

2) ***Leninizm üzerine.*** Leninizmin, uluslararası işçi hareketi içinde (tırnak işaretsiz) en uç sol akım olduğu konusunda hiç kuşku olamaz. İşçi hareketi içinde, ("Rus Halk Birliği" türünde) feodal-monarşist ve (Kadetler türünde) açık kapitalistten üstü örtülü burjuva (sosyal-demokratlar, özellikle "sol" sosyal-demokratlar, anarşistler, anarko-sendikalistler) ve ultrasol "komünistler"e dek olası her türlü akım vardır. Bunlar arasında Leninizm, en uç sol ve biricik tutarlı devrimci akımdır.

3) ***"Sol" ve sağ sapmanın köklerl üzerine.*** Bize yabancı sınıfların baskısını yansıtmaları anlamında, ikisinin de kökü aynıdır. Partiye karşı mücadelenin biçim ve araçları, bunların, yani sapmaların temsil ettikleri sosyal ara tabakaların farklılığına uygun olarak farklıdır.

4) ***İki cepheli mücadele üzerine.*** Burada açıklanacak bir şey yok. Kantor yoldaşın neden sizinle hemfikir olmadığını anlamıyorum.

Komünist selamlar
J. Stalin

27 Şubat 1931.
İlk kez yayınlanmaktadır.

AZERBAYCAN VE GROZNİ PETROL TRÖSTLERİNİN İŞÇİLERİNE KUTLAMA YAZISI

Azerbaycan ve Grozni petrol tröstlerinin işçilerini, teknisyenlerini ve yönetim personelini, Beş Yıllık Plân'ın ikibuçuk yılda gerçekleştirilmesinden dolayı kutluyorum. Zaferden dolayı sizi kutluyorum, yoldaşlar!

Yaşasın kapitalizmin zincirlerini parçalamış ve ülkesinin efendisi haline gelmiş olan SSCB işçileri!

Yaşasın Sovyet iktidarı! Yaşasın Bolşevik Partisi!

31 Mart 1931. *J. Stalin*

"Pravda" No. 90,
1 Nisan 1931

"ELEKTROSAVOD"A

Beş Yıllık Plân'ı iki buçuk yılda gerçekleştirmiş olan, "Elektrosavod"un işçilerine, teknisyenlerine ve yönetim personeline coşkulu selam.

Yeni zaferlere doğru, ileri!

J. Stalin

"Pravda" No. 92,
3 Nisan 1931.

MAGNİTOGORSK
MAGNİTOGORSK BÜYÜK ŞANTİYESİNE

Magnitogorsk'un işçilerini ve yönetici personelini ilk önemli zaferlerinden dolayı kutluyorum. [18]

Yeni zaferlere doğru ileri, yoldaşlar!

J. Stalin

"Pravda" No. 136,
19 Mayıs 1931.

TRAKTÖR MERKEZİ YÖNETİMİNİN BAŞKANINA TÜM MAKİNE VE TRAKTÖR İSTASYONLARINA

Makine ve Traktör İstasyonlarının erkek ve kadın işçilerine, teknisyenlerine ve uzmanlarına, aynı zamanda tüm yönetici personeline, 18 milyon hektarlık bir alan için ekim plânının, öngörülen süreden önce bitirilmesi vesilesiyle kardeşçe selam.

Zaferinizden dolayı sizleri kutluyorum, yoldaşlar!

Geçen yıl, Makine ve Traktör İstasyonları tarafından toplam 2 milyon hektarlık kollektif çiftlik alanına tohum ekildi. Bu yıl ise 18 milyon hektardan fazla. Geçen yıl Makine ve Traktör İstasyonları 2347 kollektif çiftlik için çalıştılar. Bu yıl ise 46514 kollektif çiftlik için çalışıyorlar. Ülkemiz köylü çiftliklerinin katettiği yol budur: Karasabandan traktöre. Sovyetler Birliği işçi sınıfının, müttefikini, emekçi köylülüğü teknik yeniden donatma eserini sebatla ve zaferden emin ilerlettiğini herkes bilsin.

Makine ve Traktör İstasyonları'nın erişilen sonuçlarla yetinmeyip, 18 milyon hektarlık bir alan için saptanmış (ve artık gerçekleştirilmiş) bir ekim plânım, 20 milyon hektara kadar varan bir alan için karşı plânla ***genişleteceğini*** umuyoruz.

Makine ve Traktör İstasyonları'nın bununla yetinmeyip, zaferden emin bir şekilde, önlerinde duran yeni görevlerin üstesinden gelmeye yöneleceğini umalım, yani toplam 5 milyon hektar ***işlenmemiş arazinin*** sürülmesi, ***hasat*** kampanyasının

başarıyla yürütülmesi, toplam 15 milyon hektar üzerinde ***sonbahar evleğinin*** açılması, ***kış tahılı*** ekilecek alanın 8 milyon hektara genişletilmesi, ***bin tane daha*** Makine ve Traktör İstasyonu'nun örgütlenmesi ve böylece gelecek yıl, kollektif çiftliklerin ezici çoğunluğunun Makine ve Traktör İstasyonları tarafından kapsanmasını sağlamak.

Sovyetler Birliği'nin, geri tarımsal tekniğe sahip bir küçük köylü iktisadı ülkesinden, modern tarımsal tekniğe sahip bir kollektif büyük iktisat ülkesine dönüşmekte olduğunu herkes bilsin.

Yeni zaferlere doğru ileri, yoldaşlar!

J. Stalin

"Pravda" No. 145,
28 Mayıs 1931.

TAHIL TRÖSTÜ İDARESİ'NİN BAŞKANINA TÜM SOVYET TAHIL ÇİFTLİKLERİNE

Yeni Sovyet tarımımızın önde gelen gücüne, tarımda modern tekniğin ve modern örgütsel yöntemlerin sosyalist bayraktarına — ***Sovyet tahıl çiftlikleri sistemine***, onun erkek ve kadın işçilerine, teknisyenlerine ve uzmanlarına, yöneticilerine ve eğitmenlerine kardeşçe selam!

Ekim plânının gerçekleştirilmesiyle yetinmeyiniz — plânı ***aşabilirsiniz*** ve ***aşmalısınız***, çünkü bunun için gerekli tüm ön koşullara sahipsiniz.

Sibirya'da ve özellikle Uzak Doğu'da ***geri kalan Sovyet tahıl çiftliklerine***, diğerlerine adım uydurmaları için yardım edin, ***kollektif çiftliklere*** mümkün olan her türlü desteği verin, ***hasat*** hazırlığı çalışmalarını, Sovyet tahıl çiftliklerinin önünde duran bu en önemli görevini yoluna koyun, ***yeni başarılar*** kazanın.

Yeni zaferlere doğru, ileri!

J. Stalin

"Pravda" No. 147,
30 Mayıs 1931.

YENİ KOŞULLAR EKONOMİK İNŞANIN — YENİ GÖREVLERİ

İdareciler Konferansı'nda[19] Konuşma
23 Haziran 1931

Yoldaşlar! Konferans materyallerinden anlaşılıyor ki, plânın gerçekleştirilmesi bakımından sanayimiz oldukça karışık bir manzara arzediyor. Geçen beş ay içinde, önceki yılla karşılaştırıldığında yüzde 40-50'lik bir üretim artışı gösteren sanayi dalları var. Artışı yüzde 20-30'dan fazla tutmayan sanayi dalları var. Nihayet en çok yüzde 6-10'luk, hatta daha da az minimal bir artış gösteren bazı sanayi dalları var. Bunlara kömür ve demir sanayii dahildir. Gördüğünüz gibi, çok alaca bir manzara.

Bu alacalık neyle açıklanır? Bazı sanayi dallarının geri kalmasının nedeni nerede yatıyor? Bazı sanayi dallarında artışın yalnızca yüzde 20-25 olması, bu arada kömür ve demir sanayiinde daha da az bir artış görülmesi ve bunların diğer sanayi dallarının gerisinde kalmalarının nedeni nerede yatıyor?

Bunun nedeni, son zamanlarda sanayiin gelişme koşullarının temelden değişmiş olmasında, yeni yönetim metotları gerektiren yeni koşulların ortaya çıkmış olmasında, ancak bazı idarecilerimizin çalışma metotlarını değiştirmek yerine, eski tarzda çalışmaya devam etmesinde yatıyor. Yani, sanayiin yeni gelişme koşullarının yeni tarzda bir çalışma gerektirmesi

sözkonudur, ancak bazı idarecilerimiz bunu kavramıyor ve yeni tarzda yönetmek gerektiğini görmüyor.

Sanayimizin bazı dallarının geri kalmasının nedeni budur.

Sanayimizin yeni gelişme koşulları nelerdir? Bunlar nereden kaynaklanıyor?

Bu yeni koşullar en az altı tanedir.

Bu koşullara bakalım.

I
İŞGÜCÜ

Herşeyden önce işletmelere ***işgücü*** sağlanması sözkonusudur. Eskiden işçiler tesislere ve fabrikalara kendiliklerinden gidiyorlardı —yani olay belli ölçülerde kendiliğinden gerçekleşiyordu. Ama bu, işsizlik olduğu için, köyde bir farklılaşma olduğu için, insanları köyden kente kaçırtan sefalet ve açlık korkusu olduğu için kendiliğinden gerçekleşebiliyordu. "Köylünün Topraktan Kaçışı" formülünü anımsıyor musunuz? Köylüyü köyden kente kaçmaya zorlayan neydi? Açlık korkusu, işsizlik, köyün onun için üvey anne olması ve köyü terketmeye ve salt herhangi bir iş bulabilmek için şeytanın bile tuzağına düşmeye hazır olması durumuydu.

Daha kısa süre önceye kadar bizde durum böyleydi ya da hemen hemen böyleydi.

Şimdi önümüzde tamamen aynı manzaranın bulunduğu söylenebilir mi? Hayır, söylenemez. Tersine, koşullar şimdi temelden değişmiştir. Ve tam da koşullar değiştiği için, artık bizde işgücü arzında kendiliğindenlik yoktur.

Aslında bu süre içinde değişen nedir? İlk olarak, işsizliği ortadan kaldırdık, böylece "emek pazarı"na baskı yapan faktörü yok ettik. İkincisi köydeki farklılaşmayı kökünden budadık, böylece köylüyü köyden kente süren kitlesel sefaletin üstesinden geldik. Nihayet köyü onbinlerce traktör ve tarım makinesiyle donattık, Kulakları yendik, kollektif çiftlikler örgütledik ve köylülere insanca yaşama ve çalışma olanağı

sağladık. Şimdi köye artık köylülerin üvey annesi denemez. Ve tam da artık üvey anne denemeyeceğinden dolayı, köylü, köyde yerleşmeye başladı ve bizde artık ne "köylünün topraktan kaçısı" ne de işgücü arzından kendiliğindenlik yoktur.

İşletmelere işgücü sağlanmasında şimdi yepyeni ilişkilere ve yeni koşullara sahip olduğumuzu görüyorsunuz.

Peki bundan ne sonuç çıkar?

Bundan ilk olarak, işgücünün kendiliğinden gelmesine artık güvenmemek gerektiği sonucu çıkar. Yani kendiliğindenlik "politika"sından, sanayi için, işçilerin ***örgütlü*** alımı politikasına geçmek gereklidir. Ama bunun yalnızca bir yolu vardır, iktisat örgütlerinin kollektif çiftliklerle ve kollektif köylülerle sözleşme yolu. Bazı ekonomi örgütlerinin ve kollektif çiftliklerin halihazırda bu yolu tutmuş olduğunu biliyorsunuz, bu arada deneyimler, sözleşme pratiğinin, gerek kollektif çiftlikler gerekse de sanayi işletmeleri için önemli başarılar sağladığını gösterdi.

Bundan ikinci olarak, en ağır çalışma süreçlerinin derhal ***mekanizasyonuna*** geçmek ve bu mekanizasyonu tüm kapsamıyla geliştirmek gerektiği (ormancılık, inşaatçılık, kömür madenciliği, yükleme işleri, taşımacılık, demir sanayii vs.) sonucu çıkar. Bu elbette ki, kol emeğinin ihmal edilmesi gerektiği anlamına gelmez. Tersine, kol emeği üretimde daha uzun süre son derece önemli bir rol oynayacaktır. Ancak bu, bizim için ***yeni*** ve ***tayin edici*** bir faktör olan çalışma sürecinin mekanizasyonu olmaksızın, ne tempomuzu koruyabileceğimiz ne de üretimin yeni ölçeklerinin gereklerini yerine getirebileceğimiz anlamına gelir.

Hâlâ ne mekanizasyona ne de kollektif çiftliklerle sözleşmelere "inanan" oldukça fazla idarecimiz var. Bunlar, yeni koşulları anlamayan, yeni tarzda çalışmaya gönlü olmayan ve işgücünün "kendiliğinden" işletmelere "aktığı" o "eski zamanları" özleyen idarecilerdir. Bu tür idarecilerin, ekonomik inşanın, yeni koşullar tarafından bize dayatılan yeni görevlerinin çözümünden fersah fersah uzak olduklarını söylemek gereksizdir. Besbelli ki, işgücü zorluklarının rastlantısal bir görüngü olduğunu,

işgücü eksikliğinin kendiliğinden, deyim yerindeyse otomatikman ortadan kaybolacağını sanıyorlar. Bu bir yanılgıdır, yoldaşlar. İşgücü ile ilgili zorluklar kendiliğinden ortadan kaybolamaz. Bunlar ancak bizim kendi çabalarımız sonucu ortadan kaybolabilir.

Yani: ***İşgücünü örgütlü biçimde, Kollektif çiftliklerle sözleşme yoluyla almak, çalışmayı mekanize etmek*** — görev budur.

Sanayimizin birinci yeni gelişme koşulu konusunda durum budur.

İkinci koşula geçelim.

II
İŞÇİ ÜCRETİ

Az önce işletlemelerimize işçilerin örgütlü alımından söz ettim. Fakat işçilerin alınmasıyla henüz herşey bitmiş olmaz. İşletmelerimize işgücü sağlamak için, işletmelerde sağlam bir işçi çekirdeği yaratılması ve işletmelerin az çok istikrarlı bir personele sahip olması sağlanmalıdır. Üretim tekniğini az çok benimsemiş ve yeni mekanik tertibatlara vâkıf istikrarlı bir personel olmaksızın ilerlenemeyeceğini ve üretim plânlarının gerçekleştirilemeyeceğini kanıtlamaya sanırım gerek yoktur. Aksi halde işçileri her seferinde yeni baştan eğitmek ve, onlardan üretim için yararlanmak yerine, zamanın yarısını eğitimlerine harcamak zorunludur. Ama şimdi bizde gerçekte durum nasıldır? İşletmelerimizde personelin az çok istikrarlı olduğu iddia edilebilir mi? Hayır, ne yazık ki iddia edilemez. Tersine, işletmelerde hâlâ işgücü ***dalgalanması*** denen şey var. Dahası — yalnızca bir dizi işletmede işgücü dalgalanması ortadan kalkmamakla kalmıyor, bilakis tersine, gelişiyor ve güçleniyor. Her halükârda, yarım yıl, ya da hatta çeyrek yıl zarfında personelin en azından yüzde 30-40'ının değişmediği çok az işletme bulabilirsiniz.

Eskiden, sanayiin restorasyonu döneminde, teknik donatımımız komplike ve üretim ölçeği büyük değilken, işgücü dalgalanması denen şeye bir biçimde hâlâ "katlanılabilirdi" Şimdi bu farklı bir meseledir. Şimdi koşullar temelden değişti. Şimdi, üretim ölçeğinin çok büyük ve teknik donatımın son derece komplike olduğu tam gelişmiş yeniden yapılanma döneminde, işgücü dalgalanması, işletmelerimizi dezorganize eden bir üretim belası haline gelmiştir. Şimdi işgücü dalgalanmasına "katlanmak", sanayimizi parçalamak, üretim plânının gerçekleştirilmesini ve ürünlerin kalitesinin iyileştirilmesini olanaksız kılmak anlamına gelir.

İşgücü dalgalanmasının nedeni nerede yatıyor?

İşçi ücretinin yanlış örgütlenmesinde, yanlış ücret cetveli sisteminde, işçi ücreti alanında "solcu" eşitlikçilikte yatıyor. Bir dizi işletmemizde ücret tarifesi, kalifiye emekle kalifiye olmayan emek arasında, zor işle kolay iş arasındaki fark neredeyse yok olacak biçimde saptanmıştır. Eşitlikçilik, kalifiye olmayan işçinin meslek içi eğitimle kalifiye işçi haline gelmeye ilgi duymaması, böylece ilerleme perspektifine sahip olmaması, bu yüzden işletmede kendisini, yalnızca "biraz para kazanmak" için geçici olarak çalışan ve sonra başka bir yerde "şansını deneyecek" olan, "sayfiyeye çıkmış biri" olarak hissetmesine yol açar. Eşitlikçilik, kalifiye işçinin, sonunda kalifiye işçiye layık olduğu değeri veren bir işletme bulana dek, işletmeden işletmeye dolaşmak zorunda kalmasına yol açar.

Bir işletmeden diğerine "genel" göç, işgücü dalgalanması bundandır. Bu kötülüğe son vermek için, eşitlikçiliği ortadan kaldırmak ve eski ücret sistemini parçalamak gereklidir. Bu kötülüğe son vermek için, kalifiye emekle kalifiye olmayan emek arasındaki ağır ile hafif iş arasındaki farkın hakkını veren bir ücret sistemi yaratmak gereklidir. Demir sanayiinde merdane başındaki bir işçiyle, ortalığı temizleyen hademenin aynı ücreti almasına göz yumulmamalıdır. Bir makinistle bir kâtibin aynı ücreti almasına göz yumulmamalıdır. Marx ve Lenin, kalifiye emekle kalifiye olmayan emek arasındaki farkın sosyalizm-

de bile, hatta sınıfların ortadan kaldırılmasından sonra bile süreceğini, bu farkın ancak komünizmde ortadan kaybolacağını, bu nedenle sosyalizmde de "işçi ücreti"nin gereksinime göre değil, yapılan işe göre ölçülmesi gerektiğini söylerler. Ama idarecilerimizle sendikacılarımız arasındaki eşitlemecilerimiz bununla hemfikir değiller ve bu farkın Sovyet sistemimizde artık kaybolduğuna inanıyorlar. Kim haklı: Marx ve Lenin mi, yoksa eşitlemeciler mi? Herhalde Marx'la Lenin'in haklı olduğu kabul edilmelidir. Buradan ise, bugün ücret sistemini kalifiye emek ile kalifiye olmayan emek arasındaki farkı gözönüne almaksızın eşitlikçilik "prensipleri" üzerine kuranların, Marksizmden, Leninizmden koptukları sonucu çıkar.

Eğer işletmelerde sağlam bir işçi çekirdeğine gerçekten sahip olmak istiyorsak, her sanayi dalında, her işletmede, her bölümde, ilk plânda ve esas olarak işletmede tutulmaları gereken, az çok kalifiye işçilerden oluşan önder gruplar vardır. Bu önder işçi grupları üretimin esasını oluştururlar. Bunların işletmede, bölümde kalıcı bir şekilde tutulması, tüm personelin işletmede tutulması ve işgücü dalgalanmasının kökten budanması anlamına gelir. Ama bunlar işletmede nasıl tutulabilir? Bunlar ancak, terfi ettirilirse, ücretleri yükseltilirse, ödeme işçinin kalifikasyonunun hakkını verecek şekilde örgütlenirse işletmede tutulabilirler.

Ama bunları terfi ettirmek ve ücretlerini yükseltmek ne demektir, kalifiye olmayan işçiler üzerindeki etkisi nasıl olacaktır? Başka her şey bir tarafa, bu, kalifiye olmayan işçinin önüne bir perspektif açmak ve ilerlemek, kalifiye işçi kategorisine yükselmek için onu teşvik etmek demektir. Şimdi yüz binlerce ve milyonlarca kalifiye işçiye ihtiyacımız olduğunu kendiniz biliyorsunuz. Ama kalifiye işçi kadroları elde etmek için, kalifiye olmayan işçileri teşvik etmek ve onlara bir ilerleme, yükselme şansı vermek gerekir. Ve bu yola ne kadar cesaretle adım atarsak o kadar iyi, çünkü işgücü dalgalanmasını ortadan kaldırmanın ana çaresi burada yatıyor. Burada tasarruf yapmak istemek suç işlemek demektir, sosyalist sanayimizin çıkarlarına aykırı davranmak demektir.

Ama hepsi bu değil.

İşçileri işletmede kalıcı bir şekilde tutmak için, ayrıca işçilerin geçiminin ve konut koşullarının daha da iyileştirilmesi gereklidir. Konut yapımı ve işçilerin geçimi alanında son yıllarda az şey yapılmadığı inkar edilemez. Ancak yapılanlar, işçilerin hızla artan gereksinimlerini doyurmak için asla yeterli değildir. Eskiden şimdikinden daha az konut olduğu, dolayısıyla elde edilen sonuçtan hoşnut kalınabileceğine dayanılmamalıdır. İşçilerin geçiminin eskiden şimdikinden çok daha kötü olduğu ve dolayısıyla mevcut durumla yetinilebileceğine dayanmamak gerekir. Ancak, köhnemiş ve tamamen kokuşmuş kişiler geçmişe işaret ederek kendilerini avutabilirler. Geçmişten değil, bilakis bugün işçilerin artan gereksinimlerinden hareket etmek gerekir. Bizde işçilerin yaşam koşullarının temelden değiştiğini anlamak gerekir. İşçi bugün artık eski işçi değildir. Bugünün işçisi, Sovyet işçimiz, tüm maddi ve kültürel gereksinimlerinin tatmin edildiğini görmek istiyor, gerek beslenme gerekse konut koşullarıyla, gerek kültürel gerekse de tüm diğer gereksinimler bakımından. Buna hakkı vardır ve biz ona bu yaşam koşullarını sağlamakla yükümlüyüz. Elbette, işçi bizde işsizlik altında ıstırap çekmiyor, kapitalizmin boyunduruğundan özgür, artık eserinin kölesi değil, bilakis efendisi. Ama bu yetmiyor. O, tüm maddi ve kültürel gereksinimlerinin tatmin edilmesini talep ediyor ve biz onun bu talebini yerine getirmekle yükümlüyüz. Bugün bizim de işçiye belirli talepler götürdüğümüzü unutmayın — ondan çalışma disiplini, sıkı çalışma, yarışma, hücum çalışması talep ediyoruz. İşçilerin büyük çoğunluğunun Sovyet iktidarının bu taleplerini büyük bir coşkuyla kabullendiğini ve kahramanca gerçekleştirdiğini unutmayın. Bu nedenle, Sovyet iktidarının taleplerini yerine getiren işçilerin, ondan, işçilerin maddi ve kültürel durumunu daha da iyileştirme yükümlülüklerini yerine getirmesini talep ederlerse şaşmayın.

Yani: ***İşgücü dalgalanmasını ortadan kaldırmak, eşitlikçiliği bertaraf etmek, işçi ücretini doğru örgütlemek, işçilerin yaşam koşullarını düzeltmek*** — görev budur.

Sanayimizin ikinci gelişme koşulu konusunda durum budur.

Üçüncü koşula geçelim.

III
ÇALIŞMANIN ÖRGÜTLENMESİ

Az önce, işgücü dalgalanmasını ortadan kaldırma, işletmelerde personeli kalıcı bir şekilde tutma gerekliliğinden sözettim. Ancak, personelin tutulmasıyla mesele halledilmiş olmuyor. Dalgalanmayı ortadan kaldırmak yetmiyor. Ayrıca işçiler için, onlara rasyonel çalışma, üretkenliği artırma, ürünlerin kalitesini iyileştirme olanağı sağlayan çalışma koşulları yaratmak gereklidir. Yani işletmelerde çalışmayı öyle örgütlemek gerekiyor ki, üretkenlik aydan aya, çeyrek yıldan çeyrek yıla artsın.

Bugün işletmelerimizde sahip olduğumuz haliyle mevcut çalışma organizasyonunun, üretimin bugünkü gereklerini layıkıyla yerine getirdiği söylenebilir mi? Ne yazık ki söylenemez. Her halükârda bizde hâlâ, çalışma organizasyonunun olağanüstü kötü olduğu, çalışmada düzen ve koordinasyon yerine düzensizlik ve karışıklığın bulunduğu, çalışma için sorumluluk yerine tamamen sorumsuzluğun egemen olduğu ve ***kişisel sorumluluğun olmadığı*** bir dizi işletme vardır.

Kişisel sorumluluğun yokluğu: Bu ne anlama geliyor? Bu, yapılan iş, makineler, tezgâhlar, iş aletleri için her türlü sorumluluğun yokluğu anlamına geliyor. Kişisel sorumluluğun yokluğunda, emek üretkenliğinin bir ölçüde önemli artışından, ürünlerin kalitesinin iyileştirilmesinden, makinelerin, tezgâhların ve iş aletlerinin özenli kullanımından söz edilemeyeceği açıktır. Kişisel sorumluluk yokluğunun demiryollarında neye yolaçtığını biliyorsunuz. Sanayide de aynı sonuçlara yol açıyor. Demiryolu ulaşımında kişisel sorumluluk yokluğuna son verdik ve dolayısıyla randımanını iyileştirdik. Randımanı daha yüksek bir aşamaya çıkarmak için sanayide de aynısını yapmalıyız.

Eskiden, genel olarak kişisel sorumluluğun yokluğu ve verili somut bir iş için, tek tek kişilerin sorumluluğunun yokluğu ile çok iyi uyuşan, o doğru olmayan çalışma organizasyonuyla bir biçimde "idare edilebilirdi". Bugün durum farklıdır. Bugün koşullar tamamen farklıdır. Bugün üretimin dev boyutları ve dev işletmelerin varlığı şartlarında, kişisel sorumluluğun yokluğu sanayi için işletmelerdeki tüm üretim ve organizasyon kazanımlarımızı tehdit eden bir beladır.

Kişisel sorumluluğun yokluğu gibi böylesine bir olgu bir dizi işletmelerimizde nasıl yuvalanabildi? Bu, işletmelerde kesintisiz çalışma haftasının* temelsiz bir arazı olarak ortaya çıktı. Kesintisiz çalışma haftasının, üretimde kişisel sorumluluğun yokluğunu mutlaka ardından getirdiğini söylemek yanlış olur. Doğru çalışma organizasyonunda, herkesin belirli bir iş için sorumluluğu saptandığında, makineler ve tezgâhlar belirli işçi gruplarına tahsis edildiğinde, vardiya değişimleri doğru örgütlendiğinde ve vardiyaların kalitesi ve kalifikasyonu aynı olduğunda — bu koşullar altında kesintisiz çalışma haftası emek üretkenliğinin muazzam artmasına, iş kalitesinin iyileşmesine, sorumsuzluğun kökünün kurutulmasına yol açar. Örneğin şimdi, kesintisiz çalışma haftasının, ama aynı zamanda kişisel sorumluluğun da var olduğu demiryollarında durum budur. Sanayi işletmelerinde, kesintisiz çalışma haftasıyla ilgili aynı elverişli tabloya sahip olduğumuz söylenebilir mi? Ne yazık ki söylenemez. Mesele şu ki, bir dizi işletmemizde gerekli ön koşullar yaratılmadan, vardiya değişimleri vardiyaların kalitesi ve kalifikasyonu az çok eşdeğerli olacak biçimde örgütlenmeden, belirli somut bir iş için tek tek herkesin sorumluluğu saptanmadan, çok aceleci bir şekilde kesintisiz çalışma haftasına geçilmiştir. Bu ise, kendiliğindenliğe terkedilen kesintisiz çalışma haftasının, kişisel sorumluluğu devre dışı bırakmasına yol açtı. Sonuç olarak bir dizi işletmede kesintisiz

---

* ***Kesintisiz çalışma haftası*** *— çalışma saatlerinin, işletmelerde ve kurumlarda her gün çalışılması ve işçilerle memurların nöbetleşe, her 5 işgününden sonra bir gün dinlenmeleri biçiminde örgütlenmesi.* ***—Almancaya çeviren.***

çalışma haftası kağıt üzerinde, lafta vardır ve kağıt üzerinde değil gerçekte ise kişisel sorumluluğun yokluğu vardır. Sonuç, çalışma için sorumluluk duygusunun eksik olması, makinelerin özensiz kullanılması, tezgâhların seri halde zarar görmesi ve emek üretkenliğini yükseltmek için teşvikin yokluğudur. İşçiler boşuna demiyor: "Emek üretkenliğini artırıp, çalışmayı iyileştirirdik, ama hiç kimse hiç bir şeyin sorumluluğunu taşımazken, çalışmamızı kim değerlendirecek?"

Buradan şu sonuç çıkıyor ki, yoldaşlarımızdan bazıları şurda burda kesintisiz çalışma haftasını yürürlüğe sokmakta fazla acele etmiş ve o acele içinde kesintisiz çalışma haftasını tahrif etmişlerdir, bu da kişisel sorumluluğun yokluğuna yol açmıştır.

Bu duruma bir son vermek ve sorumsuzluğun kökünü kurutmak için iki çıkar yol vardır. Ya demiryollarında olduğu gibi, kesintisiz çalışma haftası, kişisel sorumluluğun yokluğuna yol açmayacak koşullar altında gerçekleştirilmeli, ya da böyle bir deney için elverişli koşulların bulunmadığı yerlerde, yalnızca kağıt üzerinde var olan kesintisiz çalışma haftasından vazgeçilmeli, geçici olarak, kısa süre önce Stalingrad Traktör Fabrikaları'nda yapıldığı gibi, bir günlük işletme tatiliyle haftada altı gün çalışmaya dönülmeli ve belki ileride, gerektiğinde, yalnızca kağıt üzerinde kalmayan gerçek bir kesintisiz çalışma haftasına, kişisel sorumlulukla bağlı kesintisiz çalışma haftasına dönmenin koşulları yaratılmalıdır.

Başka çıkar yol yoktur.

İdarecilerimizin bütün bunları oldukça iyi kavradığına hiç kuşku olamaz. Ama susuyorlar. Neden? Herhalde Doğru'dan korktukları için. Ama ne zamandan beri Bolşevikler Doğru'dan korkuyor? Kesintisiz çalışma haftasının bir dizi işletmede kişisel sorumluluğun yokluğunu beraberinde getirdiği, kesintisiz çalışma haftasının bu şekilde, sonuna dek çarpıtıldığı doğru değil mi acaba? Böyle bir kesintisiz çalışma haftasının kime yararı var? Bu kağıt üzerinde kalan ve çarpıtılmış kesintisiz çalışma haftasının sürdürülmesi çıkarlarının, doğru çalışma organizasyonunun çıkarları üstünde, emek üretkenliğini teşvik et-

menin çıkarları üstünde, gerçek kesintisiz çalışma haftasının çıkarları üstünde, sosyalist sanayimizin çıkarları üstünde olduğunu kim iddia edebilir? Kağıt üzerindeki kesintisiz çalışma haftasını ne kadar çabuk gömersek, doğru bir çalışma organizasyonuna o kadar çabuk ulaşacağımız açık değil mi?

Bazı yoldaşlar, sorumsuzluğa yeminlerle, hamasi nutuklarla son verilebileceği görüşündeler. Her halükarda ben, kişisel sorumluluğun yokluğuna karşı mücadelelerinde, besbelli bu tür konuşmalardan sonra onun kendiliğinden, deyim yerindeyse otomatik olarak yok olacağı düşüncesiyle bu durumu toplantılarda tekrar tekrar lanetlenmekle yetinen bir dizi idareci tanıyorum. Eğer sorumsuzluğun nutuklar ve yeminlerle pratikten defedilebileceğine inanıyorlarsa çok yanılıyorlar. Hayır, yoldaşlar, bu durum kendiliğinden asla yok olmayacaktır. Yalnızca ve yalnızca biz onu sona erdirebiliriz ve erdirmek zorundayız, çünkü biz iktidardayız ve kişisel sorumluluğun yokluğu dahil herşeyden biz hepimiz sorumluyuz. Ekonomik yöneticilerimiz nutuklara ve yeminlere boğulmak yerine, bir iki ayı, diyelim ki bir maden ocağında ya da fabrikada geçirseler, çalışma organizasyonunun tüm girdisini çıktısını ve "ayrıntılarını" inceleseler, oradaki sorumsuzluğu gerçekten sona erdirseler ve ondan sonra ilgili işletmenin deneyimlerini diğerlerine aktarsalar, çok daha iyi olur görüşündeyim. Bu çok daha iyi olurdu. Bu, kişisel sorumluluğun yokluğuna karşı gerçek bir mücadele, doğru, Bolşevik çalışma organizasyonu için bir mücadele, işletmede güçlerin doğru dağılımı için bir mücadele olurdu.

Yani: Kişisel sorumluluk yokluğu durumunun ortadan kaldırılması, çalışma organizasyonunun iyileştirilmesi, işletmede güçlerin doğru dağılımı — görev budur.

Sanayimizin üçüncü yeni gelişme koşulu konusunda durum budur.

Dördüncü koşula geçelim.

IV

İŞÇİ SINIFININ TEKNİK AYDINLARI SORUNU

Genelde sanayiin önder kadroları ve özelde teknisyenler ve mühendislerle ilgili olarak da koşullar değişti.

Eskiden bizde, Ukrayna kömür ve metalurji üssü, tüm sanayimizin ana kaynağıydı. Ukrayna, tüm sanayi bölgelerimize, gerek güneye gerekse de Moskova ve Leningrad'a metal temin ediyordu. SSCB'de en önemli işletmelerimize kömür temin ediyordu. Burada Ural'ı hesaba katmıyorum, çünkü Ural bu bakımdan Donets havzasıyla karşılaştırıldığında çok az bir ağırlığa sahipti. Buna uygun olarak sanayiin önder kadrolarının yetiştirilmesi için üç ana merkezimiz vardı: Güney, Moskova ve Leningrad bölgesi. Bu durumda, ülkemizin o zaman sahip olduğu az sayıdaki mühendis ve teknisyenle yarım yamalak idare edebildiğimiz açıktır.

Kısa süre öncesine kadar durum böyleydi.

Fakat şimdi koşullar bambaşka. Şimdi, eğer mevcut gelişme temposu ve muazzam üretim boyutları sürdürülürse, tek başına Ukrayna kömür ve metalurji üssüyle artık idare edemeyeceğimizin açık olduğunu düşünüyorum. Üretimi artmakta olmasına rağmen Ukrayna kömürünün ve Ukrayna metalinin bize artık yetmediğini biliyorsunuz. Bu nedenle doğuda, yeni bir kömür ve Metalurji üssü, Ural-Kuznetsk sanayi bölgesini yaratmak zorunda olduğumuzu biliyorsunuz. Bu üssü yaratmada çalışmalarımızın başarısız olmadığını biliyorsunuz. Ama bu çok azdır. Bunun ötesinde, onun artan gereksinimini doyurmak için bizzat Sibirya'da bir maden sanayii kurmak zorundayız. Ve bunu kurmak üzereyiz. Ayrıca Kazakistan'da ve Türkistan'da bir renkli metal (demir-dışı metal) sanayii üssü kurmak zorundayız. Son olarak demiryolları inşaatını kapsamlı şekilde geliştirmek

zorundayız. Bunu bir bütün olarak SSCB'nin çıkarları — kenar cumhuriyetlerin çıkarları kadar merkezin çıkarları da buyuruyor.

Ama buradan, eskiden idare ettiğimiz az sayıda mühendis, teknisyen ve sanayi yöneticisiyle artık idare edemeyeceğimiz sonucu çıkıyor. Buradan, mühendislerin ve teknisyenlerin yetiştirilmesi için eski merkezlerin artık yeterli olmadığı, bir yeni merkezler ağının yaratılması gerektiği sonucu çıkıyor: Ural'da, Sibirya'da, Orta Asya'da. Eğer gerçekten SSCB'nin sosyalist sanayileşme programını gerçekleştirmek istiyorsak, şimdi üç-beş kat fazla mühendis, teknisyen ve sanayi yöneticisi yetiştirmeliyiz.

Ancak bizim alelade yönetici, mühendis ve teknisyenlere gereksinimimiz yok. Ülkemiz işçi sınıfının politikasını kavrama, bu politikayı benimseme yeteneğindeki ve bunu özenle gerçekleştirmeye hazır ***türde*** yöneticilere, mühendislere ve teknisyenlere gereksinimimiz var. Ama bu ne anlama geliyor? Bu, ülkemizin, ***işçi sınıfının*** üretimde kendi sınıf çıkarlarını egemen sınıfın çıkarları olarak temsil etmeye yetenekli ***kendi teknik aydınlarını yaratmak zorunda olduğu*** bir gelişme aşamasına girdiği anlamına geliyor.

Hiçbir egemen sınıf asla kendi aydınları olmaksızın yapamamıştır. Aynı şekilde SSCB işçi sınıfının da kendi teknik aydınları olmaksızın yapamayacağı konusunda hiç kuşku yoktur.

Sovyet iktidarı bu durumu hesaba kattı ve ulusal ekonominin tüm dalları için yüksek okullarının kapılarını işçi sınıfının ve emekçi köylülerin üyelerine açtı. Şimdi onbinlerce genç işçi ve köylünün yüksek okullarda okuduğunu biliyorsunuz. Eskiden kapitalizm altında yüksek okullar beyzadelerin tekelindeyken, bugün orada Sovyet düzeni altında, işçi ve köylü gençlik belirleyici faktörü oluşturuyor. Yakında okullarımızdan binlerce yeni teknisyen ve mühendis, sanayimizin yeni yöneticilerini elde edeceğimize hiç kuşku yoktur.

Ama bu meselenin yalnızca bir yüzüdür. Meselenin diğer yüzü, işçi sınıfının teknik aydınlarının yalnızca yüksek okul mezunlarından oluşmadığı, bilakis işletmelerimizin pratisyenlerin-

den, kalifiye işçilerden, tesislerde, fabrikalarda, maden ocaklarında işçi sınıfının kültürlü güçlerinden de oluşacağıdır. Yarışmanın inisiyatörleri, Hücum Tugaylarının önderleri, çalışma coşkusunun pratik esinlendiricileri, inşanın şu ya da bu kesitindeki çalışmanın organizatörlerinden de bileşeceğidir — yüksek okulundan mezun olan yoldaşlarla birlikte işçi sınıfı aydınlarının çekirdeğini, sanayimizin yönetici kadrolarının çekirdeğini oluşturacak olan işçi sınıfının yeni tabakası budur. Görev, "aşağı"dan gelen ve inisiyatif sahibi olan bu yoldaşları körletmemek, bilakis cesaretle yönetici görevlere vermek, örgütsel yeteneklerini geliştirme olanağı vermek, bilgilerini tamamlama olanağı vermek ve bu amaçla harcamalardan çekinmeksizin onlar için uygun önkoşulları yaratmaktır.

Bu yoldaşlar arasında az Partisiz yoktur. Ama bu, onları kararlılıkla yönetici pozisyonlara getirmenin engeli olamaz. Tersine, tam da bu Partisiz yoldaşlar özel bir özenle çevrelenmeli, yönetici görevlere getirilmelidir ki, Parti'nin becerikli ve yetenekli insanlara değer verdiğine pratikte kanaat getirsinler.

Bazı yoldaşlar, fabrika ve tesislerde yönetici görevlere yalnızca Partili yoldaşların getirilmesi gerektiği görüşündeler. Bu nedenle inisiyatif sahibi, yetenekli Partisiz yoldaşları sıkça bir kenara itiyorlar ve daha az yetenekli ve inisiyatifsiz olsalar da Parti üyelerini ön sıraya çıkarıyorlar. Söylemeye gerek yok ki, böyle bir —sözüm meclisten dışarı— "politika"dan daha aptalca ve gerici bir şey yoktur. Böyle bir "politika"yla Parti'nin yalnızca gözden düşürülebileceğini ve Partisiz işçilerin Parti'den uzaklaştırılacağını kanıtlamaya herhalde gerek yoktur. Bizim politikamız asla, Partiyi soyutlanmış bir kasta dönüştürmek değildir. Politikamız, Parti mensubu ve partisiz işçiler arasında bir "karşılıklı güven" atmosferi, "karşılıklı denetim" atmosferi *(Lenin)* yaratmaktır. Partimiz işçi sınıfı içinde, başka şeylerin yanısıra, tam da bu politikayı uyguladığı için bu kadar güçlüdür.

Yani: ***SSCB işçi sınıfının kendi teknik aydınlarına sahip olmasına ulaşmak*** — görev budur.

Sanayimizin dördüncü yeni gelişme koşulu konusunda durum budur.

Beşinci koşula geçelim.

V

ESKİ TEKNİK AYDINLAR ARASINDA BİR DÖNÜŞÜN BELİRTİLERİ

Şimdi eski, burjuva teknik aydınlarla ilişki sorununda da durum farklıdır.

Yaklaşık iki yıl önce bizde, eski teknik aydınların en kalifiye kesiminin baltalama hastalığına tutulmuş olması sözkonusuydu. Dahası, baltalama o zaman bir tür modaydı. Bazıları baltalıyor, diğerleri onları koruyor, üçüncüler sorumluluğu üzerlerinden atıp tarafsızlıklarını koruyor, dördüncüler Sovyet iktidarı ile onu baltalayanlar arasında yalpalıyorlardı. Ancak eski teknik aydınların çoğunluğu az çok sadakatle çalışmaya devam etti. Ama burada sözkonusu olan, çoğunluk değil, bilakis teknik aydınların en kalifiye kesimidir.

Baltalayıcı hareket nasıl ortaya çıktı, neden gelişti? SSCB içinde sınıf mücadelesinin keskinleşmesi sonucunda, Sovyet iktidarının kentte ve kırda kapitalist unsurlara karşı saldırı politikası sonucunda, bu unsurların Sovyet iktidarının politikasına karşı direnişi sonucunda, uluslararası durumun giriftliği sonucunda, kollektif çiftlikleri ve Sovyet çiftlikleri inşasındaki zorluklar sonucunda gelişti. Baltalayıcı aktif grupların faaliyeti, kapitalist ülkelerin emperyalistlerinin müdahale plânları ve ülke içinde tahıl alımındaki zorluklar tarafından teşvik edilirken, eski teknik aydınların diğer kesiminin aktif baltalayıcılar tarafına yalpalaması Troçkist-Menşevik gevezelerin moda haline gelmiş olan, "kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftliklerinden zaten birşey olmayacağı", "Sovyet iktidarının zaten yozlaştığı ve kısa sürede düşmek zorunda olduğu", "Bolşeviklerin bizzat kendi politikalarıyla müdahaleyi kolaylaştırdıkları" vs. safsatalarıyla güçlendiriliyordu. Ayrıca bazı sağ sapmacı eski Bolşevikler bile "en-

feksiyon"a direnememiş ve bu dönemde onları Parti'den uzaklaştıran yalpalamalar yaşamışken, hiçbir zaman Bolşevizmle ilgisi olmamış eski teknik aydınların bir bölümünün, aynı şekilde tanrının yardımıyla yalpalamasına şaşmamak gerekir.

Sovyet iktidarı elbette ki böyle bir durumda eski teknik aydınlara karşı yalnızca bir tek politika izleyebilirdi, aktif baltalayıcıların ***ezilmesi***, tarafsızların ***ayrıştırılması*** ve sadıkların kendi ***yanına*** çekilmesi politikası.

Bir-iki yıl önce durum böyleydi.

Şimdi koşulların tam aynı olduğu söylenebilir mi? Hayır, söylenemez. Tersine, şimdi bizde tamamen başka koşullar ortaya çıktı. Önce, kentte ve kırda kapitalist unsurları yendiğimiz ve şimdi onları başarıyla ortadan kaldırdığımız saptanmalıdır. Tabii ki bu eski aydınları sevindiremez. Bunların yenilmiş dostları için hâlâ acıma duyguları beslemesi çok olasıdır. Ancak merhamet duyguları besleyenler ve hele tarafsızlarla yalpalayanlar, aktif dostları ağır ve onarılmaz bir yenilgi aldıktan sonra, bunların kaderini gönüllü olarak paylaşmamaya itina ediyorlar.

Bunun dışında tahıl alımındaki zorlukları aştık ve yalnızca aşmakla kalmadık, Sovyet iktidarı kurulduğundan beri görülmemiş miktarda tahıl ihraç ediyoruz. Yani yalpalayanların bu "gerekçesi" de düşüyor.

Bunun dışında, kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerin inşası cephesinde kesin zafer kazandığımızı ve muazzam başarılar elde ettiğimizi bugün körler bile görüyor.

Yani eski aydınların "cephaneliği"nde en önemli olan şeyler boşa çıktı. Burjuva aydınların müdahale umuduna gelince, bunun —en azından şimdilik— sağlam temellere oturmamış olduğunun kanıtlandığı saptanmalıdır. Gerçekten de, altı yıl boyunca ona müdahale vaaddedildi ve bir kez bile müdahale girişiminde bulunulmadı. Ferasetli burjuva aydınlarımızın aldatılmış olduğunu saptamanın zamanıdır. Ünlü Moskova davasında aktif baltalayıcıların tutumunun bile, baltalama fikrini gözden düşürmesi gerektiğinden ve gerçekten de düşürdüğünden hiç söz etmiyorum.

Bu yeni koşulların eski teknik aydınlarımız üzerinde etkisiz kalamayacağı anlaşılır bir şeydir. Yeni ilişkiler eski teknik aydınlar arasında başka bir ruh haline yol açmak zorundaydı ve gerçekten de açtı. Eskiden baltalayıcılara sempati duyan bu aydınların belirli bir bölümünde Sovyet iktidarına doğru belirli bir dönüşün belirtilerini algılamamız olgusu da aslında bununla açıklanır. Yalnızca eski aydınların bu tabakasının değil, dünün kararlı baltalayıcılarının, dünün baltalayıcılarının önemli bir kesiminin bile bir dizi tesiste ve fabrikada işçi sınıfıyla ortak çalışmaya başlaması olgusu — bu olgu kuşkusuz, eski teknik aydınlar arasındaki dönüşün artık başladığını kanıtlıyor. Bu elbette, bizde artık baltalayıcıların bulunmadığı anlamına gelmiyor. Hayır, bu anlama gelmiyor. Bizde sınıflar olduğu sürece, kapitalist bir çevre varolduğu sürece baltalayıcılar vardır ve var olacaktır. Şu anlama geliyor: Eskiden şu ya da bu biçimde baltalayıcılara sempati duyan eski teknik aydınların bir bölümü şimdi yüzünü Sovyet iktidarına çeviriyorsa, o zaman aktif baltalayıcılar çok az sayıda kalmıştır, tecrit olmuştur ve belirli bir süre derin illegaliteye çekilmek zorundadır.

Ama buradan, buna uygun olarak eski teknik aydınlara karşı politikamızın da değişmesi gerektiği sonucu çıkıyor. Baltalayıcılığın dorukta olduğu dönemde, eski teknik aydınlara karşı tutumumuz, esas olarak yoketme politikasında ifadesini bulurken, bugün bu aydınların Sovyet iktidarına doğru döndüğü dönemde ona karşı tutumumuz esas olarak onları yanımıza çekme ve onlara özen gösterme politikasından ibaret olmalıdır. Yeni, değişmiş koşullar altında eski politikayı sürdürmek istemek, yanlış ve diyalektiğe aykırı olurdu. Bugün hemen her eski ekol uzmanda ve mühendiste, henüz suçüstü yakalanmamış bir suçlu ve baltalayıcı görmek aptalca ve mantıksız olurdu. "Uzman yiyicilik" bizde her zaman zararlı ve alçakça bir olgu sayılmıştır ve böyle sayılmaya da devam edecektir.

Yani: ***Eski ekol mühendislere ve teknisyenlere karşı tutumu değiştirmek, onları daha fazla özen ve bakımla çevrelemek, onları daha cesaretle çalışmaya çekmek*** — görev budur.

Sanayimizin beşinci yeni gelişme koşulu konusunda durum budur.

Son koşula geçelim.

VI
EKONOMİK MUHASEBE ÜZERİNE

Yeni bir koşula daha değinmezsem, tablo eksik olacaktır. Bu, sanayi için, ulusal ekonomi için birikim kaynaklarıyla, bu birikimin temposunun hızlanmasıyla ilgilidir.

Birikim bakış açısından, sanayimizin gelişmesinde yeni ve özel olan nedir? Eski birikim kaynaklarının, sanayiin daha da gelişmesi için artık yetersiz hale geliyor olmasıdır. Yani, eğer sanayileşmenin Bolşevik temposunu gerçekten sürdürmek ve geliştirmek istiyorsak, yeni birikim kaynaklarının bulunması ve eskilerin güçlendirilmesi gerektiğidir.

Kapitalist ülkelerin tarihinden biliniyor ki, sanayiini daha üst bir basamağa çıkarmak isteyen hiçbir genç devlet, dıştan yardım olmaksızın, uzun vadeli kredi ve borçlar olmaksızın edememiştir. Buradan hareketle Batılı ülkelerin kapitalistleri, kredi ve borçların eksikliğinin ülkemiz sanayileşmesini muhakkak akamete uğratacağı varsayımıyla, ülkemize kredi ve borç vermeyi kesinlikle reddetti. Ama kapitalistler yanıldı. Kapitalist ülkelerden farklı olarak ülkemizin sanayii restore etmeye ve geliştirmeye yetecek belirli özel birikim kaynaklarına sahip olduğunu gözönüne almadılar. Ve gerçekten de, sanayii, tarımı ve ulaşımı yalnızca restore etmekle kalmadık, bilakis ağır sanayinin, tarımın ve ulaşımın yeniden yapılandırılması muazzam eserini yoluna koymayı da artık başardık. Bu amaçla elbette düzinelerce milyar ruble harcadık. Bu milyarlarca ruble nereden geldi? Hafif sanayiden, tarımdan, devlet bütçesinin fazlalıklarından. Son zamanlara kadar bizde durum böyleydi.

Şimdi durum tamamen farklıdır. Önceden, sanayiin ve ulaşımın yeniden yapılandırılması için eski birikim kaynakları

yeterken, şimdi artık açıkça yetersiz hale gelmeye başlıyor. Şimdi sözkonusu olan, eski sanayii yenileme değildir. Ural'da, Sibirya'da, Kazakistan'da yeni, teknik donatımı iyi bir sanayinin yaratılması sözkonusudur. SSCB'nin tahıl, hayvancılık ve hammadde bölgelerinde yeni tarımsal büyük işletmelerin yaratılması sözkonusudur. SSCB'nin doğusuyla batısı arasında yeni bir demiryolları ağı yaratılması sözkonusudur. Bu dev eser için eski birikim kaynaklarının yetemeyeceği açıktır.

Ama hepsi bu değil. Bunun üzerine, bir dizi işletme ve ekonomik örgütlerimizde, kötü yönetim sonucunda, ekonomik muhasebe prensiplerinin tamamen ihlal edilmiş olması durumu ekleniyor. Bir dizi işletme ve ekonomik örgütlerde hesaplamaktan, hesap yapmaktan, gelir ve giderlerin köklü bir bilançosunu çıkarmaktan çoktan vazgeçilmiş olduğu olgudur. Bir dizi işletme ve ekonomik örgütte "tutumluluk rejimi", "üretkenolmayan harcamaların azaltılması", "üretimin rasyonalizasyonu" kavramlarının çoktan demode olduğu olgudur. Öyle anlaşılıyor ki, devlet bankasının "gerekli miktarı zaten bize vereceği"ne güveniyorlar. Son zamanlarda bir dizi işletmede maliyetlerin artmaya başladığı olgudur. Kendilerine, maliyeti yüzde on ve daha fazla düşürme görevi verildi, onlar ise yükseltiyor. Ama maliyeti düşürmek ne anlama geliyor? Maliyetlerin her yüzde birlik düşmesinin, sanayide 150-200 milyon rublelik bir birikim anlamına geldiğini biliyorsunuz. Bu koşullar altında maliyetin artırılmasının, sanayi ve tüm ulusal ekonomi için yüzlerce milyon rublelik kayıpla eşanlamlı olduğu açıktır.

Bütün bunlardan, artık yalnızca hafif sanayii, yalnızca bütçe fazlalıklarından gelecek birikime, yalnızca tarımdan gelecek gelirlere dayanmanın mümkün olmadığı sonucu çıkıyor. Hafif sanayi çok verimli bir birikim kaynağıdır ve şimdi daha da gelişmek için her türlü şansa sahiptir, ancak bu kaynak bitmez tükenmez değildir. Tarım da daha az verimli bir birikim kaynağı değildir, ancak şimdi yeniden yapılanma döneminde kendisi devletin mali desteğine muhtaçtır. Bütçe fazlalıklarına gelince, bunların sınırsız olamayacağını ve olmaması gerektiğini kendi-

niz biliyorsunuz. O halde geriye ne kalıyor? Ağır sanayi kalıyor. Yani, ağır sanayinin ve öncelikle makine yapımının da fazlalık yaratmasına ulaşılmalıdır. Yani, eski birikim kaynakları güçlendirilip genişletilirken, ağır sanayinin ve öncelikle makine yapımının da fazlalık sağlaması gerçekleştirilmelidir.

Çıkar yol burada yatıyor.

Peki ama bunun için ne gerekiyor? Kötü idareyi bertaraf etmek, sanayiin yardımcı iç kaynaklarını harekete geçirmek, ekonomik muhasebe ilkesini tüm işletmelerimizde yerleştirmek ve sağlamlaştırmak, maliyetleri sistematikman düşürmek, istisnasız tüm sanayi dallarında, sanayi içi birikimi artırmak.

Çıkar yol budur.

Yani: ***Ekonomik muhasebe ilkesini yerleştirmek sağlamlaştırmak, sanayi içi birikimi güçlendirmek*** — görev budur.

VII

YENİ TARZDA ÇALIŞMAK, YENİ TARZDA YÖNETMEK

Sanayimizin yeni gelişme koşulları bunlardır, yoldaşlar.

Bu yeni koşulların önemi, sanayi için yeni ilişkiler yaratması, yeni çalışma yöntemleri, yeni yönetme yöntemleri talep etmesidir.

Yani:

a) Böylece, eskiden olduğu gibi artık işgücü sorununda kendiliğinden akışa güvenmemek gerektiği sonucu çıkıyor. Sanayiye işgücü garantilemek için, onu örgütlü biçimde angaje etmek ve çalışmayı mekanize etmek gerekiyor. Bizim çalışma tempomuzda ve bizim üretim boyutlarımızda mekanizasyonsuz idare edilebileceğini sanan, denizi kaşıkla boşaltabileceğine inanıyor demektir.

b) Devamla, sanayide işgücü değişkenliğine daha fazla gözyumulamayacağı sonucu çıkıyor. Bu kötülükten kurtulmak, için ücret sistemini yeni tarzda örgütlemek ve işletmelerdeki personeli az çok istikrarlı kılmak gerekiyor.

c) Devamla, üretimde kişisel sorumluluğun yokluğuna daha fazla gözyumulamayacağı sonucu çıkıyor. Bu kötülükten kurtulmak için çalışmayı yeni tarzda örgütlemek, güçleri, her işçi grubunun kendi işi için, makineler için, tezgâhlar için, işin kalitesi için sorumlu olacağı biçimde dağıtmak gerekiyor.

d) Devamla, burjuva Rusya'dan miras devraldığımız o minimum sayıda eski mühendis ve teknisyenlerle eskisi gibi idare etmemizin artık mümkün olmadığı sonucu çıkıyor. Bugünkü tempoyu artırmak ve üretimin bugünkü boyutlarını büyütmek için, işçi sınıfının kendine ait teknik aydınlarına sahip olmasını sağlamak gerekiyor.

e) Devamla, eskiden olduğu gibi, eski ekolden tüm uzmanların, mühendislerin ve teknisyenlerin aynı kefeye konamayacağı sonucu çıkıyor. Değişen durumun hakkını verebilmek için, politikamızı değiştirmeli ve yüzünü kararlılıkla işçi sınıfına doğru çeviren eski ekolden uzmanlara, mühendislere ve teknisyenlere karşı en üst derecede özen sergilemeliyiz.

f) Nihayet, eskiden olduğu gibi, artık eski birikim kaynaklarıyla idare edilemeyeceği sonucu çıkıyor. Sanayi ve tarımın daha da gelişimini garantilemek için yeni birikim kaynaklarının açılmasını, her türlü kötü yönetimin bertaraf edilmesini, ekonomik muhasebe prensibinin yerleştirilmesini, maliyetin düşürülmesini ve sanayi içinde birikimin güçlendirilmesini sağlamak gerekiyor.

Yeni çalışma yöntemleri, iktisadi inşayı yönetmenin yeni yöntemlerini gerektiren, sanayinin yeni gelişme koşulları bunlardır.

Yeni tarzda yönetimi örgütlemek için ne gereklidir?

Bunun için her şeyden önce, ekonomi yöneticilerimizin yeni koşulları kavraması, sanayinin yeni gelişme koşullarını somut olarak incelemesi ve çalışmalarını yeni koşulların gereklerine uygun olarak reorganize etmesi gereklidir.

Bunun için devamla, ekonomi yöneticilerimizin işletmeleri "genelde", "tepelerden" değil de, somut, pratik olarak yönetmeleri, her soruna genel sözler bakış açısından değil de, sıkı pratik

yaklaşmaları, meseleleri kağıt üzerinde halletme ya da genel safsata ve şiarlarla yetinmemeleri, bilakis meselenin tekniğine girmeleri, meselenin girdisini çıktısını kavramaları, "ayrıntılar"a girmeleri gereklidir, çünkü şimdi "ayrıntılar"dan büyük şeyler yaratılıyor.

Bunun için devamla, bugünkü hantal, bazen 100-200 işletmeyi kapsayan birliklerin derhal küçültülüp birçok birliğe ayrıştırılması gereklidir. 100 ve daha fazla işletmeyle ilgilenen bir birlik başkanının, bu işletmeleri, bunların üretim olanaklarını, çalışmalarını doğru dürüst tanıyamayacağı açıktır. İşletmeleri tanımayınca, onları yönetecek durumda olmadığı açıktır. Yani birlik başkanlarına işletmeleri doğru tanıma ve yönetme olanağı verilmesi için, fazla sayıda işletme yükünü azaltmak gerekir, birlikleri bir çok birliğe ayırmak ve onları işletmelere daha yakınlaştırmak gerekir.

Bunun için devamla, birliklerimizin ortak yönetimden kişisel yönetime geçmeleri gerekir. Bugün, birlik kurullarında 10-15 kişi oturuyor, dosya tutuyor ve tartışıyor. Böyle yönetmeye devam edilmemelidir yoldaşlar. Kağıt üzerinde "yönetim"e son verilmelidir, gerçek, pratik, Bolşevik çalışmaya alışmak gereklidir. Birliğin tepesinde birlik başkanı ve birkaç vekili kalsın. Birliğin yönetimi için bu tamamen yeterli olacaktır. Kurulun geri kalan üyeleri en iyisi aşağıya, tesislere ve fabrikalara gönderilmelidir. Bu, gerek kendileri gerekse dava için çok daha yararlı olur.

Bunun için devamla, birlik başkanlarının ve vekillerinin işletmeleri daha sık ziyaret etmeleri, daha uzun süre orada kalmaları ve çalışmaları, işletmelerdeki kişileri daha iyi tanımaları ve orada çalışanlara yalnızca akıl öğretmeleri değil, bilakis onlardan da öğrenmeleri gereklidir. Kim şimdi işletmelerden uzakta, bürodan, daireden yönetebileceğine inanıyorsa, yanılmaktadır. Tesisleri yönetmek için, işletmelerdeki kişilerle daha sık temas kurmak gerekir, onlarla canlı ilişki içinde olmak gerekir.

Son olarak, 1931 için üretim plânımız üzerine birkaç söz. Parti çevresinde üretim plânımızın gerçek dışı, hayata geçi-

rilemez olduğunu temin eden belirli darkafalılar var. Bunlar çevrelerinde her zaman bir "düşünme tembelliği boşluğu" yaymaya hazır olan, Şçedrin'in "aklıevvel tatlısu balıkları" türünden kişilerdir. Üretim plânımız gerçek midir? Kuşkusuz, evet! Yalnızca, gerçekleştirilmesi için gerekli bütün koşullara sahip olduğumuz için bile gerçektir. Yalnızca, gerçekleştirilmesi şimdi salt bize bağlı olduğu, son derece zengin olanaklarımızdan yararlanma yeteneğimize ve irademize bağlı olduğu için bile gerçektir. Bir dizi işletmenin ve sanayi dallarının plânı şimdiden ***fazlasıyla yerine getirmiş*** olması gerçeği başka türlü nasıl açıklanırdı? Dolayısıyla diğer işletmeler ve sanayi dalları da plânı yerine getirebilir ve aşabilir.

Üretim plânının, rakamların ve görevlerin art arda sıralanmasından ibaret olduğunu sanmak aptalca olurdu. Gerçekte üretim plânı, milyonlarca insanın canlı ve pratik faaliyetidir. Bizim üretim plânımızın realitesi, yeni bir yaşam yaratan, milyonlarca emekçidir. Bizim programımızın realitesi canlı insanlardır, hepimiziz, çalışma irademizdir, yeni tarzda çalışmaya hazır oluşumuzdur, plânı yerine getirme kararlılığımızdır. Bu kararlılığa sahip miyiz? Evet, sahibiz. O halde, üretim plânımız gerçekleştirilebilir ve gerçekleştirilmek zorundadır. (*Uzun süren alkışlar.*)

"Pravda" No. 183,
5 Temmuz 1931.

"AMO" TESİSLERİ İŞÇİLERİNE, TEKNİSYENLERİNE VE İDARİ PERSONELİNE [20]

SBKP(B) MK'sı, "AMO" Tesisleri işçi, teknisyen ve idari personelinin zaferini derin bir hoşnutlukla kaydeder. Rus kapitalistlerinin yalnızca, geri teknik, düşük emek üretkenliği ve barbarca sömürü yöntemleriyle ancak otomobil imalathaneleri kurmayı başarabildiği yerde, 25 000 kamyonluk üretim kapasitesine sahip, modern tekniğin tüm kazanımlarıyla donatılmış güçlü bir dev inşa edildi. Zaferiniz, ülkemizin tüm emekçilerinin zaferidir. SBKP(B) MK'sı, bu ilk zaferin ardından başka zaferler kazanacağınıza sağlam inancını ifade eder: Tesisin yeni tekniğine egemen olmak, üretim plânını sürekli yerine getirmek, üretim masraflarının düşürülmesi ve mükemmel bir ürün kalitesi.

SSCB'de ilk oto fabrikası devinin tüm kurucularına — "AMO" Tesislerinin kurucularına coşkulu Bolşevik selamlar.

SBKP(B) MK Sekreteri ***J. Stalin***

" Pravda" No. 271,
1 Ekim 1931.

HARKOV TRAKTÖR FABRİKALARI İNŞAATININ İŞÇİLERİ, TEKNİSYENLERİ VE İDARİ PERSONELİNE

Ülkemizin emekçileri, milyonlarca kollektif çiftçi ve Parti, Harkov traktör fabrikalarının inşasını büyük bir dikkatle izledi. Harkov traktör fabrikaları Ukrayna tarımının kollektifleştirilmesinin çelikten kalesi; onun kurucuları, milyonlarca Ukrayna köylüsüne sosyalizme giden yolda kılavuzluk eden öncülerdir. Traktör fabrikaları ailesi içinde sıralanacak olan Harkov Traktör fabrikalarının inşası, ülkemizin sosyalist sanayiinin tarihine gerçek Bolşevik tempoya örnek olarak geçecektir. SBKP(B) MK'sı, işçilerin, mühendislerin ve teknisyenlerin, Stalingrad fabrikalarının deneyimlerinden yararlanarak, bu genç üretim dalının zorluklarını aşacaklarına ve 1932 için mücadele plânını yerine getireceklerine inancını ifade eder.

SSCB'nin ikinci traktör devinin kurucularına coşkulu bolşevik selamlar!

SBKP(B) MK Sekreteri *J. Stalin*

"Pravda" No. 271,
1 Ekim 1931.

"TEHNİKA"[21] GAZETESİNE

İlk bolşevik teknik gazetesinin çıkışını selamlarım.

"Tehnika" gazetesi geniş işçi kitleleri, idareciler, mühendisler ve teknisyenler için, tekniğe egemen olmalarında onlara yardım edecek güçlü bir silah haline gelmelidir. "Tehnika" gazetesi, işçi sınıfı saflarından yüzbinlerce yeni teknisyen ve mühendis, Bolşevik bir tempo için savaşçılar yetiştirmede Parti'ye yardım etmelidir.

Gazeteye başarılar diliyorum!

J. Stalin

"Pravda" No. 280,
10 Ekim 1931.

BOLŞEVİZM TARİHİNİN BAZI SORUNLARI ÜZERİNE

"Proletarskaya Revolutsiya" Dergisi Redaksiyonuna Mektup

Değerli Yoldaşlar!

"Proletarskaya Revolutsiya"[22] dergisinde (No. 6, 1930) Slutski'nin Parti düşmanı ve yarı-Troçkist "Savaş Öncesi Krizi Döneminde Alman Sosyal-Demokrasisi Üzerine Bolşevikler" makalesinin tartışma makalesi olarak yayınlanmış olmasını şiddetle protesto ederim.

Slutski, Lenin'in (Bolşeviklerin) Alman sosyal demokrasisinde ve genel olarak savaş öncesi sosyal-demokraside, ***merkezcilik*** tehlikesini küçümsediğini, yani maskeli oportünizm tehlikesini, oportünizmle uzlaşmacılık tehlikesini küçümsediğini iddia ediyor. Başka bir deyişle Slutski meseleleri, sanki Lenin (Bolşevikler) oportünizme karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütmemiş gibi koyuyor, çünkü merkezciliğin küçümsenmesi aslında oportünizme karşı tam geliştirilmiş bir mücadeleden vazgeçmektir. Buna göre Lenin savaş öncesi dönemde gerçek bir Bolşevik değildi, buna göre Lenin ancak emperyalist savaş döneminde ya da hatta ancak bu savaşın sonunda gerçek bir Bolşevik oldu.

Slutski makalesinde bunu anlatıyor. Siz ise bu yeniyetme "tarihçi"yi müfteri ve sahtekar olarak damgalamak yerine, onunla tartışmaya giriyorsunuz, ona bir kürsü veriyorsunuz. Slutski'nin makalesinin derginizde tartışma makalesi olarak yayınlanmış olmasını protesto etmeden geçemeyeceğim, çünkü Lenin'in ***Bolşevizmi*** sorunu, Lenin'in oportünizmin belirli bir varyasyonu olarak merkezciliğe karşı ilkesel uzlaşmaz bir mücadele ***yürütüp yürütmediği,*** Lenin'in gerçek bir Bolşevik ***olup olmadığı*** sorunu bir tartışma konusu yapılamaz.

20 Ekim'de MK'ya gönderilen "redaksiyon tarafından" imzalanmış açıklamanızda, redaksiyonun, Slutski'nin makalesini tartışma makalesi olarak yayınlamakla bir hata işlediğini kabul ediyorsunuz. Redaksiyonun açıklaması büyük bir gecikmeyle yayınlanmış olsa da, bu tabii ki iyidir. Ama açıklamanızda, "Redaksiyonun, Bolşeviklerle, savaş öncesi dönemin II. Enternasyonal'i arasındaki karşılıklı ilişkilerle ilgili tüm sorunlar çevresinin, Proletarskaya Revolutsiya'da işlenmesine devam edilmesini, politik olarak son derece aktüel ve gerekli gördüğünü" ilan ederek, açıklamanızda yeni bir hataya düşüyorsunuz. Bu insanları yeniden, Bolşevizmin aksiyomları olan sorunlar üzerine tartışmaya çekmeyi amaçladığınız anlamına geliyor. Bu sizin yeniden Lenin'in Bolşevizmi sorununu aksiyom olmaktan çıkarıp, "daha işlenmeyi" gerektiren bir sorun haline getirmeyi amaçladığınız anlamına geliyor. Niçin, hangi nedenle?

Leninizmin her renkten oportünizme karşı, bunlar arasında Batı'daki merkezciliğe karşı (Kautsky), bizdeki merkezciliğe (Troçki v.d.) karşı da amansız mücadele içinde ortaya çıktığı, geliştiği ve güçlendiğini herkes biliyor. Bunu Bolşevizmin doğrudan düşmanları bile inkar edemez. Bu bir aksiyomdur. Ama siz bir aksiyomu, "daha işlenmesi" gereken bir sorun haline getirerek bizi geri çekiyorsunuz. Niçin? Hangi nedenle? Bolşevizmin tarihini bilmemekten mi? Slutski ve Troçki'nin diğer öğrencileri, ağızlarının tıkandığını iddia edemesinler diye, çürük bir liberalizm aşkına mı? Bolşevizmin özbeöz çıkarları zararına ifa edilen oldukça tuhaf bir liberalizm ...

Aslında redaksiyon, Slutski'nin makalesinde, bir tartışmada araştırılmaya değer ne buluyor?

1— Slutski, Lenin'in (Bolşeviklerin), Alman Sosyal-Demokrasisinin oportünistlerinden, savaş öncesi II. Enternasyonal oportünistlerinden kopmaya, ayrılmaya yönelik bir çizgi izlemediğini iddia ediyor. Slutski'nin bu Troçkist tezi üzerine tartışmak istiyorsunuz. Ama bunda tartışacak ne var? Slutski'nin Lenin'e, Bolşeviklere basitçe iftira ettiği açık değil midir? İftirayı damgalamak gerekir, tartışma konusu yapmak değil.

Gerçekten Bolşevik olan her Bolşevik, Lenin'in, daha savaştan uzun süre önce, yaklaşık olarak 1903-1904'den beri, Rusya 'da Bolşevik grup oluşmaya başladığında ve Alman Sosyal Demokrasisi içinde solcular ilk kez kendilerini hissettirdiklerinde, gerek bizde, Rusya Sosyal-Demokrat Partisi'nde, gerekse de II. Enternasyonal'de, özellikle Alman Sosyal-Demokrasisi içinde, oportünizmden kopmaya ayrılmaya yönelik bir çizgi izlediğini bilir.

Her Bolşevik, tam da bu yüzden Bolşeviklerin daha o zamanlar (1903-1905) II. Enternasyonal safları içinde "bölücüler" ve "bozguncular" onurlu ününü kazandığını bilir. Ama eğer II. Enternasyonal'deki, ve özellikle Alman Sosyal-demokrasisi içindeki solcular, "kopma", "bölünme" sözcüklerini ifade etmekten bile korkan zayıf ve güçsüz, örgütsel olarak birlik içinde olmayan, ideolojik olarak donanmamış bir grup oluşturuyorlardıysa, Lenin, Bolşevikler ne yapabilirdi? Herhalde Lenin'in, Bolşeviklerin, Batı'nın partileri içinde, solcuların yerine bir ayrılığı Rusya'dan gerçekleştirmesi gerektiği talep edilemez.

Örgütsel ve ideolojik zayıflığın, sol sosyal-demokratların yalnızca savaş öncesi dönemde karakteristik bir özelliği olmadığından hiç söz etmiyorum. Bu negatif özelliği solcular, bilindiği gibi, savaş sonrası dönemde de korudular. Lenin'in, Ekim 1916'da, yani savaşın başlangıcından iki yıldan fazla bir zaman geçtikten sonra yayınlanmış olan "Junius Broşürü Üzerine"* ünlü makalesinde, Alman sol sosyal-demokratları

**Junius* — Rosa Luxemburg, Alman sosyal-demokrasisinde solcuların lideri.

hakkındaki değerlendirmesini herkes bilir; burada Lenin, Almanya'da sol sosyal-demokratların bir dizi son derece ciddi politik hatalarını eleştirerek, ***"Kautskyci alçakça ikiyüzlülük, hasis ruhluluk, oportünizme karşı 'lütufkarlık' ağı tarafından her yönden büyülenmiş t ü m Alman solcularının zayıflığı"***ndan sözeder ve şöyle der: ***"Junius, Almanların sol sosyal-demokratlarının bile — bir ayrılıktan ürken ve devrimci şiarları sonuna kadar ifade etmekten korkan "atmosferi"nden kendisini tamamen kurtaramadı."*** [23]

II. Enternasyonal'in tüm grupları arasında Rus Bolşevikleri o zaman, örgütsel deneyimleri ve ideolojik donatımları temelinde,. Rus sosyal-demokrasisi içinde kendi oportünistlerinden doğrudan kopma, ayrılma anlamında ciddi bir şey yapabilecek biricik gruptu. Eğer Slutskiler, Lenin'in ve Rus Bolşeviklerinin oportünistlerle (Plehanov, Martov, Dan) kopuşmayı örgütlemek ve merkezcileri (Troçki ve Ağustos blokunun diğer yandaşları) kovmak için tüm güçlerini ortaya koymadıklarını kanıtlamak değil de, yalnızca varsaymayı deneseydi, o zaman Lenin'in Bolşevizmi üzerine, Bolşeviklerin Bolşevizmi üzerine tartışılabilirdi. Ama mesele tam da Slutskilerin böylesine zırdeli bir varsayım lehine tek bir kelime bile söylemeye cesaret edememelerindedir. Rus Bolşeviklerinin yürüttüğü (1904-1912) herkes tarafından bilinen, her renkten oportünistlerden kopma kararlı politikası gerçeği, böyle bir varsayımı kesinlikle çürüttüğü için buna cesaret edemiyorlar. Daha ertesi gün teşhir edileceklerini bildikleri için buna cesaret edemiyorlar.

Şu sorunun sorulması gerekiyor: Rus Bolşevikleri, emperyalist savaştan çok önce (1904-1912) kendi oportünistlerinden ve merkezci uzlaşmacılarından kopmayı aynı zamanda II. Enternasyonal'deki oportünistlerden ve merkezcilerden kopmaya, ayrılmaya yönelik bir çizgi izlemeden yürütebilir miydi? Rus Bolşeviklerinin, oportünistlere ve merkezcilere karşı politikalarını, Batı'daki solcuların politikası için bir örnek olarak gördüklerinden kim kuşku duyabilir? Rus Bolşeviklerinin, Ba-

tı'daki sosyal-demokratları, özellikle Alman sosyal-demokrasisindeki solcuları, oportünistlerinden ve merkezcilerden ayrılmaları için her biçimde sıkıştırdıklarından kim kuşku duyabilir? Batıdaki sol sosyal-demokratların, Rus Bolşeviklerinin izinden yürüme olgunluğunu gösterememiş olmaları, Lenin'in ve Rus Bolşeviklerinin suçu değildir.

2— Slutski Lenin'i ve Bolşevikleri, Alman sosyal-demokrasisi içindeki solcuları kesinlikle ve kayıtsız şartsız desteklememekle, yalnızca ciddi ihtiraz kayıtlarıyla desteklemekle, fraksiyoncu düşüncelerin solcuları sınırsız desteklemelerine engel olduğuyla suçluyor. Bu palavracı ve baştan sona yalan suçlamayı tartışmak istiyorsunuz. Aslında bunda tartışacak ne var? Slutski'nin bunda manevra yaptığı ve Lenin'le Bolşeviklere karşı yalan suçlamasıyla, Almanya'da solcuların tavrındaki gerçek eksiklikleri örtmeye çalıştığı açık değil midir? Bolşeviklerin, eğer işçi sınıfına ve devrimine ***ihanet*** etmek ***istemiyorlarsa*** sürekli olarak Bolşevizmle Menşevizm arasında yalpalayan Almanya'daki solcuları, ciddi ihtiraz kayıtları, ***olmaksızın***, hatalarına ciddi eleştiriler ***getirmeksizin*** destekleyemeyecekleri açık değil midir? Dolandırıcı manevraları damgalamak gerekir, tartışma konusu yapmak değil.

Evet, Bolşevikler Almanya'daki sosyal-demokratları, onların yarı-Menşevik hatalarını eleştirerek, belirli ciddi ihtiraz kayıtlarıyla desteklediler. Bunun için onları kutlamak gerekir, suçlamak değil.

Bundan kuşku duyanlar var mı?

Tarihte en bilinen olaylara dönelim.

a) 1903 yılında Rusya'da Bolşeviklerle Menşevikler arasında, parti üyeliği sorununda ciddi görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Parti üyeliğine dair formülasyonlarıyla Bolşevikler, Parti'nin proleter olmayanların baskınına uğramasına karşı, örgütsel bir baraj kurmak istiyorlardı. Böyle bir baskın tehlikesi o zaman Rus devriminin burjuva-demokratik karakterinden dolayı son derece reeldi. Rus Menşevikleri, Parti'nin kapılarını proleter olmayan unsurlara ardına kadar açan tam tersi bir bakış açısını savundu-

lar. Rus devriminin sorunlarının uluslararası devrimci hareket için sahip olduğu önem karşısında, Batı Avrupa sosyal-demokratları meseleye müdahale etme kararı aldılar. Almanya'daki solcu sosyal-demokratlar da, solcuların o zamanki liderleri Parvus ve Rosa Luxemburg da müdahale etti. Ve ne oldu? İkisi de Bolşeviklere karşı, Menşeviklerden yana oldular. Bu arada Bolşeviklere karşı, ultra merkezcilik ve Blanquist eğilimler suçlaması yapıldı. Daha sonra bu saçmasapan ve darkafalı nitelemeler Menşevikler tarafından benimsenip bütün dünyaya yayıldı.

b) 1905 yılında Rusya'da Bolşeviklerle Menşevikler arasında Rus devriminin karakteri üzerine görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Bolşevikler, proletaryanın hegemonyası altında, işçi sınıfının köylülükle ittifakı düşüncesini savundular. Bolşevikler, burjuva-demokratik devrimden, derhal sosyalist devrime geçmek için, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünü hedeflemek gerektiğini iddia ediyorlardı, bunun için köy yoksulluğunun desteğini garantilemek gerekliydi. Rusya'da Menşevikler, burjuva-demokratik devrimde proletaryanın hegemonyası düşüncesini reddettiler, işçi sınıfının köylülükle ittifakı politikasının yerine, liberal burjuvaziyle anlaşma politikasını yeğlediler, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünü ise, burjuva devriminin gelişimine ters düşen gerici, Blanquist bir şema olarak ilan ettiler. Bu tartışmalarda Alman sosyal-demokrasisi içindeki solcuların, Parvus ve Rosa Luxemburg'un tutumu ne oldu? Baştan sona işçi sınıfının köylülükle ittifakı politikasının Menşevik yadsımasıyla dolu, ütopik, yarı-Menşevik bir sürekli devrim şeması (Marx'ın devrim şemasının bir karikatürü) icat ettiler ve bunu, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü Bolşevik şemasının karşısına çıkardılar. Daha sonra sürekli devrimin bu yarı-Menşevik şeması Troçki tarafından (kısmen Martov tarafından) benimsenip Leninizme karşı bir mücadele aracı haline getirildi.

c) Savaş öncesi dönemde II. Enternasyonal partilerinde en aktüel sorunlardan biri olarak ulusal sorun ve sömürge sorunu

ön plâna çıktı, ezilen uluslar ve sömürgeler sorunu, ezilen ulusların ve sömürgelerin kurtuluşu sorunu, emperyalizme karşı mücadelenin yöntemleri sorunu, emperyalizmin devrilmesinin yolları sorunu ön plâna çıktı. Proleter devrimin gelişmesi ve emperyalizmin kuşatılması yararına Bolşevikler, ezilen ulusların ve sömürgelerin kurtuluş hareketlerini ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde destekleme politikasını önerdiler; ileri ülkelerin proleter devrimiyle sömürgelerin ve ezilen ülkelerin halklarının devrimci kurtuluş hareketlerinin birleşik cephesi şemasını geliştirdiler. Tüm ülkelerin oportünistleri, tüm ülkelerin sosyal-şovenleri ve sosyal-emperyalistleri bununla bağıntılı olarak hemen Bolşeviklerin üstüne saldırdı. Bolşevikler kuduz köpekler gibi kovalandı. O zaman Batı'daki sol sosyal-demokratların tutumu neydi? Yarı-Menşevik bir emperyalizm teorisi geliştirdiler, Marksist kavranışıyla ulusların kendi kaderlerini tayin (ayrılma ve kendi devletlerini kurma dahil) ilkesini reddettiler, sömürgelerin ve ezilen ülkelerin kurtuluş hareketinin büyük devrimci öneme sahip olduğu tezini geri çevirdiler, proleter devrimle ulusal kurtuluş hareketlerinin birleşik cephesi olanağı tezini geri çevirdiler ve ulusal sorunun ve sömürge sorununun tek kelimeyle küçümsenmesinden başka bir anlama gelmeyen bu yarı-Menşevik yamalı bohçayı, Bolşeviklerin Marksist şemasının karşısına koydular. Troçki'nin daha sonra bu yarı-Menşevik yamalı bohçayı benimseyip Leninizme karşı mücadele aracı olarak kullandığı biliniyor.

Almanya'daki sol sosyal-demokratlarının herkes tarafından bilinen hataları bunlardır.

Alman sollarının, Lenin tarafından ilgili makalelerde şiddetle eleştirilen diğer hatalarından hiç sözetmiyorum.

Ekim Devrimi döneminde Bolşeviklerin politikasını değerlendirmede işledikleri hatalardan da hiç sözetmiyorum.

Alman sollarının, bu savaş öncesi dönemin tarihine ait hataları, sol sosyal-demokratların, sol pozisyonlarına rağmen kendilerini Menşevik safradan henüz kurtaramadıklarını değilse, ya neyi kanıtlıyor?

Elbette, Almanya'daki solcuların yalnızca ciddi hataları yoktu. Gösterebilecekleri büyük ve ciddi devrimci eylemleri de var. Burada, bir dizi kazanımlarını ve iç politika sorunlarında ve özellikle seçim hakkı kampanyasında, parlamenter ve parlamento dışı mücadele, genel grev, savaş, Rusya'da 1905 devrimi vs. sorunlarında devrimci tavırlarını düşünüyorum. Tam da bu yüzden Bolşevikler onlara solcular olarak güvendi ve destekledi ve onları ileri doğru itekledi. Ancak bu, sol sosyal-demokratların Almanya'da aynı zamanda bir dizi en ciddi politik ve teorik hataya sahip oldukları, Menşevik safradan henüz kurtulamamış oldukları ve bu yüzden Bolşevikler tarafından en ciddi eleştiriye tabi tutulmaları gerektiği gerçeğini ortadan kaldırmıyor ve kaldıramaz.

Lenin'in ve Bolşeviklerin, eğer işçi sınıfının çıkarlarına, devrimin çıkarlarına, komünizme ihanet etmek istemiyorlarsa, Batıdaki sol sosyal-demokratları ***ciddi ihtiraz kayıtları olmaksızın, hatalarının ciddi eleştirisi olmaksızın*** destekleyip destekleyemeyeceklerine şimdi kendiniz karar verin.

Eğer Bolşevik olsaydı, Lenin'e ve Bolşeviklere bunlardan dolayı müteşekkir olması gerekirken, suçlama yönelten Slutski'nin, kendisini yarı-Menşevik, maskelenmiş Troçkist olarak tümüyle ele verdiği açık değil midir?

Slutski, Lenin'in ve Bolşeviklerin Batıdaki solcuları değerlendirirken fraksiyoncu düşüncelerden hareket ettiklerini, dolayısıyla Rus Bolşeviklerinin, uluslararası devrimin büyük davasını kendi fraksiyon çıkarlarına kurban ettiklerini varsayıyor. Böyle bir varsayımdan daha alçakça ve daha bayağıca bir şey olamayacağını kanıtlamak herhalde gereksizdir. Daha alçakça birşey olamaz, çünkü Menşevikler arasında en boşkafalılar bile, Rus devriminin, Rusların özel meselesi olmadığını, tersine tüm dünya işçi sınıfının meselesi olduğunu, proleter dünya devriminin meselesi olduğunu anlamaya başlıyorlar. Daha bayağıca bir şey olamaz, çünkü II. Enternasyonal'in profesyonel iftiracıları bile, Bolşeviklerin tutarlı ve sonuna kadar devrimci enternasyonalizminin, tüm ülkelerin işçileri için proleter enternasyonalizminin örnek modeli olduğunu kabul etmeye başlıyorlar.

Evet, Rus Bolşevikleri Rus devriminin; parti, Marksistlerin burjuva-demokratik devrime tavrı, işçi sınıfı ve köylülüğün ittifakı, proletaryanın hegemonyası, parlamenter ve parlamento dışı mücadele, genel grev, burjuva-demokratik devrimin sosyalist devrime geçişi, proletarya diktatörlüğü, emperyalizm, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, ezilen ulusların ve sömürgelerin kurtuluş hareketi; bu hareketlerin desteklenmesi politikası sorunları vs. gibi temel sorunlarını ön plâna çıkardılar. Bu sorunları, Batıdaki sol sosyal-demokratların devrimci sağlamlığını sınadıkları mihenk taşı olarak ön plâna çıkardılar. Buna hakları var mıydı? Evet, vardı. Böyle davranmak yalnızca hakları değil, görevleriydi de. Böyle davranmak görevleriydi, çünkü bütün bu sorunlar aynı zamanda, Bolşeviklerin politikalarını, taktiklerini onun görevlerine tabi kıldıkları dünya devriminin temel sorunlarıydı. Böyle davranmak görevleriydi, çünkü II. Enternasyonal'in şu ya da bu grubunun devrimci özü ancak bu tür sorunlarda gerçekten sınanabilirdi. Sormak gerekiyor: Burada Rus Bolşeviklerinin "fraksiyon ruhu" nerede ve bunun fraksiyoncu düşüncelerle ne ilgisi var?

Lenin daha 1902'de "Ne Yapmalı?" eserinde şöyle yazıyordu: ***"Tarih şimdi önümüze, herhangi bir başka ülkenin proletaryasın'ın e n y a k ı n görevlerinin tümünden d a h a d e v r i m c i olan en yakın görevi koydu".*** Ve ***"bu görevin gerçekleştirilmesi, yalnızca Avrupai değil, bilakis (şimdi söyleyebiliriz) Asyai gericiliğin de en güçlü kalesinin parçalanması, Rus proletaryasını uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü haline getirecektir."***[24] "Ne Yapmalı?" eserinin yayınlanmasının üzerinden otuz yıl geçti. Bu dönemde olayların, Lenin'in sözlerini parlak biçimde onayladığını inkar etmeye kimse cesaret edemiyor. Ama buradan, Rus devriminin, dünya devriminin düğüm noktası olduğu (ve öyle kaldığı), Rus devriminin temel sorunlarının aynı zamanda dünya devriminin temel sorunları olduğu (ve olmaya devam ettiği) sonucu çıkmıyor mu?

Batıdaki sol sosyal-demokratların devrimci özünün ancak bu tür temel sorunlarda sınanabildiği açık değil midir?

Bu sorunları "fraksiyoncu" sorunlar olarak gören insanların, kendilerinin tamamen boşkafalı ve yozlaşmışlığını ele verdikleri açık değil midir?

3— Slutski, Lenin'in (Bolşeviklerin) merkezciliğe karşı kararlı ve uzlaşmaz mücadelesini kanıtlayan yeterli resmi belgelerin henüz bulunmadığını iddia ediyor. O, bu bürokratik tezle, Lenin'in (Bolşeviklerin) II. Enternasyonal'de merkezcilik tehlikesini küçümsediği iddiası lehinde çürütülemez bir kanıtmış gibi oynuyor. Ve sizler, bu kuyruklu yalana, bu külhanca kılı kırk yarmacılığa karşı tartışma yürütmek istiyorsunuz. Ama bunun tartışılacak nesi var? Slutski'nin, belgeler üzerine gevezelikle kendi sözde zihniyetinin zavallılığını ve yanlışlığını örtmeye çalıştığı baştan açık değil midir?

Slutski, mevcut Parti belgelerini yetersiz buluyor. Niçin, hangi nedenle? II. Enternasyonal üzerine ve Rus sosyal-demokrasisi içindeki parti içi mücadeleye ilişkin herkesçe bilinen belgeler, oportünistlere ve merkezcilere karşı mücadelede Lenin'in ve Bolşeviklerin devrimci uzlaşmazlığını göstermeye yetmiyor mu? Slutski, bu belgeleri hiç biliyor mu acaba? Daha ne belgeye ihtiyacı var?

Varsayalım ki, zaten bilinen belgelerin dışında daha bir yığın başka belge, diyelim ki, bir kez daha merkezciliği yoketmek gerektiğinden sözeden Bolşeviklerin kararları bulunmuş olsun. Tek başına kâğıt belgelerin varlığı, Bolşeviklerin merkezciliğe karşı gerçek devrimci özünü ve gerçek uzlaşmazlığını göstermeye yeterlidir anlamına mı gelir bu? İflah olmaz bürokratlar dışında kim yalnızca kağıt belgelere güvenebilir ki? Partilerin ve önderlerin yalnızca açıklamalarına göre değil, herşeyden önce ***eylemlerine*** göre sınanması gerektiğini arşiv farelerinden başka kim kavramaz ki? Tarih, rahatsız edici eleştiricilerden yakasını kurtarmak için herhangi devrimci bir kararı bonkörce imzalamış olan az sosyalist tanımaz. Ama bu, onların bu kararları ***pratiğe geçirdiği*** anlamına gelmez. Yine tarih, ***diğer*** ülkelerin işçi partilerinden, ağzından köpükler saçarak en devrimci eylemleri talep eden az sosyalist tanımaz. Ama bu,

onların kendi partilerinde ya da kendi ülkelerinde, ***kendi*** oportünistleri önünde, ***kendi*** burjuvazileri önünde ***yelkenleri suya indirmedikleri anlamına*** gelmez. İşte bu nedenle Lenin bize, devrimci partileri, akımları, önderleri açıklamaları ve kararları temelinde değil, ***eylemleri*** temelinde sınamamızı öğretmemiş midir?

Slutski'nin, merkezcilik karşısındaki tavırlarında Lenin'in ve Bolşeviklerin uzlaşmazlığını gerçekten sınamak istiyorduysa, yazısında tek tek belgeleri ve iki-üç özel mektubu ***temel*** almak yerine, Bolşevikleri ***eylemleri, tarihleri, davranışları*** temelinde sınaması gerektiği açık değil midir? Bizde Rusya sosyal-demokrasisinde hiç mi oportünist, hiç mi merkezci yoktu acaba? Bolşevikler bütün bu akımlara karşı kararlı ve uzlaşmaz bir mücadele yürütmediler mi acaba? Bu akımlar gerek ideolojik gerek örgütsel bakımdan Batı'daki oportünistlerle ve merkezcilerle bağlı değil miydiler acaba? Bolşevikler, oportünistleri ve merkezcileri dünyada başka hiçbir sol grubun yapmadığı gibi parçalamadılar mı acaba: Tüm bunlardan sonra, Lenin ve Bolşeviklerin merkezcilik tehlikesini küçümsedikleri hâlâ nasıl söylenebilir? Slutski, Bolşeviklerin karakteristiği açısından tayin edici bir öneme sahip olan bu olguları niçin gözardı etti? Lenin'i ve Bolşevikleri sınamanın en güvenilir yöntemini, onları eylemlerine göre, davranışlarına göre sınama yöntemini niçin uygulamadı? Niçin daha az güvenilir bir yöntemi, tesadüfen biraraya getirilmiş kağıtları karıştırma yöntemini tercih etti?

Çünkü, Bolşevikleri sınamanın daha güvenilir yöntemini, onları eylemleri temelinde sınama yöntemini uygulamak, Slutski'nin tüm zihniyetini bir çırpıda altüst ederdi.

Çünkü, Bolşevikleri eylemleri temelinde sınamak, dünyada oportünistleri ve merkezcileri tamamen hezimete uğratan ve Partiden sürüp atan ***tek*** devrimci örgütün Bolşevikler olduğunu gösterirdi.

Çünkü, Bolşeviklerin gerçek eylemlerine ve gerçek tarihine başvurmak, Slustki'nin öğretmenlerinin, Troçkistlerin, Rusya'da merkezciliği besleyen ve bu amaçla merkezciliğin yuvası olarak

Ağustos Bloku kılığında özel bir örgütü yaratan *ana* ve *esas* grup olduğunu ortaya çıkarırdı.

Çünkü, Bolşevikleri eylemleri temelinde sınamak, Troçkizmin savaş öncesi dönemdeki merkezci karakterini, Lenin ve Bolşevikleri merkezcilik tehlikesini küçümsemekle suçlayarak gizlemeye çalışan Slu̇stki'yi, Partimizin tarihini tahrif eden kesin bir kalpazan olarak teşhir ederdi.

İşte Slustki'nin ve makalesinin durumu böyledir, redaktör yoldaşlar.

Görüyorsunuz ki, yazı kurulu, Partimizin tarihinin bir tahrifatçısıyla tartışmaya izin vermekle bir hata işlemiştir.

Redaksiyonu bu yanlış yola sokan nedir?

Onun bu yola, şu anda Bolşeviklerin bir kısmı arasında belli bir yaygınlık kazanmış olan kokuşmuş liberalizm tarafından sokulduğunu sanıyorum. Bazı Bolşevikler, Troçkizmin komünizmin bir fraksiyonu olduğunu gerçi yanılan, az aptallıklar yapmayan, hatta bazen Sovyet düşmanı olan, ama yine de komünizmin bir fraksiyonu olduğunu düşünüyorlar. Troçkistlere ve Troçkistçe düşünenlere karşı belli bir liberalizm bundandır. Troçkizm hakkında böyle bir anlayışın son derece yanlış ve zararlı olduğunu kanıtlamaya gerek yoktur herhalde. Gerçekte Troçkizm çoktandır komünizmin bir fraksiyonu olmaktan çıkmıştır. Gerçekte Troçkizm, komünizme karşı, Sovyet iktidarına karşı, SSCB'de sosyalizmin inşasına karşı, mücadele veren, karşı-devrimci burjuvazinin öncü müfrezesidir.

Karşı-devrimci burjuvaziye, ülkemizde sosyalizmin kurulmasının olanaksızlığı tezi şeklinde, Bolşeviklerin yozlaşmasının kaçınılmazlığı tezi şeklinde ve buna benzer bir çok manevi ideolojik silahı kim sağladı? Bu silahı ona Troçkizm sağladı. SSCB'de tüm Sovyet düşmanı grupların, Sovyet iktidarına karşı mücadelelerinin kaçınılmazlığını gerekçelendirmeye çalışırken, Troçkizmin ülkemizde sosyalizmin inşasının olanaksızlığı, Sovyet iktidarının yozlaşmasının kaçınılmazlığı, kapitalizme geri dönüş ihtimali ünlü tezine dayanmaları olgusu rastlantı olarak değerlendirilemez.

SSCB'de karşı-devrimci burjuvaziye, Sovyet iktidarına karşı açık eylem denemeleri biçiminde taktik bir silahı kim sağladı? Bu silahı ona, 7 Kasım 1927'de Moskova ve Leningrad 'da Sovyet düşmanı gösteriler düzenlemeye çalışan Troçkistler sağladı. Sovyet düşmanı Troçkist eylemlerin burjuvazinin sırtını sıvazladığı ve burjuva uzmanların baltalama çalışmasını zincirlerinden boşandırdığı bir olgudur.

Karşı-devrimci burjuvaziye, Sovyet düşmanı yeraltı örgütleri oluşturma denemeleri biçiminde örgütsel bir silahı kim sağladı? Ona bu silahı, kendilerine ait illegal bir anti-Bolşevik grup örgütleyen Troçkistler sağladı. Troçkistlerin Sovyet düşmanı yeraltı çalışmasının, SSCB'de, Sovyet düşmanı gruplaşmaların örgütsel biçimlenişini kolaylaştırdığı bir olgudur.

Troçkizm, karşı-devrimci burjuvazinin bir öncü müfrezesidir.

Bu nedenle,Troçkizme karşı liberalizm, o yenilmiş de olsa ve yüzüne maske de taksa, işçi sınıfına karşı cürüme, ihanete varan bir budalalıktır.

Bu nedenle, bazı "edebiyatçılar"ın ve "tarihçiler"in yazınımıza yüzü maskeli Troçkist pılıpırtıyı gizlice sokma girişimleri, Bolşeviklerden kesin bir red yanıtı görmelidir.

Bu nedenle, Troçkist kaçakçılarla edebi bir tartışmaya izin verilmemelidir.

Bana öyle geliyor ki, Troçkist kaçakçı türünden "tarihçiler" ve "edebiyatçılar", şimdilik, kaçakçılık işlerini iki yönde yapmaya özen gösteriyorlar.

Birincisi, Lenin'in savaş-öncesi dönemde merkezcilik tehlikesini küçümsediğini kanıtlamaya çabalıyorlar. Dolayısıyla, Lenin'in o sıralar henüz gerçek bir devrimci olmadığını, ancak savaştan sonra, Troçki'nin yardımıyla "yeniden silahlandıktan" sonra böyle biri haline geldiğini bulup çıkarmak tecrübesiz okuyucuya bırakılıyor. Bu türden kaçakçıların tipik temsilcisi olarak Slustki görülebilir.

Slutski ve hempalarının, kendileriyle uzun süre uğraşmaya değmediğini yukarıda görmüştük.

İkincisi, Lenin'in savaş öncesi dönemde, burjuva-demokratik devrimin sosyalist devrime geçmesi zorunluluğunu anla-

madığını kanıtlamaya çabalıyorlar. Dolayısıyla, Lenin'in o sıralar henüz gerçek bir Bolşevik olmadığını, böylesi bir geçişin zorunluluğunu ancak savaştan sonra, Troçki'nin yardımıyla "yeniden silahlandıktan" sonra kavradığını bulup çıkarmak tecrübesiz okuyucuya bırakılıyor. Bu türden kaçakçıların tipik temsilcisi olarak, "SBKP(B) Tarihi Dersleri"nin yazarı Voloseviç görülebilir.

Gerçi Lenin daha 1905'te şunları yazıyordu: "***Demokratik devrimden derhal, gücümüz ölçüsünde, bilinçli ve örgütlü proletaryanın gücü ölçüsünde, sosyalist devrime geçmeye başlayacağız. Biz sürekli devrimden yanayız. Yarı yolda durmayacağız.***"[25] Gerçi Lenin'in yazılarında benzer türden olgular ve belgeler çok sayıda bulunabilir. Ama, Lenin'in yaşamına ve faaliyetine ilişkin olgular Voloseviç'leri ne ilgilendirir? Voloseviç'ler kendilerine Bolşevik süsü verdikten sonra, anti-Leninist kaçak mallarını sokabilmek, Bolşevikler hakkında yalanlar yaymak ve Bolşevik Partisinin tarihini tahrif etmek için yazıyorlar.

Görüyorsunuz ki, Voloseviç'ler de Slustki'ler ayarında.

İşte Troçkist kaçakçıların "içyüzü" budur.

Siz kendiniz de anlamalısınız ki, hizmetlerine bir tartışma kürsüsü sunarak, böyle "tarihçiler"in kaçakçılık faaliyetlerini kolaylaştırmak "Proletarskaya Revolutsiya" yazı kurulunun işi değildir.

Bana göre, yazı kurulunun görevi, Bolşevizm tarihinin sorunlarının ele alınmasını layık olduğu yüksekliğe çıkarmak, Partimizin tarihinin incelenmesini bilimsel, Bolşevik kanallara yöneltmek, Troçkistlere ve Partimizin tarihinin tüm diğer kalpazanlarına karşı artırılmış bir dikkatle karşı çıkmak ve bunların maskelerini sistemli bir biçimde düşürmektir.

Bu, bizim kendi tarihçilerimizden bazıları bile —tırnak içinde yazılmayan tarihçilerimizden, Partimizin ***Bolşevik*** tarihçilerinden söz ediyorum—, Slustki ve Voloseviç'lerin değirmenine su taşıyan yanlışlardan arınmış olmadığı için, bir o

kadar daha zorunludur. Ne yazık ki, burada, SBKP(B) tarihi üzerine kitapları, üstün yönlerine rağmen, ilkesel ve tarihsel karakterde bir dizi hata içeren Yaroslavski yoldaş da bir istisna oluşturmuyor.

Komünist selamlar
J. Stalin

"Proletarskaya Revolutsiya" dergisi
(Proleter Devrim) No. 6 (173), 1931

NİJNİ - NOVGOROD OTOMOBİL FABRİKALARI

İnşaat çalışmalarının başarıyla sonuçlanması dolayısıyla şantiyenin işçilerine, teknisyenlerine ve idari personeline coşkulu selamlar.

Zaferinizden dolayı sizleri kutlarız, yoldaşlar!

Sizlere montaj çalışmalarında, fabrika devinin işletilmeye başlanmasında da başarılar dileriz. Tüm zorlukları aşmayı bileceğinizden ve ülkeye karşı görevinizi onurla yerine getireceğinizden kuşku duymuyoruz.

J. Stalin, V. Molotov

"Pravda" No. 305,
4 Kasım 1931.

ALMAN YAZARI EMIL LUDWIG'LE GÖRÜŞME

Ludvig. Beni kabul ettiğiniz için size son derece müteşekkirim. Yirmi yıldan fazla bir süredir olağanüstü tarihi kişiliklerin yaşamını ve çalışmalarını inceliyorum. İnsanları iyi değerlendirebildiğimi sanıyorum, buna karşılık sosyal-ekono-mik koşullardan hiçbir şey anlamıyorum.

Stalin. Fazla alçak gönüllüsünüz.

Ludwig. Hayır, gerçekten böyle. Ve tam da bu yüzden, belki size tuhaf görünebilecek sorular soracağım. Bugün burada, Kremlin'de Büyük Petro'nun bazı kutsal emanetlerini gördüm ve size sormak istediğim ilk soru şu: Kendinizle Büyük Petro arasında bir paralellik çekilmesini kabul eder misiniz? Kendinizi Büyük Petro'nun eserinin bir sürdürücüsü olarak mı görüyorsunuz?

Stalin. Hayır, asla. Tarihsel paraleller her zaman cüretkarlıktır. Bu paralel saçmalıktır.

Ludwig. Fakat Büyük Petro ülkesinin gelişimi için çok şey yaptı ve Batı kültürünü Rusya'ya aşılamaya çalıştı.

Stalin. Evet, elbette, Büyük Petro çiftlik sahipleri sınıfının yükselişi için ve doğmakta olan tüccar sınıfının gelişimi için çok şey yaptı. Petro çiftlik sahiplerinin ve tüccarların bir ulusal devletinin yaratılması ve sağlamlaştırılması için çok şey yaptı. Ama çiftlik sahipleri sınıfının yükselişi, doğmakta olan tüccar

sınıfının desteklenmesi ve bu sınıfların ulusal devletinin sağlamlaştırılmasının, en ağır biçimde sömürülen serf köylülerin sırtından gerçekleştiğini de söylemek gerekiyor.

Bana gelince, ben yalnızca Lenin'in bir öğrencisiyim, ve yaşamımın hedefi, Lenin'e yaraşır bir öğrenci olmaktır.

Yaşamımı adadığım görev, başka bir sınıfın, işçi sınıfının yükselişini teşvik etmekten ibarettir. Bu görev, herhangi bir "ulusal" devletin sağlamlaştırılmasından değil, bilakis sosyalist ve dolayısıyla enternasyonal bir devletin sağlamlaştırılmasından ibarettir, bu arada bu devletin her sağlamlaştırılışı tüm uluslararası işçi sınıfının güçlenmesine katkıda bulunur. İşçi sınıfının yükselişini ve bu sınıfın sosyalist devletinin sağlamlaştırılmasını amaçlayan çalışmamın her adımı, işçi sınıfının durumunu sağlamlaştırmaya ve iyileştirmeye yönelik olmasa, yaşamımı anlamsız görürdüm.

Paralelinizin uygun olmadığını görüyorsunuz.

Lenin'le Büyük Petro'ya gelince, sonuncusu denizde yalnızca bir damlaydı, buna karşılık Lenin, bütün bir okyanustur.

Ludwig. Marksizm tarihte olağanüstü kişiliklerin rolünü yadsıyor. Materyalist tarih anlayışıyla, sizin buna rağmen tarihi kişiliklerin olağanüstü rolünü kabul etmeniz olgusu arasında bir çelişki görmüyor musunuz?

Stalin. Hayır, burada bir çelişki yok. Marksizm olağanüstü kişiliklerin rolünü ya da tarihi insanların yaptığı olgusunu asla yadsımıyor. Marx'ta "Felsefe'nin Sefaleti'nde[26] ve başka eserlerinde, tarihi tam da insanların yaptığı üzerine açıklamalar bulabilirsiniz. Ancak insanlar tarihi hayal güçlerine göre, akıllarına geldiği gibi yapmazlar. Her yeni kuşak, karşısında bu kuşak dünyaya geldiğinde, hazır biçimde mevcut olan belirli koşullar bulur. Ve büyük adamlar ancak bu koşulları doğru anlamayı ve nasıl değiştirileceklerini bilmeyi başardıkları ölçüde önemlidirler. Bu koşulları anlamazlarsa ve onları hayal güçlerine göre değiştirmeye kalkarlarsa, bu kişiler Don Kişot'un durumuna düşerler. Bu suretle tam da Marx, insanları asla koşulların karşısına koymamak gerektiğini öğretir.

Tarihi insanlar yapar, ama yalnızca hazır biçimde karşılarında buldukları koşulları doğru anladıkları ölçüde ve ancak bu koşulların nasıl değiştirileceğini bildikleri ölçüde. En azından biz Rus Bolşevikleri Marx'ı böyle anlıyoruz. Ve biz Marx'ı birkaç on yıl inceledik.

Ludwig. Otuz yıl önce, ben üniversiteye devam ederken, kendilerini materyalist tarih anlayışının yandaşı sayan sayısız Alman profesör, Marksizmin tarihte kahramanların rolünü, kahraman kişiliklerin rolünü yadsıdığına bizi ikna etmeye çalıştılar.

Stalin. Bunlar Marksizmin bayağılaştırıcılarıydı. Marksizm kahramanların rolünü asla yadsımamıştır. Tersine, bu rolü önemli olarak kabul ediyor, ancak az önce belirttiğim ihtiraz kayıtlarıyla.

Ludwig. Oturduğumuz masanın çevresinde 16 sandalye var. Yurtdışında bir yandan, SSCB'nin, her şeye ortak karar verilmesi gereken bir ülke olduğu biliniyor, öte yandan ise, her şeye bir tek kişinin karar verdiği biliniyor. Gerçekten kim karar veriyor?

Stalin. Hayır, bir tek kişi karar veremez. Bir tek kişinin kararları her zaman ya da neredeyse her zaman tek yanlı kararlardır. Her kurulda, her kollektifte, düşüncesinin hesaba katılması gereken insanlar vardır. Her kurulda, her kollektifte, yanlış düşünceler de ifade edebilecek olan insanlar vardır. Üç devrimin deneyimleri temelinde, tek tek kişiler tarafından alınmış ve kollektif olarak sınanıp düzeltilmemiş yüz karardan yaklaşık doksanının tekyanlı olduğunu biliyoruz.

Tüm Sovyet ve Parti örgütlerimizi yöneten yönetici organımız, Parti Merkez Komitesi, yaklaşık yetmiş üyeden oluşuyor. MK'nın bu yetmiş üyesi arasında, bizim en iyi sanayi uzmanlarımız, en iyi kooperatifçilerimiz, en iyi ikmal uzmanlarımız, en iyi askeri uzmanlarımız, en iyi propagandistlerimiz, en iyi ajitatörlerimiz, en iyi Kollektif çiftlik uzmanlarımız, en iyi bireysel köylü çiftliği uzmanlarımız, Sovyetler Birliği uluslarının ve ulusal politikanın en iyi uzmanları bulunuyor. Bu Areopaj'da* Partimizin bilgeliği yoğunlaşmıştır. Herkes, bir

**Areopaj: Atina'da yüksek Mahkeme —Ç N.*

diğerinin düşüncesini, önerisini düzeltme olanağına sahiptir. Herkes deneyimlerini katma olanağına sahiptir. Böyle olmasaydı, kararlar tek kişiler tarafından alınsaydı, çalışmamızda en ciddi hatalar bulunurdu. Fakat herkes, tek tek kişilerin hatasını düzeltme olanağına sahip olduğundan ve bu tür düzeltmeleri dikkate aldığımızdan, az çok doğru kararlara varıyoruz.

Ludwig. Geride onlarca yıllık illegal çalışma bıraktınız. İllegal olarak silah, yazı vs. taşımak zorunda kaldınız. Sovyet iktidarının düşmanlarının sizin deneyiminizden yararlanıp Sovyet iktidarına karşı aynı yöntemlerle mücadele edebileceklerine inanmıyor musunuz?

Stalin. Bu tamamıyla mümkündür.

Ludwig. Hükümetinizin düşmanlarına karşı mücadeledeki sertliğinin ve amansızlığının nedeni burada yatmıyor mu?

Stalin. Hayır, ana neden burada yatmıyor. Bazı tarihi örnekler verilebilir. Bolşevikler iktidara geldiklerinde, başlangıçta düşmanlarına karşı yumuşak davrandılar. Menşevikler legal varlıklarını sürdürdüler ve kendilerine ait bir gazete yayınladılar. Sosyal-Devrimciler de aynı şekilde legaldiler ve kendi gazeteleri vardı. Kadetler bile kendi gazetelerini çıkarmaya devam ediyordu. General Krasnov, Leningrad üzerine karşı-devrimci yürüyüşe girişip elimize geçtiğinde, savaş koşullarına dayanarak onu en azından tutsak edebilirdik, dahası, onu kurşuna dizmemiz gerekirdi. Ama biz onu "namus sözü" üzerine serbest bıraktık. Sonuç ne oldu? Kısa süre içinde, bu tür yumuşaklığın yalnızca Sovyet iktidarının sağlamlığını sarstığı ortaya çıktı. İşçi sınıfının düşmanlarına karşı böyle yumuşak davranırken hata yapmıştık. Bu hatayı sürdürseydik, işçi sınıfına karşı suç işlemiş olurduk, onun çıkarlarına ihanet etmiş olurduk. Bu, kısa süre içinde çok açık görüldü. Onlara ne kadar yumuşak davranırsak, düşmanlarımızın o kadar büyük direniş gösterdiği çok çabuk ortaya çıktı. Bunun ardından sağcı Sosyal-Devrimciler, Goz ve diğerleri, aynı zamanda sağcı Menşevikler, Leningrad'da subay öğrencilerinin karşı-devrimci bir eylemini

örgütlediler, bunun bastırılmasında birçok devrimci bahriyelimiz yaşamını yitirdi. "Namus sözü" üzerine serbest bıraktığımız aynı Krasnov, Beyaz Muhafız Kazakları örgütledi. Mamontov ile birleşti ve iki yıl boyunca Sovyet iktidarına karşı silahlı mücadele yürüttü. Kısa süre sonra bu beyaz generallerin ardında Batılı kapitalist devletlerin —Fransa'nın, İngiltere'nin, Amerika'nın— ve Japonya'nın ajanlarının bulunduğu ortaya çıktı. Yumuşak davranarak nasıl bir hata işlediğimizden emin olduk. Bu düşmanlarla, yalnızca onlara karşı müsamahasız bir ezme politikası izlendiğinde başedilebileceğini deneyimle öğrendik.

Ludwig. Bana, Sovyetler Birliği halkının önemli bir bölümü Sovyet iktidarından korkuyor ve endişeleniyor ve Sovyetler Birliği'nin istikrarı bir ölçüde bu korku duygusu üzerinde yükseliyor gibi geliyor. İktidarı sağlamlaştırma yararına korku yaymak gerektiği düşüncesi karşısında, sizin kişi olarak duygularınızı öğrenmek istiyorum.

Yoldaşlarınızla, dostlarınızla ilişkilerde, korku yaymak yerine çok başka yöntemler kullanıyorsunuz, ama halka korku yayılıyor.

Stalin. Yanılıyorsunuz. Ve yanılgınız bir çoklarının yanılgısıdır. Ondört yıl boyunca gözdağı verme ve korku yayma yöntemiyle iktidarı korumanın ve milyonlarca kitlenin desteğine sahip olmanın mümkün olacağına gerçekten inanıyor musunuz? Hayır, bu olanaksızdır. Çarlık hükümeti gözdağı vermeyi çok iyi biliyordu. Bunda çok büyük ve eski deneyimlere sahipti. Avrupa, özellikle Fransız burjuvazisi bunda Çarizme olası her biçimde yardım etti ve halkı korku içinde tutmasını öğretti. Bu deneyimlere rağmen, Avrupa burjuvazisinin yardımına rağmen yıldırma politikası Çarizmin yıkılmasına yolaçtı.

Ludwig. Ama Romanovlar 300 yıl dayandılar.

Stalin. Evet, ama bu 300 yıl içinde kaç ayaklanma, kaç başkaldırı oldu: Stepan Rasin ayaklanması, Yemelyan Pugaçov ayaklanması, Dekabrist ayaklanma, 1905 Devrimi, 1917 Şubat Devrimi, Ekim Devrimi. Ülkenin politik ve kültürel yaşamının

bugünkü koşullarının; kitlelerin bilgisizliğinin, kültürsüzlüğünün, uysallığının ve politik sinmişliğinin, o zamanki "egemenlere" az çok uzun bir süre iktidarda kalma olanağı sağladığı, eski zamanın koşullarından temelden farklı olduğunu hiç hesaba katmıyorum.

Halka, SSCB işçi ve köylülerine gelince, bunlar sandığınız kadar yumuşak, uysal ve yıldırılmış, asla değildir. Avrupa'da bir çok kişi SSCB insanı hakkında hâlâ eski düşüncelere sahip ve Rusya'da, birinci olarak uysal, ikinci olarak tembel insanların yaşadığına inanıyorlar. Böyle bir düşünce eskimiş ve temelden yanlıştır. Bu düşünce Avrupa'da ortaya çıktı ve Rus çiftlik sahiplerinin Paris'e gidip yağmalanmış parayı yediği ve bir tembel hayatı sürdüğü zamanlardan kalmadır. Bunlar gerçekten iradesiz ve hiçbir işe yaramaz insanlardı. "Rus tembelliği" buradan türetildi. Ama bu, geçim kaynaklarını daima kendi emekleriyle kazanmış olan ve kazanan Rus işçi ve köylülerini asla kapsayamaz. Kısa sürede üç devrim gerçekleştirmiş, Çarlığı ve burjuvaziyi yenmiş ve bugün başarıyla sosyalizmi inşa eden Rus köylü ve işçilerinin uysal ve tembel sayılması çok gariptir.

Az önce bana, bizde her şeye tek kişinin mi karar verdiğini sordunuz. Bugün işçilerimiz, tek kişinin iktidarına asla, hiçbir koşul altında gözyummaz. En büyük otoriteler bile, işçi kitleleri onlara güvenmekten vazgeçtikleri anda, işçi kitleleriyle teması yitirdikleri anda, her türlü önemlerini yitiriyorlar, bir hiçe dönüşüyorlar. Plehanov olağanüstü büyük bir otoriteye sahipti. Peki ne oldu? Politik bakımdan aksamaya başladığı an, işçiler onu unuttu, ona sırt çevirdiler ve unutuverdiler. Bir başka örnek: Troçki. Troçki de, Plehanov'la aynı olmasa da, büyük bir otoriteye sahipti. Peki ne oldu? İşçilerden uzaklaşır uzaklaşmaz, işçiler onu unuttular.

Ludwig. Tamamen mi unuttular?

Stalin. Zaman zaman onu anımsıyorlar — kinle.

Ludwig. Hepsi kinle mi?

Stalin. Bizim işçilerimiz söz konusu olduğunda, onlar Troçki'yi kin, öfke ve nefretle anımsıyorlar.

Ancak Sovyet iktidarından gerçekten korkan ve ona karşı mücadele eden nüfusun belli bir azınlığı var. Can çekişen sınıfların, tasfiye ettiğimiz sınıfların kalıntılarını ve özellikle köylülüğün önemsiz bir bölümünü — Kulaklığı kastediyorum.

Fakat burada sözkonusu olan, yalnızca, bu gruplara karşı gerçekten yürüttüğümüz gözdağı verme politikası değildir. Biz Bolşeviklerin bunu yaparken kendimizi yalnızca gözdağı vermekle sınırlamadığımız, bilakis daha ileri gittiğimiz ve bu burjuva tabakayı tasfiyeye çalıştığımız genelde biliniyor.

Ama SSCB'nin emekçi nüfusu, nüfusun yüzde 90'ından daha az tutmayan işçiler ve emekçi köylüler alındığında, bunlar sağlam bir şekilde Sovyet iktidarının arkasındadır ve bunların ezici çoğunluğu Sovyet düzenini aktif destekliyor. Ama bunlar Sovyet düzenini, bu toplumsal düzen işçilerin ve köylülerin yaşamsal çıkarlarını koruduğu için destekliyor.

Sovyet iktidarının sağlamlığının temeli budur, yoksa sözümona gözdağı politikası değil.

Ludwig. Bu yanıt için size çok müteşekkirim. Size tuhaf gelebilecek bir soru sorarsam lütfen beni mazur görün. Biyografiniz, deyim yerindeyse "haydutça" eylem anları içeriyor. Stepan Rasin'in kişiliğiyle ilgilendiniz mi? Ona, bu "idealist haydut"a tavrınız nedir?

Stalin. Biz Bolşevikler her zaman, Bolotnikov, Rasin, Pugaçov ve başkaları gibi tarihi kişiliklerle ilgilendik. Bu adamların eylemlerinde, ezilen sınıfların elementar öfkesinin, köylülüğün feodal boyunduruğa karşı elementar başkaldırısının ifadesini görüyoruz. Bizim için, köylülüğün bu ilk ayaklanma denemelerinin tarihinin incelenmesi, her zaman yararlıydı. Ama burada Bolşeviklerle bir benzetmeden tabii ki sözedilemez. Münferit köylü ayaklanmaları, Stepan Rasin'de olduğu gibi böyle "haydutça" ve örgütsüz olmasalar da, ciddi sonuçlara yol açamazlar. Köylü ayaklanmaları yalnızca işçi ayaklanmalarıyla bağlıysa ve işçiler tarafından yönetiliyorsa başarılı olabilirler. Yalnızca işçi sınıfı tarafından yönlendirilen, kombine bir ayaklanma hedefe ulaşabilir.

Ayrıca Rasin ve Pugaçov'dan söz ederken, bunların Çar yandaşları oldukları unutulmamalıdır: bunlar çiftlik sahiplerine karşı çıktılar, fakat "iyi bir Çar"dan yanaydılar. Şiarları buydu.

Gördüğünüz gibi, Bolşeviklerle bir benzetme tamamen uygunsuzdur.

Ludwig. Biyografinizle ilgili bazı sorular sormama izin verin. Masarik'e gittiğimde bana, altı yaşından beri sosyalizme inandığını söyledi. Sizi sosyalizme götüren neydi ve ne zaman sosyalist oldunuz?

Stalin. Altı yaşımdan beri, hatta on ya da oniki yaşımdan beri sosyalizme eğilimim olduğunu söyleyemem. Devrimci harekete, o zaman Trans-Kafkasya'da yaşayan Rus Marksistlerinin illegal gruplarıyla ilişkiye geçtiğim 15 yaşımda katıldım. Bu grupların benim üzerimde büyük etkisi oldu ve illegal Marksist literatürün tadını almayı sağladılar.

Ludwig. Sizi muhalefete iten neydi? Ana babanızdan gördüğünüz kötü muamele olabilir mi?

Stalin. Hayır. Gerçi anam babam tahsilli insanlar değildi, ama bana asla kötü davranmadılar. O zaman okuduğum Yunan-Ortodoks papaz okulunda durum çok farklıydı. Okulda uygulanan yüzkarası rejime ve Cizvit yöntemlerine karşı protestodan dolayı devrimci olmaya hazırdım, ve gerçekten de devrimci oldum, Marksizmin, bu gerçek devrimci öğretinin taraftarı oldum.

Ludwig. Fakat Cizvitlerin pozitif özelliklerini onaylamıyor musunuz?

Stalin. Evet, kötü amaçlarını izlerken sistematiğe ve kararlılığa sahipler. Ama ana yöntemleri muhbirlik, casusluk, izleme ve alay etmedir; bunda olumlu ne olabilir? Örneğin yurttaki casusluk: Saat dokuzda çay zili çalar, yemek salonuna ineriz; odalarımıza döndüğümüzde, tüm çekmecelerimizin arandığını ve karıştırıldığını saptarız... Bunda olumlu ne olabilir?

Ludwig. Sovyetler Birliği'nde Amerikan olan herşey için olağanüstü bir saygı, hatta diyebilirim ki, Amerikan olan herşeye, yani Dolar ülkesine, en kararlı kapitalist ülkeye bir

tapınma gözlemliyorum. Bu duygular işçi sınıfınızda da mevcut, ve yalnızca traktörlere, otomobillere değil, genel olarak Amerikalılara yönelik. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?

Stalin. Abartıyorsunuz. Bizde Amerikan olan her şey için özel bir saygı yok. Ama her şeyde, sanayide, teknikte, edebiyatta, yaşamda Amerikan işselliğine saygı duyuyoruz. ABD'nin kapitalist bir ülke olduğunu asla unutmuyoruz. Ama Amerikalılar arasında ruhsal ve fiziksel olarak sağlıklı, çalışmaya, meseleye tüm yaklaşımı sağlıklı çok sayıda insan var. İşte bu işselliğe, bu yalınlığa sempatimiz var. Amerika hayli gelişmiş bir kapitalist ülke olmasına rağmen, orada sanayideki âdetlerde, üretim pratiğindeki alışkanlıklarda demokratizmden bir şeyler var, feodal aristokrasinin efendilik ruhunun hâlâ canlı olduğu Avrupa'nın eski kapitalist ülkeleri için aynı şey söylenemez.

Ludwig. Ne kadar haklı olduğunuzu tahmin edemezsiniz.

Stalin. Kimbilir, belki de tahmin ediyorumdur.

Toplumsal düzen olarak feodalizm Avrupa'da çoktan yıkılmış olmasına rağmen, orada yaşam tarzında ve alışkanlıklarda feodalizmin önemli kalıntıları hâlâ mevcuttur. Feodal çevreler, sanayiye, tekniğe, bilime ve edebiyata efendilik üslubunu taşıyan teknisyenler, uzmanlar, bilimciler ve yazarlar çıkarmaya devam ediyor. Feodal gelenekler henüz tümüyle bertaraf edilmiş değil.

"Özgür kolonizatörler"in bir ülkesi, çiftlik sahiplerinin, aristokratların olmadığı bir ülke olan Amerika için bu söylenemez. Üretimdeki kaba ve nispeten basit Amerikan âdetleri bundandır. Amerika'yı ziyaret eden işçi sınıfı saflarından gelme idarecilerimiz, bu özelliğin hemen farkına vardılar. Belli açıdan hoş bir şaşkınlıkla, Amerika'da üretim sürecinde işçinin dış görünüş olarak, mühendisten zor ayırdedilebildiğini anlattılar. Ve bu tabii ki hoşlarına gidiyor. Avrupa'da durum çok farklıdır.

Ama herhangi bir ulusa ya da daha doğrusu herhangi bir ulusun çoğunluğuna duyduğumuz sempatiden söz edilecekse, elbette ki Almanlara duyduğumuz sempatiden söz etmemiz gerekir. Bu sempati, Amerikalılara olan duygularımızla karşılaştırılamaz!

Ludwig. Neden illa Alman ulusuna?

Stalin. Dünyaya Marx ve Engels gibi adamlar vermiş olmaları bile tek başına bir nedendir. Bunu olgu olarak saptamak yeterli.

Ludwig. Son zamanlarda bazı Alman politikacılarında, SSCB ile Almanya arasındaki geleneksel dostluk politikasının geri plâna itilebileceği konusunda ciddi endişeler görülüyor. Bu endişeler SSCB'nin Polonya'yla görüşmeleriyle bağıntılı olarak ortaya çıktı. Bu görüşmeler, Polonya'nın mevcut sınırlarının SSCB tarafından tanınmasıyla sonuçlanırsa, bu, şimdiye dek SSCB'nin Versay sistemine karşı mücadele ettiğini ve onu tanımaya niyeti olmadığını düşünen tüm Alman halkı için ağır bir hayal kırıklığı anlamına gelecektir.

Stalin. Bazı Alman devlet adamlarında belli bir hoşnutsuzluğun ve Sovyetler Birliği'nin Polonya'yla görüşme-lerinde ya da herhangi bir anlaşmayla, Polonya'nın arazilerinin ve sınırlarının Sovyetler Birliği tarafından onaylanıp kabul edilmesi ve garanti altına alınması anlamına gelebilecek bir adım atması endişesinin hissedildiğini biliyorum.

Bence bu endişeler bir yanılgıya dayanıyor. Biz her zaman, herhangi bir devletle saldırmazlık paktı imzalamaya hazır olduğumuzu ifade ettik. Bir dizi devletle bu tür anlaşmalar yaptık. Benzer bir anlaşmayı Polonya'yla da yapmaya hazır olduğumuzu açıkça ifade ettik. Polonya'yla bir saldırmazlık paktı imzalamaya hazır olduğumuzu açıklıyorsak, bunu yalnızca laf olsun diye değil, bilakis gerçekten böyle bir anlaşma imzalamak için yapıyoruz. Biz eğer isterseniz, özel türde politikacılarız. Bugün bir söz veren ya da açıklama yapan, bir gün sonra ise yüzleri dahi kızarmaksızın açıklamalarını unutan ya da inkâr eden politikacılar vardır. Biz böyle davranamayız. Dışarıda olup bitenler kaçınılmaz olarak ülke içinde de öğreniliyor, tüm işçiler ve köylüler tarafından öğreniliyor. Bir şey söyleyip başka birşey yaparsak, halk kitleleri üzerinde otoritemizi yitiririz. Polonyalılar bizimle bir saldırmazlık paktı görüşmeleri yürütmeye hazır olduklarını açıkladığı anda tabii ki bunu kabul ettik ve görüşmelere başladık.

Almanların bakış açısından, olabilecek en tehlikeli şey nedir? Almanlarla ilişkilerde bir değişiklik, ilişkilerin kötüleşmesi mi? Ama bunun için hiçbir neden yok. Biz tıpkı Polonyalılar gibi, Polonya'nın, SSCB'nin sınırlarını değiştirmek ya da bağımsızlığını zedelemek için zor kullanmayacağımızı, saldırıya girişmeyeceğimizi sözleşmede açıklamak zorundayız. Bizim bu sözü Polonyalılara verdiğimiz gibi aynı sözü onlar da bize veriyor. Böyle bir madde olmadan devletlerimizin bağımsızlığını ya da sınırlarını çiğnemeye yönelik savaş yürütmeyi amaçlamadığımız maddesi olmadan, bir sözleşme imzalanması olanaksızdır. Bu olmaksızın bir sözleşmeden hiç sözedilemez. Yapabileceğimizin en fazlası budur.

Bu, Versay sisteminin[27] tanınması mıdır? Hayır. Ya da bu, sınırlar için bir garanti midir? Hayır. Biz hiçbir zaman Polonya'nın garantörü olmadık ve olmayacağız, aynı şekilde Polonya da bizim sınırlarımızın garantörü değildir ve olmayacaktır. Almanya'yla dostane ilişkilerimiz aynı kalacaktır. Bu benim kesin inancımdır.

Böylece, sözünü ettiğiniz endişeler tümüyle temelsizdir. Bu endişeler bazı Polonyalılar ve Fransızlar tarafından yayılmış olan söylentiler temelinde oluştu. Bu endişeler, Polonya tarafından imzalanır imzalanmaz sözleşmeyi yayınladığımızda, ortadan kalkacaktır. O zaman herkes, onun Almanya'ya yönelik hiçbir şey içermediğini görecektir.

Ludwig. Bu açıklama için size çok müteşekkirim. Size şu soruyu sormama izin verin:"Eşitlemecilik"ten sözediyorsunuz, burada bu sözcüğe, genel eşitlikle ilgili olarak belirli bir ironik nüans veriliyor. Oysa genel eşitlik sosyalist bir idealdir.

Stalin. İnsanların aynı ücreti aldığı, eşit miktarda et, eşit miktarda ekmek aldığı, aynı elbiseleri giydiği, aynı ürünleri aynı miktarda elde ettiği bir sosyalizmi — Marksizm böyle bir sosyalizmi tanımaz.

Marksizm sadece şunu söyler: Sınıflar kesin olarak ortadan kaldırılmadıkça, iş, yaşamak için bir araç olmaktan çıkıp insanların ilk yaşam gereksinimi, toplum için gönüllü bir iş haline

gelmedikçe, insanlara çalışmaları karşılığında yaptıkları işe uygun ücret ödenecektir. "Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre" sosyalizmin Marksist formülü budur, yani komünizmin birinci aşamasının, komünist toplumun birinci aşamasının formülü budur.

Ancak komünizmin bir üst aşamasında, komünizmin üst aşamasında herkes yeteneğine göre çalışacak ve çalışması karşılığında gereksinimine uygun alacaktır. "Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre."

Farklı insanların sosyalizmde farklı gereksinimlere sahip olacakları ve oldukları açıktır. Sosyalizm zevklerle ilgili olarak, gereksinimlerin niceliği ve niteliğiyle ilgili olarak farklılığı hiç bir zaman inkâr etmedi. Marx'ın Stirner'i[28] eşitlemecilik eğilimi nedeniyle nasıl eleştirdiğini okuyun, 1875 yılında Gotha Programı'nın[29] Marx tarafından eleştirisini okuyun, Marx, Engels, Lenin'in sonraki eserlerini okuyun, eşitlemeciliğe nasıl bir şiddetle karşı çıktıklarını göreceksiniz. Eşitlemeciliğin kaynağı, bireysel köylünün düşünce tarzıdır, tüm malların eşit paylaşılması gerektiği görüşüdür, ilkel köylü "komünizmi"nin mentalitesidir. Eşitlemeciliğin Marksist sosyalizmle hiçbir ortak yanı yoktur. Ancak Marksizmi tanımayan insanlar, sanki Rus Bolşevikleri tüm malları biraraya yığıp sonra onları eşit biçimde dağıtacakları ilkel düşüncesine sahip olabilirler. Bu tür düşüncelere, ancak Marksizmle hiç ilgileri bulunmayan insanlar sahiptir. Cromwell'in ve Fransız devriminin zamanında ilkel "komünistler" gibi insanlar, komünizmi böyle düşünmüşlerdi. Ama Marksizmin ve Rus Bolşeviklerinin bu tür, eşitlemeciliğe varan "komünistler"le hiçbir ortak yanı yoktur.

Ludwig. Sigara içiyorsunuz. Efsanevi piponuz nerede, Bay Stalin? Bir keresinde, sözlerin ve efsanelerin geçtiğini, ama eylemlerin kaldığını söylemiştiniz. Ama inanın bana, yurtdışında bazı sözlerinizi ve eylemlerinizi bilmeyen, ama efsanevi piponuzu bilen milyonlar var.

Stalin. Pipoyu evde bıraktım.

Ludwig. Belki de sizi çok şaşırtacak bir soru sormak istiyorum.

Stalin. Biz Rus Bolşevikleri şaşırmayı çoktan unuttuk.

Ludwig. Almanya'daki bizler de aynı şekilde.

Stalin. Evet, yakında Almanya'da şaşırmayı bırakacaksınız.

Ludwig. Sorum şu: Bir çok kez risklerle ve tehlikelerle karşılaştınız, izlendiniz. Çatışmalara katıldınız. En iyi arkadaşlarınızın bir dizisi yaşamını yitirdi. Siz hayatta kaldınız. Bunu neyle açıklıyorsunuz? Ve kadere inanıyor musunuz?

Stalin. Hayır, inanmıyorum. Bolşevikler, Marksistler "kader"e inanmaz. "Schicksal"* [kader —ÇN] kavramı bile bir önyargıdır, saçmalıktır, mitolojinin, örneğin kader tanrıçasının insanların kaderini yönlendirdiği eski Yunanlıların mitolojisinin bir kalıntısıdır.

Ludwig. Öyleyse hayatta kalmış olmanız gerçeği bir rastlantı mıdır?

Stalin. Bütünü, hayatta kalmama yol açan iç ve dış nedenler vardır. Ama bundan tümüyle bağımsız olarak, benim yerimde bir başkası olabilirdi, çünkü burada birinin oturması ***gerekiyor.*** "Kader", doğa yasalarına uygun olmayan, mistik bir şeydir. Mistiğe inanmıyorum. Tehlikelerin yanımdan geçip gitmesinin elbette nedenleri vardı. Ama tam tersi bir sonuca yol açmış olabilecek bir dizi başka raslantılar, bir dizi başka nedenler olabilirdi. Bunun, o kader denilen şeyle hiç ilgisi yok.

Ludwig. Lenin uzun yıllar yurtdışında, göçmenlikte yaşadı. Siz yalnızca çok kısa süre yurtdışındaydınız. Bunu bir eksiklik sayıyormusunuz, yurtdışında göçmenlikte yaşayan ve Avrupa'yı eksiksiz inceleme olanağına sahip olan, ama buna karşılık halkla dolaysız ilişkiyi yitiren devrimcilerin mi, yoksa burada çalışan, halkın ruh halini bilen, ama buna karşılık Avrupa hakkında az şey bilen devrimcilerin mi devrime daha çok yarar sağladığına inanıyorsunuz?

Stalin. Bu karşılaştırmada Lenin'i dışta tutmak gerekir. Rusya'da kalanların çok azı, Rus gerçekliğiyle, ülke içindeki işçi hareketiyle uzun süre yurtdışında yaşamasına rağmen Lenin kadar

* *Stalin'de Almancadır. —Almancaya çeviren.*

sıkı bağlıydı. Yurtdışında onu ziyaret ettiğim her seferinde — 1906, 1907, 1912 ve 1913,[30] onda, Rusya'daki pratisyenlerden gelen mektup yığınları görüyordum ve her zaman Lenin, Rusya'da kalmış olanlardan daha çok biliyordu. O, yurtdışında kalışını her zaman bir yük olarak hissetmiştir.

Tabii ki partimizde ve onun önderliğinde, Rusya'da kalan ve yurtdışına göç etmeyen yoldaşlar eski göçmenlere göre çok daha fazladır, ve bunlar tabii ki, yurtdışında yaşayan göçmenlere göre, devrime daha büyük yararlar sağlama olanağına sahiptiler. Artık partimizde çok az göçmen vardır. İki milyon parti üyesine yüz-ikiyüz kadar düşer. MK'nın yetmiş üyesinden en çok üç ya da dördü göçmenlikte olmuştur.

Avrupa'yı tanıma, Avrupa'yı incelemeye gelince, tabii ki Avrupa'yı incelemek isteyenler Avrupa'da yaşadıklarında, bunu yapmak için daha fazla olanağa sahiplerdi. Ve bu anlamda, uzun süre yurtdışında yaşamayanlarımız bazı şeyleri kaçırdılar. Ama Avrupa ekonomisini, tekniğini, işçi hareketi kadrolarını edebi ve bilimsel literatürü incelemek için yurtdışında bulunmak asla belirleyici öneme sahip değildir. Aynı koşullar altında Avrupa'yı incelemek, orada yaşandığında tabii ki daha kolaydır. Ama Avrupa'da yaşamamış olan insanlarda bulunan bu eksinin fazlaca bir önemi yoktur. Tersine, yurtdışında yirmi yıl geçiren, Charlottenburg'da ya da Quartier Latin'de bir yerlerde yaşayan, yıllarca Cafelerde oturup duran, bira içen ve buna rağmen Avrupa'yı tanıyacak ve anlayacak durumda olmayan birçok yoldaş tanıyorum.

Ludwig. Ulus olarak Almanların özgürlük sevgisinden çok düzen sevgisine sahip olduklarına inanmıyor musunuz?

Stalin. Bir zamanlar Almanya'da yasalara gerçekten büyük saygı vardı. 1907 yılında iki-üç ay Berlin'de kaldığımda, biz Rus Bolşevikleri, bazı Alman arkadaşlarla, yasalara saygılarından dolayı sık sık dalga geçerdik. Örneğin şöyle bir anekdot dillerdeydi: Berlin'in sosyal-demokrat yönetimi, belirli bir gün ve saatte bir gösteri ilan etmişti, bu gösteriye tüm banliyö örgütlerinin üyeleri de katılacaktı, ama ikiyüz kişilik bir

banliyö grubu, kentte saptanmış olan saatte, zamanında varmış olmasına rağmen, iki saat boyunca peronda bekleyip oradan ayrılmaya cesaret edemediği için, gösteriye katılamamıştı: Çıkışta biletleri toplayan kondüktör orada değildi ve bu yüzden yoldaşlar biletlerini teslim edemiyorlardı. Almanlara bu durumdan kurtulmanın basit yolunu, yani biletleri teslim etmeden perondan ayrılmayı göstermek için, bir Rus yoldaşın gelmesi gerektiği anlatılıyordu şakayla...

Ama şimdi Almanya'da buna benzer bir şey var mı? Şimdi Almanya'da yasaya saygı var mı? Herkesten daha çok burjuva yasallığının koruyucuları olmaları gerektiği düşünülen o nasyonal sosyalistler bu yasaları çiğnemiyor mu, işçi kulüplerini imha edip, cezalandırılmaksızın işçileri katletmiyor mu?

Bana, burjuva yasallığına saygısını çoktan yitirmiş gibi görünen işçilerden hiç söz etmiyorum.

Evet, Almanlar son zamanlarda çok değişti.

Ludwig. İşçi sınıfının ***bir*** partinin önderliği altında kesin ve tam birleşmesi hangi koşullar altında mümkündür? İşçi sınıfının böyle bir birliği, komünistlerin dediği gibi, neden ancak proleter devriminden sonra mümkündür?

Stalin. İşçi sınıfının Komünist Parti çevresinde böyle bir birliği en kolay, muzaffer bir proleter devrimin sonucu olarak gerçekleştirilebilir. Ama esas itibariyle kuşkusuz devrimden önce gerçekleştirilecektir.

Ludwig. Hırs büyük bir tarihi kişiliğin faaliyeti için bir teşvik midir yoksa bir engel midir?

Stalin. Farklı koşullar altında hırsın rolü farklıdır. Koşullara göre hırs, büyük bir tarihi kişiliğin faaliyeti için teşvik ya da engel olabilir. Çoğunlukla engeldir.

Ludwig. Ekim Devrimi herhangi bir bakımdan, Büyük Fransız Devrimi'nin devamı ya da tamamlanması mıdır?

Stalin. Ekim Devrimi, Büyük Fransız Devrimi'nin ne devamı ne de tamamlanmasıdır. Fransız Devriminin hedefi, kapitalizmi

sağlamlaştırmak amacıyla feodalizmin tasfiyesiydi. Buna karşılık Ekim Devrimi'nin hedefi, sosyalizmi kurmak amacıyla kapitalizmin tasfiyesidir.

"Bolşevik" No. 8.
30 Nisan 1932.

NİJNİ-NOVGOROD MOLOTOV OTO FABRİKALARI İNŞAAT ŞEFİNE VE MÜDÜRÜNE

İnşaat çalışmalarının bitmesi ve otomobil fabrikası devinin işletilmeye alınması dolayısıyla kadın ve erkek işçilere, işletme müdürlüğüne, fabrikanın politik ve teknik yöneticilerine selam!

Oto fabrikasının kurulmasında, inşaat çalışmalarının temel yükünü taşımış olan kadın ve erkek hücum işçilerine yürekten tebrikler.

Fabrikanın kurulmasında, montajında ve işletmeye alınmasında Sovyetler Birliği işçi sınıfına yardım etmiş olan yabancı işçilere, teknisyenlere ve mühendislere teşekkürler!

Zaferinizi kutlarım, yoldaşlar!

Otomobil fabrikasının, üretim sürecine egemen olmakta, fabrikanın işletmeye alınmasında, üretim plânının gerçekleştirilmesinde ortaya çıkan zorluklara hızla ve tamamen egemen olmasını umuyoruz.

Otomobil fabrikasının, ulusal ekonomimizin hava gibi, su gibi gereksinim duyduğu binlerce arabayı ülkeye kısa sürede sağlayacak durumda olmasını umuyoruz.

Yeni zaferlere doğru ileri!

J. Stalin

"Pravda" No. 2,
2 Ocak 1932.

SARATOV BİÇERDÖVER FABRİKALARI İNŞAAT ŞEFİNE VE MÜDÜRÜNE

Erkek ve kadın işçilere, aynı zamanda fabrikanın tüm yönetici elemanlarına selam!

İnşaatın başarıyla bitmesi ve fabrikanın işletmeye alınması dolayısıyla fabrika aktifine ve öncelikle kadın ve erkek hücum işçilerine yürekten tebrikler!

Yoldaşlar! Ülkenin biçerdövere traktörden ve otomobilden daha az gereksinimi yoktur. Üretim plânını eksiksiz gerçekleştirme mücadelenizin başarıyla taçlanacağından kuşkum yok.

Yeni zaferlere doğru ileri!

4 Ocak 1932. *J. Stalin*

"Pravda" No. 5,
5 Ocak 1932.

OLEHNOVİÇ VE ARİSTOV'A YANIT

"Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna gönderilen "Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" adlı mektup vesilesiyle

Olehnoviç Yoldaş'a

Mektubunuzu aldım. İşlerin fazlalığı nedeniyle gecikmeyle yanıtlıyorum.

Sizinle, Yoldaş Olehnoviç, asla hemfikir olamam. Şu nedenlerden dolayı:

1— "Troçkizmin ***hiç bir zaman*** komünizmin bir fraksiyonu olmadığı" doğru değildir. Troçkistler Menşevizmle —yalnızca geçici de olsa— örgütsel olarak kopuştukları, anti-Bolşevik görüşleriyle —yalnızca geçici de olsa— ortaya çıkmadıkları, SBKP(B)'ye ve Komintern'e alındıkları ve bunların kararlarına uydukları sürece Troçkizm kuşkusuz komünizmin bir parçası, bir fraksiyonuydu.

Troçkizm, gerek kelimenin ***geniş*** anlamında, yani uluslararası komünist hareketin, kendi grupsal özelliklerini koruyan bir ***parçası*** olarak, gerekse de kelimenin ***dar*** anlamında, yani SBKP(B) içinde, Parti'de etkinlik için mücadele eden, az çok örgütlü bir ***fraksiyon*** olarak, komünizmin bir fraksiyonuydu. SBKP(B) içinde bir fraksiyon olarak Troçkistler üzerine herkesçe bilinen olguları, SBKP(B) Parti Kongrelerinin ve Konferanslarının kararlarında saptanmış olguları inkar etmek gülünç olurdu.

SBKP(B)'nin fraksiyonlara göz yummadığı ve onların legalize edilmesine yanaşamayacağı doğru mudur? Evet doğrudur, göz yummuyor ve legalize edilmelerine yanaşamaz. Ama bu, Troçkistlerin gerçekte fraksiyon oluşturmadıkları anlamına gelmiyor. Tam da Troçkistler gerçekte legalize edilmesi için mücadele yürüttükleri kendi fraksiyonlarını oluşturdukları için — tam da bu yüzden, başka şeylerin yanı sıra bu yüzden, daha sonra Partiden atıldılar.

Troçkizm için geçerli olanın Troçkistler için geçerli olamayacağı düşüncesiyle, ***Troçkizmi Troçkistler***den ayırmaya çalışarak pozisyonunuzu kurtarmayı deniyorsunuz. Başka bir deyişle, Troçkizmin hiçbir zaman komünizmin bir fraksiyonu olmadığını, ama Troçki'nin ve Troçkistlerin komünizmin bir fraksiyonu olduklarını söylemek istiyorsunuz. Bu skolastizm ve kendi kendini kandırmadır, Olehnoviç yoldaş! Troçkizmin taşıyıcıları, yani Troçkistler olmadan Troçkizm olamaz, aynı şekilde Troçkizm —üstü örtülü ve gizli de olsa yine de Troçkizm— olmadan Troçkistler de olamaz, aksi halde bunlar Troçkist olmaktan çıkarlardı.

Komünizmin bir fraksiyonunu oluştururlarken Troçkistlerin karakteristik özelliği neydi? Troçkistlerin "sürekli" Bolşevizmle Menşevizm arasında yalpalamasıydı, ve bu yalpalamalar Parti'nin ve Komintern'in her dönüm noktasında doruğa ulaşıyor ve Parti'ye karşı bir fraksiyon mücadelesine dönüşüyordu. Bu ne anlama geliyor? Bu, Troçkistlerin, Partiye dahil olsalar da ve onun kararlarına uysalar da, ***gerçek*** Bolşevikler olmadıkları, ama sık sık Menşevizm tarafına yalpalasalar da, ***gerçek*** Menşevikler olarak da tanımlanamayacak oldukları anlamına geliyor. Troçkistlerin Partimize dahil olduğu dönemde (1917-1927) Leninistlerle Troçkistler arasındaki parti içi mücadelenin temelini işte bu yalpalamalar oluşturuyordu. Troçkistlerin yalpalamalarının temelinde ise, anti-Bolşevik görüşleriyle gerçi öne çıkmayan ve böylece Parti'ye girmiş olan Troçkistlerin, buna rağmen bu görüşlerden ***kopmamış*** olmaları, böylece Parti'nin ve Komintern'in her dönüm noktasında bu görüşlerin özelikle ısrarla baş göstermeleri olgusu yatıyordu.

Troçkizm sorununun böyle açıklanmasıyla besbelli hem fikir değilsiniz. Ama o zaman şu iki ***yanlış*** vargıdan birine ulaşmak zorundasınız. ***Ya***, Troçki ve Troçkistlerin Parti'ye girdikten sonra görüşlerinden tümüyle vazgeçtikleri ve ***gerçek*** Bolşevikler haline geldikleri sonucuna varmak zorundasınız; ama bu yanlıştır, çünkü böyle bir varsayımda, Troçkistlerin Parti'ye karşı yürüttükleri ve Troçkistlerin Parti'ye dahil olduğu tüm dönemi dolduran kesintisiz parti içi mücadele anlaşılamaz ve açıklanamaz. ***Ya da,*** Troçkizmin (Troçkistlerin), "***her zaman*** Menşevizmin bir fraksiyonu olduğu"-sonucuna varmak zorundasınız, bu da yanlıştır, çünkü Lenin ve Lenin'in Partisi bir dakika için bile, eğer ***Menşevikleri*** Komünist Parti'ye almış olsalardı, ***ilkesel*** bir hata işlemiş olurlardı.

2— Troçkizmin "***her zaman*** Menşevizmin bir fraksiyonu, işçi hareketi içinde burjuva acentasının bir varyasyonu olduğu" doğru değildir, aynı şekilde "Parti'nin, işçi hareketi içinde bir burjuva acentasının teori ve pratiği olarak Troçkizme tavrı"nı, "Parti'nin belirli bir tarihsel zaman diliminde Troçki'ye ve Troçkistlere tavrı"ndan ***ayırmaya*** çalışmanız da yanlıştır.

Birincisi, daha önce söylediğim gibi, Troçkizmi Troçkistlerden ve tersine Troçkistleri Troçkizmden yapay olarak ayırdığınızda bir hata, skolastik bir hata işliyorsunuz. Parti tarihimiz böyle bir ayırımın, Partimizin şu ya da bu parçası tarafından yapıldığı ölçüde, her zaman ve ***yalnızca*** Troçkizme yaradığını, çünkü Parti'ye karşı taşkınlıklarında izleri silmesini kolaylaştırdığını öğretiyor. Aramızda kalsın ama, Troçkizm sorununu Troçkistler sorunundan yapay olarak ayırma yöntemini siyasal pratiğimize sokarsanız, Troçki'ye ve Troçkist kaçakçılara en büyük hizmeti sunacağınızı, size samimiyetle söyleyebilirim.

İkincisi, bu hatanın ardından, birincisinin zorunlu olarak yol açtığı ***ikinci*** bir hata yaptınız, yani Parti'nin "belirli bir tarihsel zaman diliminde" Troçki'yi ve Troçkistleri ***gerçek*** Bolşevikler olarak değerlendirdiğini varsaydınız. Fakat böyle bir varsayım bütünüyle yanlıştır ve Troçkistlerle Leninistler arasında ***Parti-içi***

mücadele tarihinin gerçekleriyle kesinlikle uyuşmaz. O zaman Troçkistlerin Parti'ye dahil oldukları tüm dönem boyunca, Parti'yle Troçkistler arasında yürütülen mücadele nasıl açıklanırdı? Yoksa bunun ilkesel bir mücadele değil de, kavgacılık olduğunu mu sanıyorsunuz?

"'Proletarskaya Revolutsiya' Redaksiyonuna mektup"uma "düzeltme"nizin bir saçmalığa yol açtığını görüyorsunuz.

Gerçekte Troçkizm, Troçkistlerin Partimize girişine kadar Menşevizmin bir fraksiyonuydu, Troçkistlerin Partimize girişinden sonra geçici olarak Komünizmin bir fraksiyonu oldu, Troçkistlerin Partimizden kovulmasından sonra yeniden Menşevizmin bir fraksiyonu haline geldi. "Köpek kendi pisliğinin başına döndü."

Dolayısıyla:

a) Parti'nin Troçki'yi ve Troçkistleri "belirli bir tarihsel zaman diliminde" ***gerçek*** Bolşevikler olarak değerlendirdiği iddia edilemez, çünkü böyle bir varsayım Parti tarihimizin 1917-1927 dönemi sırasındaki gerçekleriyle tamamen çelişir;

b) Troçkizmin (Troçkistlerin) ***"her zaman*** Menşevizmin bir fraksiyonu olduğu" düşünülemez, çünkü böyle bir varsayım, Partimizin 1917-1927 döneminde, ***bir kalıptan çıkmış*** Bolşevik bir Parti değil de, Bolşeviklerle Menşevikler arasında bir ***blok*** partisi olduğu sonucuna yol açar ki, bu tümüyle yanlıştır ve Bolşevizmin temelleriyle bağdaşmaz;

c) İstemeden Troçkist entrikaların bir aleti olma tehlikesine düşmeksizin Troçkizm sorunu Troçkistler sorunundan yapay olarak ayrılamaz.

Geriye çıkar yol olarak ne kalıyor? Sadece şu yol kalıyor: Troçkizmin "belirli bir tarihsel zaman diliminde" komünizmin bir fraksiyonunu —Bolşevizmle Menşevizm arasında yalpalayan bir fraksiyonu— temsil ettiğini kabul etmek.

J. Stalin

15 Ocak 1932.

Aristov Yoldaşa

Sizin tarafınızdan bir yanlış anlama sözkonusu, Aristov yoldaş. "Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktiği"[31] (1924) makalesi ile "'Proletarskaya Revolutsiya' Redaksiyonuna Mektup" (1931) arasında hiçbir çelişki yoktur. Bu iki belge sorunun ***farklı*** yanlarını ele alıyor, ve bu size "çelişki" olarak görünmüş. Ama burada bir "çelişki" yoktur.

"Ekim Devrimi" makalesinde, 1905 yılında Rosa Luxemburg'un değil, Parvus'la Troçki'nin "sürekli" devrim teorisi için Lenin'e ***karşı mücadeleye giriştiklerinden*** söz ediliyor. Bu, tarihsel gerçekliğe tümüyle ve bütünüyle uygundur. 1905 yılında Rusya'ya gelen, Leninist "tasarıma" ***karşı*** "sürekli" devrimi ***aktif*** olarak savunduğu özel bir gazetede redaktör olarak çalışan Parvus, tam da bu Parvus ve sonra Parvus'un ardından ve onunla birlikte Troçki — tam da bu ikili, o zaman Leninist devrim şemasını bombardımana tutuyorlardı ve onun karşısına "sürekli" devrim teorisini koyuyorlardı. Rosa Luxemburg'a gelince, kendisi o zaman kulis arkasında kaldı, bu sorunda Lenin'e karşı aktif mücadeleden sakındı ve anlaşılan geçici olarak mücadeleye karışmamayı yeğledi.

"Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktiği" makalesinde Radek'e karşı polemikte, sorunu Parvus üzerinde yoğunlaştırdım, çünkü Radek, 1905 yılı ve "sürekli" devrim üzerine konuşurken Parvus'u ***kasten*** sessizlikle geçiştiriyordu. Parvus'u sessizlikle geçiştiriyordu, çünkü Parvus 1905'ten sonra kötü ünlü bir figür haline gelmişti, Alman emperyalistlerinin doğrudan bir ajanı, bir milyoner olmuştu, Radek ise "sürekli" devrim teorisini kötü ünlü Parvus adıyla ilişkilendirmeyip tarihe karşı hile yapmak istiyordu. Ben tarihsel gerçeği yeniden yerine koydum, Parvus'a hakkını verdim ve böylece Radek'in manevrasını bozup akamete uğrattım.

"Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktiği" makalesiyle ilgili olarak durum budur.

"'Proletarskaya Revolutsiya' Redaksiyonuna Mektup"a gelince, orada artık sorunun ***başka*** bir yanından, yani "sürekli" devrim teorisinin Rosa Luxemburg ve Parvus tarafından ***icat edilmiş*** olduğundan sözediliyor. Ve bu da aynı şekilde tarihsel gerçekliğe uygundur. Troçki değil, Rosa Luxemburg ve Parvus "sürekli" devrim teorisini ***icat ettiler.*** Rosa Luxemburg değil, Parvus'la Troçki 1905 yılında "sürekli" devrim teorisi için Lenin'e ***karşı mücadeleye giriştiler*** ve onun için aktif mücadele ettiler.

Daha sonra Rosa Luxemburg da, Leninist devrim şemasına karşı aktif mücadele etmeye başladı. Ama bu artık 1905 ***sonrasındaydı.***

25 Ocak 1932. ***J. Stalin***

"Bolşevik" No. 16,
30 Ağustos 1932.

MAGNİTOGORSK
MAGNİTOGORSK METALURJİ KOMBİNASI

Telgraf, günde 1000 ton dökme demir ya da Martin ham demirine çevrildiğinde, günde yaklaşık 1200 ton sağlayan, SSCB'nin ilk dev yüksek fırınının çalıştırılma döneminin tamamladığı ve işletmeye geçtiği haberini getirdi.

Magnitogorsk Metalurji Kombinası'nın işçilerini, teknisyenlerini ve idari personelini, fabrika programının ilk bölümünü başarıyla yerine getirmelerinden dolayı kutluyorum!

Avrupa'da eşi bulunmayan bu ilk dev yüksek fırının tekniğine egemen olunmasını kutluyorum!

Yüksek fırının çalıştırılması ve işletmeye geçilmesindeki zorlukları kışın kötü hava koşulları altında militanca aşan ve fabrikanın inşasında çalışmanın ana yükünü gönüllü olarak üstlenen, Magnitogorsk Metalurji Kombinası'nın erkek ve kadın hücum işçilerine selam!

Magnitogorsklular'ın, 1932 için yıllık programın ana bölümünü de başarıyla yerine getireceklerinden, üç yüksek fırın, bir Martin fırını, bir hadde şeridi daha kurarak böylece ülkeye karşı görevlerini onurla yerine getireceklerinden kuşku duymuyorum.

J. Stalin

"Pravda" No. 89,
30 Mart 1932.

"ASSOCIATED PRESS" HABER AJANSI TEMSİLCİSİ BAY RICHARDSON'IN BİR YAZISINA YANIT[32]

Bay Richardson'a

Hasta olduğum üzerine yalan haberler burjuva basınında ilk kez yayınlanmıyor. Anlaşılan, ciddi biçimde ve uzun süre için hastalanmamdan, belki de başıma daha kötü bir şey gelmesinden yarar uman kişiler var. Belki bu pek nazikçe değil, ama ne yazık ki bu bayları ve bayanları sevindiremeyeceğim. Ne kadar üzücü olursa olsun, gerçeklere karşı bir şey yapılamaz: Son derece sağlıklıyım. Bay Zondek'e gelince, o kendisini başka yoldaşların sağlığına adayabilir, zaten kendisi bunun için SSCB'ye davet edilmiştir.

J. Stalin

"Pravda" No. 93.
3 Nisan 1932.

ŞİKAYET BÜROLARININ ÖNEMİ VE GÖREVLERİ ÜZERİNE

Şikayet Bürolarının[33] çalışması, Parti, Sovyet, ekonomi ve sendika aygıtımızda, aynı şekilde Komünist Gençlik Birliği aygıtımızda var olan eksikliklerin ortadan kaldırılması ve idari aygıtımızın iyileştirilmesi için muazzam bir öneme sahiptir.

Lenin, eğer bir aygıta sahip olmasaydık çoktan mahvolacağımızı, ama aygıtın iyileştirilmesi için sistematik inatçı bir mücadele vermeksizin mutlaka mahvolacağımızı söyledi. Bunun anlamı, atalete, bürokratizme, aygıtlarımızdaki kırtasiyeciliğe karşı kararlı ve sistematik mücadelenin ülkemiz, Partisinin, işçi sınıfının ve bütün emekçilerinin özsel bir görevi olduğudur.

Şikayet bürolarının muazzam önemi bunların, Lenin'in aygıtın iyileştirilmesi için mücadele konusundaki vasiyetini pratiğe geçirmekte en önemli araçlardan biri olmasında yatmaktadır.

Şikayet Büroları bu hususta tartışmasız önemli kazanımlar elde etmişlerdir. Görev, elde edilen sonuçları pekiştirmek ve bu alanda tayin edici başarılar elde etmektir. Şikayet Bürolarının, işçilerin ve kollektif köylülerin bütün aktif kesimlerini çevrelerinde toparlayıp onları devletin yönetimine çekerlerse, emekçilerin ve Parti üyelerinin olduğu gibi, Partisizlerin de seslerine kulak verirlerse, bu tayin edici başarıları elde edeceğine hiç kuşku olamaz.

Şikayet Bürolarının çalışmalarının gözden geçirildiği bu haftanın, Şikayet Bürolarının çalışmalarını daha da geliştirmek, öğretmenimiz Lenin'in gösterdiği yoldan yürümeye devam etmek için bir teşvik olacağını umarız.

J. Stalin

"Pravda", No. 97,
7 Nisan 1932.

RALPH W. BARNES'İN SORULARINA YANIT

3 Mayıs 1932

Birinci soru. Amerika'nın belli çevrelerinde, bugünlerde, uzmanlardan oluşan bir heyet eşliğinde gayriresmi bir Amerikan ticaret temsilcisinin Moskova'ya gönderilerek, Amerika Birleşik Devletleri'yle SSCB arasında daha sıkı ticari ilişkilerin kurulması olasılığı üzerine yoğun biçimde tartışılıyor. Böyle bir öneri karşısında Sovyet Hükümetinin, tavrı ne olur?

Stalin. SSCB başka ülkelerden, kendisiyle normal ilişkiler sürdüren ülkelerden gelen ticari temsilcileri ve uzmanları seve seve kabul ediyor. ABD'ye gelince, inanıyorum ki Sovyet hükümeti böylesi bir girişim karşısında olumlu tavır alacaktır.

İkinci soru. Belli engellerin Sovyet-Amerikan ticaretinin genişlemesini önleyen Atlantik Okyanusu'nun öte yanında varolan engellerin ortadan kaldırıldığı varsayıldığında, SSCB'nin Amerika'ya verebileceği siparişlerin hacmi yaklaşık ne kadar olabilir?

Stalin. Hata işleme tehlikesine düşmek istenmiyorsa, önceden bir rakam söylemek zordur. Her halükârda, SSCB'nin artan ihtiyaçlarını ve ABD'nin muazzam sanayi kapasitesi, siparişlerin hacminin katlanacağının tüm önkoşullarını sunuyor.

Üçüncü soru. Amerika'nın belli sorumlu çevrelerinde, son yedi ay zarfında Uzak Doğu'da gelişen olaylar karşısında Sovyet ve Amerikan hükümetlerinin gösterdikleri tepkilerde açık bir benzerlik bulunduğu ve bunun sonucunda bir bütün olarak Sovyet ve Amerikan politikaları arasında aynlıklara şimdiye ka-

dar olduğundan daha az rastlandığı yolunda gayet belirgin bir izlenim var.

Bu konudaki düşünceniz nedir?

Stalin. ABD'nin Uzak Doğu politikasının mahiyetini anlamak, ne yazık ki çok zor olduğu için, kesin şeyler söyleme olanağından yoksunum. Sovyetler Birliği'ne gelince, gerek Japonya ile gerekse de Mançurya ve Çin ile barışın sürdürülmesi konusunda kararlı bir politika izlenmektedir ve bu politikaya bundan böyle de sımsıkı bağlı kalacaktır.

Dördüncü Soru. Ülkenizle ülkem arasında büyük farklılıklar var, ama açık bir benzerlik de söz konusu. İki ülke de ticaret için gümrük duvarları gibi engellerin olmadığı muazzam büyüklükte topraklara sahipler. Darkafalı gelenekler Sovyetler Birliği ve ABD'de ticari faaliyeti öteki büyük devletlerde olduğundan daha az engelliyor. SSCB'de sanayileşme süreci, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki sürece diğer, Batı Avrupa ülkelerinden daha çok benziyor. Bundan önceki soruda, Moskova ve Washington'un politikalarının, bazı olaylarda, beklenildiği kadar farklı olmadığına işaret etmiştim. Son olarak, Amerikan ve Sovyet halkı, açık farklılıklara rağmen, hiç kuşkusuz birbirlerine derin bir sempati besliyorlar. Bu gerçekler karşısında, iki halkı, iki ülke arasında asla ve hiçbir koşul altında silahlı çatışma olmaması gerektiğine ikna etmek mümkün olmak zorunda değil mi?

Stalin. İki ülkenin halklarını, karşılıklı yoketmenin zararlı olduğu ve suç oluşturduğu konusunda ikna etmek kadar kolay bir şey yoktur. Fakat ne yazık ki, savaş ve barış sorunlarına her zaman halklar karar vermiyor. 1918-1919 yıllarında eminim ki ABD halk kitleleri SSCB halkları ile savaşmak istemiyordu. Fakat bu durum, ABD hükümetini (Japonya, İngiltere ve Fransa ile birlikte), 1918 yılında SSCB'ye saldırıp, askeri müdahaleyi 1919 yılına kadar sürdürmekten alıkoymadı. SSCB'ye gelince, SSCB hükümeti gibi SSCB halklarının da "iki ülke arasında asla ve hiçbir koşul altında silahlı çatışma olmaması"nı istediklerini kanıtlamaya herhalde gerek olmadığını sanıyorum.

Beşinci soru. Amerika'da, İkinci Beş Yıllık Plân'ın gerçek karakteri hakkında birbiriyle çelişen haberler yayınlandı. 1 Ocak 1933'ten 1937 yılının sonuna kadarki süre içinde, Sovyet halkının günlük ihtiyaçlarının bugüne kadarkinden daha büyük bir kapsamda giderileceği doğru mu? Başka bir deyişle, hafif sanayi gerçekten de şimdiye kadarkinden daha büyük ölçüde geliştirilecek mi?

Stalin. Evet, hafif sanayi şimdiye kadarkinden çok daha büyük ölçüde geliştirilecektir.

İlk kez yayınlanmaktadır.

KUZNETSK
KUZNETSK METALURJİ KOMBİNASI

1 Numaralı yüksek fırında yüksek bir ham demir eritme randımanına ulaşan ve yeni tekniğe egemen olmakta Bolşevik bir tempo gösteren Kuznetsk Tesislerinin kadın ve erkek hücum işçilerine, teknik personeline ve tüm işletme yönetimine selam.

Öyle inanıyorum ki, Kuznetsk Metalurji Kombinası kollektifi kazanılan başarıları yaygınlaştıracak, 2 numaralı yüksek fırında da daha az başarılı olmayacak, önümüzdeki aylarda Martin fırınlarını ve hadde şeridini işletmeye açacak ve bu yıl içinde üçüncü ve dördüncü yüksek fırını kurup çalıştırmaya başlayacaktır.

J. Stalin

"Pravda" No. 142,
24 Mayıs 1932

SOVYETLER BİRLİĞİ LENİNİST KOMÜNİST GENÇLİK BİRLİĞİ'NİN VII. BİRLİK KONFERANSI'NA[34] KUTLAMA MESAJI

Leninist Komünist Gençlik Birliği savaşçılarına, VII. Birlik Konferansı delegelerine selam!

Sizlere işçi-köylü gençliğin milyonlarca kitlesinin komünist eğitimi çalışmasında ve örgütlenmesinde başarılar diliyorum!

Leninist enternasyonalizm bayrağını yüksekte tutun, halklar arasında barış ve dostluk için mücadele edin; kapitalist bir saldırıya karşı ülkemizin savunmasını güçlendirin, kölelik ve sömürünün eski dünyasını parçalayın, kurtarılmış emeğin ve komünizmin yeni dünyasını kurup sağlamlaştırın, bütün çalışmalarınızda güçlü devrimci coşkuyu, Bolşevik yapı ustalarının ısrarlı işselliğiyle birleştirmeyi öğrenin, anamıza — Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne layık oğullar ve kızlar olun!

Yaşasın Genç Komünistler kuşağı!

8 Temmuz 1932 *J. Stalin*

"Pravda" No. 188
9 Temmuz 1932.

MAKSİM GORKİ'YE KUTLAMA MESAJI[35]

Sevgili Aleksey Maksimoviç!

Sizi yürekten selamlar ve elinizi sımsıkı sıkarım.

Bütün emekçilerin sevinci, işçi sınıfının bütün düşmanlarının korkusu olması için, size daha uzun yıllar ömür ve çalışma dilerim.

J. Stalin

"Pravda" No. 266,
25 Eylül 1932.

DİNYEPER ENERJİ SANTRALI KURUCULARINA

Dinyeper Enerji santralının açılışına gelmem yönündeki isteğinizi ne yazık ki yerine getirmem olanaksız, çünkü işlerim Moskova'dan ayrılmama izin vermiyor.

Bu büyük tarihsel yapıyı başarıyla tamamladığı için Dinyeper Enerji Santralının işçi kollektifine ve idari personeline coşkulu selamlar ve yürekten tebrikler.

Dinyeper Enerji Santralının hücum işçilerinin sosyalist inşanın bu şanlı kahramanlarının ellerini sımsıkı sıkarım.

J. Stalin.

"Pravda" No. 281,
10 Ekim 1932.

LENİNGRAD'A KUTLAMA MESAJI

Sovyet iktidarının doğuşunun onbeşinci yılı dolayısıyla Bolşevik Leningrad'a —Sovyet iktidarının beşiğine— selam!

Yaşasın, kapitalizme karşı Ekim Ayaklanması bayrağını ilk yükseltmiş kapitalistlerin iktidarını parçalamış ve işçilerin-köylülerin iktidarını —proletarya diktatörlüğünü— kurmuş olan Leningrad işçileri!

Yeni zaferlere doğru ileri, Leningrad'lı Yoldaşlar!

J. Stalin

"Pravda" No. 309,
7 Kasım 1932.

"PRAVDA" REDAKSİYONUNA MEKTUP

Sadık dostum ve eşim Nadejda Sergeyevna Alliluyeva-Stalina'nın ölümü nedeniyle taziyetlerini ifade eden örgütlere, kuruluşlara, yoldaşlara ve tek tek kişilere yürekten teşekkürler.

J. Stalin

"Pravda" No. 318,
18 Kasım 1932.

BAY CAMPBELL PALAVRA ATIYOR

Kısa süre önce Amerika'da, "Rusya — Pazar mı, Tehdit mi?" adıyla SSCB'yi ziyaret etmiş ünlü tarım uzmanı Bay Campbell'in İngilizce bir kitabı yayınlandı. Bu kitapta Bay Campbell, başka şeylerin yanı sıra, 1929 yılının Ocak ayında Moskova'da Stalin'le yapılan bir "röportaj"dan da sözediyor. Kitap ve yazarı için reklam olması amacıyla her satırında bir yalan ya da sansasyon hedefini güden sahtekârlık bulunduğu için bu "röportaj"ın üzerinde durulmaya değer.

Bu yalanları teşhir etmek amacıyla birkaç söz söylemeyi gereksiz bulmuyorum.

Bay Campbell, öğle vakti saat birde başlayan röportajın "gecenin çok ileri saatlerine, şafak sökene kadar sürdüğü"nü söylerken apaçık hayal görüyor. Gerçekte bu görüşme iki saatten fazla sürmemiştir. Bay Campbell gerçekten tam bir Amerikanvari hayal gücüne sahip.

Bay Campbell, Stalin'in "iki eliyle elimi kavrayarak şöyle söyledi: Dost olabiliriz." dediğini iddia ederken palavra atıyor. Gerçekte buna benzer hiçbir şey olmamıştır, olması da mümkün değildir. Bay Campbell, Stalin'in Campbell gibi "dostlar"a ihtiyacı olmadığını bilmelidir.

Bay Campbell, görüşmenin tutanaklarını kendisine gönderirken benim şu sözleri eklediğimi söylerken de yine palavra atıyor: "Bu notları saklayın, bunlar bir gün önemli tarihi bir bel-

bell'e herhangi bir şey eklemeden göndermiştir. Stalin'in adıyla spekülasyon yapma arzusu, belli ki Bay Campbell'i kötü yollara sürüklüyor.

Bay Campbell, "Troçki zamanında komünizmi bütün dünyaya yaymak için gerçekten çaba gösterildiği, Troçki ile kendisi (Yani Stalin) arasındaki kopuşa yol açan esas nedenin bu olduğu, Troçki dünya komünizmine inanırken, kendisinin, Stalin'in, faaliyetini kendi ülkesiyle sınırlamak istediği" sözlerini Stalin'e mal ederken bir kez daha palavra atmaktadır. Gerçekleri tamamen tersyüz eden bu saçma sapan yalan hikayeye, ancak ve yalnız Kautsky ve Wels'in kampına geçmiş kavga kaçkınları inanabilir. Gerçekte, Campbell ile yapılan görüşmede Troçkiyle ilgili hiçbir sorun ele alınmamış, görüşme esnasında Troçki'nin adı bile geçmemiştir.

Ve aynı minval üzere devam, devam devam...

Bay Campbell kitabında Stalin'le görüşmenin tutanağından sözetmektedir, fakat bunu kitabında yayınlamayı gerekli görmemiştir. Niçin? Sakın bu tutanağın yayınlanması, bay Campbell'in plânını bozacağı, Stalin'le "röportaj" hakkında dar kafalı Amerikalılar nezdinde kitabının reklamını yapmasını beklediği, sansasyon yaratma hedefi güden yalan hikayeleri açığa çıkaracağı için olmasın?

Böylesine içten pazarlıklı yalan söyleyen Bay Campbell'e verilecek en iyi cezanın, Bay Campbell ile Stalin arasında geçen görüşmenin tutanağının tam metninin yayınlanması olduğunu düşünüyorum. Yalanları teşhir etmenin ve olguları yerli yerine oturtmanın en etkili yolu budur sanırım.

J. Stalin

23 Kasım 1932.

BAY CAMPBELL İLE GÖRÜŞMENİN TUTANAĞI

28 Ocak 1929

Giriş mahiyetinde birkaç söz teatisinden sonra, Bay Campbell Stalin yoldaşı neden ziyaret etmek istediğini açıkladı; SSCB'de özel kişi olarak bulunmasına rağmen ABD'den ayrılırken, Coolidge ile olduğu gibi, yeni seçilmiş başkan Hoover'le de görüştüğüne ve Rusya'ya yapacağı yolculuk için tam onaylarını aldığına işaret etti. Burada kaldığı sürece bütün dünya için bir muamma olan ulusun şaşırtıcı aktivitesini görmüştü. Özellikle tarımın inşasına dönük plânlar beğenisini kazanmıştı. Rusya hakkında birçok yanlış düşüncelerin gündemde olduğunu biliyordu, fakat kendisi bizzat örneğin Kremlin'e gitmiş ve anıtları koruma alanında ve genel olarak kültürel hayat seviyesinin yükseltilmesi için yapılanları görmüştü. Kadın ve erkek işçilere gösterilen ihtimam özellikle şaşırtıcıydı. ABD'den ayrılmadan önce Başkan tarafından davet edilişi ve Coolidge'in oğlu ve eşiyle karşılaşması, öte yandan da dün, üzerinde muazzam bir etki bırakmış olan SSCB Başkanı Kalinin'in konuğu oluşu kendisine ilginç bir raslantı olarak gözüküyordu.

Stalin yoldaş. Tarımsal ve endüstriyel inşa plânları gibi kültürel hayatın geliştirilmesine dönük kaygılarımızla ilgili olarak daha çalışmalarımızın başlangıcındayız. Sanayiin inşası alanında henüz çok az şey yaptık. Tarımın reorganizasyonu

plânlarının gerçekleştirilmesi alanında ise, yaptıklarımız daha da az. Ülkemizin olağanüstü geri bir ülke olduğunu ve bu geriliğin bugüne kadar önümüzde büyük bir engel oluşturduğunu unutmamamız gerekir.

Rusya'da eski politikacılarla bugünkü politikacılar arasındaki fark, başka şeylerin yanısıra, eski politikacıların bu geriliği ülkenin olumlu bir özelliği olarak değerlendirmeleri, bu gerilikte bir "ulusal özellik", bir "ulusal gurur" görmeleri, oysa yeni insanların, Sovyet insanlarının, bu geriliğe karşı, ortadan kaldırılması zorunlu olan bir kötülük olarak mücadele etmeleridir. Başarımızın güvencesi burada yatmaktadır.

Hatasız olmadığımızı biliyoruz. Fakat eleştiriden korkmuyoruz, zorlukların gözünün içine bakmaktan ve hatalarımızı kabul etmekten korkmuyoruz. Doğru bir eleştiriyi memnuniyetle kabul ederiz. ABD'deki gelişmeleri izliyoruz, çünkü bu ülke bilimsel ve teknik açıdan yüksek bir ülkedir. Amerika'daki bilim adamları ve teknisyenlerin, teknik alanda bizim öğretmenimiz, bizim de onların öğrencisi olmamızı isterdik.

Ulusal gelişimin her döneminin kendi coşkusu vardır. Rusya'da şimdi inşa coşkusu var. Bu, şimdi bizim ülkemizde egemen olan karakteristik özelliktir. Şimdi, ülkemizde devam etmekte olan fırtınalı inşa bununla açıklanır. Bu durum ABD'de iç savaş[36] sonrası dönemi anımsatmaktadır. Bu, ABD ile, teknik-endüstriyel alanda olduğu gibi ticaret alanında da işbirliği için bir temel ve imkan sunmaktadır. Amerikan endüstrisiyle temas kurabilmek için daha neler yapılması gerektiğini bilmiyorum. Böyle bir temasın, gerek SSCB için, gerekse de ABD için yararlı olacağı sabitse, böyle bir yakınlaşmayı neyin engellediğini siz açıklayamaz mısınız?

Bay Campbell. ABD ile SSCB arasında, büyüklükleri, kaynakları ve bağımsızlıkları konusunda dikkat çekici bir benzerlik bulunduğundan eminim. Bay Stalin'in iç savaş dönemine işaret edişi doğru. İç savaştan sonra olağanüstü bir gelişim kaydedilmişti. ABD halkı Rusya'yla ilgileniyor. Rusya'nın, uluslararası ilişkilerde zorunlu bir faktör oluşturan devasa bir ülke ol-

duğundan eminim. Rus Hükümetinin başında bulunanlar büyük işler başarmak için en büyük olanaklara sahipler. Bunun için gerekli olan sadece ve sadece berrak bir muhakeme gücüne sahip kalmak ve her zaman adil olmaktır.

Normal ticari ilişkilerin ne kadar yararlı olduğu benim için gayet açıktır, ve özel kişi olmama rağmen hükümetle sıkı ilişkiler içindeyim. Özel kişi olarak konuşuyorum. Eğer bana ABD ile Rusya arasında kurulacak ilişkiye neyin engel olduğu soruluyorsa, incitici olmadan, Bay Stalin'e layık olduğu saygıyı göstererek, ama açıkça ve cesurca yanıt vermek isterim. Bay Stalin son derece objektif yargılayan bir adamdır; bu durum bana, iki ülkenin yararı için, adam adama ve tamamen içten konuşma imkanı tanıyor. Resmen tanınma durumu olsaydı, her yerde olduğu gibi kredi temelinde, ya da başka temellerde iş yapmak için herkes buraya akardı. Amerikan firmalarının bu ülkede iş yapma ya da uzun vadeli kredi verme konusunda kararsız oluşlarının nedeni, Hükümetinizin Washington Hükümeti tarafından tanınmamış olmasıdır.

Ama bunun esas nedeni tanınma sorunundaki olumsuzluk değildir. Esas neden, öyle inanıyoruz ki (ve gerçekten de böyledir), Hükümetinizin temsilcilerinin, ülkemizde durmadan huzursuzluk çıkarmaya ve Sovyet iktidarı düşüncelerini yaymaya çalışmalarıdır.

Bizim ülkemizde, dünyadaki başka ülkelerin iç işlerine karışmak istemediğimizi, sadece ve sadece kendi ülkemizin meseleleriyle ilgilendiğimizi ifade eden "Monroe Doktrini" dediğimiz bir doktrin var. O nedenle, hangisi olursa olsun herhangi bir ülkenin —İngiltere, Fransa, Almanya, Rusya ya da bir başkası— bizim şahsi işlerimize karışmasını istemiyoruz.

Rusya, bütün halkının verdiği kararları kendi başına gerçekleştirecek kadar büyük bir ülkedir. Rusya, her türlü kaynağa sahiptir ve uzun zaman alsa da, Ruslar kendi kaynaklarını en sonunda kendileri değerlendireceklerdir.

Rus halkı için birçok açıdan bir ideal olduğumuzu bilmek bizim açımızdan güzel bir duygu; öyle inanıyorum ki Rus halkına

çok faydalı olabiliriz, özellikle zaman tasarrufu konusunda. Birçok ekonomik sorunu çözdüğümüz ve yöntemlerimiz, Rusya bir yana bırakılırsa, birçok ülke tarafından benimsendiği için, Sovyet çiftliklerinin kurulması gibi girişimler ticari ilişkilerin güçlenmesi anlamına gelir, ve ticari ilişkileri sonunda herhangi bir adil temelde diplomatik tanıma izleyecektir. Tek tek kişiler için olduğu gibi, uluslar için de tek yol, incitici olmadan, ama açıkça düşüncelerini belirtmektir, bu durumda, şu ya da bu konuda anlaşma zamanı hızla gelecektir. Kültürümüz arttıkça sağduyuyla, başka araçlarla olduğundan daha çok şeyler başarılabileceğine gittikçe daha çok kanaat getiriyoruz. Büyük halklar, karşılıklı ilişkilerinin gerginleşmesine gerek olmadan, farklı düşüncelerde olabilirler ve büyük adamlar, önemli sorunlarda anlaşma sağlayabilirler; görüşmeleri genellikle —başlangıçtaki çıkış noktaları birbirinden ne kadar farklı olsa da— aşağı-yukarı yolun yarısına kadar birbirlerine yaklaşarak belli bir uzlaşmayla bitirirler.

Stalin yoldaş. Diplomatik tanımanın Amerika Birleşik Devletleri'ne şu an zorluklar çıkarmasını anlıyorum. Sovyet Hükümetinin temsilcileri Amerika basınında öyle çok ve öyle sık hakarete uğradılar ki, ani bir değişim çok zordur. Şahsen ben şu an diplomatik tanınmayı tayin edici görmüyorum. Önemli olan, karşılıklı yarar temelinde ticari ilişkilerin geliştirilmesidir. Ticari ilişkiler normalleşmeye ihtiyaç duymaktadır, bunun için belli bir hukuki temel oluşturulduğunda diplomatik tanınma yolunda ilk ve en önemli adım da atılmış olacaktır. Diplomatik tanınma sorunu, iki taraf da diplomatik ilişkilerin faydalı olduğunu anladıklarında kendiliğinden çözülecektir. En önemli şey, belli hukuk kurallarının oluşmasına yol açacak ticari ilişkiler ve bu ilişkilerin normalleştirilmesidir.

Elbette ülkemizin yeraltı zenginlikleri bol ve çeşitlidir. Bunlar, resmen bilinenden daha bol ve çeşitlidir; araştırma heyetlerimiz, uçsuz bucaksız ülkemizde durmadan yeni kaynaklar bulmaktadır. Fakat bunlar olanaklarımızın sadece bir yanıdır. Öteki yanı ise, köylülerimizin ve işçilerimizin şimdi çiftlik sahipleri

ve kapitalistlerin önceki boyunduruğundan kurtulmuş olmalarıdır. Çiftlik sahipleri ve kapitalistler, bugün ülkemizde kalan ve ülke içinde alım gücünü yükselten şeyleri, eskiden üretken olmayan bir biçimde israf etmekteydiler. Talep bugün öylesine büyük bir hızla yükselmektedir ki, hızlı gelişimine rağmen sanayimiz talebin gerisinde kalmaktadır. Talep, gerek bireysel ihtiyaçlar açısından gerekse de üretimin ihtiyaçları açısından muazzam ölçülerde artmıştır. Sınırsız olanaklarımızın ikinci yanı budur.

Olanaklarımızın her iki yanı da, gerek ABD ile gerekse de öteki gelişmiş ülkelerle, ticaret ve sanayi alanında ilişki kurmamız için ciddi bir temel sunmaktadır.

Ülkemizin kaynakları ve olanakları için hangi devletin güç harcayacağı hususunda, devletler arasında karmaşık bir mücadele yürümektedir. Ne yazık ki ABD hâlâ bu mücadeleden uzak kalıyor.

Almanlar her yerde, Sovyet iktidarının durumunun sağlam olmadığı, bu nedenle Sovyet ekonomik örgütlerine ciddi krediler açılmaması gerektiğini bağırıyorlar. Aynı zamanda ise, SSCB'ye krediler açarak SSCB ile ticari ilişkileri kendi tekellerine geçirmeye çalışıyorlar.

Bilindiği gibi, bir grup İngiliz işadamı da öfkeli bir anti-Sovyet kampanya yürütüyor. Fakat aynı zamanda aynı grup, keza McKenna grubu da, SSCB için krediler örgütlemeye çalışıyor. Basın şimdiden, İngiliz sanayici ve bankacılarından oluşan bir delegasyonun, Şubat'ta SSCB'ye geleceği yönünde haberler vermektedir. Söz konusu delegasyon, Sovyet hükümetine ticari ilişkiler için kapsamlı bir proje ve bir istikraz önermeye niyetleniyor.

Alman ve İngiliz işadamlarının tavırlarındaki bu çelişki nasıl açıklanır? Bu işadamlarının, SSCB ile ticari ilişkileri, ABD'yi ürküterek ve bir yana iterek, tekellerine geçirme isteğiyle açıklanır.

Oysa benim için, ABD'nin, SSCB ile genişletilmiş iş ilişkileri kurma olanaklarının, başka herhangi bir ülkeden daha fazla ol-

duğu açıktır. Bu sadece, ABD'nin teknik ve sermaye açısından zengin olması nedeniyle değil, aynı zamanda idarecilerimiz hiçbir yerde ABD'de olduğu kadar içten ve konuksever karşılanmadığı için de böyledir.

Propaganda konusuna gelince, Sovyet hükümetinin hiçbir temsilcisinin, yaşadığı ülkenin iç işlerine, ne doğrudan ne de dolaylı karışma hakkına sahip olmadığını kesin olarak açıklamak zorundayım. ABD'deki Sovyet kuruluşlarının tüm hizmetli personeline, bu hususta en kesin ve sert talimatlar verilmiştir. Bron ve çalışma arkadaşlarının, ne tür olursa olsun, herhangi bir propagandayla ilgisi bulunmadığına inanıyorum. Eğer hizmetlilerimizden herhangi biri, iç işlerine karışmama kesin talimatını ihlal etmiş olsa hemen geri çağrılır ve cezalandırılırdı. Elbette kim olduğu belli olmayan ve bize tabi bulunmayan kişilerden sorumlu olamayız. Fakat, yabancı ülkelerdeki kuruluşlarımızda çalışan kişilerin iç işlerine karışmaması hususunda azami ölçüde güvence verebilir ve bu kişilerin sorumluluğunu üzerimize alırız.

Bay Campbell. Bunu Bay Hoover'e iletebilir miyim?

Stalin yoldaş. Elbette.

Bay Campbell. Huzursuzluk çıkaranların kimler olduğunu bilmiyoruz. Fakat bunların varolduğu ortada. Polis bu kişileri ve bunların yayınlarını ortaya çıkarıyor. Bron'u tanıyorum, onun dürüstçe görevini yerine getiren namuslu ve dürüst bir bey olduğundan eminim. Fakat birileri var.

Stalin yoldaş. ABD'de Amerikan Komünist Partisi üyeleri tarafından Sovyetler lehinde propaganda yapılıyor olabilir. Ne var ki bu parti ABD'de legaldir, başkanlık seçimlerine legal olarak katılmakta ve kendi başkan adaylarını göstermektir; bu durumda da iç işlerinize karışamayacağımız açıktır.

Bay Campbell. Başka sorum yok. Hayır bir tane daha var. ABD'ye döndüğümde işadamları bana, SSCB ile tehlikesiz iş yapmanın olanaklı olup olmadığını soracaklar. Özellikle makine endüstrisi kuruluşları, uzun vadeli kredi verilmesi için hangi olanakların mevcut olduğu sorusuyla ilgileneceklerdir. Bu soru-

ya olumlu bir yanıt verebilir miyim? Sovyet Hükümetinin şu an aldığı, kredi anlaşmaları için garanti oluşturacak önlemler üzerine bilgi alabilir miyim: bu amaç için özel bir vergi, ya da başka bir kaynak söz konusu mu?

Stalin yoldaş. Ülkemi övmek istemiyordum. Fakat bir kez soru sorulduğuna göre şunları söylemek zorundayım. Sovyet Hükümetinin, ya da Sovyet ekonomik kuruluşlarının, ister kısa vadeli ister uzun vadeli olsun, kredi borçlarını tam ve zamanında ödemediği tek durum olmamıştır. 300 milyonluk kredi için Almanlara yaptığımız ödemeler konusunda Almanya'dan bilgi alınabilir. Bu ödemeler için parayı nereden buluyoruz? Bay Campbell paranın gökten düşmediğini bilir. Tarımımız, endüstrimiz, ticaretimiz, kerestemiz, petrolümüz, altınımız, platinimiz vs. — işte ödemeler için kaynak bunlardır. Bunlar aynı zamanda, ödemelerin de garantisidir. Bay Campbell'in söylediklerime inanmasını beklemiyorum. İddialarımı Almanya'da kontrol edebilir. Bu durumda görecektir ki, bazen yüzde 15-20'lere varan korkunç faizler ödememize rağmen bir kez bile ödemeyi geciktirmedik.

Özel garantilere gelince, SSCB ile ilgili olarak bunun ciddi biçimde tartışılmasının gereksiz olduğu düşüncesindeyim.

Bay Campbell. Elbette gereksiz.

Stalin yoldaş. Belki de size son derece mahrem bir bilgi vermem gereksiz olmayacak. Bir grup İngiliz banker (Balfour, Kingsley grubu) bize borç —kredi değil borç— vermeyi önerdi.

Bay Campbell. Bunu Hoover'e iletebilir miyim?

Stalin yoldaş. Elbette, ama basında yayınlanmasın. Bu banker grubunun önerisi şöyledir:

İngiltere'ye olan borçlarımızı yaklaşık 400 milyon Pound Sterling olarak hesaplıyorlar.

Bu borçları yüzde 25'e konsolide etmeyi öneriyorlar. Yani, 400 milyon Pound Sterling yerine 100 milyon Pound Sterling.

Aynı zamanda 100 milyon Pound Sterling tutarında borç vermeyi öneriyorlar.

Buna göre borçlarımız 200 milyon Pound Sterling olacak. Ödeme ise birkaç on yıla yayılmış taksitle yapılacak. İngilizler karşılık olarak, kendi makine sanayilerine öncelik tanımamızı istiyorlar. Bu, siparişlerimizi sadece İngiltere'ye vermek zorunda olduğumuz anlamına gelmiyor, sadece kendilerine öncelik vermemizi istiyorlar.

Bay Campbell. Röportaj için teşekkür ediyor ve Stalin yoldaşın, kendisinde adil, bilgili, açık bir insan izlenimi yarattığını söylüyor. Stalin yoldaşla görüşme olanağı bulduğu için çok memnun olduğunu ve bu röportajı tarihi bir röportaj olarak değerlendirdiğini belirtiyor.

Stalin yoldaş. Bay Campbell'e görüşme için teşekkür ediyor.

"Bolşevik" No. 22,
30 Kasım 1932.

OGPU'NUN ONBEŞİNCİ YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA

Sovyetler Birliği işçi sınıfına ve köylülüğüne karşı görevini dürüstçe ve cesaretle yerine getiren OGPU çalışanlarına ve savaşçılarına selam!

Proletarya diktatörlüğünün düşmanlarının kökünü kazımak gibi zor bir işte onlara başarılar diliyorum!

Yaşasın işçi sınıfının çekilmiş kılıcı OGPU!

J. Stalin

"Pravda" No. 350,
20 Aralık 1932.

SBKP(B) MK VE MKK ORTAK PLENUMU[37]

7-12 Ocak 1933

"Pravda" No. 10 ve 17,
10 ve 17 Ocak 1933.

BİRİNCİ BEŞ YILLIK PLÂNIN SONUÇLARI

7 Ocak 1933 tarihli rapor

I

BEŞ YILLIK PLÂNIN ULUSLARARASI ÖNEMİ

Yoldaşlar! Beş Yıllık Plân dünyaya gözlerini açtığında, onun muazzam bir uluslararası öneme sahip olabileceğini kimse düşünmemişti. Tam tersine, birçokları Beş Yıllık Plân'ın Sovyetler Birliği'nin özel bir meselesi olduğuna, önemli ve ciddi olmasına rağmen, yine de Sovyetler Birliği'nin bir ulusal özel meselesi olduğuna inanıyorlardı.

Ne var ki tarih, Beş Yıllık Plân'ın uluslararası öneminin ölçülemeyecek derecede büyük olduğunu göstermiştir. Tarih, Beş Yıllık Plân'ın Sovyetler Birliği'nin özel meselesi değil, bütün uluslararası proletaryanın meselesi olduğunu göstermiştir.

Daha Beş Yıllık Plân dünyaya gözlerini açmadan çok önce, müdahalecilere karşı mücadeleyi sonuçlandırdığımız ve ekonomik inşa yolunda yürümeye koyulduğumuz dönemde, daha o zamanlar Lenin, ekonomik inşamızın büyük uluslararası öneme sahip olduğunu Sovyet iktidarının ekonomik inşa yolunda ileriye doğru attığı her adımın, kapitalist ülkelerdeki çok çeşitli kesimler arasında

güçlü yankılar bulduğunu ve insanları, proleter devrimin taraftarları ve karşıtları olmak üzere iki kampa böldüğünü söylemişti.

Lenin o zaman şöyle demekteydi:

"Şimdi uluslararası devrimi, esas olarak, ekonomi politikamızla etkiliyoruz. Herkesin, dünyanın bütün ülkelerindeki istisnasız ve abartmasız bütün emekçilerin gözü Rus Sovyet Cumhuriyeti'ne çevrilmiştir. Bu başarılmıştır... Mücadele dünya ölçeğinde, bu alana taşınmıştır, Bu görevi çözersek, uluslararası ölçekte mutlaka ve nihai olarak kazanacağız. O nedenle bizim için ekonomik inşa sorunları olağanüstü bir önem kazanmaktadır. Bu cephede yavaş, tedrici — çabucak olmaz—, fakat sürekli bir yükselme ve ilerlemeyle zafere ulaşmak zorundayız." (*Bkz. cilt XXVI, s. 410-411, Rusça.* [38])

Bu sözler, müdahalecilere karşı mücadeleyi sonuçlandırdığımız, kapitalizme karşı askeri mücadeleden ekonomik cephede mücadeleye, ekonomik inşa dönemine geçtiğimiz bir dönemde söylenmiştir.

O zamandan bu yana yıllar geçti; ve Sovyet iktidarının ekonomik inşa alanında attığı her adım, geçen her yıl, her çeyrek yıl, Lenin yoldaşın sözlerinin doğruluğunu parlak biçimde doğrulamıştır.

Fakat, Lenin'in sözlerinin doğruluğunun en parlak teyidi, inşamızın Beş Yıllık Plân'ı, bu Plân'ın doğuşu, gelişimi ve gerçekleştirilmesidir. Gerçekten de, ülkemizde ekonomik inşa yolunda attığımız hiçbir adım, Amerika, Avrupa ve Asya'nın kapitalist ülkelerindeki en çeşitli kesimler arasında, Beş Yıllık Plân sorunu, onun gelişimi ve gerçekleştirilmesi kadar yankı bulmamıştır.

İlk başlarda Beş Yılık Plân burjuvazi ve burjuva basını tarafından alay ve küçümsemeyle karşılanmıştı. Θ günlerde Beş Yıllık Plân'ımızı "hayalcilik", "sabuklama", "ütopya" olarak adlandırıyorlardı.

Daha sonraları, Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesinin reel sonuçlar göstermeye başladığı ortaya çıkınca, silah başına boru-

su çalmaya koyuldular ve Beş Yıllık Plân'ın kapitalist ülkelerin varlığını tehdit ettiğini, plânın gerçekleşmesinin Avrupa pazarlarını mala boğacağını, dampingin güçleneceğini, işsizliğin artacağını iddia ettiler.

Sovyet iktidarına karşı kullanılan bu hile de umulan sonucu vermeyince, bu kez, SSCB'de neler olup bittiğini kendi gözleriyle görmek isteyen çeşitli firma, yayın organı ve kurum vs. temsilcilerinin SSCB'ye seyahat dizisi başladı. Burada, Beş Yıllık Plân açıklanır açıklanmaz, daha baştan itibaren, bu başlangıç ve Sovyet iktidarının başarıları için coşkularını ifade eden ve SSCB işçi sınıfına destek vermeye hazır olduğunu bildiren işçi delegasyonlarından sözetmiyorum.

Sözümona kamuoyundaki, burjuva basınındaki, her türden burjuva kuruluşlarındaki vs. bölünme de zaten bu andan itibaren başladı. Bazıları, Beş Yıllık Plân'ın tamamen iflas ettiğini ve Bolşeviklerin uçurumun kenarında bulunduklarını iddia ediyorlardı. Bazıları ise, tam tersine, Bolşevikler kötü insanlar da olsalar, Beş Yıllık Plân'ın yine de ilerlediğini ve görünüşe göre hedefine ulaşacağını söylüyorlardı.

Burjuva basınında çeşitli yayın organlarının konuya ilişkin söylediklerini buraya aktarmam belki de gereksiz olmayacaktır.

Örneğin Amerikan gazetesi "The New York Times"ı[39] alalım. Bu gazete 1932 yılının Kasım sonunda, şöyle yazmaktaydı:

> "Oranı kurmak duygusuna meydan okuma hedefini güden ve 'masrafları dikkate almadan' —ki Moskova bununla sık sık övünür— hedefine doğru ilerleyen sanayinin Beş Yıllık Plân'ı gerçekte bir plân değildir. Gerçekte bu bir spekülasyondur"

Buna göre Beş Yıllık Plân bir plân bile değil, boş bir spekülasyondur.

Devamla, İngiliz burjuva gazetesi "The Daily Telegraph"[40], 1932 yılının Kasım ayı sonunda şunları yazmaktaydı:

> "Eğer plânı 'plânlı ekonomi' için ölçüt kabul edersek, bu durumda plânın tamamen başarısız olduğunu söylemek zorundayız.

"The New York Times" gazetesinin 1932 Kasımında yazdıkları ise şöyle:

"Kollektifleştirme utanılacak biçimde çökmüştür. Rusya'yı açlık tehlikesinin kenarına kadar getirmiştir."

Polonya'da yayınlanan "Gazeta Polska"[41] adlı burjuva gazetesi 1932 yazında şöyle yazıyor:

"Durum, Sovyet Hükümetinin, köyün kollektivizasyonu politikasıyla çıkmaz sokağa girdiğini göstermektedir.

İngiliz burjuva gazetesi "The Financial Times"[42] Kasım 1932'de şunları yazıyor:

"Stalin ve partisi, izledikleri politika sonucunda, Beş Yıllık Plân sisteminin iflası ve Beş Yıllık Plân'ın yerine getireceği bütün görevlerin başarısızlıkla sonuçlanmasıyla karşı karşıyadır."

İtalyan dergisi "Politica"nın[43] yazdıkları da aşağıdadır:

"160 milyonluk bir halkın dört yıllık çalışmasının, Bolşevik rejim gibi güçlü bir rejimin dört yıllık insanüstü ekonomik ve politik uğraşlarının hiçbir şey var edemediğini sanmak saçmalıktır. Tam tersine çok şey var edilmiştir... Buna rağmen felaket kapıdadır, bu herkes için açık bir gerçekliktir. Bundan dostlar ve düşmanlar, Bolşevikler ve anti-Bolşevikler, sağ ve sol muhalifler emindir."

Son olarak, Amerikan burjuva gazetesi "Current History"nin [44] yazdıkları:

"Rusya'daki bugünkü duruma genel bir bakış, Beş Yıllık Plân'ın, açıklanan hedefler ve daha da önemlisi temel sosyal prensipler itibariyle başarısız olduğunu göstermektedir."

Bir kısım burjuva basını işte bunları ifade etmektedir.

Bu beyanların yazarlarını eleştirmeye değmez. Buna değmeyeceğine inanıyorum. Değmez, çünkü bu "dediğim dedikçi"ler gerçeklerin onlar için hiç önemi olmayan ortaçağın o fosilleşmiş insanları gibidirler, ve Beş Yıllık Plân'ımız nasıl gerçekleşirse gerçekleşsin, bu insanlar iddialarında ısrar edeceklerdir.

Şimdi, yine burjuva kampından başka yayın organlarının yazdıklarını ele alalım.

Önce, ünlü Fransız burjuva gazetesi "Le Temps"in[45] Ocak 1932'de yazdıkları:

"SSCB ilk raundu kazandı; endüstrileşmeyi, yabancı sermayenin yardımı olmaksızın uyguluyor."

Yine "Le Temps" gazetesinin 1932 yazında yazdıkları şöyle:

"Komünizm, kapitalist toplumsal düzenin sadece yavaş adımlarla geçilmesine izin verdiği yeniden yapılanma dönemini bir sıçrayışta katetmiş olacaktır... Toprak mülkiyetinin sonsuz ölçüde parçalanmış olduğu Fransa'da, yolumuzun üzerindeki engel, özellikle, tarımın mekanizasyonunun olanaksızlığıdır. Sovyetler bu sorunu, tarımı endüstrileştirerek çözüyorlar... Bizimle giriştikleri yarışmada Bolşevikler oyunu kazanmışlardır."

İngiliz burjuva dergisi "The Round Table"in[46] yazdıkları da şöyle:

"Beş Yıllık Plân'ın başarıları şaşılacak olgulardır. Harkov ve Stalingrad'da traktör fabrikaları, Moskova'da otomobil fabrikası AMO, Nijni-Novgorod'da otomobil fabrikası, Dinyeper Enerji Santralı, Magnitogorsk ve Kuznetsk'te devasa çelik dökümhaneleri, bir Sovyet Ruhr Havzası olma yolunda ilerleyen Ural'daki makine ve kimya fabrikaları ağı — bütün bunlar ve ülkedeki öteki endüstriyel kazanımlar, Sovyet endüstrisinin, bütün zorluklara rağmen, iyi sulanan bir bitki gibi büyüyüp güçlendiğini kanıtlamaktadır... Beş Yıllık Plân bundan sonraki gelişim için temelleri atmış ve SSCB'nin gücünü olağanüstü artırmıştır."

İngiliz burjuva gazetesi "The Financial Times" şöyle yazıyor:

"Makine sanayiinde elde edilen başarılar kuşku götürmez. Bu başarıların basında ve konuşmalarda övülmesi kesinlikle nedensiz değildir. Rusya'nın eskiden sadece gayet basit makineler ve aletler ürettiği unutulmamalıdır. Gerçi ithal edilen makine ve aletlerin mutlak sayısı şimdi de artmaktadır; ne var ki ithal edilen makine-

lerin payı, SSCB'de üretilen makinelerle karşılaştırıldığında giderek azalmaktadır. SSCB artık, maden ve elektro endüstrisi için gerekli olan her türlü makine donatımını üretmektedir. Kendi otomobil endüstrisini kurmayı başarmıştır. En hassas aletlerden en ağır preslere kadar bütün basamaklardaki araç ve gereçlerin üretimine başlamıştır. Tarımsal makineler konusunda ise SSCB. artık yabancı ülkelerden yapılacak ithalata bağımlı değildir. Aynı zamanda Sovyet Hükümeti, kömür ve demir üretiminde gecikmelerin, Beş Yıllık Plân'ın dört yılda yerine getirilmesi hususunda engel oluşturmaması için önlemler almaktadır. Yeni inşa edilen fevkâlade büyük işletmelerin, ağır endüstrinin üretiminde önemli bir artışı garanti edeceğinden kuşku duyulmaması gerekir."

Avusturya'da yayınlanan burjuva gazetesi "Neue Freie Presse"[47] 1932 yılının başlarında şöyle yazıyor:

"Bolşevizmi lanetlesek de onu bilmek zorundayız... ***Beş Yıllık Plân*** her ekonomik hesapta yer alması gereken ***yeni bir ağırlıktır***."

Banka kuruluşu "United Dominions Trust"in başkanı ingiliz kapitalist Gibson Jarvie Ekim 1932'de şunları söylüyor:

"Komünist olmadığımı, Bolşevik olmadığımı açıklamak istiyorum. Ben tam manasıyla bir kapitalist ve bireyciyim... Bizim işletmelerimizin pekçoğu faaliyetini durdurmuş ve halkımızın yaklaşık üç milyonu umutsuzca iş ararken, Rusya ilerliyor. Beş Yıllık Plân'la alay edildi, başarısız olacağı kehanetinde bulunuldu. Fakat, Beş Yıllık Plân koşulları altında başarılanların öngörülenden daha fazla olduğuna hiç kuşku götürmediği gözüyle bakılabilir. Ziyaret ettiğim tüm endüstri kentlerinde, geniş caddeleri, yeşil bulvar ve parkları, son derece modern evleri, okulları, hastaneleri, işçi kulüpleri ve çalışan annelerin çocuklarının bakım gördüğü zorunlu kreş ve çocuk yuvalarıyla, belli bir plâna göre kurulmuş yeni semtler ortaya çıkıyor... Kimse Rus plânlarını küçümsemeye, Sovyet Hükümeti'nin başarısız kalacağı yönündeki saçmalığa inanmaya kalkışmasın... Bugünkü Rusya, ruha ve bir

ideale sahip bir ülkedir. Rusya şaşırtıcı bir aktivite ülkesidir. Rusya'nın çabalarının sağlıklı olduğundan eminim... Belki de en önemlisi, bütün Rusya gençliğinin ve işçilerinin, bugün kapitalist ülkelerde olmayan bir şeye sahip olmalarıdır: Umut."

Amerikan burjuva dergisi "The Nation"[48] Kasım 1932'de şunları yazıyor:

"Beş Yıllık Plân'ın dört yılında gerçekten ***şaşırtıcı başarılar*** elde edildi. Sovyetler Birliği, yeni bir yaşamın temellerini kurma yaratıcı görevinin yerine getirilmesinde, ancak savaş zamanlarında görülebilen bir yoğunlukla çalıştı. ***Ülkenin görüntüsü kelimenin tam anlamıyla tanınmayacak ölçüde değişiyor...*** Bu, yüzlerce yeni asfaltlanmış cadde ve meydanları, yeni evleri, yeni banliyöleri ve varoşlarda yeni fabrikalarıyla Moskova için geçerlidir. Bu, aynı zamanda, daha az önemli başka kentler için de geçerlidir. Bozkır ve çöl ortasında, sadece birkaç tane değil, sayıları en az elliye varan ve nüfusları 50 000'den 250 000'e kadar olan kentler kurulmuştur. Bunların tümü son dört yıl içinde kurulmuştur, her birinde doğal zenginliklerin işlendiği yeni bir işletme ya da bir dizi işletme bulunmaktadır. Yüzlerce yeni şehirlerarası enerji santralı ve Dinyeper Enerji Santralı gibi bir dizi dev kuruluş, giderek Lenin'in formülünü pratiğe geçiriyor: 'Sosyalizm, Sovyet iktidarı artı elektrifikasyondur'... SSCB şimdi, Rusya'nın daha önce hiç üretmediği sonsuz sayıda şeyi seri halde üretmeye başlamıştır: Traktör, biçerdöver, iyi cins çelik, sentetik kauçuk, bilyeli rulman, güçlü dizel motorları, 50 000 kilovatlık türbinler, telefon tesisatları, madencilik için elektrikli makineler, uçak, otomobil, bisiklet ve yüzlerce yeni makine tipi... Tarihte ilk kez Rusya'da alüminyum, manyezit, apatit, iyod, potasyum ve daha birçok değerli ürünler çıkarılmaktadır. ***Sovyetler Birliği'nde ovalarda yol gösterici olan artık kilise kubbeleri ve haçları değil, tahıl konveyörleri ve silo kuleleridir.*** Kollektif işletmeler evler inşa ediyor, ahırlar ve domuz çiftlikleri kuruyor. Radyo ve basının fethettiği köylere elektrik giriyor. İşçiler en modern makineleri kullanmayı öğreniyorlar. Köylü gençler, Amerika'nın hiçbir zaman

göremediği kadar büyük ve karmaşık olan tarım makinelerini yapıp kullanıyorlar. ***Rusya "makinelerle düşünmeye" başlıyor.*** Rusya hızla tahta çağından, demir, çelik, beton, motor çağına geçiyor."

İngiltere'de yayınlanan "sol" reformist dergi "Forward"[49] Eylül 1932'de şunları yazıyor:

"SSCB'de gerçekleşen muazzam inşa çalışması hemen göze çarpıyor. Yeni fabrikalar, yeni okullar, yeni sinema salonları, yeni kulüpler, yeni büyük binalar —her yer yeni yapılarla dolu. Bunlardan çoğu bitmiş, bir kısmı ise hâlâ inşaat halinde. Son iki yılda başarılanları ve daha da başarılacak olanları İngiliz okura tam olarak kavratmak son derece zor. İnanmak için görmek gerekiyor. Bizim savaş döneminde elde ettiğimiz başarılar, SSCB'nin başarılarıyla karşılaştırıldığında çocuk oyuncağı kalır. Amerikalılar, batı eyaletlerinde yaşanan o yoğun inşaat döneminde bile, şu an SSCB'de görülen coşkulu yaratıcı faaliyete benzer bir şey olmadığını itiraf ediyorlar. Son iki yılda SSCB'de öyle çok değişiklik gerçekleşti ki, bu ülkede on yıl sonra neler olacağını düşünmekten vazgeçiyor insan... SSCB üzerine, böylesine ısrarla saçma sapan yalanlar yayan İngiliz gazetelerinin o fantastik dehşet hikayelerini kafalarınızdan atın. Orada neler olup bittiği hakkında en ufak bir fikri bile olmadan, orta sınıfın gözlükleriyle SSCB'ye tepeden bakan acemi entelektüellerin neden olduğu yarım yamalak gerçekleri ve anlayamamaktan kaynaklanan izlenimlerini de kafanızdan atın... SSCB, sağlıklı bir temelde yeni bir toplum kuruyor. Bu hedefe ulaşmak için riske girmek, coşkuyla, dünyanın şimdiye kadar tanık olmadığı bir enerjiyle çalışmak, eğer dünyadan tecrit edilmiş devasa bir ülkede sosyalizm kurulmak isteniyorsa kaçınılmaz olan dehşetli zorluklarla mücadele etmek gerekiyor. Fakat iki yıl içinde ikinci kez ülkeyi ziyaret ettiğimde, SSCB'nin emin adımlarla ilerlediğini, plânladığını, çalışıp kurduğunu gördüm. Ve bütün bunları, düşman kapitalist dünyaya karşı etkileyici bir meydan okuma ölçüsünde gerçekleştirmektedir."

Burjuva çevrelerin kampındaki birbiriyle çelişkili görüşler ve ikilik işte böyledir. Bazıları, SSCB'nin sözde başarısız Beş Yıllık Plân'ıyla birlikte yok edilmesinden yanalar, diğerleri ise, görünen o ki, Beş Yıllık Plân'ın başarısından kendilerinin de yararlanmaları hesabıyla, açıkça SSCB ile ticari ilişkiler kurulmasını istiyorlar.

Kapitalist ülkelerin işçi sınıfının Beş Yıllık Plân ve SSCB'deki sosyalist inşanın başarıları konusundaki tavrı ise farklı bir sorundur. Burada, her yıl SSCB'ye gelen işçi delegasyonlarından birinin beyanını yinelemekle yetinilebilir, örneğin Belçika işçi delegasyonunun beyanıyla. Bu beyan, istisnasız bütün delegasyonlar için, İngiliz, Fransız, Alman, Amerikalı ya da başka ülkelerin delegasyonları için karakteristiktir. Belçika Delegasyonu şunları söylemektedir:

"Yolculuğumuz sırasında gözlemlediğimiz muazzam inşa çalışmasına hayran kaldık. Moskova'da olduğu gibi Makeyevka, Gorlovka, Harkov ve Leningrad'da nasıl büyük bir coşkuyla çalışıldığına tanık olduk. Bütün makineler en modern yapıya sahip. Fabrikalar tertemiz, havadar ve aydınlık. SSCB'de işçilere nasıl bir tıbbi ve sıhhi hizmet verildiğini gördük. İşçilerin evleri fabrikaların yakınına kurulmuş. İşçilerin iskân mahallelerinde okullar ve kreşler var: çocuklara olağanüstü iyi bakılıyor. Eski fabrikalarla yeni yapılmış fabrikalar, eski evlerle yeni evler arasındaki farkı görme olanağımız oldu. Bütün gördüklerimiz, Komünist Parti önderliğinde yeni bir toplum inşa eden emekçilerin muazzam gücü konusunda bize net bir fikir verdi. Öteki ülkelerde bütün alanlarda çürüme ve işsizlik egemenken, SSCB'de büyük bir kültürel kalkınma saptadık. Sovyetler Birliği'nde emekçilerin, yolları üzerinde ne kadar büyük zorluklarla karşılaştıklarını gördük. O nedenle, zaferlerine gururla işaret etmelerini bir o kadar daha iyi anlıyoruz. Biz onların bütün engelleri aşacaklarından eminiz."

İşte Beş Yıllık Plân'ın uluslararası önemi budur. İnşa çalışmamızın iki-üç yılı yetti, Beş Yıllık Plân'ın ilk başarılarının

görünmeye başlaması yetti; bütün dünya hemen iki kampa ayrıldı: Bize durmadan sövüp sayanların kampı ve Beş Yıllık Plân'ımızın başarısına şaşıranların kampı. Ayrıca bizim, bütün dünyada giderek büyüyen kendi kampımız var: SSCB işçi sınıfının başarılarına sevinen, dünya burjuvazisini dehşete düşürerek SSCB'yi desteklemeye hazır olan kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı kampı.

Bütün bunların anlamı nedir?

Bütün bunların anlamı, Beş Yıllık Plân'ın uluslararası öneminin, başarı ve kazanımlarının, uluslararası öneminin kuşkuya yer bırakmamasıdır.

Bütün bunların anlamı, kapitalist ülkelerin proleter devrime gebe oldukları ve proleter devrime gebe oldukları için de, burjuvazinin, Beş Yıllık Plân'ın başarısızlıklarından devrime karşı yeni bir argüman çıkarmak istemesi, proletaryanın ise, tam tersine, Beş Yıllık Plân'ın başarılarından, dünyanın bütün burjuvazilerine karşı, devrim için yeni bir argüman çıkarmaya çalışması ve gerçekten de çıkarmasıdır.

Beş Yıllık Plân'ın başarıları, kapitalizme karşı bütün ülkelerin işçi sınıflarının devrimci güçlerini seferber ediyor — bu tartışmasız bir gerçektir.

Beş Yıllık Plân'ın uluslararası devrimci öneminin, gerçekten de ölçülemez olduğuna kuşku olamaz.

O nedenle Beş Yıllık Plân sorununu, Beş Yıllık Plân'ın içeriğini ve Beş Yıllık Plân'ın temel görevlerini daha büyük bir dikkatle ele almalıyız.

O nedenle Beş Yıllık Plân'ın sonuçlarını, Beş Yıllık Plân'ın uygulama ve gerçekleştirme sonuçlarını daha büyük bir titizlikle tahlil etmeliyiz.

II

BEŞ YILLIK PLÂN'IN TEMEL GÖREVLERİ VE GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİN YOLU

Şimdi Beş Yıllık Plân sorununun kendisine geçelim.

Beş Yıllık Plân nedir?

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi neydi?

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, yer yer ortaçağdan kalmış geri tekniğiyle ülkemizi yeni, modern tekniğin rotasına sokmaktı.

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, SSCB'yi bir tarım ülkesinden, kapitalistlerin keyfine bağımlı güçsüz bir ülke durumundan, bir sanayi ülkesine, güçlü, tamamen bağımsız ve uluslararası kapitalizmin keyfine bağımlı olmayan bir ülke haline getirmekti.

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, SSCB'yi bir sanayi ülkesine dönüştürerek kapitalist unsurları tamamen püskürtmek, sosyalist ekonomi biçimleri cephesini genişletmek, ve SSCB'de sınıfların ortadan kaldırılması, sosyalist toplumun kurulması için ekonomik temelleri yaratmaktı.

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, ülkemizde sadece bütün sanayiyi değil, aynı zamanda bütün ulaşımı ve tarımı da sosyalizm temelinde yeniden donatabilecek ve reorganize edebilecek bir sanayii kurmaktı.

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, küçük ve dağınık tarımı kollektif büyük işletme yoluna sokarak, böylece köyde sosyalizmin ekonomik temelini güvence altına almak ve bu yolla SSCB'de kapitalizmin restorasyonu olanağını ortadan kaldırmaktı.

Son olarak Beş Yıllık Plân'ın temel görevi, ülkenin savunma gücünü azami ölçüde yükselterek, dışarıdan gelecek her türlü askeri müdahale girişimine, dışarıdan gelecek her türlü askeri saldırıya karşı, kararlı bir savunma örgütlemek için ülke içinde gerekli teknik ve ekonomik ön koşulları yaratmaktı.

Beş Yıllık Plân'ın bu temel görevini zorunlu kılan neydi, gerekçesi neydi?

Sovyetler Birliği'nin, onu pek imrenilmeyecek bir varoluşa mahkûm eden teknik ve ekonomik geriliğini ortadan kaldırma; ülkenin ileri kapitalist ülkelere teknik ve ekonomik açıdan sadece yetişmesini değil, zamanla onları geçmesini de mümkün kılacak ön koşulları yaratma zorunluluğu.

Sovyet iktidarının uzun süre geri bir sanayi temelinde var olamayacağı; ancak modern büyük sanayinin, kapitalist ülkelerin sanayileriyle atbaşı gitmekle kalmayıp zamanla onları geçebileceği ve Sovyet iktidarına gerçek ve güvenilir bir temel olarak hizmet edebileceği düşüncesi.

Sovyet iktidarının uzun süre, biri kapitalist unsurları ***yokeden*** sosyalist büyük sanayi ve öteki kapitalist unsurları ***üreten*** küçük köylü bireysel çiftlikleri olmak üzere, birbirine karşıt iki temel üzerinde varolamayacağı düşüncesi.

Tarım büyük üretim temeline oturtulmadığı, küçük köylü işletmeleri kollektif büyük işletmelerde birleştirilmediği sürece, SSCB'de kapitalizmin restorasyonu tehlikesinin bütün tehlikelerin en gerçeğini oluşturduğu düşüncesi.

Lenin şöyle söylüyordu:

> "Devrim, Rusya'nın bir kaç ay içinde, ***politik sistemi*** itibariyle en ileri ülkelere yetişmesine neden oldu.
>
> Fakat bu çok az. Savaş acımasızdır, sorunu çıplak bir sertlikle koyar ortaya: Ya yokoluş, ya da ileri ülkelere ***ekonomik olarak*** da yetişmek ve onları geçmek... Yokolmak, ya da tam yol ileri atılmak. Tarih sorunu böyle koyuyor." (*Bkz. cilt XXI, s. 191* [50])

Lenin şöyle söylüyordu:

> "Bir küçük köylüler ülkesinde yaşadığımız sürece, Rusya'da kapitalizm için, komünizm için olandan daha sağlam ekonomik temel mevcuttur. Bu unutulmamalıdır. Kırdaki yaşamı dikkatle izleyen ve kentteki yaşamla karşılaştıran herkes, kapitalizmi köklerinden yoketmediğimizi ve iç düşmanın altındaki temeli, zemini çekip alamadığımızı bilir. Bu düşman küçük işletme sayesinde varlığını sürdürebiliyor ve düşmanı zemininden mahrum bırakmanın bir tek

yolu var. Ülke ekonomisini, tarımı da, yeni bir teknik temele, modern büyük üretimin teknik temeline oturtmak... Ancak, ülke elektriklendirildiği, sanayi, tarım ve ulaşım, modern büyük endüstriyel teknik temele kavuşturulduğunda, ancak o zaman nihai olarak zafer kazanmış olacağız." (*Bkz. cilt XXVI, s. 46-47* [51])

Bu temel tezler, partinin, Beş Yıllık Plân'ın hazırlanmasını, Beş Yıllık Plân'ın temel görevlerinin saptanmasını sağlayan düşüncelerinin de temeli oldu.

Beş Yıllık Plân'ın temel görevi konusunda durum budur.

Ama, böyle muazzam bir plânın gerçekleştirilmesi rastgele ele alınamaz. Böyle bir plânı gerçekleştirebilmek için, her şeyden önce, plânın ana halkasını bulmak gerekiyordu: zira ancak ana halka bulunup kavrandıktan sonra plânın öteki halkaları da çekilebilirdi.

Beş Yıllık Plân'ın ana halkası neydi?

Beş Yıllık Plân'ın ana halkası, ağır sanayi ve onun kalbi olan makine imalatıydı. Çünkü bütün sanayiyi olduğu gibi ulaşım ve tarımı da ancak ağır sanayi yeniden kurup canlandırabilir. O nedenle, Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesine de ağır sanayiyle başlamak zorunluydu. Dolayısıyla ağır sanayinin restorasyonu, Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesinin temeli olmak zorundaydı.

Bu hususta da Lenin bize yol göstermektedir:

"Rusya'nın kurtuluşu için, sadece köylü ekonomisinin iyi ürün alması —bu yetmez— ve köylülüğe ihtiyaç maddeleri sağlayan hafif sanayinin iyi durumda olması —bu da yetmez— değildir, aynı zamanda ***ağır*** sanayiye de ihtiyacımız var... Ağır sanayiyi kurtarmadan, onu restore etmeden, hiçbir sanayi inşa edemeyiz; bu olmadan ise bağımsız bir ülke olarak tamamen yok oluruz... Ağır sanayinin devlet sübvansiyonlarına ihtiyacı var. Eğer bunları bulamazsak, uygar bir devlet olarak —sosyalist bir devletten söz bile etmiyorum— yok oluruz." (*Bkz. cilt XXVII, s. 349* [52])

Fakat, ağır sanayinin restorasyonu ve gelişmesi, özellikle Beş Yıllık Plân'ın başlangıcında ülkemizin olduğu gibi öylesine geri

ve yoksul bir ülkede son derece zordur, zira bilindiği üzere ağır sanayi muazzam mali harcamalar, ve deneyimli asgari teknik güçler —genel olarak söylendiğinde bunlar olmaksızın ağır sanayinin restorasyonu olanaksızdır— gerektirir. Parti bunu biliyor muydu, bunun hesabını yapmış mıydı? Evet, biliyordu. Sadece bilmekle kalmadı, aynı zamanda yüksek sesle ve anlaşılır biçimde açıkladı. Parti, ağır sanayinin İngiltere, Almanya ve Amerika'da nasıl kurulduğunu biliyordu. Parti, bu ülkelerde ağır sanayinin, ya büyük borçlar yardımıyla, ya başka ülkelerin talan edilmesiyle, ya da iki yoldan da aynı anda kurulduğunu biliyordu. Parti, bu yolların ülkemize kapalı olduğunu biliyordu. Peki, hesabı neydi? Ülkemizin öz güçlerini hesaba katmıştı. Sovyet iktidarını kuran ve toprağın, sanayinin, ulaşımın, bankaların ve ticaretin ulusallaştırılmasına dayanan bizlerin, ağır sanayinin restorasyonu ve geliştirilmesi için gerekli olan yeterli kaynağı biriktirebilmek için, en sıkı tasarruf rejimini uygulayabileceğimize güveniyordu. Parti, bu eserin büyük özveri gerektireceğini ve bizlerin, eğer hedefimize ulaşmak istiyorsak, hiçbir şeyi gizlemeden bilinçle bu özveriye hazır olmamız gerektiğini açıkça ifade etti. Parti, bu eseri, yabancı ülkelerden köleleştirici kredi ve borçlar almadan, ülkenin iç güçleriyle gerçekleştirmeyi hesaplıyordu.

Bu konuya ilişkin Lenin şunları söylüyordu:

"İşçilerin köylüler üzerinde önderliklerini sürdürdükleri, köylülerin güvenini koruduklarını ve büyük bir tasarruf uygulamasıyla toplumsal düzenlerinden her türlü gereksiz harcamanın izini yokettikleri bir devlet kurmayı amaçlamalıyız.

Devlet aygıtımızı en büyük tasarruf rejimine ayarlamalıyız. Çarlık Rusyası'ndan, onun bürokratik kapitalist aygıtından hâlâ büyük ölçüde artıklar barındıran devlet içindeki her türlü gereksiz harcamanın izini yoketmeliyiz.

Bu bir köylü darkafalılığı imparatorluğu olmaz mı?

Hayır. İşçi sınıfının köylülük üzerinde önderliğini korursak, devletimizin ekonomisinde yapılacak büyük, en büyük tasarruf pa-

hasına, en küçük tasarruf bile mekanize büyük sanayimizin, elektrifikasyonun, pompalama usulüyle yerkömürü üretiminin geliştirilmesi için, Volhov enerji santralının tamamlanması için vs. elimizde kalacaktır.

Umudumuz sadece ve sadece buradadır. Ancak bundan sonra, deyim yerindeyse at değiştirebilecek, yani köylü düldülünden, mujiğin bir deri bir kemik kalmış beygirinden, yoksul bir köylü ülkesi için düşünülmüş tasarruf önlemleri atından, bir başka ata, proletaryanın kendisi için aradığı, aramak zorunda olduğu, mekanize büyük sanayi atına, elektrifikasyon, Volhov enerji santralı vs. atına geçebileceğiz." (*Bkz. cilt XXVII, s. 417.*[53])

Bir deri bir kemik kalmış köylü beygirinden inip, mekanize büyük sanayi atına binmek — Partinin, Beş Yıllık Plân'ın hazırlanmasında ve gerçekleştirilme mücadelesinde izlediği hedef buydu.

En sıkı tasarruf rejimi uygulanması ve ülkemizin sanayileştirilmesinin finanse edilmesi için gerekli kaynakların biriktirilmesi—ağır sanayinin yaratılması ve Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesi için tutulması gereken yol buydu.

Cesur bir görev? Zor bir yol? Ama partimiz tam da zorluklardan korkma hakkına sahip olmadığı için, Lenin'in partisi adını almıştır. Dahası Parti, Beş Yıllık Plân'in gerçekleştirilebileceğinden öyle emin ve işçi sınıfının gücüne duyduğu inanç öyle büyüktü ki, bu zor eseri Beş Yıllık Plân'ın talep ettiği gibi beş yılda değil, dört yılda gerçekleştirme görevini kabullenmeyi mümkün gördü; üç aylık özel süre de hesaba katılırsa, aslında dört yıl üç ay.

"Beş Yıllık Plânı Dört Yılda" ünlü şiarı da bu temelde ortaya çıktı.

Ve sonuç ne oldu?

Gerçekler, sonuçta partinin haklı olduğunu göstermiştir.

Gerçekler, bu cesaret ve işçi sınıfının gücüne duyulan bu inanç olmasaydı, partinin, bugün gururla sözettiğimiz bu zafere ulaşamayacağını göstermiştir.

III

ENDÜSTRİ ALANINDA DÖRT YILDA BEŞ YILLIK PLÂN'IN SONUÇLARI

Beş Yıllık Plân'ın gerçekleşmesinin sonuçlarına geçelim:

Endüstri alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçları nelerdir? Bu alanda muzaffer olduk mu?

Evet olduk. Sadece muzaffer olmakla kalmayıp, bilakis beklediğimizden, Partimiz içinde en gözüpek insanların bile bekleyebileceğinden daha fazlasına ulaştık. Bunu artık düşmanlarımız bile inkâr etmiyor. Dostlarımız da elbette inkâr edemez.

Ülkenin endüstrileşmesinin temeli olan demir-çelik endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Traktör endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Otomobil endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

İşleme makineleri (takım tezgâhları) endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Ciddiye alınacak modern bir kimya endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Gerçek ve ciddi bir modern tarım makineleri üretme endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Uçak endüstrimiz yoktu. Şimdi var.

Elektirik enerjisi üretiminde son sıralardaydık. Şimdi ilk sıralara çıktık.

Petrol ürünleri ve kömür üretiminde son sıradaydık. Şimdi ilk sıralara çıktık.

Sadece tek kömür ve metalurji üssümüz vardı —Ukrayna'da— ve bu üsle zar zor idare ediyorduk. Sadece bu üssü canlandırmakla kalmadık, aynı zamanda Doğu'da, ülkemizin gururu olan yeni bir kömür ve metalurji üssü daha kurduk.

Ülkemizin kuzeyinde, sadece bir tek tekstil endüstrisi üssüne sahiptik. Şimdi, en yakın zamanda, biri Orta Asya'da biri de Batı Sibirya'da olmak üzere, iki tekstil merkezimiz olacak.

Ve bu yeni, devasa endüstri dallarını sadece kurmakla kalmadık, bunları öylesine büyük ölçü ve kapsamda oluşturduk ki, bunların karşısında Avrupa endüstrilerinin ölçek ve kapsamı soluk kalır.

Bütün bunlar, endüstriden kapitalist unsurların nihai olarak ve geri dönülmez biçimde atılmasına ve sosyalist endüstrinin, SSCB endüstrisinin tek biçimi haline gelmiş olmasına yol açmıştır.

Bütün bunlar, ülkemizin bir tarım ülkesinden bir endüstri ülkesine dönüşmesine yol açmıştır, zira toplam üretim içinde endüstri üretiminin payı, tarımsal üretimin payına kıyasla Beş Yıllık Plân'ın başlangıcında (1928) yüzde 48'den, Beş Yıllık Plân'ın dördüncü yılında (1932) yüzde 70'e çıkmıştır.

Bütün bunlar, Beş Yıllık Plân'ın dördüncü yılının sonunda, beş yıl üzerinden hesaplanmış toplam endüstri üretimi programını yüzde 93,7 oranında yerine getirmemize yol açmıştır. Böylece, endüstri üretimi hacmini, savaş öncesi seviyeyle karşılaştırdığımızda ***üç kattan fazla***, 1928 yılıyla karşılaştırdığımızda ise, ***iki kattan*** fazla artırmış bulunuyoruz. Ağır endüstri üretim programına gelince, Beş Yıllık Plân'ı yüzde 108 yerine getirdik.

Fakat Beş Yıllık Plân'ın toplam programının yerine getirilmesi için henüz yüzde 6 eksiğimiz var. Bunun nedeni, bazı komşu ülkelerin bizimle saldırmazlık paktı imzalamayı reddetmeleri ve Uzak Doğu'da meydana gelen karışıklıklar[54] sonucunda, bir dizi fabrikayı acilen modern savunma araçları üretimine dönüştürmek zorunda kalmamızdır. Fakat bu dönüştürme işlemi, belli bir hazırlık dönemine ihtiyaç olduğu için, sözkonusu fabrikaların üretimlerine dört ay boyunca ara vermelerine yolaçtı. Bu da Beş Yıllık Plân'ın toplam üretim programının gerçekleştirilmesinde 1932 yılını etkileyecekti. Söz konusu operasyonla ülkenin savunma gücü alanındaki boşlukları eksiksiz tamamlamış olduk. Ne var ki bu operasyon, Beş Yıllık Plân'ın üretim programının yerine getirilmesine olumsuz etki yapmak zorundaydı. Eğer araya sözü

edilen durum girmeseydi Beş Yıllık Plân'ın toplam üretim hedefine sadece ulaşmakla kalmayıp, bilakis onu kesinlikle aşmış olacağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın.

Son olarak bütün bunlar, Sovyetler Birliği'ni güçsüz ve savunma için hazırlıksız bir ülke durumundan, savunma gücü açısından güçlü, her türlü rastlantıya karşı donanmış, bütün modern savaş araçlarını seri halde üretebilen ve bir dış saldırı karşısında ordusunu bunlarla besleyebilen bir ülke haline getirmiştir.

Esas itibariyle, endüstri alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçları bunlardır.

Şimdi, bütün bunlardan sonra, burjuva basınının endüstri alanında Beş Yıllık Plân'ın "başarısızlığa" uğradığına yönelik gevezelikleri hakkında ne düşünülmesi gerektiğine kendiniz karar verin.

Peki, şimdilerde ağır bir krizden geçen ***kapitalist*** ülkelerde endüstri üretiminin büyümesi ne durumdadır?

İşte herkesin bildiği resmi veriler.

SSCB'de 1932 yılının sonuna kadar endüstri üretiminin hacmi, ***savaş öncesi*** döneme kıyasla yüzde 334 ***artarken,*** aynı zaman dilimi içinde sanayi üretimi Amerika Birleşik Devletleri'nde savaş öncesi seviyenin yüzde 84'üne, İngiltere'de yüzde 75'ine, Almanya'da yüzde 62'sine ***gerilemiştir.***

SSCB'de 1932 yılının sonuna kadar endüstri üretiminin hacmi, ***1928 yılına*** kıyasla yüzde 219 ***artarken,*** aynı zaman dilimi içinde Amerika Birleşik Devletleri'nin endüstri üretimi yüzde 56'ya, İngiltere'nin yüzde 80'e, Almanya'nın yüzde 55'e ve Polonya'nın yüzde 54'e ***gerilemiştir.***

Bu veriler, kapitalist endüstri sisteminin, Sovyet sistemiyle girdiği yarışta sınavı geçemediğini, sosyalist endüstri sisteminin, her açıdan kapitalist sistemden daha üstün olduğunu değilse başka neyi ifade etmektedir.

Bize, bütün bunların çok güzel olduğunu, bir sürü yeni fabrika kurulduğunu ve endüstrileşmenin temellerinin yaratıldığını söylüyorlar. Fakat, endüstrileşme politikasından, üretim araçları üretiminin genişletilmesi politikasından feragat edilse, ya da en

azından, daha çok pamuklu, ayakkabı, giysi ve başka kitlesel ihtiyaç maddeleri üretebilmek için, bu görev geri plâna itilseymiş çok daha iyi olacakmış.

Gerçekten de, gerekenden az kitlesel ihtiyaç maddeleri üretilmiştir, bu da belli zorluklar yaratıyor. Fakat endüstrileşme görevlerini arka plâna iten bir politikanın bizi nereye götürmüş olacağını herkesin bilmesi ve hesaba katması gerekiyor. Bu dönem içinde ağır endüstrimizin donatımı için harcanan bir buçuk milyar ruble tutarında dövizin yarısını pamuk, deri, yün kauçuk vs. İthal etmek için harcayabilirdik elbette. Bu durumda şimdikinden daha fazla pamuklumuz, ayakkabımız, giysimiz olurdu. Fakat ne bir traktör endüstrimiz, ne bir otomobil endüstrimiz olurdu, ne az çok önemli bir demir-çelik endüstrimiz, ne de makine yapımı için madenimiz olurdu ve modern teknikle donatılmış kapitalist dünya karşısında savunmasız kalırdık.

Bu durumda, tarımı traktör ve tarım makineleri ile besleme olanağından mahrum olur, yani ekmeksiz kalırdık.

Bu durumda, ülkedeki kapitalist unsurlar üstünde zafer kazanma olanağından mahrum kalır, kapitalist restorasyon şansını yükseltmiş olurduk.

Bu durumda, bütün o modern savunma araçlarından mahrum kalırdık ki, bunlar olmaksızın bir ülke devlet olarak bağımsızlığını koruyamaz ve dış düşmanların savaş faaliyetlerinin bir hedefi haline gelir. Bu durumda, bizim de, ağır endüstriye, savaş endüstrisine sahip olmayan ve şimdi canı isteyenin itip kaktığı bugünkü Çin'den farkımız olmazdı.

Tek sözcükle: Bu durumda askeri müdahaleyle karşı karşıya kalırdık, gündemde saldırmazlık paktları değil, tehlikeli bir ölüm kalım savaşı, kanlı ve eşitsiz bir savaş olurdu; zira böyle bir savaşta modern saldırı silahlarına sahip olan düşmanın karşısında neredeyse tamamen savunmasız duracaktık.

Durum budur, yoldaşlar.

Kendisine birazcık saygısı olan bir siyasi iktidarın, bir partinin, böylesine zararlı bir düşünceye sahip olamayacağı açıktır.

Tam da böylesine anti-devrimci bir düşünceyi reddettiği için Parti, endüstri alanında Beş Yıllık Plân'ın yerine getirilmesi hususunda tayin edici bir zafer kazanmıştır.

Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesi ve endüstriyel inşa alanında zaferin örgütlenmesinde Parti, endüstrinin geliştirilmesinde azami hızlandırılmış tempo politikasını uygulamıştır. Parti ilerlemesini hızlandırmak için ülkeyi adeta kamçılamıştır.

Azami hızlandırılmış tempo politikasını uygularken Parti doğru davranmış mıdır?

Evet, kesinlikle doğru davranmıştır.

Yüzyıl geri kalmış ve bu geri kalmışlığı nedeniyle ölümcül bir tehlikeyle karşı karşıya bulunan bir ülkeyi ileri itmek zorunluluğu vardır. Ülkeyi, hızla modern teknik temelinde yeniden donatmak ve nihayet gelişmenin geniş ana caddesine sokmak ancak bu yolla mümkün olabilirdi.

Bundan başka, emperyalistlerin SSCB'ye ne zaman saldıracaklarını ve inşa çalışmamızı sekteye uğratacaklarını bilemezdik: fakat emperyalistlerin herhangi bir anda, ülkemizin teknik ve ekonomik güçsüzlüğünden yararlanarak bize saldırabilecekleri konusunda kimsenin kuşkusu yoktu. O nedenle Parti, zaman yitirmemek, nefes molasını sonuna kadar kullanmak ve SSCB'nin gücünün zeminini oluşturan endüstrileşme temellerini gecikmeden atmak için ülkeyi kamçılamak zorundaydı. Partinin bekleyecek, manevra yapacak olanakları yoktu; azami hızlandırılmış tempo politikasını uygulamak zorundaydı.

Son olarak Parti, mümkün olduğunca kısa bir sürede, ülkenin savunma alanındaki, zaafına son vermek zorundaydı. Bugünkü durum, kapitalist ülkelerde silahlanmanın artması, silahsızlanma düşüncesinin başarısızlığa uğraması, uluslararası burjuvazinin SSCB'ye karşı duyduğu nefret — bütün bunlar, Partiyi, ülkenin bağımsızlığının temeli olan savunma gücünü artırmak zorunda bırakmıştı.

Peki, Partinin elinde azami hızlandırılmış tempo politikasını uygulamak için reel olanak var mıydı? Evet, vardı. Parti bu reel olanağa, sadece hızlı bir ilerleme için ülkeyi zamanında seferber etmeyi başardığı için değil, aynı zamanda ve her şeyden önce, son derece kapsamlı yeni inşa çalışmasında, eski ya da yenilenmiş fabrika ve tesislere dayandığı için de sahipti: bu eski, ya da yenilenmiş tesis ve fabrikaların tekniği, işçiler, mühendisler ve teknisyenlerce bilindiği için gelişim temposunun azami hızlandırılması mümkün olabilmişti.

İşte, ülkemizde Birinci Beş Yıllık Plân döneminde, yeni inşanın hızlı gelişimi tam gelişkin inşa şevki bu temelde baş göstermiş, yeni inşanın kahramanları ve hücum işçileri öne çıkmış, coşkulu bir gelişim temposu pratiği oluşmuştur.

İkinci Beş Yıllık Plân'da da aynı azami gelişim hızı politikasının uygulanmak zorunda olduğu iddia edilebilir mi?

Hayır, edilemez.

İlk olarak, Beş Yıllık Plân'ın başarıyla uygulanması sayesinde onun ana görevini esas itibariyle ***şimdiden yerine getirdik:*** endüstri, ulaşım ve tarım için yeni modern teknik zeminin yaratılması. Bu durumda ülkeyi kamçılamaya devam etmek ve ileriye itmek zorunlu mu? Böyle bir zorunluluğun olmadığı açık.

İkinci olarak, Beş Yıllık Plân'ın başarıyla uygulanması sayesinde, ülkenin savunma gücünü gerekli seviyeye çıkarmayı ***şimdiden başardık.*** Bu durumda ülkeyi kamçılamaya devam etmek ve ileriye itmek zorunlu mu? Böyle bir zorunluluğun olmadığı açık.

Son olarak, Beş Yıllık Plân'ın başarıyla uygulanması sayesinde yeni, komplike bir tekniğe sahip, onlarca ve yüzlerce yeni büyük fabrika ve kombinalar kurmayı başardık. Bu, İkinci Beş Yıllık Plân döneminde, Birinci Beş Yıllık Plân döneminde olduğu gibi, endüstri üretiminin hacmiyle ilgili olarak baş rolü, artık tekniğini bildiğimiz eski fabrikalar değil, tekniği henüz bilinmeyen, yeni öğrenilecek olan yeni fabrikalar oynayacaktır anlamına gelir. Ne var ki yeni fabrikaların ve buralarda uygulanan yeni tekniklerin öğrenilmesi, önümüze, tekniği kavranmış

eski ya da yenilenmiş fabrika ve atölyelerin kullanılmasından önemli ölçüde daha büyük zorluklar çıkaracaktır. Daha fazla zaman gerektirecektir, çünkü işçilerin, mühendislerin ve teknisyenlerin kalifikasyonunu yükseltmek gerekecektir; yeni teknikten tam anlamıyla yararlanabilmek için yeni beceriler edinmeleri gerekecektir. Tüm bunlardan sonra, İkinci Beş Yıllık Plân döneminde, özellikle bu dönemin ilk iki üç yılında, istesek bile gelişim temposunda azami hız politikasını uygulayamayacağımız açık değil mi?

O nedenle, İkinci Beş Yıllık Plân döneminde, endüstriyel üretimin gelişmesinde daha az hızlandırılmış bir tempo tutturmamız gerektiğine inanıyorum. Birinci Beş Yıllık Plân döneminde endüstri üretiminin yıllık artışı ortalama yüzde 22 idi. İkinci Beş Yıllık Plân döneminde ise endüstri üretimi için yıllık, asgari olarak ortalama yüzde 13-14'lük bir artış hedeflememiz gerekeceğine inanıyorum. Kapitalist ülkeler için, endüstri üretimi artışında bu tempo ulaşılmaz bir idealdir. Endüstriyel üretimin artışında sadece bu hız değil, yılda ortalama yüzde 5'lik bir artış bile bugün onlar için ulaşılmaz bir idealdir. Zaten böyle olduğu için de o ülkeler kapitalisttir. Sovyet ekonomik sisteminin varolduğu Sovyetler ülkesinde ise, durum farklıdır. Ekonomik sistemimizle, üretimde yıllık ***asgari*** yüzde 13-14 civarında bir artış elde etmek tamamen mümkündür, ve bunu başarmak zorundayız.

Birinci Beş Yıllık Plân döneminde coşkuyu, ***yeni inşa*** coşkusunu örgütlemeyi başardık ve tayin edici başarılar kazandık. Bu çok iyi. Fakat şimdi artık yeterli değil. Şimdi artık buna, yeni fabrikalara ve yeni tekniğe ***egemen olma*** coşkusu, şevki eklenmeli ve emek üretkenliğinin ciddi biçimde yükseltilmesi ve maliyet fiyatlarının ciddi biçimde düşürülmesi gündeme gelmelidir.

Şimdi esas mesele budur.

Çünkü İkinci Beş Yıllık Plân'ın, diyelim ki ortalarına doğru, gerek inşa alanında, gerekse de endüstri üretiminin artışında yeni, güçlü bir atak yapabilmemiz ancak bu yolla mümkün olacaktır.

Son olarak, gelişim temposu ve yıllık üretim artışı oranı üzerine birkaç söz. Endüstri uzmanlarımız bu sorunla pek az ilgileniyorlar. Oysa, bu çok ilginç bir sorundur. Üretimin yüzdesel artışı ne anlama gelmektedir ve artışın her yüzdesinin ardında ne yatmaktadır? Örneğin restorasyon dönemi olan 1925 yılını alalım. 1925 yılında üretim artışı yüzde 66 idi. Endüstrinin toplam üretimi 7,7 milyar rubleye çıkmıştı. Yüzde 66 artış, o zamanlar, mutlak rakamlarda 3 milyardan fazla tutuyordu. Dolayısıyla, artışın her yüzdesi 45 milyon rubleye eşitti. Şimdi 1928 yılını alalım. Yüzde 26'lık bir artış sözkonusudur, yüzde olarak bu 1925 yılındaki artışın üçte birinden biraz fazladır. O zaman endüstrinin toplam üretimi 15,5 milyar ruble tutuyordu. Bir yıl içinde toplam artış mutlak rakamlarla 3280 milyon ruble olmuştu. Dolayısıyla, o zamanlar her artış yüzdesi 126 milyon rubleye eşitti, yani yüzde 66'lık bir artışa sahip olduğumuz 1925 yılından yaklaşık üç kat fazlaydı. Son olarak 1931 yılını alalım. Bu yılda yüzde 22'lik bir artış olmuştur, yani 1925 yılındaki yüzdenin üçte biri. O yıl endüstrinin toplam üretimi 30,8 milyar ruble tutarındaydı. Toplam artış mutlak rakamlarla 5600 milyondan fazlaydı. Dolayısıyla, her artış yüzdesi 250 milyon rubleden fazla tutmaktaydı, yani yüzde 66'lık bir artışa sahip olduğumuz 1925 yılının altı, ve yüzde 26'lık bir artışa sahip olduğumuz 1928 yılının iki katı.

Bütün bunlar neyi anlatmaktadır? Bunlar, üretim artışı hızını incelerken, artış yüzdelerinin kontrol edilmesiyle yetinilmemesi, aynı zamanda, her artış yüzdesinin arkasında neyin gizlendiğinin ve yıllık toplam üretim artışının ne kadar yüksek olduğunun da bilinmesi gerektiğini anlatmaktadır. Örneğin 1933 yılı için yüzde 16'lık bir artış öngörüyoruz, yani 1925 yılı yüzdesinin dörtte biri. Fakat, bu, bu yılda üretim artışının 1925 yılındaki artışın dörtte biri olacağı anlamına gelmez. 1925 yılında üretim artışı mutlak rakamlarla 3 milyar rubleden fazlaydı ve her yüzde, 45 milyona eşitti. 1933 yılında üretim artışının, mutlak rakamlarla, yüzde 16'lık bir artış standardıyla, 5 milyar rubleden az olmayacağından, yani 1925 yılında kaydedilen artışın iki katı tutacağından kuşku duymaya gerek yok. Ve

her yüzde, en az 320-340 milyon rubleye eşit olacaktır. başka deyişle, 1925 yılındaki her artış yüzdesinin en az yedi katı tutacaktır.

Hız ve artış oranı sorunu somut olarak incelendiğinde ortaya çıkan durum budur, yoldaşlar.

Endüstri alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçları bunlardır.

IV

TARIM ALANINDA DÖRT YILDA BEŞ YILLIK PLÂN'IN SONUÇLARI

Şimdi, dört yılda Beş Yıllık Plân'ın tarım alanındaki sonuçlarına geçelim.

Tarım alanında Beş Yıllık Plân, kollektifleştirmenin beş yıllık plânıdır. Parti, kollektifleştirme uygulamasında nereden hareket etmiştir?

Parti, proletarya diktatörlüğünün sağlamlaştırılması ve sosyalist toplumun kurulması için, endüstrileşmenin dışında, küçük köylülerin bireysel işletmelerinden köyde Sovyet iktidarının tek sağlam temeli olarak, traktörler ve modern tarım araçlarıyla donatılmış kollektif tarımsal büyük işletmelere geçilmesinin zorunlu olduğundan hareket etmiştir.

Parti, ülkemizi sosyalizmin ekonomik esaslarının kurulacağı geniş ana caddeye çıkarmanın, milyonlarca emekçi köylüyü yoksulluk ve cahillikten kurtarmanın kollektifleştirme olmadan olanaksız olduğundan hareket etmiştir.

Lenin şöyle diyordu:

> "Küçük iktisatla yoksulluktan kurtulmak olanaksızdır." (Bkz. *cilt XXIV, s. 540.* [55])

Lenin şöyle diyordu:

"Eğer geleneksel biçimde küçük çiftliklerde oturur kalırsak, özgür topraklarda özgür yurttaşlar da olsak, kaçınılmaz batış tehlikesiyle karşı karşıya kalırız." (*Bkz. cilt XX, s. 417.*[56])

Lenin şöyle diyordu:

"Emperyalist savaşın bizi ittiği çıkmaz sokaktan tek çıkış yolu, artel biçiminde, kooperatifsel, ortak çalışmadır." (*Bkz. cilt XXIV, s. 537.*[57])

Lenin şöyle diyordu:

"Toprağı ortak işlemek için büyük örnek işletmelere geçmek zorunludur", zira "aksi halde Rusya'nın içinde bulunduğu perişanlıktan ve deyim yerindeyse, umutsuz durumdan kurtulmak olanaksızdır." (*Bkz. cilt XX, s. 418.* [58])

Buradan hareketle Lenin şu temel sonuca varmıştır:

Ancak, köylülere toprağı toplumsal, kollektif, kooperatifsel ve artel biçiminde işlemenin daha yararlı olduğu pratikte gösterilebildiğinde, ancak köylülere, ortak çiftlikler ve arteller sayesinde yardım edilebildiğinde, ancak o zaman, iktidarı elinde tutan işçi sınıfı, köylülere haklı olduğunu gerçekten kanıtlayabilecek ve milyonlarca köylü kitlesini yanına çekecektir." (*Bkz. cilt. XXIV, s. 579.* [59])

Parti, tarımın kollektifleştirilmesi programını, tarımda Beş Yıllık Plân programını uygularken, Lenin'in bu tezlerinden hareket etmiştir.

Bununla ilişkili olarak, tarımda Beş Yıllık Plân'ın görevi, traktör ve modern tarım makineleri kullanma olanağına sahip olmayan parçalanmış küçük bireysel köylü çiftliklerini, kollektif, gelişmiş tarımın bütün modern araçlarıyla donanmış büyük çiftliklerde birleştirmek ve geriye kalan boş alanlarda örnek devlet çiftlikleri, Sovyet çiftlikleri kurmaktı.

Tarımda Beş Yıllık Plân'ın görevi, SSCB'yi geri bir küçük köylüler ülkesinden kollektif çalışma temelinde örgütlenmiş ve

büyük oranda pazar üretimi yapan tarımsal büyük işletmeler ülkesine dönüştürmekti.

Parti tarım alanında Beş Yıllık Plân'ın dört yılda uygulanmasında neler elde etmiştir? Bu programı yerine getirmiş midir, yoksa bu alanda yenilgiye mi uğramıştır?

Parti, üç yıldan fazla olmayan bir zaman dilimi içinde, tahıl ekimi ve hayvancılık için 200 000'den fazla kollektif çiftlik ve 5000'e yakın da Sovyet çiftliği örgütlemeyi başarmış, aynı zamanda dört yıl içinde ekim alanları 21 milyon hektar genişletilmiştir.

Parti, kollektif çiftliklerin artık, köylü çiftliklerinin yüzde 60'ından fazlasını, toplam köylü toprağının ise yüzde 70'inden fazlasını bünyesinde toplamasını başarmıştı; bu, Beş Yıllık Plân'ın ***yüzde 300 gerçekleştirilmesi*** demektir.

Parti, bireysel köylü çiftliklerinin egemen olduğu dönemde elde edilen 500-600 milyon pud satılık tahıl yerine, yılda 1200-1400 milyon pud satılık tahıl üretilmesini başarmıştır.

Parti, henüz tamamen yokedilmemiş olsa da Kulakların sınıf olarak ezilmesini, emekçi köylülüğün Kulakların sömürü ve boyunduruğundan kurtulmasını ve köyde Sovyet iktidarı için sağlam bir ekonomik zemin, kollektif çiftlik zemini oluşturulmasını başarmıştır.

Parti, SSCB'nin bir küçük köylü ekonomisi ülkesinden, dünyanın en büyük tarımsal işletmelerinin bulunduğu bir ülke durumuna gelmesini başarmıştır.

Tarımda Beş Yıllık Plân'ın dört yılda uygulanmasının sonuçları esas olarak bunlardır.

Şimdi, tüm bunlardan sonra, burjuva basınının kollektifleştirmenin "çöküşü", tarımda Beş Yıllık Plân'ın "başarısızlığı" üzerine gevezelikleri hakkında ne düşünülmesi gerektiğine kendiniz karar verin.

Peki, şimdilerde ağır bir tarım krizinden geçen ***kapitalist*** ülkelerde tarımın durumu nedir?

İşte herkesin bildiği resmi veriler:

En önemli tahıl üreticisi ülkelerde ekim alanları yüzde 8-10 gerilemiştir. Amerika'da pamuk ekim alanları yüzde 15, Alman-

ya'da ve Çekoslovakya'da şeker pancarı ekim alanları yüzde 22-30, Litvanya ve Letonya'da keten ekim alanları ise yüzde 25-30 gerilemiştir.

Amerikan Tarım Bakanlığı'nın verilerine göre, ABD'de toplam tarım üretiminin değeri 1929 yılında 11 milyar dolardan, 1932 yılında 5 milyar dolara ***düşmüştür.*** Yine aynı ülkede toplam tahıl üretiminin değeri 1929 yılında 1288 milyon dolardan 1932 yılında 391 milyon dolara ***düşmüştür.*** Pamukta 1929 yılında 1389 milyon dolardan, 1932 yılında 397 milyon dolara bir ***gerileme*** sözkonusudur.

Bütün bu olgular, tarımda Sovyet sisteminin kapitalist sistemden daha üstün olduğunu ifade etmiyor mu? Bu olgular, kollektif çiftliklerin, bireysel köylü çiftliklerinden, ya da kapitalist çiftliklerden daha çok yaşama yeteneğine sahip bir iktisat biçimi olduğunu ifade etmiyor mu?

Kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin pek rantabl olmadığı, büyük paralar yuttuğu söyleniyor ve bu tür işletmeleri ayakta tutmanın bir anlamı olmadığı, bunları feshedip sadece rantabl olanları ayakta tutmanın daha uygun olacağı vurgulanıyor. Ne var ki sadece, ulusal ekonominin sorunlarından haberi olmayan insanlar böyle konuşabilir. Birkaç yıl önce, tekstil fabrikalarının yarısından çoğu rantabl değildi. Bir kısım yoldaşlar, o günlerde, bu işletmelerin faaliyetini durdurmamızı önermişlerdi. Onlara uysaydık hangi noktaya varmış olurduk? Eğer böyle yapsaydık, ülkeye, işçi sınıfına en büyük ihanette bulunmuş olurduk, çünkü bu durumda gelişmeye çalışan endüstrimizi yıkardık. Peki biz ne yaptık? Bir yıldan fazla bir süre bekledik ve tüm tekstil endüstrisinin rantabl olmasını sağladık. Ya Gorki kentindeki otomobil fabrikalarımız? Onlar da şimdilik rantabl değil. Faaliyetlerini durdurmamızı ister misiniz? Ya da, aynı şekilde, şimdilik rantabl olmayan demir-çelik endüstrimiz? Yoksa bunların faaliyetlerini durdurmalımıyız yoldaşlar? Eğer rantabilite meselesi böyle anlaşılırsa, o zaman sadece, süt ve un mamülleri, parfümeri, dokuma mamülleri, oyuncak endüstrisi vs. gibi yüksek kâr bırakan endüstri dallarını

bütün gücümüzle geliştirmemiz gerekir. Elbette bu endüstri kollarının gelişmesine karşı değilim. Tersine, halkın bunlara da gereksinimi olduğu için geliştirilmeliler. Ne var ki, bunlar birinci olarak, ağır endüstrinin ürettiği makine ve yakıt olmaksızın geliştirilemezler. İkinci olarak, hafif endüstri, endüstrileşmenin temeli olamaz. Mesele budur, yoldaşlar.

Rantabilite olgusu, yaşanılan andan hareket edilerek, bakkal mantığıyla değerlendirilemez. Rantabilite olgusu, ekonominin bütününden hareket ederek, birkaç yılın perspektifiyle değerlendirilmelidir. Sadece bu bakış açısı, gerçekten Leninist, gerçekten Marksist bir bakış açısıdır. Ve bu bakış açısı, sadece endüstri konusunda değil aynı zamanda ve daha da çok kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri konusunda da geçerlidir. Düşünün bir kez: Üç yıldan fazla olmayan bir süre içinde 200 000'den fazla kollektif çiftlik ve 5000'e yakın Sovyet çiftliği kurduk; yani büyük tesis ve fabrikalar endüstri için ne kadar önemliyse, tarım için de o önemde olan yepyeni büyük işletmeler oluşturduk. Üç yıl içinde böyle 205 000 yeni işletme değil, sadece 25 000 yeni işletme kuran bir başka ülke söyleyin. Söyleyemezsiniz, çünkü böyle bir ülke yok, hiçbir zaman da olmadı. Oysa biz tarımda 205 000 yeni işletme kurduk. Ve görülüyor ki, bu işletmelerin hemen rantabl olmasını, eğer hemen rantabl olmazlarsa bunların feshedilmelerini, ortadan kaldırılmalarını talep eden insanlar var dünyada. Erostrat'ın zaferlerinin bu garipten de öte insanları uykularından ettiği açık değil mi?

Kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftliklerinin rantabl olmadığından sözederken, onların hepsinin rantabl olmadığını söylemek istemiyorum. Kesinlikle hayır! Herkes, şimdiden son derece rantabl bir dizi kollektif çiftlik ve Sovyet çiftliğinin varolduğunu biliyor. Daha şimdiden tamamen rantabl olan binlerce kollektif çiftlik ve onlarca Sovyet çiftliğimiz var. Bu kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri Partimizin ve Sovyet iktidarının gururudur. Kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri elbette her yerde aynı değildir; içlerinde eskileri, yenileri ve yepyenileri vardır. Bunlar henüz güçsüz, tam olarak gelişmemiş

ekonomik organizmalardır. 1920 ve 1921 yıllarında endüstri kuruluşlarının geçtiği hemen hemen aynı örgütsel inşa döneminden geçiyorlar. Bu işletmelerin çoğunluğunun henüz rantabl olamayacağı açık. Fakat, iki üç yıla kadar, endüstri işletmelerimizin 1921 yılından sonra yaşadıkları sürece benzer şekilde rantabl olacaklarından kimse kuşku duymamalı. Şu anda rantabl değiller diye yardım ve destek vermemek, işçi sınıfı ve köylülüğe karşı büyük suç işlemek olurdu. Kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin gereksiz olduğunu sadece halk düşmanları ve karşı-devrimciler iddia edebilirler.

Tarımda Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesinde Parti, kollektifleştirmeyi hızlandırılmış tempoda uygulamıştır. Hızlandırılmış kollektifleştirme temposu politikası güderken Parti doğru davranmış mıdır? Evet, bazı işgüzarlıklara rastlanmasına rağmen, kesinlikle doğru davranmıştır. Sınıf olarak Kulakların tasfiye edilmesi ve Kulak yuvalarının yokedilmesi uygulamasında Parti, yolun yarısında duramazdı; bu işi sonuna kadar götürmek zorundaydı.

Bu birincisi.

İkinci olarak Parti, bir yandan, elinde traktör ve tarım makineleri olmasından, öte yandan ise, toprakta özel mülkiyetin yokluğundan (toprağın ulusallaştırılması!) yararlandığından tarımın kollektifleştirilmesini hızlandırmak için tüm olanaklara sahipti. Gerçekten de bu alanda muazzam bir başarı elde etti; beş yıllık kollektifleştirme programını yüzde 300 gerçekleştirdi.

Bu, İkinci Beş Yıllık Plân döneminde de kollektifleştirme temposunun hızlandırılması politikası güdeceğimiz anlamına mı geliyor? Hayır, bu anlama gelmiyor. SSCB'nin en önemli bölgelerinde kollektifleştirme meselesi esas itibariyle ***tamamlanmıştır***. Yani bu alanda beklenilenden daha fazlasını başarmış bulunuyoruz. Sadece, kollektifleştirmeyi esas itibariyle tamamlamakla kalmadık, aynı zamanda köylülüğün muazzam çoğunluğunun kollektif çiftlikleri en uygun işletme biçimleri olarak kabul etmelerini de sağladık. Bu çok büyük bir kazanımdır, yoldaşlar. Bundan sonra, kollektifleştirme temposunu

hızlandırmak için gayret sarfetmeye değer mi? Değmeyeceği açıktır.

Şimdi asıl mesele ne kollektifleştirme temposunun hızlandırılması, ne de kollektif çiftliklerin Olmak ya da Olmamak sorunudur — bu sorun halihazırda olumlu biçimde çözümlenmiştir. Kollektif çiftlikler sağlamlaşmış, eski, bireysel çiftliklere dönüş yolu tamamen kapanmıştır. Şimdi görev, kollektif çiftlikleri *örgütsel* olarak sağlamlaştırmak, içlerindeki baltalayıcı unsurları temizlemek, kollektif çiftlikler için gerçek, sınanmış Bolşevik kadroları seçmek ve kollektif çiftlikleri gerçekten Bolşevik yapmaktır.

Şimdi asıl mesele budur.

Tarım alanında dört yılda Beş yıllık Plân'ın durumu budur.

V

İŞÇİ VE KÖYLÜLERİN MADDİ DURUMLARININ DÜZELTİLMESİ ALANINDA DÖRT YILDA BEŞ YILLIK PLÂN'IN SONUÇLARI

Biraz önce, endüstri ve tarımda elde edilen başarılardan, SSCB tarımı ve endüstrisinde yaşanan gelişmeden sözettim. Peki, bu başarılar işçi ve köylülerin maddi durumunun iyileştirilmesi bakımından ne gibi sonuçlar doğurmuştur? Endüstri ve tarım alanında elde ettiğimiz başarıların, emekçilerin maddi durumunun radikal iyileştirmesi açısından ana sonuçları nelerdir?

Bu sonuçlar, birinci olarak, ***işsizliğin aşılmış*** ve işçilerin yarına ilişkin belirsizliklerinin bertaraf edilmiş olmasıdır.

İkinci olarak, yoksul köylülüğün neredeyse tamamının kollektif çiftlik inşası kapsamına alınması ve böylece köylülüğün

Kulaklara ve yoksul köylülere ayrışmasının durdurulması, ***aynı zamanda da köyde yoksullaşmaya ve genel sefalete son verilmiş olmasıdır.***

Bu, yoldaşlar, en "demokratik" olanı da dahil hiçbir burjuva devletinin rüyasını bile görmeye cesaret edemeyeceği muazzam bir kazanımdır.

Bizim ülkemizde, SSCB'de işçiler işsizliğin ne olduğunu çoktan unuttular. Üç yıl önce, ülkemizde birbuçuk milyon işsiz vardı. Şimdi işsizliğin üstesinden geleli iki yıl oldu. Ve bu süre içinde işçiler, işsizliği, işsizlik baskısını, işsizlik korkusunu unuttular. İşsizlik sonucunda dehşetli şeylerin yaşandığı kapitalist ülkelere bir bakın. Bu ülkelerde bugün sayıları 30-40 milyondan az olmayan işsiz var. Kim bu insanlar? Onlardan genellikle "mahvolmuş insanlar" diye sözediliyor.

Her gün iş aramaya çıkan bu insanlar her koşul altında çalışmaya razı olmalarına rağmen iş bulamıyorlar, çünkü onlar "lüzumsuz" insanlar. Ve bütün bunlar, kader tarafından şımartılanların, kapitalist ve çiftlik sahiplerinin oğulcuklarının keyiflerini tatmin etmek için muazzam ölçülerde mal ve ürünün israf edildiği bir zamanda meydana geliyor.

İşsizlere, parasını ödeyemedikleri için yiyecek, kirayı ödeyemedikleri için barınak verilmiyor. Nasıl ve nerede yaşıyorlar? Beylerin masasından dökülen ekmek kırıntılarıyla yaşıyorlar, çürümüş yiyecek artıkları buldukları çöp bidonlarını karıştırıyorlar, büyük kentlerdeki sefil barınaklarda, çoğunlukla da kent dışında tahta parçaları ve ağaç kabuklarından güç bela yaptıkları kulübelerde yaşıyorlar. Hepsi bu kadar da değil. İşsizliğin acısını sadece işsizler çekmiyor. Çalışanlar da bu acıyı çekiyorlar, çünkü işsiz sayısının bu kadar çok olması, onlar için işyerlerinde belirsiz bir ortam, yarına ilişkin belirsizlik yaratıyor. Bugün fabrikada çalışıyorlar, ama sabah kalktıklarında işten atılmış olmayacaklarından emin değiller.

Dört yılda Beş Yıllık Plân'ın ana kazanımlarından biri işsizliği ortadan kaldırmamız ve SSCB işçilerini bu korkudan kurtarmış olmamızdır.

Aynı şey köylüler için de söylenmelidir. Onlar da köylülerin Kulaklara ve yoksul köylülere ayrışmasını, yoksul köylülerin Kulaklar tarafından sömürülmesini, her yıl yüzbinlerce yoksul köylüyü dilenci seviyesine düşüren yıkımı unutmuşlardır. Üç-dört yıl önce ülkemizde, toplam köylü nüfusun yüzde 30'dan az olmayan bir bölümü yoksul köylüydü; bu, yaklaşık yirmi milyon insan demekti. Daha önceleri, Ekim Devriminden önce ise, yoksul köylüler toplam köylü nüfusun yüzde 60 kadarını oluşturuyordu. Yoksul köylü neyi ifade etmektedir? Bunlar, çiftliğinde genellikle tohumluğu, ya da ne atı, ne de iş aletleri olmayan, ya da bunların hiç birisine sahip bulunmayan insanlardır. Yoksul köylüler açlık sınırında güç bela geçinen, genelde Kulakların boyunduruğunu —eskiden ise hem Kulakların hem de çiftlik sahibinin boyunduruğunu— taşıyan insanlardı. Daha kısa süre önce, her yıl iki milyon yoksul köylü iş umuduyla, Kulakların —daha eskiden ise hem Kulakların, hem de çiftlik sahiplerinin— yanında gündelikçi olarak çalışmak için Güneye, Kuzey Kafkasya'ya ve Ukrayna'ya gidiyordu. Fabrika kapılarına ise, her yıl daha da büyük sayılarda doluşuyor ve işsizlerin saflarını dolduruyorlardı. Böylesine büyük bir sefalet içinde olan sadece yoksul köylüler değildi. Orta köylülerin yarısı, yoksul köylüler gibi yoksulluk içinde yaşıyor, aynı yoksunluklara katlanıyorlardı. Köylüler bütün bunları artık unuttular.

Dört yılda Beş Yıllık Plân, yoksul köylülere ve orta köylülüğün alt kesimlerine neler vermiştir? Sınıf olarak Kulakların ayağını bastığı zemini ortadan kaldırmış ve Kulaklığı parçalamış, böylece yoksul köylüler ve orta köylülüğün yarısını Kulak boyunduruğundan kurtarmıştır. Bunları kollektif çiftliklere çekmiş ve güven içinde varlıklarını sürdürmelerini sağlamıştır. Köylülüğün, sömüren —Kulak— ve sömürülen —yoksul köylü— biçiminde ayrışmasını olanaksız kılmış ve köyde sefalete son vermiştir. Yoksul köylüleri ve orta köylülüğün alt kesimlerini, kollektif çiftliklerde, hayatı güvence altına alınmış insanlar haline getirmiş ve böylece, köylülüğün yaşadığı yıkım ve sefalet sürecine son vermiştir. Artık bizim

ülkemizde, her yıl milyonlarca köylünün, topraklarını bırakıp para kazanmak için uzaklara gitmesine rastlanmıyor. Artık köylüleri herhangi bir iş için kendi kollektif çiftliğinin dışına çıkarmak, ilgili kollektif çiftlikle bir sözleşme imzalamak ve kollektif köylünün tren yolculuğunu parasız yapmasını sağlamakla mümkündür. Artık bizim ülkemizde, yüzbinlerce ve milyonlarca köylünün yıkıma uğrayarak fabrika ve atölyelerin kapılarını kuşatmalarına rastlanmıyor. Böyle şeyler geçmişte oluyordu, ama artık son buldu. Şimdi artık köylü, varlığı güvence altına alınmış bir çiftçi, kollektif çiftliğin bir üyesidir; traktörler, tarim makineleri, tohumluk fonları, stok fonları vs. vs. hizmetindedir.

Beş Yıllık Plân'ın yoksul köylülere ve orta köylülüğün alt kesimlerine verdikleri bunlardır.

İşçi ve köylülerin maddi durumunun iyileştirilmesi alanında Beş Yıllık Plân'ın ana kazanımlarının özü budur.

İşçi ve köylülerin maddi durumunun iyileştirilmesi alanında, bu temel kazanımların sonuçları olarak Birinci Beş Yıllık Plân döneminde;

a) 1928 yılına kıyasla büyük endüstride istihdam edilen işçi ve hizmetlilerin sayısı ***iki katına çıkmıştır***, bu, Beş Yıllık Plân'ın yüzde 57 oranında aşılması demektir.

b) Milli gelir —bunun sonucunda da işçi ve köylülerin gelirleri— artmış, 1932 yılında 45,1 milyar rubleye ulaşmıştır; 1928 yılıyla kıyaslandığında bu, yüzde 85'lik bir artış demektir;

c) Büyük endüstride çalışan işçi ve hizmetlilerin yıllık ortalama gelirleri 1928 yılına kıyasla yüzde 67 artmıştır; bu, Beş Yıllık Plân'ın yüzde 18 oranında aşılması demektir;

d) Sosyal güvenlik fonu, 1928 yılıyla kıyaslandığında, yüzde 292 artmıştır (1928 yılında 1050 milyon rubleyken, 1932 yılında 4120 ruble olmuştur); bu, Beş Yıllık Plân'ın yüzde 111 oranında aşılması demektir;

e) Fabrikalardaki mutfak hizmetleri genişleyerek, tayin edici endüstri dallarında çalışan işçilerin yüzde 70'ini içine almıştır; bu, plânın yüzde 500 oranında aşılması demektir.

İşçi ve köylülerin maddi ihtiyaçlarını elbette tam anlamıyla giderebilmiş değiliz. Ve bunu önümüzdeki yıllar içinde de yerine getiremeyeceğiz. Fakat, ülkemizde işçi ve köylülerin maddi durumlarının her geçen yıl daha da iyileştirilmesini başardığımızdan kimsenin kuşku duymaması gerekir. Bundan, olsa olsa Sovyet iktidarının yeminli düşmanları ve belki de, burjuva basınının temsilcileriyle, bu basının, ulusal ekonomi ve emekçilerin durumundan Habeş kralının yüksek matematikten anladığı kadar anlayan Moskova'daki bazı muhabirleri kuşku duyabilirler.

Peki, kapitalist ülkelerde işçi ve köylülerin maddi durumu nasıldır?

İşte resmi veriler.

Kapitalist ülkelerde işsiz sayısı felaket düzeyde artmıştır. ABD'de, resmi verilere göre, sadece imalat endüstrisinde çalışan işçilerin sayısı 1928'de 8,5 milyondan 1932 yılında 5,5 milyona gerilemiştir. Amerikan Emek Federasyonunun verilerine göre, 1932 yılı sonlarında bütün endüstride işsiz sayısı 11 milyondur. İngiltere'de işsiz sayısı, resmi istatistiklere göre, 1928 yılında 1 290 000'den 1932'de 2,8 milyona çıkmıştır. Almanya'da işsiz sayısı, resmi rakamlara göre 1928 yılında 1 376 000'den, 1932 yılında 5,5 milyona yükselmiştir. Aynı manzara bütün kapitalist ülkelerde görülmektedir. Bu arada, kapitalist ülkelerde sayıları 35-40 milyon arasında değişen işsizler üzerine resmi istatistik verilerin, genellikle düşük tutulduğu bilinmelidir.

İşçi ücretleri sistemli biçimde düşürülmektedir. Resmi verilere göre, ortalama aylık ücretlerin düşüşü, 1928 yılıyla kıyaslandığında ABD'de yüzde 35'e, aynı zaman dilimi içinde İngiltere'de yüzde 15'e, Almanya'da ise hatta yüzde 50'ye ulaşmıştır. Amerikan Emek Federasyonu'nun hesaplarına göre, ücretlerin düşürülmesi sonucunda, Amerikan işçi sınıfının kaybı 1930/31 yılında 35 milyar dolardan fazladır.

İşçilerin faydalandığı, zaten son derece önemsiz sosyal hizmetler İngiltere ve Almanya'da daha da kısıtlanmıştır. ABD ve Fransa'da ise işsizlik sigortasının herhangi bir biçimi ya hiç yok-

tur, ya da yok denecek kadardır. Bu durum, özellikle ABD'de evsiz barksız işçilerin, ve kimsesiz çocukların sayısının korkunç boyutlarda büyümesine yol açmıştır.

Tarım krizinin köylülüğü temelden sarstığı ve milyonlarca mahvolmuş köylü ve çiftçiyi dilenci konumuna düşürdüğü kapitalist ülkelerde köylülüğün durumu da farklı değildir.

SSCB emekçilerinin maddi durumlarının iyileştirilmesi alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçları bunlardır.

VI

KENTLE KIR ARASINDAKİ TİCARET ALANINDA DÖRT YILDA BEŞ YILLIK PLÂN'IN SONUÇLARI

Şimdi, kentle kır arasındaki ticaretin büyümesi alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçlarına geçelim.

Endüstriyel ve tarımsal üretimin muazzam ölçüde artması, gerek endüstride gerekse de tarımda mal fazlasının büyümesi, ve son olarak işçi ve köylülerin ihtiyaçlarının genişlemesi — bütün bunlar kentle kır arasındaki ticareti canlandırmak zorundaydı ve gerçekten böyle de oldu.

Üretim alanında kentle kırın birliği, birliğin temel biçimidir. Fakat sadece üretim alanında birlik yeterli değildir. Kentle kır arasında bağların sağlam ve kopmaz olması için, üretim alanındaki birlik canlı bir alış verişle tamamlanmalıdır. Buna ancak, Sovyet ticareti geliştirilerek ulaşılabilir. Sovyet ticaretinin geliştirilmesi için sadece bir kanalın, örneğin kooperatiflerin yeteceğini sanmak yanlıştır. Sovyet ticaretinin geliştirilmesi için bütün kanalların kullanılması gereklidir: Kooperatif ticareti, devlet ticareti ve kollektif çiftlik ticareti.

Bazı yoldaşlar, Sovyet ticaretinin geliştirilmesinin, özellikle de kollektif çiftlik ticaretinin geliştirilmesinin NEP'in ilk aşamasına geri dönüş olduğuna inanıyorlar. Kesinlikle yanlış.

Kollektif çiftlik ticareti de dahil olmak üzere Sovyet ticaretiyle NEP'in ilk aşamasında görülen ticaret arasında temel bir fark vardır.

NEP'in ilk aşamasında, kapitalizmin canlanmasına, özel ticarete, özel tüccarların, kapitalistlerin ve spekülatörlerin "faaliyetleri"ne izin vermiştik.

Bu, az çok serbest, sadece devletin düzenleyici rolüyle sınırlanmış bir ticaretti. O dönemde özel kapitalist sektör ülkenin ticaretinde oldukça önemli bir yer tutuyordu. O dönemde bizim, ne bugünkü gibi böylesine gelişkin bir endüstriye, ne de belli bir plâna göre çalışan ve devletin hizmetine kırsal ve kentsel ürünlerden oluşan muazzam stoklar sunan kollektif ve Sovyet çiftliklerine sahip olduğumuzdan söz bile etmiyorum.

Bugün aynı durumda olduğumuz söylenebilir mi? Elbette söylenemez.

Birinci olarak, Sovyet ticareti, NEP'in ilk aşamasındaki ticaretle —bu da devlet tarafından düzenlenmiş de olsa— aynı kefeye konmamalıdır. NEP'in ilk aşamasındaki ticaret, kapitalizmin canlandırılmasına ve ticarette özel kapitalist sektörün faaliyetine izin verirken, Sovyet ticareti bunu reddeder, bunların yokluğunu koşul olarak ileri sürer. Nedir Sovyet ticareti? Sovyet ticareti, kapitalistlerin, küçük ve büyük kapitalistlerin, spekülatörlerin, küçük ve büyük spekülatörlerin olmadığı ticarettir. Bugüne kadar tarihin tanık olmadığı, Sovyetik gelişim koşulları altında sadece biz Bolşeviklerin gerçekleştirebildikleri, ticaretin özel bir biçimidir.

İkinci olarak, şimdi yeterince gelişmiş bir devlet endüstrimiz ve Sovyet ticaretinin geliştirilmesi için devlete muazzam ölçüde tarım ve endüstri ürünleri sunan bir kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri ağımız var. NEP'in ilk aşaması koşulları altında bunlar yoktu, olamazdı da.

Üçüncü olarak, son zamanlarda, özel esnafları, tüccar ve kabzımalları ticaretten tamamen sürüp çıkardık. Elbette bu, ticarette atavizm kurallarına göre, onlar için son derece uygun bir

zemin olan kolléktif çiftlik ticaretini kendi amaçları için kullanabilecek yeni özel tüccar ve spekülatörlerin çıkmayacağı anlamına gelmez. Dahası, zaman zaman, bizzat kollektif köylülerimiz kendilerine elbette onur kazandırmayan spekülasyona eğilimli görünmektedirler. Fakat bu sağlıksız görüngülere karşı ülkemizde, Sovyet iktidarının kısa süre önce çıkardığı spekülasyonu önleme ve spekülatörleri cezalandırma önlemleri üzerine bir yasa[60] mevcuttur. Bu yasanın yumuşak olmakla suçlanamayacağını biliyorsunuz elbette. Böyle bir yasanın NEP'in ilk aşaması koşullarında olmadığı, olamayacağı da malûmunuzdur.

Gördüğünüz gibi: Bütün bunlardan sonra, kim NEP'in ilk aşamasında gündemde olan ticarete geri dönüldüğünden sözediyorsa, o Sovyet ekonomimizden hiçbir şey, ama hiçbir şey anlamıyor demektir.

Sağlıklı bir para ekonomisine ve sağlıklı bir paraya kavuşmadan ticaretin —bu sovyet ticareti de olsa— geliştirilmesinin olanaksız olduğunu, her şeyden önce para ekonomisini ve sözde son derece değersiz Sovyet parasını tedavi etmemiz gerektiğini söylüyorlar. Bunu bize kapitalist ülkelerin ekonomistleri söylüyor. Bu saygıdeğer ekonomistlerin, politik ekonomiden Canterbury Başpiskoposunun din karşıtı propagandadan anladığı kadar anladıklarına inanıyorum. Sovyet parasının değersiz olduğu nasıl iddia edilebilir? Magnitogorsk fabrikalarını, Dinyeper enerji santralını, Kuznetsk fabrikalarını, Stalingrad ve Harkov'daki traktör fabrikalarını, Gorki ve Moskova'daki otomobil fabrikalarını, yüzbinlerce kollektif çiftliği ve binlerce Sovyet çiftliğini bu parayla kurduğumuz olgu değil mi acaba? Acaba bu baylar, bütün bu işletmelerin, belli bir değere sahip materyallerle değil de, çamur ve samanla mı yapıldığını sanıyorlar? Ülkenin ticaretinde tali bir öneme sahip örgütlenmemiş pazarı değil de, ülke ticaretinde tayin edici öneme sahip örgütlenmiş pazarı gözönüne alırsak, Sovyet parasının güvencesi nedir? Elbette sadece altın rezervleri değil. Sovyet parasının istikrarı her şeyden önce, devletin elinde bulu-

nan ve sabit fiyatlarla satılan muazzam ölçüde malla korunmaktadır. Sadece SSCB'de görülen böyle bir güvencenin herhangi bir altın rezervinden daha gerçek bir güvence ve istikrar unsuru oluşturduğunu hangi ekonomist reddedebilir? Acaba kapitalist ülkelerin ekonomistleri, günün birinde, para değerini koruyan ve istikrarını sağlayan "tek" şeyin altın rezervleri olduğu yolundaki teorileriyle çıkmaz sokağa düştüklerini kavrayacaklar mı?

Sovyet ticaretinin gelişimiyle ilgili sorunlar konusunda durum budur.

Beş Yıllık Plân'ın uygulanması sayesinde Sovyet ticaretinin gelişmesinde neler elde ettik?

Beş Yıllık Plân sonucunda:

a) Hafif endüstri üretimi artmıştır; 1928 yılına kıyasla yüzde 187'ye çıkmıştır;

b) Kooperatif ve devlet perakende ticareti artmıştır, bu şimdi 1932 yılının fiyatlarıyla 39,6 milyar ruble tutmaktadır, bu, 1928 yılına kıyasla mal miktarının yüzde 175'e çıkması demektir;

c) Devlet ve kooperatif ticaret ağı, 1929 yılına kıyasla 158 000 dükkan ve satış yeri artış göstermiştir.

d) Kollektif çiftlik ticareti giderek genişlemiş ve tarım ürünleri tek tek devlet ya da kooperatif örgütleri tarafından giderek daha kapsamlı temin edilmeye başlanmıştır.

Olgular bunlardır.

Krizin ticareti felaket düzeyde daralttığı, yığınla işletmenin durmasına yolaçtığı, küçük ve orta tüccarları mahvettiği, büyük ticaret şirketlerini iflasa götürdüğü ve emekçilerin alım gücü sürekli düşerken ticarette mal fazlasının arttığı ***kapitalist*** ülkelerde ticaretin durumu çok farklı bir görünüm sunmaktadır.

Ticaretin gelişimi alanında dört yılda Beş Yıllık Plân'ın sonuçları bunlardır.

VII

DÜŞMAN SINIFLARIN KALINTILARINA KARŞI MÜCADELE ALANINDA DÖRT YILDA BEŞ YILLIK PLÂN'IN SONUÇLARI

Beş Yıllık Plân'ın sanayi, tarım ve ticaret alanında gerçekleştirilmesinin sonucu olarak, ekonominin bütün alanlarında sosyalizm prensibini yerleştirdik ve bu alanlardan kapitalist unsurları sürdük.

Bu durum, kapitalist unsurlar açısından neye yol açmak zorundaydı ve gerçekten de neye yol açmıştır?

Bu, can çekişen sınıfların son artıklarının, yani özel sanayiciler ve yandaşları, özel tüccarlar ve yardakçıları, eski soylular ve ortodoks papazlar, Kulaklar ve suç ortakları, eski beyaz subaylar ve kır polisleri, eski polisler ve jandarmalar, şovenist eğilimli çeşitli burjuva entelektüelleri ve bütün diğer anti-sovyet unsurların yerlerinden atılmasına yol açmıştır.

Yerlerinden olan ve SSCB'nin bütün bölgelerine yayılan bu "eskiler", fabrika ve işletmelerimizde, kurumlarımız ve ticaret örgütlerimizde, demir ve deniz yolları işletmelerinde ve esas olarak da kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde kendilerini gizlemişlerdir. Buralarda "işçi" ve "köylü" maskesi altında gizlenmişlerdir, hatta bunlardan bazıları partiye bile sızmışlardır.

Oralara beraberlerinde neyi getirdiler? Elbette Sovyet iktidarına karşı nefret duygusunu, yeni ekonomi, yaşam ve kültür biçimlerine karşı şiddetli bir düşmanlık duygusunu.

Bu baylar artık Sovyet iktidarına karşı doğrudan saldırıya geçecek durumda değiller. Bu baylar ve mensup oldukları sınıflar, birkaç kez böyle saldırılara kalkıştılar, ama yenilgiye uğratılıp dağıtıldılar. O nedenle şimdi yapabilecekleri tek şey, işçilere, kollektif köylülere, Sovyet iktidarına ve partiye zarar vermektir. Ve mümkün olan her yerde gizli bozgunculuk yapa-

rak zarar veriyorlar. Depo binalarını kundaklıyor, makineleri bozuyorlar. Sabotajlar örgütlüyorlar. Aralarında bazı profesörlerin de bulunduğu bu kişiler, kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde yürüttükleri zararlı faaliyetleri öylesine ileri götürüyorlar ki, çiftliklerdeki hayvanlara veba, Sibirya salgını aşılıyorlar, atlar arasında görülen menenjit hastalığını yaygınlaştırıyorlar vs.

Fakat asıl mesele bu değil. Bu eskilerin "faaliyet"lerinde esas olan, devlet ve kooperatif mallarına, kollektif çiftlik mülkiyetine karşı yığınsal hırsızlık ve yolsuzluk örgütlemeleridir. İşletme ve fabrikalarda, demiryollarında, depo ve ticarethanelerde hırsızlık ve yolsuzluk, ama özellikle de kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde hırsızlık ve yolsuzluk — bu eskilerin "faaliyet"lerinin temel biçimi budur. Deyim yerindeyse, sınıf içgüdüleriyle, toplumsal mülkiyetin Sovyet ekonomisinin temelini oluşturduğunu, Sovyet iktidarına zarar vermek için bu temeli sarsmanın gerekli olduğunu hissediyorlar — ve gerçekten de yığınlar halinde hırsızlık ve yolsuzluk örgütleyerek toplumsal mülkiyeti sarsmaya uğraşıyorlar.

Hırsızlıkları örgütlerken, daha düne kadar bireysel köylü iken şimdi kollektif çitliklerin üyesi olan kollektif köylülerin özel mülkiyet kaynaklı alışkanlıklarından ve hatıra kırıntılarından faydalanıyorlar. Marksist olarak sizler, insanın bilincinin gerçek yaşam durumunun gerisinde kaldığını bilirsiniz. Kollektif köylüler, içinde bulundukları durum itibariyle artık bireysel köylü değil kollektivistler, fakat bilinçleri henüz o eski bilinçtir, özel mülk sahibinin bilincidir. Ve sömürücü sınıflara mensup eskiler, kollektif köylülerin özel mülkiyet kaynaklı alışkanlıklarını, Sovyet toplumsal düzeninin temeli olan toplumsal mülkiyeti sarsmak için toplumsal mala karşı hırsızlık örgütlemekte kullanıyorlar.

Yoldaşlarımızın çoğu bu olgulara karşı kayıtsız kalıyor ve yığınsal hırsızlık ve yolsuzluğun anlam ve önemini kavramıyorlar. "Önemli olmadığı" yargısıyla bu olayların yanından gözleri kapalı geçip gidiyorlar. Ne var ki bu yoldaşlar ağır bir

yanılgı içindeler. Tıpkı özel mülkiyetin kapitalizmin temeli olması gibi, toplumsal mülkiyet de bizim toplumsal sistemimizin temelidir. Kapitalistler özel mülkiyetin kutsal ve dokunulmaz olduğunu ilan ederek, vaktiyle, kapitalist toplumsal sistemin sağlamlaşmasını sağladılar. Biz komünistler de, üretimin ve ticaretin bütün alanlarında yeni, sosyalist ekonomi biçimlerini sağlamlaştırabilmek için toplumsal mülkiyeti, kutsal ve dokunulmaz ilan etmeliyiz. Toplumsal mülkiyete —ister devlet mülkiyeti, ister kooperatif mülkiyeti, ya da kollektif çiftlik mülkiyeti olsun— karşı işlenen hırsızlık ve yolsuzluklara göz yummak ve bu tür karşı-devrimci kepazeliklerin yanından geçip gitmek, temelinde toplumsal mülkiyet yatan Sovyet toplum düzenini yıkmayı teşvik etmek demektir. Sovyet hükümeti, kısa süre önce, toplumsal mülkiyetin korunması yasasını[61] çıkarırken buradan hareket etmiştir. Bu yasa, şu an devrimci yasallığın temelidir. Bu yasayı en sıkı biçimde uygulamak her komünistin, her işçinin, her kollektif köylünün ilk görevidir.

Günümüz devrimci yasallığının, NEP döneminin ilk aşamasının devrimci yasallığından hiçbir farkı olmadığı, bugünün devrimci yasallığının NEP'in ilk aşamasının devrimci yasallığına geri dönüş olduğu söyleniyor. Bu kesinlikle yanlıştır. NEP'in ilk döneminde devrimci yasallık, mızrağın sivri ucunu esas itibariyle, savaş komünizminin aşırılıklarına karşı, "yasal olmayan" mülksüzleştirmeler ve tahsilatlara karşı yöneltmişti. Özel mülk sahibine, bireysel mülk sahibine, kapitaliste, Sovyet yasalarına titizlikle uyduğu koşullarda mülküne zarar gelmeyeceğini garanti ediyordu. Oysa günümüzdeki devrimci yasallık çok farklıdır. Günümüzün devrimci yasallığı, mızrağın sivri ucunu, artık çoktan beri varolmayan savaş komünizminin aşırılıklarına değil, toplumsal ekonomi içindeki hırsızlara ve bozgunculara, kabadayılara ve toplumsal mülkiyeti zarar veren kişilere yöneltmiştir. Dolayısıyla günümüzde devrimci yasallığın en büyük kaygısı toplumsal mülkiyeti korumaya yöneliktir, başka bir şey değil.

Bu nedenle, Sovyet iktidarının hizmetimize sunduğu bütün araçlarla yürütülen toplumsal mülkiyeti koruma mücadelesi, partinin ana görevlerinden birini oluşturmaktadır.

Güçlü ve kudretli bir proletarya diktatörlüğü, can çekişen sınıfların son artıklarını yok etmek ve hırsızlıklarını boşa çıkarmak için ihtiyaç duyduğumuz şey, işte budur.

Bazı yoldaşlar, sınıfların ortadan kaldırılması, sınıfsız bir toplumun yaratılması ve devletin sönüp gitmesi tezini atalet ve kaygısızlığın mazereti olarak, sınıf mücadelesinin sönmesi ve siyasi iktidarın güçsüzleşmesi karşı-devrimci teorisinin mazereti olarak kavradılar. Söylemeye gerek yok ki, böyle insanların partimizle hiçbir ortak yanı bulunamaz. Bu insanlar partiden kovulması gereken soysuzlar ya da ikiyüzlülerdir. Sınıfların ortadan kaldırılmasına sınıf mücadelesinin söndürülmesiyle değil şiddetlenmesiyle ulaşılacaktır. Devletin sönüp gitmesi onun zayıflatılmasıyla değil, can çekişen sınıfların kalıntılarını yoketmek ve henüz bertaraf edilmekten çok uzak olan ve yakın zamanda da edilemeyecek olan kapitalist kuşatmaya karşı savunmayı örgütlemek için zorunlu olan azami ölçüde güçlendirilmesiyle olacaktır.

Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesi sayesinde düşman sınıfların son artıklarını üretimdeki yerlerinden kesin olarak atmayı, Kulakları yenmeyi ve yok edilmelerinin zeminini yaratmayı başardık. Beş Yıllık Plân'ın, burjuvazinin son müfrezelerine karşı mücadele alanında ortaya çıkardığı sonuç budur. Fakat bu yeterli değil. Şimdi görev, bu eskileri işletme ve kurumlarımızdan atmak ve onları kesin zararsız hale getirmektir.

Bu eskilerin zararlı faaliyetleri ve hırsızlıklarıyla, SSCB'nin bugün içinde bulunduğu durumu her hangi bir biçimde değiştirebilecekleri söylenemez. Sovyet iktidarının önlemlerine karşı koymak için çok güçsüz ve etkisizler. Fakat yoldaşlarımız, kendilerini devrimci uyanıklıkla donatmazlar, toplumsal mülkiyete karşı işlenen hırsızlık ve yolsuzluklar karşısında küçük-burjuva kayıtsızlığını kendi pratiklerinden söküp atmazlarsa, eskiler epeyce zarar verebilirler.

Sovyet devletinin büyüyen gücünün, can çekişen sınıfların son artıklarının direnişini güçlendireceği gözönünde bulundurulmalıdır. Tam da ölüm döşeğinde yattıkları, günleri sayılı olduğu için bir saldırı biçiminden ötekine, daha sert biçimlere geçecekler, halkın geri kesimlerine seslenip, onları Sovyet iktidarına karşı seferber etmeye çalışacaklardır. Bu eskilerin, Sovyet iktidarına karşı mücadelede kullanmayacakları ve bunlar yoluyla geri unsurları seferber etmeye çalışmayacakları hiçbir iftira ve alçaklık yoktur. Sosyal-Devrimcilerin, Menşeviklerin, burjuva milliyetçilerinin dağıtılmış eski karşı-devrimci partileri ülke merkezinde ve kenar bölgelerde, bu zemin üzerinde yeniden canlanabilir ve harekete geçebilirler. Troçkistlerin ve sağ sapmacıların saflarından karşı-devrimci unsurların kırıntıları yeniden canlanabilir ve kımıldanmaya başlayabilirler. Bu elbette çok korkunç bir şey değil. Ne var ki, bu unsurların işini hızla ve özel fedakarlıklar yapmadan bitirmek istiyorsak, tüm bunları gözönünde bulundurmamız gerekiyor.

Bu yüzden devrimci uyanıklık, Bolşeviklerin şimdi özellikle ihtiyaç duydukları vasıftır.

VIII
GENEL SONUÇLAR

Sanayi ve tarım, emekçilerin yaşam standartlarının iyileştirilmesi ve ticaretin gelişmesi, Sovyet iktidarının sağlamlaşması ve çöken sınıfların artık ve kalıntılarına karşı sınıf mücadelesinin geliştirilmesi alanında Beş Yıllık Plân uygulamasının ana sonuçları bunlardır.

Sovyet iktidarının son dört yılda elde ettiği başarılar ve kazanımlar bunlardır.

Bu başarılar nedeniyle ülkemizde her şeyin ziyadesiyle iyi olduğuna inanmak hata olurdu. Elbette ülkemizde her şey henüz çok iyi değil. Çalışmalarımızda yeterince eksik ve hata var. Pratiğimizde ne yazık kötü idare ve karışıklık hâlâ oluyor. Ne

yazıkki şimdi bu hata ve eksikliklere giremeyeceğim, çünkü Beş Yıllık Plân'ın sonuçları üzerine benden istenen rapor buna yer bırakmıyor. Zaten şimdi asıl mesele de bu değil. Asıl mesele hiç kimsenin inkâr etmediği bu eksik ve hatalara rağmen, tüm dünya işçi sınıfı içinde coşkuya yol açan ciddi başarılar elde etmiş, gerçekten de dünya çapında tarihi öneme sahip olan bir zafer kazanmış olmamızdır.

Partinin, hatalara ve eksiklere rağmen, Beş Yıllık Plân'ı dört yılda uygulamasında esas rolü ne oynayabilirdi ve gerçekten de ne oynadı?

Her şeye rağmen bu tarihsel zaferi elde etmemizi sağlayan ana faktörler nelerdir?

Her şeyden önce, sosyalist yarışmayı ve Hücum Tugayı hareketini geliştirmek amacıyla mühendis ve teknisyenlerle birlikte müthiş bir enerji geliştiren milyonlarca işçi ve kollektif köylünün aktivite ve özverisi, coşku ve inisiyatifi. Bu olmasaydı hedefe ulaşamayacağımıza tek adım bile ilerleyemeyeceğimize kuşku olamaz.

İkinci olarak, kitleleri ileri doğru hareket etmeye çağıran ve hedefe giden yolda her türlü ve bütün engelleri aşan Parti ve hükümetin sağlam önderliği.

Son olarak, zorlukların aşılması için gerekli olan fevkalâde büyük olanakları içinde barındıran Sovyet ekonomik sisteminin yararları ve üstünlüğü.

SSCB'nin tarihsel zaferini belirleyen üç ana faktör bunlardır.

Genel sonuçlar:

1) Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, onun bir hayal, bir sabuklama, gerçekleşemez bir düş olduğunu iddia eden burjuva ve sosyal-demokrat politikacıların iddialarını altüst etmiştir. Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, plânın şimdiden gerçekleştiğini göstermiştir.

2) Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, işçi sınıfının yeniyi kurma yeteneğinde olmadığı, onun ancak eskiyi yıkabileceği yolundaki bilinen burjuva "dogması"nı yerle bir etmiştir. Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, işçi sınıfının eskiyi yıkmak kadar yeniyi kurma yeteneğinde de olduğunu kanıtlamıştır.

3) Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, bir tek ülkede sosyalizmi kurmanın olanaksız olduğunu söyleyen Sosyal-Demokratların tezini yerle bir etmiştir. Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, ***tek*** ülkede sosyalist toplumu kurmanın pekâlâ mümkün olduğunu göstermiştir, zira bu toplumun ekonomik temeli SSCB'de atılmış bulunmaktadır.

4) Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, kapitalist ekonomik sistemin en iyi sistem olduğu, öteki ekonomik sistemlerin istikrarsız ve ekonomik gelişmenin zorluklarına karşı dayanamayacak durumda olduğu yolundaki burjuva ekonomistlerinin iddialarını yerle bir etmiştir. Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, kapitalist sistemin çürük ve istikrarsız olduğunu, artık eskidiğini ve yerini daha gelişkin bir başka sisteme, Sovyetik, sosyalist ekonomi sistemine bırakmak zorunda olduğunu, Sovyet ekonomi sisteminin krizlerden korkmayan ve kapitalizm için çözülemeyecek olan zorlukların üstesinden gelme yeteneğinde olan biricik ekonomik sistem olduğunu göstermiştir.

5) Son olarak Beş Yıllık Plân'ın sonuçları, Komünist Parti'nin, hangi hedefe yürüdüğünü bildiği ve zorluklardan korkmadığı ***koşullarda*** yenilmez olduğunu göstermiştir.

(Coşkulu, bitmek bilmeyen ve sonra da tezahürata dönüşen alkışlar. Orada bulunanlar ayağa kalkıp Stalin yoldaşa tezahüratta bulunuyorlar.)

KIRDA ÇALIŞMA ÜZERİNE

11 Ocak 1933'teki Konuşma

Yoldaşlar! Konuşmacıların, Partinin kırdaki çalışmasının durumunu, eksikliklerini, üstün yanlarını —özellikle eksikliklerini— ana hatlarıyla doğru bir şekilde tasvir ettikleri kanısındayım. Bununla birlikte, bana öyle geliyor ki, kırdaki çalışmamızın eksiklikleri konusunda en önemlisini söylemediler, bu eksikliklerin köklerini göstermediler. Oysa, bizim için en önemli olan, işin bu yanıdır. O halde, kırdaki çalışmamızın eksiklikleri konusunda görüşümü söylememe, bunu Bolşeviklere özgü tam bir açık yüreklilikle söylememe izin veriniz.

Son yıl içinde, yani 1932 yılı boyunca, kırdaki çalışmamızın en başta gelen eksikliği nedir?

En başta gelen eksiklik, bu yıl tahıl stokları yapma işinin ülkemizde bir önceki yıldan, yani 1931'den daha büyük güçlüklerle yapılmış olmasıdır.

Bu, kötü bir hasatla kesinlikle açıklanamaz, çünkü ülkemizde bu yılki hasat geçen yıldan kötü değil, daha iyi idi. 1932'deki toplam tahıl hasat rekoltesinin, SSCB'nin kuzeydoğusundaki beş ana bölgedeki kuraklığın, ülkenin tahıl bilançosunu bir hayli düşürdüğü 1931 yılındaki toplam rekolteden daha büyük olduğunu hiç kimse yadsıyamaz. Tabii ki 1932'de de elverişsiz iklim koşullarından ötürü Kuban ve Terek'te, aynı zamanda Uk-

rayna'nın bazı bölgelerinde bazı hasat kayıpları oldu. Fakat bu kayıpların, 1931'de SSCB'nin kuzeydoğusundaki kuraklıktan ötürü kaydedilen kayıpların yarısı kadar bile olmadığına kuşku yoktur. Şu halde 1932'de ülkemizde 1931'de olduğundan daha fazla tahıl vardı. Ve buna rağmen, tahıl stoklama işi, bizde 1932 yılında geçen yıla oranla daha büyük güçlüklerle yapıldı.

Bu neden ileri geliyor? Çalışmamızdaki bu kusurların nedeni nedir? Bu nispetsizliği nasıl açıklamalı?

1) Bu herşeyden önce, bölgedeki yoldaşlarımızın, kırdaki fonksiyonerlerimizin, kollektif çiftliklerin tahıl ticareti yapma uygulamasına geçişinin, kırda beraberinde getirdiği yeni durumu hesaba katamamaları ile açıklanır. Ve tam da yoldaşlar yeni durumu hesaba katmadıkları içindir ki, çalışmalarını bu yeni durumun gereklerine göre yeniden düzenlememişlerdir. Kollektif çiftliklerin tahıl ticareti olmadığı sürece, tahılların biri devlet fiyatı ve diğeri de pazar fiyatı olmak üzere iki fiyatı olmadığı sürece, kırda belirli bir durum vardı. Kollektif çiftliklerin, tahıl ticareti yapmalarının getirilmesiyle, durum kökten değişmeliydi, çünkü kollektif çiftliklerin tahıl ticareti yapmalarını getirmek, tahılın pazardaki fiyatının, devletin saptadığından yüksek olan bu fiyatın yasallaşması anlamına gelir. Bunun köylüleri, devlete tahıl teslimi işinde çekingen davranmaya iteceğini tanıtlamanın gereği yoktur. Köylü şu hesabı yapıyordu: "Kollektif çiftliklerin tahıl alım-satımı getirildi, pazar fiyatı yasallaştı; pazarda, aynı tahıl miktarı karşılığında, devlete vermekle alacağımdan daha fazlasını elde edebilirim. O halde, bir enayi olmak istemediğim sürece, tahılı bir müddet alıkoymalı, devlete daha azını teslim etmeli, daha fazlasını kollektif çiftlik ticaretine bırakmalı ve böylece aynı miktar tahıl satışı karşılığında daha çok para alacak şekilde davranmalıyım."

Daha yalın, daha doğal mantık olamaz!

Ama işin kötüsü şurada ki, bizim kırdaki fonksiyonerlerimiz, her halükârda aralarından çoğu, bu yalın ve doğal şeyi kavramadılar. Sovyet iktidarının görevlerini yerine getirmeyi tehlikeye atmamak için, komünistler bu yeni durum karşısında, ekinle-

rin kaldırıldığı ilk günden itibaren, daha Temmuz 1932'de, tahıl stoklamayı, her çareye başvurarak teşvik etmeli ve hızlandırmalıydılar. Durum bunu emrediyordu. Peki onlar gerçekte nasıl davrandılar? Tahıl stoklamayı hızlandıracaklarına, kollektif çiftliklerde türlü fonlar kurulmasını hızlandırdılar, böylelikle teslimat yükümlülerinin devlete karşı yükümlülüklerini yerine getirme konusunda çekingen davranma tutumlarını kuvvetlendirdiler. Onlar yeni durumu kavramadıklarından, köylülerin tahıl teslimi konusundaki çekingen tutumunun, tahıl stoklamayı yavaşlatabileceğinden değil, köylülerin tahılı bir müddet alıkoymayı ve sonra da kollektif çiftlik ticareti [yoluyla —ÇN] pazara sunmayı düşünemeyeceklerinden, hatta bütün tahıllarını silolara (elevator) teslim etmeye kalkabileceklerinden korkuyorlardı.

Başka bir deyişle: Kırdaki komünistlerimiz, hiç değilse onların çoğunluğu, kollektif çiftlik ticaretini yalnız ***olumlu*** yanından aldılar, ***olumlu*** yanını anladılar ve kavradılar, ama kollektif çiftlik ticaretinin ***olumsuz*** yanlarını hiç anlamadılar ve hiç kavramadılar; kollektif çiftlik ticaretinin olumsuz yanlarını, eğer onlar, yani komünistler, daha ekinin kaldırıldığı ilk günden tahıl stoklama kampanyasını tüm güçleriyle hızlandırmazlarsa, devletin başına büyük zararlar açacağını kavramadılar, [anlamına gelir. —ÇN.].

Ve bu hatayı işleyen, yalnız kollektif çiftliklerdeki fonksiyonerler değildi. Aynı hatayı, devlete teslim edilmek zorunda olunan tahılı caniyane alıkoyarak başka şekilde daha yüksek fiyata satan Sovyet çiftlik müdürleri de işlediler.

Halk Komiserleri Konseyi ve Merkez Komitesi kollektif çiftlik ticaretinin geliştirilmesi konusundaki ünlü kararnamelerinde, kollektif çiftliklerin tahıl ticareti[62] ile bağlantılı olarak ortaya çıkan yeni durumu hesaba kattılar mı? Evet, kattılar. Bu kararnamede, çok açık bir biçimde, kollektif çiftlik tahıl ticaretine, ancak tahıl stoklama plânı eksiksiz tamamlandığı ve tohumluklar ayrıldığı zaman başlanabilir deniyor. Orada çok açık bir biçimde, ancak tahıl stoklamanın ve tohumlukların ayrılmasının

tamamlanmasından sonra, 15 Ocak 1933 civarında, ancak bu koşullar yerine getirildikten sonra, kollektif çiftlik tahıl ticaretine başlanabilir deniyor. Bu karamame ile Halk Komiserleri Konseyi ve Merkez Komitesi, kırdaki fonksiyonerlerimize şunu demek istiyordu: Bir sürü fonlar ve rezervler kurma tasası ile dikkatinizin çelinmesine izin vermeyin; en başta gelen görevden başınızı çevirmeyin; tahıl stoklama işini daha ekinlerin kaldırıldığı ilk günden geliştirin ve hızlandırın, çünkü ilk emir tahıl stoklama plânının yerine getirilmesidir, ikinci emir tohumlukların ayrılmasıdır, işte ancak bu koşullar yerine getirildikten sonradır ki, kollektif çiftlik tahıl ticaretine başlayabilir ve onu geliştirebilirsiniz.

Merkez Komitesi Politbürosunun ve Halk Komiserleri Konseyinin hatası, belki de, sorunun bu yanını yeterince tesirli vurgulamamış olması ve kırdaki fonksiyonerlerimizi kollektif çiftlik ticaretinin içinde taşıdığı tehlikelere karşı yeterince yüksek sesle uyarmamış olmasıdır. Ama onları bu tehlikeler konusunda uyardığına, oldukça açık bir şekilde uyardığına hiç kuşku yoktur. Merkez Komitesinin ve Halk Komiserleri Konseyinin, yerel fonksiyonerlerimizin, yalnız il değil, bir dizi bölge fonksiyonerlerimizin de Leninist çelikleşmesini ve öngörüsünü biraz abarttığını kabul etmek gerekir.

Acaba kollektif çiftlik tahıl ticaretini getirmemek mi gerekirdi? Özellikle, kollektif çiftlik ticaretinin yalnız olumlu değil, belli olumsuz yanları da olduğu gözönüne alınırsa, acaba bu bir hata mıydı?

Hayır, bu bir hata değildi. Hiçbir devrimci önlem, eğer yanlış uygulanırsa, belli olumsuz yanlardan muaf değildir. Kollektif çiftlik tahıl ticareti için de aynı şey geçerlidir. Kollektif çiftlik ticareti, köy için olduğu kadar, kent için de, işçi sınıfı için olduğu kadar, köylülük için de gerekli ve elverişlidir. Ve salt elverişli olduğu için de, kollektif çiftlik ticaretini getirmek gerekiyordu.

Kollektif çiftliklerin tahıl ticaretini getirirken, Halk Komiserleri Konseyi ile Merkez Komitesine yol gösteren neydi?

Herşeyden önce, kent ile kır arasındaki meta değişiminin temelini genişletmek, işçilerin tarım ürünleri bakımından, köylülerin ise kent eşyası bakımından ikmalini iyileştirmek isteğiydi. Tek başına devlet ve kooperatif ticaretinin buna yeterli olmadığına kuşku olamaz. Bu meta değişim sistemi kanallarını, yeni bir kanalla: kollektif çiftlik ticareti kanalıyla tümlemek gerekiyordu. Ve biz kollektif çiftlik ticaretini getirerek, bunu tümledik.

İkinci olarak, onlara kılavuzluk eden şey, kollektif çiftlik üyesine, kollektif çiftlik tahıl ticareti ile ek bir gelir kaynağı sağlamak ve ekonomik durumunu sağlamlaştırmak isteğiydi.

Nihayet, kollektif çiftlik ticaretini getirerek, gerek ekim sırasında gerekse ekinlerin kaldırılması sırasında kollektif çiftliklerin çalışmasını iyileştirmek için köylüye yeni bir gayret verme isteğiydi.

Halk Komiserleri Konseyi ve Merkez Komitesinin bütün bu düşüncelerinin doğruluğunun son zamanlarda kollektif çiftlik yaşamına ait olgularla tamamen gerçekleştiğini biliyorsunuz. Kollektif çiftliklerin sağlamlaşması sürecinin ilerlemesi, kollektif çiftliklerden ayrılmaların durması; bireysel köylülerde kollektif çiftliklere katılma eğiliminin artması; kollektif çiftlik üyelerinin, yeni üyeleri ancak büyük bir titizlikle seçmek istemeleri; bütün bunlar ve daha buna benzer olaylar, kollektif çiftlik ticaretinin, kollektif çiftliklerin durumunu zayıflatmak şöyle dursun, tam tersine, güçlendirdiğine ve sağlamlaştırdığına kuşkusuz tanıklık etmektedir.

Şu halde, böylece bizim köydeki çalışmamızın kusurları kollektif çiftlik ticareti ile değil, ama bu ticaretin her zaman doğru yürütülmemiş olmasıyla, yeni durumu hesaba katmayı beceremekle, kendi saflarımızı, kollektif çiftliklerin tahıl ticareti yapmalarının getirilmesiyle doğan yeni durumun icaplarına göre yeniden biçimlendirmeyi beceremekle açıklanır.

2) Kırdaki çalışmamızın yetersizliklerinin ikinci nedeni, yerel örgütlerdeki yoldaşlarımızın —ve yalnız onların da değil—, en önemli tahıl bölgelerinde kollektif çiftliklerin egemen konumu

alması ile bağlantılı olarak ortaya çıkan kırdaki çalışmamızın koşullarındaki değişiklikleri kavramamış olmalarıdır. Kollektif çiftlik ekonomi biçiminin, tahıl bölgelerimizde, egemen biçim haline gelmesine hepimiz seviniyoruz. Ama bu durumun, tarımın geliştirilmesi konusunda bizim tasalarımızı ve sorumluluklarımızı azaltmayıp, bilakis artırdığını herkes kavramıyor. Çok kişi, şu ya da bu kazada, şu ya da bu bölgede, diyelim ki %70-80 kollektifleşmeye ulaşıldı mı, herşeyin tamam olduğunu düşünüyor, ve kollektifleşmenin tek başına kendi görevini yerine getireceği, tek başına tarımı kalkındıracağı düşüncesiyle, işlerin kendi doğal seyrine, kendiliğindenliğe bırakılabileceğini sanıyorlar. Ama bu büyük bir yanılgıdır yoldaşlar! Gerçek şudur ki, başat ekonomi biçimi olarak kollektif ekonomiye geçiş, bizim tarıma ilişkin kaygılarımızı azaltmıyor, bilakis artırıyor; tarımın kalkınmasında, komünistlerin önder rolünü azaltmıyor, bilakis artırıyor. Bugün kendiliğindenlik, tarımın gelişmesi için her zamankinden daha tehlikelidir. Bugün kendiliğindenlik, tüm davayı mahvedebilir.

Kırda bireysel çiftçiler ağırlıkta olduğu sürece, Parti, tarımın gelişmesine müdahalede, tek tek yardım ve önleme tedbirleriyle ya da öğütlerle yetinebilirdi. O sıralar bireysel köylü, kendi işletmesiyle bizzat uğraşmak zorundaydı, çünkü bu işletme yalnız onun kendi kişisel işletmesi olduğundan kendi işletmesinin sorumluluğunu omuzlarına yıkabileceği hiç kimse yoktu, ve kendi dışında hiç kimseyi hesaba katamazdı. O sıralar bireysel köylü, eğer ekmeksiz kalmak ve açlığa kurban gitmek istemiyorsa, tohum ekme, ekinin kaldırılması ve genel olarak tarımsal çalışmanın bütün süreçleriyle kendisi uğraşmak zorundaydı. Kollektif işletmeye geçince, işler esaslı bir değişikliğe uğradı. Kollektif çiftlik, bireysel bir işletme değildir. Kollektif çiftlik üyeleri şimdi tam şunu diyorlar: "Kollektif çiftlik benimdir, hem de benim değildir: benimdir, ama aynı zamanda İvan'ındır, Filip'indir, Mihail'indir ve öteki kollektif çiftlik üyelerinindir; kollektif çiftlik orta malıdır." Şimdi kollektif çiftlik üyesi, şu dünün bireysel köylüsü ve bugünün kollek-

tifçisi, kollektif çiftliğin kendisini ekmeksiz bırakmayacağını bilerek, sorumluluğu kendi üstünden atabilir ve kollektif çiftliğin öteki üyelerine güvenebilir. Onun içindir ki, kollektif çiftlik üyesinin şimdi, bireysel işletme dönemindekinden daha az kaygısı vardır, işletmenin kaygısı ve sorumluluğu bugün bütün kollektif çiftlik üyeleri arasında bölüşülmüştür.

Bundan hangi sonuç çıkıyor? Şu: İşletmenin yürütülmesinde *sorumluluğun ağırlık noktası, bugün tek tek köylülerden, kollektif* çiftlik yönetimine, kollektif çiftliğin yönetici çekirdeğine geçmiştir. Şimdi köylüler, işletmenin bakımını ve işlerin akıllı bir şekilde yürütülmesini kendi kendilerinden değil, kollektif çiftlik yönetiminden talep etmektedirler, ya da daha doğrusu bu yönetimden talep ettikleri kadar kendi kendilerinden talep etmiyorlar. Bu ne demektir? Bu demektir ki, Parti bugün artık tarımsal gelişme sürecinde tek tek müdahale eylemleriyle yetinemez. Bugün o, kollektif çiftliklerin yönetimini ele almalı, çalışmanın sorumluluğunu yüklenmeli ve kollektif çiftlik üyelerinin, bilimin ve tekniğin ilkelerine dayanarak işletmelerini ilerletmelerine yardım etmelidir.

Ama hepsi bu değil. Kollektif çiftlik, bir büyük işletmedir. Ve büyük işletme, plânsız yürütülemez. Yüzlerce ve kimi kez binlerce aile ocağını biraraya toplayan bir tarımsal büyük işletme, ancak plânlı bir yönetimle işletilebilir. Yoksa işletme mahvolmaya ve dağılmaya adaydır. İşte kollektif çiftlik sisteminde, küçük bireysel köylü işletmesinin yönetimi koşullarından kökten ayrılan yeni bir koşul daha. Böyle bir işletmenin yönetimi, işlerin doğal seyrine, kendiliğindenliğe bırakılabilir mi? Bırakılamayacağı açıktır. Böyle bir işletmeyi yönetmek için, kollektif çiftliğe, işin temel bilgilerine vakıf, işletmeyi plânlı bir şekilde işletecek ve örgütlü bir biçimde yönetecek durumda adamlar sağlamak gerekir. Böyle bir işletmenin, kollektif çiftliklerin inşasında Sovyet iktidarının sistemli bir müdahalesi, sistemli bir yardımı olmazsa, yoluna koyulamayacağı açıktır.

Ama bundan ne sonuç çıkar? Şu sonuç çıkar ki, kollektif çiftlik sistemi, tarımın gelişmesi için Partinin ve Hükümetin

kaygılarını ve sorumluluklarını azaltmıyor, tersine artırıyor. Şu sonuç çıkar ki, Parti, eğer kollektif çiftlik hareketini yönetmek istiyorsa, kollektif çiftlik yaşamının ve kollektif çiftlik yönetiminin tüm ayrıntılarına nüfuz etmelidir. Şu sonuç çıkar ki, Parti, kollektif çiftliklerle olan bağlarını azaltmamalı, tersine çoğaltmalıdır, ve zamanında kollektif çiftliklerin yardımına koşabilmek ve onları tehdit eden tehlikeler konusunda onları zamanında uyarabilmek için kollektif çiftliklerde olup biten herşeyi bilmelidir.

Ama gerçekte ne görüyoruz? Gerçekte, bir sürü mıntıka ve bölge örgütlerinin, kollektif çiftliklerin yaşamına ve onların gereksinimlerine yabancılaşmış olduklarını görüyoruz. İnsanlar bürolarında oturuyorlar ve kollektif çiftliklerin gelişmesinin, bürokratik kalem odalarına aldırmadığının farkına varmadan, ahmakça kalem gıcırdatıyorlar. Tek tek durumlarda kollektif çiftliklere öyle yabancılaşılmıştı ki, bölge örgütlerinin bazı üyeleri, kendi bölgelerindeki kollektif çiftliklerde olup bitenleri ilgili mıntıka örgütlerinden değil de, Moskova'daki Merkez Komitesi üyelerinden öğreniyorlardı. Bu acıklı ama, bir olgu, yoldaşlar. Bireysel işletmeden kollektif çiftliklere geçiş, komünistlerin kırdaki önder rollerini güçlendirmeye götürmeliydi. Oysa gerçekte, bu geçiş, bir dizi durumda, komünistlerin yan gelip yatmalarına, kollektifleşmenin yüksek yüzdeleriyle övünmelerine ve işleri kendiliğindenliğe, şeylerin doğal akışına bırakmalarına götürdü. Kollektif çiftliklerin plânlı yönetimi, kollektif çiftliklerde komünistlerin önder rolünü güçlendirmeye götürmeliydi. Halbuki gerçekte, bir dizi durumda öyle oldu ki, komünistler uyanık olmadılar ve kollektif çiftliklerde eski beyaz subayların, Petlyura'nın eski adamlarının, genellikle işçi ve köylü düşmanlarının hükmü geçiyor.

İşte kırdaki çalışmamızın yetersizliklerinin ikinci nedeninde durum budur.

3) Kırdaki çalışmamızın yetersizliklerinin üçüncü nedeni, yoldaşlarımızın pekçoğunun, yeni ekonomi biçimi olarak kol-

lektif çiftliklere gereğinden fazla değer vermiş olması, onlara aşırı değer biçip onları putlaştırmasıdır. Bunlar, sosyalist ekonomi biçimi olarak kollektif çiftlikler bir kez var olduğuna göre, bununla herşeyin yapılmış olduğunu, bununla kollektif çiftliklerin doğru yönetiminin, kollektif ekonominin doğru bir biçimde plânlanmasının, kollektif çiftliklerin örnek sosyalist işletmeler haline dönüşmesinin garantilendiğini zannettiler. Kollektif çiftliklerin örgütsel bakımdan hâlâ zayıf olduklarını gerek kollektif çiftlikleri sınanmış Bolşevik kadrolarla donatmak için, gerek kollektif çiftliklerin gündelik işlerini yönetmek için Partinin yardımına ciddi gereksinimleri olduğunu kavramadılar. Ama hepsi bu değil ve esas mesele de bu değil. Burada asıl yetersizlik, yoldaşlarımızın pek çoğunun, tarımın yeni bir örgütlenme biçimi olarak kollektif çiftliklerin güç ve olanaklarını abartmalarıdır. Onlar, aslında kollektif çiftliğin, her ne kadar sosyalist bir ekonomi biçimi olsa da, her türlü tehlikeden, yönetimine her çeşitten karşı-devrimci unsurların sızmasından muaf olmaktan henüz uzak bulunduğunu; Sovyet düşmanı unsurların, onu belli koşullarda kendi amaçları doğrultusunda kullanabilmesinden muaf olmadığını kavramadılar.

Tıpkı Sovyetlerin, ***politik*** örgütlenmenin sosyalist bir biçimi olması gibi, kollektif çiftlikler de ***ekonomik*** örgütlenmenin sosyalist bir biçimidir. Kollektif çiftlikler de tıpkı Sovyetler gibi, devrimimizin dev kazanımlarından biri, işçi sınıfının dev kazanımlarından biridir. Ne var ki kollektif çiftlikler ve Sovyetler, sadece örgütlenme ***biçimi***dirler, gerçi sosyalist, ama buna rağmen sadece örgütlenme ***biçimi***dirler. Her şey, bu biçimin içine hangi ***içeriğin*** dökülеceğine bağlıdır.

Öyle durumlar biliyoruz ki, işçi ve asker temsilcileri Sovyetleri, belli bir dönem boyunca, devrime karşı, karşı-devrimi desteklemişlerdir. Örneğin, bizde SSCB'de, Sovyetlerin Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler tarafından yönetildiği ve devrime karşı, karşı-devrime arka çıktığı Temmuz 1917'de böyle olmuştur. Almanya'da sosyal-demokratların konseyleri yönettiği ve bunların devrime karşı karşı-devrime arka çıktığı 1918'de böyle ol-

muştur. Demek ki, önemli olan yalnızca örgütlenme biçimi olarak Sovyetler değildir, her ne kadar bu biçim başlı başına muazzam bir devrimci kazanım olsa da. Önemli olan, herşeyden önce, Sovyetlerin çalışmasının içeriğidir, Sovyetlerin çalışmasının karakteridir, Sovyetleri ***kimin*** yönettiğidir — devrimciler mi, yoksa karşı-devrimciler mi? Karşı devrimcilerin Sovyetlere karşı her zaman karşı tavır almama olgusu da aslında bununla açıklanır. Örneğin, Rus karşı-devriminin başı Milyukov'un, Kronstadt ayaklanması[63] sırasında Sovyetlerden yana, ama komünistlerin olmadığı Sovyetlerden yana olduğunu söylediği bilinir. "Komünistlerin olmadığı Sovyetler" — o sıralar, Rus karşı-devriminin başı Milyukov'un sloganı buydu. Karşı-devrimciler, önemli olanın bizzat Sovyetler değil, bilakis her şeyden önce onları kimin yöneteceği olduğunu anlamışlardı.

Kollektif çiftlikler için de aynı şey söylenmelidir. İktisat örgütlenmesinin sosyalist örgütlenme biçimi olarak kollektif çiftlikler, eğer başlarında gerçek devrimciler, Bolşevikler, komünistler bulunursa, ekonomik inşa harikaları gerçekleştirebilirler. Ve tersine, eğer kollektif çiftliklerde Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler, Petlyura'nın subayları ve öteki beyaz muhafızlar, Denikin'in ve Kolçak'ın eski ajanları at koştururlarsa, kollektif çiftlikler belli bir dönem için her türlü karşı-devrimci entrikalara paravana hizmeti görebilirler. Ve, örgütlenme biçimi olarak kollektif çiftliklerin, Sovyet düşmanı unsurların sızmasından sadece muaf olmamakla kalmayıp, bilakis ilk zamanlarda karşı-devrimcilerin geçici olarak yararlanacakları belli kolaylıklar bile sunduklarını unutmamak gerekir. Köylüler bireysel olarak kendi işletmelerini yönettikleri sürece, dağınık ve birbirinden ayrı durumda idiler; bu yüzden Sovyet düşmanı unsurların köylüler arasındaki karşı-devrimci entrikaları büyük bir etkiye sahip olamıyordu. Köylülerin kollektif işletmeye geçmesiyle bambaşka bir tablo ortaya çıkmaktadır. Burada köylülerin daha şimdiden, kollektif çiftlik şahsında hazır bir kitle örgütlenmesi biçimi vardır. Bundan dolayı Sovyet düşmanı unsurların kollektif çiftliklere sızması ve onların Sovyet

düşmanı faaliyeti çok daha büyük bir etkiye sahip olabilir. Sovyet düşmanı unsurların bütün bunları hesaba kattıkları varsayılmalıdır. Karşı-devrimcilerin bir bölümünün, örneğin Kuzey Kafkasya'da, kollektif çiftlik türü birşeyler kurmaya ve bunları kendi yeraltı örgütleri için legal bir paravana olarak yararlanmaya çalıştıkları bilinmektedir. Yine, Sovyet düşmanı unsurların, henüz teşhir edilip ezilmemiş oldukları bir dizi bölgede, kollektif çiftlikler içinde karşı-devrimci entrika yuvaları kurmak için severek kollektif çiftliklere katıldıkları ve kollektif çiftlikleri övdükleri de bilinmektedir. Yine Sovyet düşmanı unsurlardan bir bölümünün, bugün bizzat kollektif çiftliklerden yana, ama kollektif çiftliklerde komünistler olmaması koşuluyla kollektif çiftliklerden yana olduklarını ileri sürdükleri bilinir. "Komünistlerin olmadığı kollektif çiftlikler" — şimdilerde Sovyet düşmanı unsurlar tarafından kotarılan slogan budur işte. Demek ki, önemli olan sadece sosyalist örgütlenme biçimi olarak kollektif çiftliklerin kendisi değildir, bilakis herşeyden önce, bu biçimin içine hangi içeriğin döküldüğüdür, önemli olan, herşeyden önce, kollektif çiftliklerin başında ***kimin*** olduğu ve onları ***kimin*** yönettiğidir.

Leninizm açısından, örgütlenme biçimi olarak alındığında, kollektif çiftlikler olsun, Sovyetler olsun, birer silahtırlar, yalnızca birer silah. Bu silah, bazı koşullar altında, devrime karşı yöneltilebilir. Karşı-devrime karşı yöneltilebilir. İşçi sınıfına, köylülüğe hizmet edebilir. Bazı koşullarda işçi sınıfının ve köylülüğün düşmanlarına hizmet edebilir. Herşey, bu silahın hangi ellerde olduğu ve kime karşı yöneltildiğine bağlıdır.

Sınıf içgüdüleriyle, işçi ve köylülerin düşmanlarının anlamaya başladıkları budur.

Ne yazık ki, bizim komünistlerimizden bazıları bunu hâlâ anlamamaktadırlar.

Ve tam da komünistlerimizden bazıları bu basit şeyi henüz kavramadıkları için — tam da bu yüzden şimdi biz, iyi kamufle olmuş Sovyet düşmanı unsurların bir dizi kollektif çiftlikte at koşturduklarını ve kollektif çiftliklerde baltalama faaliyeti ve sabotaj yürüttüklerini görüyoruz.

4) Kırdaki çalışmamızın yetersizliklerinin dördüncü nedeni, yerel örgütlerdeki bir dizi yoldaşımızın Kulaklara karşı mücadele tarzını yeniden örgütlemeyi bilmemeleridir, ve son zamanlarda sınıf düşmanının başka bir çehreye büründüğünü, sınıf düşmanının kırdaki taktiğinin değiştiğini, ve bir başarı elde etmek için bizim de buna uygun olarak kendi taktiğimizi değiştirmemiz gerektiğini kavramamalarıdır. Düşman, değişmiş olan durumu kavradı, kırdaki yeni düzenin gücünü ve kudretini anladı ve kendine buna uygun olarak çekidüzen verdi, taktiğini değiştirdi, kollektif çiftliklere karşı doğrudan saldırıdan, sinsice onun kuyusunu kazmaya geçti. Oysa biz, bunu kavramadık; yeni durumu idrak etmedik ve sınıf düşmanını artık bulunmadığı yerde aramaya devam ediyoruz, çoktan beri artık geçersiz olduğu halde, Kulağa karşı hâlâ eski, daha az komplike mücadele taktiğimizi izliyoruz.

Sınıf düşmanı, kollektif çiftliklerin dışında aranıyor; onu yırtıcı çehreli, koskoca sivri dişli, kalın enseli, elinde bir filinta olan kişi kılığında arıyorlar. Kulağı afişlerden tanıdığımız gibi arıyoruz. Ama böylesi Kulaklar artık uzun zamandan beri ortalıktan kayboldular. Bugünün Kulakları ve onların çanak yalayıcıları, bugünün kırdaki Sovyet düşmanı unsurları — bunlar çoğu "sessiz", "ağzından bal akan" adamlar, neredeyse birer "ermiş" Onları, kollektif çiftliklerin uzağında aramamak gerekir, onlar kollektif çiftliğin ta içindeler ve orada ambarcılık, vekilharçlık, saymanlık, sekreterlik vb. gibi mevkileri işgal ediyorlar. Onlar hiçbir zaman "Kahrolsun kollektif çiftlikler!" demeyeceklerdir. Kollektif çiftliklerden "yana"dırlar. Ama kollektif çiftliklerde öyle bir sabotaj ve yıkma çalışması yapıyorlar ki, kollektif çiftliklerin hali harap olacaktır. Hiç bir zaman "Kahrolsun tahıl stokları!" demeyeceklerdir. Onlar tahıl stokundan "yana"dırlar. "Yalnız" demagojiye bulaşırlar, kollektif çiftliğin hayvancılık için gerekli olandan üç kez daha büyük bir tahıl stoku kurmasını talep ederler, kollektif çiftliğin gerekli olandan üç kez daha büyük bir rezerv fonu kurması için, kollektif çiftliğin, ortak mutfak için işgücü başına günde 3-5 kilo tahıl vermesini ta-

lep ederler. Böyle "rezerv"lerden ve ortak mutfak harcamalarından sonra, böyle düzenbaz demagojilerden sonra, kollektif çiftliğin ekonomik gücünün altının oyulacağı ve tahıl stoku için geriye birşey kalmayacağı açıktır.

Bu kadar usta bir düşmanın gizli maksatlarını anlamak ve demagojiye kapılmamak için, devrimci uyanıklığa sahip olmak gerekir, düşmanın maskesini indirecek ve kollektif çiftlik üyelerine bu düşmanın gerçek yüzünü, karşı-devrimci yüzünü gösterecek yetenekte olmak gerekir. Peki ama, kırda bu niteliklere sahip çok sayıda komünistlerimiz var mıdır? Çok kez, komünistler, bu sınıf düşmanlarının maskesini düşürmek şöyle dursun, tersine, onların düzenbaz demagojilerine kendilerini kaptırıyorlar ve onların kuyruğuna takılıyorlar.

Sınıf düşmanını yeni maskesi ardında seçemeyen ve onun kalleşçe dalaverelerini açığa çıkaracak durumda olmayan bazı yoldaşlarımız, çok kez, artık Kulak kalmadığı, Kulakların sınıf olarak tasfiyesi politikası sonucunda kırda Sovyet düşmanı unsurların daha şimdiden yokedildikleri ve bu yüzden, ne Bolşevik ne de Sovyet düşmanı olan, ama kendiliklerinden, adeta otomatikman Sovyet iktidarının yanına geçecek olan "tarafsız" kollektif çiftliklerin hoş karşılanabileceği düşüncesiyle müsterih oluyorlar. Oysa bu, büyük bir yanılgıdır yoldaşlar. Kulaklar yenildiler, ama henüz bütünüyle yokedilmiş olmuş olmaktan uzaktırlar. Üstelik — eğer komünistler, Kulakların kendiliklerinden, deyim yerindeyse, otomatik gelişmeleri sonucu mezara girecekleri düşüncesiyle, ağzı açık aval aval bakar ve kayıtsızlık gösterirlerse, öyle pek yakın bir zamanda da yok edilmiş olmayacaklardır. "Tarafsız" kollektif çiftliklere gelince, genelde böyle birşey yoktur, olamazda. "Tarafsız" kollektif çiftlikler — bu, gözleri hiçbir şey görmemek için varolan kişilerin bir hayal ürünüdür. Şu anda bizim Sovyet ülkemizde geçmekte olan bu kadar keskin bir sınıf mücadelesi sırasında, "tarafsız" kollektif çiftliklere yer yoktur; bu koşullar altında kollektif çiftlikler ancak ***ya*** Bolşevik ***ya da*** Sovyet düşmanı olabilirler. Ve eğer falan ya da filan kollektif çiftliği biz yönetmiyorsak, o zaman bu, bu

kollektif çiftlikler Sovyet düşmanları tarafından yönetiliyorlar demektir. Bundan hiç kuşkunuz olmasın.

5) Son olarak, kırdaki çalışmamızın yetersizliklerinin bir başka nedeni daha. Bu neden, kollektif çiftliklerin kuruluşunda komünistlerin rolünün ve sorumluluğunun azımsanması, tahıl stoklama işinde komünistlerin rolünün ve sorumluluğunun azımsanmasıdır. Tahıl stoklamanın güçlüklerinden sözedildiğinde, komünistler genellikle sorumluluğu köylülerin üstüne atıp, herşeyde köylülerin suçlu olduğunu iddia ediyorlar. Ama bu baştan sona yanlış ve kesinlikle haksız birşeydir. Köylülerin bunda hiçbir payı yok. Eğer sorun, suç ve sorumluluk ise, sorumluluk tümüyle ve bütünüyle komünistlere düşer; ve herşeyde suçlu olanlar biziz, yalnızca biz komünistleriz.

Dünyada bizim iktidarımız kadar, Sovyet iktidarı kadar güçlü ve otorite sahibi bir iktidar yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır. Dünyada bizim Komünist Partimiz kadar güçlü ve otorite sahibi bir parti yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır. Hiç kimse, kollektif çiftlikler meselesini, kollektif çiftliklerin çıkarlarının, devletin çıkarlarının gerektirdiği gibi yürütmemize engel olmuyor ve olamaz. Ve eğer biz, kollektif çiftlikleri her zaman Leninizmin gerektirdiği gibi yürütmeyi başaramıyorsak, sık sık, diyelim ki tahıl stoklamada, bağışlanmaz büyük yanlışlar yapıyorsak, bunun suçlusu biziz, ve yalnızca biziz.

Kollektif çiftlik tahıl ticaretinin olumsuz yanlarını görmemiş olmamızda ve en kocamanlarından bir sürü yanlışlar yapmamızda suç ***bizdedir.***

Bir dizi örgütlerimizin kollektif çiftliklere yabancılaşmasında, başarılar üzerine yan gelip yatmalarında ve kendilerini işin oluruna bırakmalarında suç ***bizdedir.***

Bir dizi yoldaşımızın, kitle örgütlenmesi biçimi olarak, önemli olanın biçim değil, kollektif çiftliklerin yönetiminin kendi elimize alınması ve bu yönetimden Sovyet düşmanı unsurların uzaklaştırılması olduğunu kavramadan, kollektif çiftliklerin önemini abartmalarında suç ***bizdedir.***

Yeni durumu idrak etmemede ve sinsice kollektif çiftliklerin kuyusunu kazan sınıf düşmanının yeni taktiği konusunda açıklığa kavuşmamada suç ***bizdedir.***

İnsan soruyor: Köylülerin bununla ne ilgisi var?

Gelişen, yükselen, devletin koyduğu görevleri tam zamanında yerine getiren ve ekonomik bakımdan günden güne güçlenen birçok kollektif çiftlik biliyorum. Öte yandan, bu birincilere komşu olan, ama aynı rekolteye ve aynı nesnel koşullara rağmen eriyip giden ve yıkılan kollektif çiftlikler de biliyorum. Bunun nedeni nedir? Nedeni şu: birinci gruptaki kollektif çiftlikler, gerçek komünistler tarafından yönetiliyor, ikinci gruptakiler ise ayakta uyuyanlar tarafından; evet, bu ayakta uyuyanların ceplerinde Parti kartı var, doğru, ama yine de ayakta uyuyorlar.

İnsan soruyor: Köylülerin bununla ne ilgisi var?

Komünistlerin rolünün ve sorumluluklarının azımsanmasının sonucu, kırdaki çalışmamızda görülen yetersizliklerin nedeninin, aranması gereken yerde aranmaması, ve bundan dolayı bu yetersizliklerin ortadan kaldırılmamasıdır.

Tahıl stoklamadaki güçlüklerin nedeni köylülerde değil, kendimizde, kendi saflarımızda aranmalıdır. Çünkü iktidarda olan ***biziz***, devletin araçları ***bizim*** elimizde, kollektif çiftlikleri yönetme görevi ***bizdedir***, ve kırsal alandaki çalışmanın tüm sorumluluğunu ***biz*** taşımak zorundayız.

İşte kırdaki çalışmamızda görülen yetersizliklere sebebiyet veren başlıca nedenler bunlardır.

Çok karanlık bir tablo çizdiğimi, kırdaki çalışmamızda yetersizliklerden başka bir şey olmadığını sananlar olacaktır. Bu doğru değildir elbette. Gerçekte kırdaki çalışmamız, bu eksikliklerin yanısıra, bir dizi çok ciddi ve tayin edici kazanımlar kaydetmektedir. Ama daha konuşmamın başında, kazanımlarımızın bir karakteristiğini vermenin benim görevlerim arasında olmadığını, sadece kırdaki çalışmamızın yetersizlikleri üzerine konuşmak istediğimi söylemiştim.

Bu eksiklikler giderilebilir mi? Elbette giderilebilir. Onları kısa zamanda giderecek miyiz? Elbette gidereceğiz. Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Sanırım, Makine ve Traktör İstasyonlarının ve Sovyet çiftliklerinin Siyasi Şubeleri, bu eksikliklerin giderilmesine en kısa zamanda yardımcı olacak tayin edici araçlardan biridir. *(Şiddetli, bitmek bilmeyen alkışlar.)*

"RABOTNİTSA"YA[64]

Kuruluşunun onuncu yıldönümünde "***Rabotnitsa***"ya coşkulu selam. Ona, proleter kadın kitlelerinin sosyalizmin tam zaferi uğruna mücadele ruhuyla, öğretmenimiz Lenin'in büyük vasiyetinin yerine getirilmesi ruhuyla, eğitilmesinde başarılar diliyorum.

J. Stalin

"Pravda" No. 25,
26 Ocak 1933.

İ.N. BAJANOV YOLDAŞ'A MEKTUP

Değerli İ.N. Bajanov yoldaş!

Çalışmam karşılığında taltif olarak bana ikinci nişanınızı devrettiğiniz mektubunuzu aldım.

İçten sözleriniz ve dostane armağanınız için size çok teşekkür ederim. Benim için ne'den vazgeçtiğinizi biliyorum ve düşüncenizi takdir ediyorum.

Buna rağmen ikinci nişanınızı kabul edemem. Onu yalnızca siz hakettiğiniz için, o yalnızca size ait olabileceği için değil, bilakis yoldaşların bana gösterdiği saygı ve iltifattan dolayı zaten yeterince ödüllendirildiğim ve bu yüzden onu sizden gaspetmeye hakkım olmadığı için de, kabul edemem ve etmemeliyim.

Nişanlar, zaten ünlü olan kişiler için değil, bilakis esas olarak az tanınan ve herkese tanıtılması gereken kahramanlar için belirlenmiştir.

Ayrıca şimdiden iki nişana sahip olduğumu size söylemeliyim. Bu fazlasıyla yeterlidir — bundan emin olunuz.

Gecikmeli yanıt verdiğim için bağışlayın.

Komünist selamlar *J. Stalin*

PS. Size ait olan nişanı geri gönderiyorum.

16 Şubat 1933 *J. Stalin*

İlk kez yayınlanmaktadır.

KOLLEKTİF ÇİFTLİK HÜCUM İŞÇİLERİNİN BİRİNCİ BİRLİK KONGRESİNDE KONUŞMA[65]

19 Şubat 1933

Erkek ve kadın kollektif köylü yoldaşlar! Kongrenizde konuşmaya niyetim yoktu. Niyetim yoktu, çünkü benden önce konuşan yoldaşların konuşmalarında söylenecek her şey söylendi, hem de iyi ve isabetli söylendi. Bundan sonra konuşmaya değer mi? Ama ısrar ettiğiniz ve buna yetkiniz olduğu için *(sürekli alkışlar)*, boyun eğmek zorundayım.

Tek tek sorunlara ilişkin birkaç söz söylemek istiyorum.

I

KOLLEKTİF ÇİFTLİKLER YOLU TEK DOĞRU YOLDUR

Birinci soru. Kollektif köylülüğün tuttuğu yol, kollektif çiflik yolu doğru mudur?

Bu, yararsız bir soru değildir. Sizler, kollektif çiftliklerin hücum işçileri, kollektif çiftliklerin doğru yolda bulunduğundan kuşku duymuyorsunuz herhalde. Bu yüzden bu sorunun size gereksiz görünmesi mümkündür. Fakat bütün köylüler sizin gibi düşünmüyor. Köylüler arasında, kollektif köylüler arasında da, hâlâ kollektif çiftlik yolunun doğruluğundan kuşku duyan kişilerin sayısı az değildir. Ve bunda şaşılacak bir şey yok.

Gerçekten de yüzyıllar boyunca insanlar alışılmış biçimde yaşadı, eski yolda yürüdü, Kulakların ve çiftlik sahiplerinin önünde, tefecilerin ve spekülatörlerin önünde boyun eğdi. Bu eski, kapitalist yolun köylüler tarafından onay bulduğu söylenemez. Ancak bu yol eskimiş, alışılmış yoldu, ve henüz hiç kimse, herhangi bir biçimde başka türlü, daha iyi yaşanabileceğini fiilen kanıtlamamıştı. Üstelik tüm burjuva ülkelerde insanlar hâlâ eski biçimde yaşıyor... Ve birdenbire bu eski bataklık yaşamın kapısına Bolşevikler dayanıyor, fırtına gibi giriyor ve şöyle diyorlar: Eski yolu bırakmanın zamanıdır, yeni, kollektif çiftlik tarzında bir yaşama başlamanın zamanıdır, burjuva ülkelerde herkesin yaşadığı gibi değil, bilakis yeni tarzda, artel biçiminde yaşamanın zamanıdır. Ama bunun nasıl bir yaşam olduğunu kim bilebilir? Aman eski yaşamdan kötü olmasın da. Her halükârda yeni yol, alışılmış, eski yol değildir, henüz tam keşfedilmiş bir yol değildir. Eski yolda kalmak daha iyi değil mi? Yeni, kollektif çiftlik yoluna geçiş için beklemek daha iyi değil mi? Riske girmeye değer mi?

Emekçi köylülüğün bir bölümünü şimdi huzursuz eden kuşkular bunlardır.

Bu kuşkuları dağıtmak zorunda mıyız? Bunları, bu kuşkuları günyüzüne çıkarmak ve değerlerinin ne olduğunu göstermek zorunda mıyız? Bunu yapmak zorunda olduğumuz açıktır.

Dolayısıyla, az önce ortaya atılan sorun yararsız bir sorun olarak adlandırılamaz.

Yani, kollektif köylülüğün tuttuğu yol doğru mudur?

Bazı yoldaşlar, yeni yola geçişin, kollektif çiftlik yoluna geçişin bizde üç yıl önce başladığına inanıyorlar. Bu yalnızca kısmen doğrudur. Kuşkusuz, kollektif çiftliklerin yığınsal inşası bizde üç yıl önce başladı. Bilindiği gibi bu geçiş, Kulaklığın ezilmesi ve köy yoksullarının ve orta köylülüğün milyonlarca kitlesinin kollektif çiftliklere yönelmesiyle karakterizeydi. Bütün bunlar doğrudur. Ancak kollektif çiftliklere bu yığınsal geçişe başlamak için, onlar olmaksızın yığınsal bir kollektif çiftlik hareketinin hiç düşünülemeyeceği, belirli önkoşullara sahip olmak gerekiyordu.

Herşeyden önce, köylülere kollektif çiftlik yolunu tutmalarında yardım etmiş olan ve yardım etmeyi sürdüren Sovyet iktidarına sahip olmak gerekiyordu.

İkinci olarak, çiftlik sahiplerini ve kapitalistleri kovmak, fabrikaları ve toprağı onlardan almak ve bunları halkın mülkiyeti ilan etmek gerekiyordu.

Üçüncü olarak, Kulaklığı dizginlemek ve makinelerle traktörleri elinden almak gerekiyordu.

Dördüncü olarak, makinelerin ve traktörlerin yalnızca kollektif çiftliklerde birleşmiş olan yoksul ve orta köylüler tarafından kullanılabileceğini ilan etmek gerekiyordu.

Son olarak, ülkeyi sanayileştirmek, yeni bir sanayi, traktör sanayiini yaratmak, tarımsal makinelerin yapımı için, kollektif köylülüğe yeterince traktör ve makine sağlamak için yeni fabrikalar kurmak gerekiyordu.

Bu önkoşullar olmaksızın, kollektif çiftlik yoluna, üç yıl önce başlandığı gibi bir yığınsal geçiş asla düşünülemezdi.

Yani kollektif çiftlik yoluna geçmek için, herşeyden önce Ekim Devrimi'ni gerçekleştirmek, kapitalistleri ve çiftlik sahiplerini devirmek, toprağı ve fabrikaları ellerinden almak ve yeni bir sanayi yaratmak gerekiyordu.

Ekim Devrimi'yle birlikte yeni yola, kollektif çiftlikler yoluna geçiş de başladı. Yeni bir güçle ise ancak yaklaşık üç yıl önce gelişti, çünkü Ekim Devrimi'nin ekonomik sonuçları ancak bu dönemde tüm boyutlarıyla etkisini gösterdi, çünkü ülkenin sanayileşmesini ilerletmek ancak bu dönemde başarılabildi.

Halkların tarihi az devrim tanımaz. Bunların Ekim Devrimi'nden farkı, hepsinin tek yanlı devrimler olmalarıdır. Emekçilerin sömürüsünün bir biçiminin yerine sömürünün bir başka biçimi geçiyordu, ama sömürünün kendisi kalıyordu. Bir sömürücü ve zalimlerin yerine başka sömürücü ve zalimler geçiyordu, ama sömürücü ve zalimlerin kendisi kalıyordu. ***Her türlü*** sömürüyü ortadan kaldırmayı ve ***bütün*** ve ***her türlü*** sömürücü ve zalimleri bertaraf etmeyi ilk olarak Ekim Devrimi kendine amaç edindi.

Kölelerin devrimi köle sahiplerini yok etti ve emekçilerin sömürü biçimi olarak köleciliği ortadan kaldırdı. Fakat köle sahiplerinin yerine feodal beyleri ve emekçilerin sömürü biçimi olarak serfliği geçirdi. Bir sömürücülerin yerine başka sömürücüler geldi. Kölecilik zamanında "yasa", köle sahiplerine köleleri öldürme izni veriyordu. Serflik zamanında "yasa", feodal beylere "yalnızca", serfleri satma izni veriyordu.

Serf köylülerin devrimi, feodal beyleri yok etti ve sömürü biçimi olarak serfliği ortadan kaldırdı. Ancak onun yerine kapitalistleri ve çiftlik sahiplerini, emekçilerin kapitalist ve çiftlik sahibi tarzı sömürü biçimini getirdi. Bir sömürücülerin yerine başka sömürücüler geldi. Serflik döneminde "yasa", serflerin satılmasına izin veriyordu. Kapitalizm altında "yasa" "yalnızca", emekçilerin işsizliğe ve sefalete, yıkıma ve açlığa mahkum edilmesine izin veriyor.

Ancak ve yalnız bizim Sovyet Devrimi'miz, Ekim Devrimi'mizdir ki sorunu, bir sömürücülerin yerine diğerlerinin geçmemesi, sömürünün bir biçiminin yerine başka birinin geçmemesi, bilakis her türlü sömürünün kökünün kazınması gerek eski gerek yeni bütün ve her türlü sömürücülerin, bütün ve her türlü zenginlerin ve zalimlerin, kökünün kazınması şeklinde koydu. *(Sürekli alkışlar.)*

Ekim Devrimi'nin, köylülerin yeni, kollektif çiftlik yoluna geçişi için önkoşul ve kaçınılmaz koşul olmasının nedeni budur.

Köylüler Ekim Devrimi'ni desteklemekle doğru mu yapmıştır? Evet, doğru yapmıştır. Doğru yapmıştır, çünkü, Ekim Devrimi onlara, çiftlik sahiplerini ve kapitalistleri, tefecileri ve Kulakları, tüccarları ve spekülatörleri silkeleyip atmakta yardımcı olmuştur.

Ama bu sorunun yalnızca bir yönüdür. Zalimleri kovmak, çiftlik sahiplerini ve kapitalistleri kovmak, Kulakları ve spekülatörleri dizginlemek — bu çok iyi. Ama bu çok azdır. Eski zincirlerden nihai olarak kurtulmak için sömürücülerin ezilmesi tek başına yeterli değildir. Yeni bir yaşam, emekçi köylüye maddi ve kültürel durumunu iyileştirme ve günden güne, yıldan

yıla ilerleme olanağı verecek olan bir yaşam da inşa edilmelidir. Bunun için köyde yeni bir düzen, kollektif çiftlik düzeni kurulmalıdır. Sorunun diğer yönü budur.

Eski düzenin yeni düzenden, kollektif çiftlik düzeninden farkı nedir?

Eski düzen altında köylülerin her biri kendisi için çalışıyordu, dededen kalma yöntemlerle, eski iş aletleriyle çalışıyorlardı, çiftlik sahipleri ve kapitalistler için, Kulaklar ve spekülatörler için çalışıyorlardı, başkalarını zengin etmek için çalışıyorlardı ve kendileri kıtlık içinde bir yaşam sürdürüyorlardı. Yeni, kollektif çiftlik düzeninde köylüler ortak, artel biçiminde, yeni aletlerle, traktörler ve tarımsal makinelerle çalışıyorlar, kendileri için ve kollektif çiftlikleri için çalışıyorlar, kapitalistsiz ve çiftlik sahipsiz, Kulaksız ve spekülatörsüz yaşıyorlar, maddi ve kültürel durumlarını günden güne iyileştirmek için çalışıyorlar. Orada, eski düzen altında hükümet burjuva bir hükümettir ve zenginleri emekçi köylülere karşı destekler. Burada, yeni, kollektif düzen altında hükümet bir işçi-köylü hükümetidir ve işçilerle köylüleri bütün ve her türlü zenginlere karşı destekler. Eski düzen kapitalizme götürür. Yeni düzen sosyalizme.

İşte size iki yol, kapitalist ve sosyalist yol, ileriye, sosyalizme giden yol ve geriye, kapitalizme giden yol.

Herhangi bir üçüncü yol tutulabileceğine inanan kişiler var. Bu, kimsenin tanımadığı üçüncü yol için, kollektif çiftlik yolunun doğruluğundan henüz tam emin olmayan, yalpalayan bazı yoldaşlar özellikle gayret gösteriyorlar. Bunlar, eski düzene, bireysel çiftliğe, ancak kapitalistsiz ve çiftlik sahipsiz bir bireysel çiftliğe geri dönmemizi istiyorlar. Bunlar burada, "yalnızca" Kulakları ve başka küçük kapitalistleri, ekonomik sistemimizin yasal görünümleri olarak kabul etmemizi istiyorlar. Gerçekte bu üçüncü bir yol değil, ikinci yoldur, kapitalizme giden yoldur. Çünkü bireysel çiftliğe geri dönüş ve Kulaklığın restorasyonu ne demektir? Bu, Kulak boyunduruğunu, köylülüğün Kulaklar tarafından sömürüsünü restore etmek ve iktidarı Kulaklara teslim etmek demektir. Fakat Kulaklığı restore edip, aynı zamanda

Sovyet iktidarı ayakta tutulabilir mi? Hayır, bu yapılamaz. Kulaklığın restorasyonu bir Kulak iktidarının yaratılmasına ve Sovyet iktidarının tasfiyesine yol açmak zorundadır, dolayısıyla bir burjuva hükümetinin oluşumuna yol açmak zorundadır. Bir burjuva hükümetinin oluşumu ise kendi açısından çiftlik sahiplerinin ve kapitalistlerin restorasyonuna, kapitalizmin restorasyonuna yol açmak zorundadır. Sözümona üçüncü yol, gerçekte ikinci, kapitalizme geri dönüş yoludur. Kulak boyunduruğunu restore etmek, kapitalizme geri dönmek, Sovyet iktidarını tasfiye etmek ve çiftlik sahipleriyle kapitalistlerin iktidarını restore etmek isteyip istemediklerini köylülere sorun bir kez. Bir kez sorun, emekçi köylülerin çoğunluğunun hangi yolu tek doğru yol saydığını öğreneceksiniz.

Dolayısıyla yalnızca iki yol vardır: ***Ya*** ileriye, yukarıya — yeni, kollektif çiftlik düzenine, ***ya da*** geriye, aşağıya — eski, Kulak kapitalist düzene.

Üçüncü bir yol yoktur.

Emekçi köylülük kapitalist yolu reddetmekle ve kollektif çiftlik inşası yolunu tutmakla doğru yaptı.

Kollektif çiftlik yolunun doğru, ama zor olduğu söyleniyor. Bu yalnızca kısmen doğrudur. Elbette bu yolda zorluklar vardır. İyi bir yaşam kendiliğinden gelmez. Ama mesele, esas zorlukların artık aşılmış olmasındadır, önünüzde duran zorlukların ise, ciddiyetle üzerinde konuşulmaya bile değmez. Her halükârda, sizin bugünkü zorluklarınız, işçilerin 10-15 yıl önce aşmaları gereken zorluklarla karşılaştırıldığında çocuk oyuncağı gibi görünüyor, kollektif köylü yoldaşlar. Konuşmacılarınız buraya çıktılar ve Leningrad, Moskova, Harkov, Donets Havzası işçilerini övdüler. Onların, işçilerin, kazanımlara sahip olduğunu, sizin, kollektif köylülerin kazanımlarının ise çok daha az olduğunu söylediler. Bana öyle geliyor ki, konuşmacılarınızın açıklamalarında belirli bir dostça kıskançlık izi bile seziliyor: Biz, kollektif köylülerin de, sizin, Leningrad, Moskova, Donets Havzası, Harkov işçileri gibi kazanımlarımız olsaydı ne iyi olurdu...

Bütün bunlar iyi ve güzel. Ama bu kazanımların Leningrad ve Moskova işçilerine neye mal oduğunu, bu kazanımları elde

etmek için hangi yoksunluklara katlandıklarını biliyormusunuz? Size 1918 yılında, işçilere bütün bir hafta boyunca, et ve diğer gıda maddeleri bir yana, bir parça ekmeğin verilemediği işçi yaşamından bazı gerçekleri anlatabilirim. O zamanlar Leninggrad'lı ve Moskova'lı işçilere sekizde bir libre kara ekmek —ve bunun yarısı düşük değerli karışımdan ibaretti— verilebilen günler en iyi günler sayılıyordu. Ve bu, bir ay değil, yarım yıl değil, tamı tamına iki yıl sürdü. Ama işçiler dayandı ve yılmadı, çünkü daha iyi zamanların geleceğini, tayin edici başarılar kazanacaklarını biliyorlardı. Ve işçilerin yanılmadığını görüyorsunuz. Kendi zorluklarınızı ve yoksunluklarınızı, işçilerin katlandığı zorluklar ve yoksunluklarla bir karşılaştırın, üzerinde ciddiyetle konuşmaya bile değmeyeceğini göreceksiniz.

Kollektif çiftlik hareketini daha da ilerletmek ve kollektif çiftlik inşasını tam geliştirmek için ne gereklidir?

Bunun için herşeyden önce, kollektif çiftliklerin, kullanımı tamamen garantilenmiş ve işlenmeye uygun toprağa sahip olmaları gereklidir. Bu toprağa sahipler mi? Evet, sahipler. Bilindiği gibi tüm iyi araziler kollektif çiftliklere devredilmiş ve tamamen onlara verilmiştir. Dolayısıyla kollektif çiftçiler bu toprağı, yabancı ellere geçmesinden korkmadan istedikleri gibi işleyebilir ve ıslah edebilirler.

Bunun için ikinci olarak, kollektif çiftçilerin traktör ve makineler kullanabilmeleri gereklidir. Bunlara sahipler mi? Evet, sahipler. Traktör fabrikalarımızın ve tarım makineleri fabrikalarımızın herşeyden önce ve esas olarak kollektif çiftlikler için çalıştığı, ve onlara her türlü modern aletleri sağladığı herkesçe biliniyor.

Bunun için son olarak, hükümetin kollektif köylüleri gerek insanla gerekse mali kaynaklarla her bakımdan desteklemesi ve düşman sınıfların kalıntılarının kollektif çiftlikleri sarsmasına izin vermemesi gereklidir. Böyle bir hükümete sahipler mi? Evet, sahipler. Onun adı işçi ve köylülerin Sovyet hükümetidir. Hükümetin kapitalistleri ve çiftlik sahiplerini, Kulakları ve diğer zenginleri değil, emekçi köylüleri desteklediği bir ülke

söyleyin bana. Dünyada böyle bir ülke yoktur ve hiçbir zaman olmamıştır. Yalnızca bizde, Sovyet ülkesinde, tüm zenginlere ve sömürücülere karşı kayıtsız şartsız işçileri ve kollektif köylüleri kırda ve kentte tüm emekçileri savunan bir hükümet vardır. *(Sürekli alkış.)*

Yani kollektif çiftlik inşasını geliştirmek ve eski zincirlerden tam kurtuluşu sağlamak için gereken her şeye sahipsiniz.

Sizden yalnızca bir tek şey isteniyor: Dürüstçe çalışmak, kollektif çiftliklerin gelirlerini yapılan iş miktarına göre paylaştırmak, kollektif çiftliklerin malına mülküne özen göstermek, traktörlere ve makinelere özen göstermek, atlara iyi bakılmasını sağlamak, işçi-köylü devletinizin size verdiği görevleri yerine getirmek, kollektif çiftlikleri sağlamlaştırmak ve kollektif çiftliklere sızmış olan Kulaklarla yardakçılarını buralardan dışarıya atmak.

Bu zorlukları aşmanın, yani dürüstçe çalışmanın ve kollektif çiftliklerin malına mülküne özen göstermenin o kadar zor olmadığı konusunda benimle hemfikirsinizdir herhalde. Şimdi zenginler ve sömürücüler için değil, bilakis kendiniz için, kendi kollektif çiftliğiniz için çalıştığınıza göre, bu daha da fazla böyledir.

Kollektif çiftlik yolunun, sosyalizm yolunun, emekçi köylüler için biricik doğru yol olduğunu görüyorsunuz.

II

ÖNÜMÜZDEKİ GÖREV TÜM KOLLEKTİF KÖYLÜLERİ VARLIKLI YAPMAK

İkinci soru. Yeni yolda, kollektif çiftlik yolumuzda ne elde ettik ve önümüzdeki iki üç yılda ne elde etmeyi düşünüyoruz?

Sosyalizm iyi bir şeydir. Mutlu bir sosyalist yaşam kuşkusuz iyi bir şeydir. Ancak bütün bunlar geleceğin meselesidir. Şimdi esas mesele, gelecekte ne elde edeceğimiz değildir. Esas mesele, şu anda ne elde etmiş olduğumuzdur. Köylülük kollektif

çiftlik yoluna girdi. Bu çok iyi. Ama bu yolda ne elde etti? Kollektif çiftlik yolunda vardığımız elle tutulur sonuçlar nelerdir?

Yoksul köylülerin milyonlarca kitlesine, kollektif çiftliklere girmelerinde yardımcı olduk. Kollektif çiftliklere giren ve orada en iyi toprakla en iyi üretim aletlerini kullanan yoksul köylülerin milyonlarca kitlesinin, orta köylülerin düzeyine çıkmasını sağladık. Eskiden sefil bir yaşam süren milyonlarca yoksul köylü kitlesinin şimdi kollektif çiftliklerde orta köylü haline, güvenceli bir yaşama sahip kişiler haline gelmelerini sağladık. Köylülerin, yoksul köylü ve Kulak olarak ayrışmasını durdurmayı, Kulakları yenmeyi ve yoksul köylülere, kollektif çiftlikler içinde kendi işlerinin efendisi olmaları, orta köylüler haline gelmeleri için yardım etmeyi sağladık.

Kollektif çiftliklerin inşasının gelişiminden önce, yaklaşık dört yıl önce durum nasıldı? Zenginleşenler ve tepeye tırmananlar Kulaklardı. Yoksul köylüler ise, sefilleşiyor, yıkıma uğruyor ve Kulakların boyunduruğu altına giriyorlardı. Orta köylüler Kulakların konumuna ulaşmaya çalışıyorlar, ama durmadan aşağı düşüp yoksul köylülerin saflarını dolduruyorlardı, bu da Kulakları sevindiriyordu. Bütün bu karışıklık içinde yalnızca Kulakların ve belki de arasıra varlıklı bir köylünün kazandığını tahmin etmek güç değil. Köyde her 100 çiftlikten 4-5'i Kulak çiftliği, 8-10'u varlıklı köylülerin çiftliği, 45-50'si orta köylülerin çiftliği ve 35'i yoksul köylülerin çiftliğiydi. Dolayısıyla tüm köylü çiftliklerinin en az yüzde 35'i, Kulak boyunduruğunu taşımak zorunda olan yoksul köylülerindi. Durumları yoksul köylülerden çok az farklı olan ve Kulaklara doğrudan bağımlılık içinde bulunan, orta köylülüğün yarısından çoğunu oluşturan, orta köylülerin ekonomik olarak zayıf tabakalarından hiç söz etmiyorum.

Kollektif çiftliklerin inşasını geliştirerek, bu karışıklığa ve haksızlığa son verilmesini, Kulak boyunduruğunun parçalanmasını, bütün bu yoksul köylü kitlesinin kollektif çiftliklere çekilmesini, onlara orda güvenceli bir yaşam sunulmasını ve on-

ların, kollektif çiftlik topraklarını, traktörleri ve tarım makinelerini kullanabilen orta köylü düzeyine çıkarılmasını sağladık.

Ama bu ne anlama geliyor? Bu, en az 20 milyon köylü nüfusunu, en az 20 milyon yoksul köylüyü sefaletten ve yıkımdan, Kulak boyunduruğundan kurtardığımız ve kollektif çiftlikler sayesinde güvenceli bir yaşama sahip insanlar haline getirdiğimiz anlamına geliyor.

Bu büyük bir kazanımdır, yoldaşlar. Bu dünyanın hiçbir zaman görmediği ve dünyada hiçbir devletin elde edemediği bir kazanımdır.

Kollektif çiftlik inşasının pratik, elle tutulabilir sonuçları, köylülüğün kollektif çiftlik yoluna girmesinin sonuçları bunlardır.

Ancak bu, kollektif çiftlik inşası yolunda bizim ***ilk*** adımımız, bizim ***ilk*** kazanımımızdır.

Bu ilk adımda, bu ilk kazanımda durmamız gerektiğine inanmak yanlış olurdu. Hayır, yoldaşlar, bu kazanımda duramayız. İleriye doğru yürüyüşe devam etmek ve kollektif çiftlikleri kesin olarak sağlamlaştırmak için ***ikinci*** bir adım atmak, ***yeni*** bir kazanım elde etmek zorundayız. Bu ikinci adım neden ibarettir? Bu adım, kollektif çiftçileri, gerek eski yoksul köylüleri gerekse de eski orta köylüleri, daha yüksek bir düzeye çıkarmaktan ibarettir. ***Tüm kollektif köylüleri varlıklı yapmaktan*** ibarettir. Evet, yoldaşlar, varlıklı yapmak. *(Sürekli alkışlar.)*

Yoksul köylüleri kollektif çiftlikler sayesinde orta köylüler düzeyine yükseltmeyi sağladık. Bu çok iyi. Ama bu çok azdır. Şimdi bir adım daha ileri gitmeyi ve tüm kollektif köylülere, gerek eski yoksul köylülere gerekse de eski orta köylülere, varlıklıların düzeyine çıkmaları için yardımcı olmayı sağlamak zorundayız. Bu sağlanabilir ve ne pahasına olursa olsun bunu sağlamak zorundayız. *(Sürekli alkışlar.)*

Şimdi, bu hedefimize ulaşmak için gerekli olan her şeye sahibiz. Fakat şimdi makinelerimiz ve traktörlerimiz kötü kullanılıyor. Toprağımız pek iyi işlenmiyor. Yalnızca makinelerin

ve traktörlerin kullanımını düzeltmek, toprağın işlenmesini iyileştirmek yeter, ve ürün miktarını iki katına, üç katına çıkarmayı sağlarız. Bu ise, tüm kollektif köylüleri, kollektif çiftlik tarlalarının varlıklı çalışanları haline getirmek için tümüyle yeterlidir.

Eskiden varlıklıların durumu neydi? Varlıklı olmak için, komşularına kazık atmak, onları sömürmek, onlara mümkün olduğunca pahalı satıp onlardan mümkün olduğunca ucuz satın almak, bir kaç yanaşma tutmak, bunları iyice sömürmek, küçük bir sermaye biriktirmek ve sonra ayakları üstünde sağlam durur durmaz Kulak haline gelmek gerekiyordu. Eskiden bireysel çiftlik döneminde varlıklıların, yoksul ve orta köylülerin güvensizliğini ve nefretini çekmeleri de zaten aslında bununla açıklanır. Şimdi durum farklıdır. Şimdi koşullar da farklıdır. Şimdi kollektif çiftçi olarak varlıklı hale gelmek için, komşularına kazık atmak ya da onları sömürmek asla gerekli değildir. Ve toprakta özel mülkiyet ya da kiralama bizde artık bulunmadığından ve makinelerle traktörler devlete ait olduğundan, sermaye sahibi kişilerin ise şimdi kollektif çiftliklerde modası geçtiğinden, şimdi birini sömürmek hiç de kolay değildir. Böyle bir moda vardı, ama artık ilelebet kayboldu. Kollektif çiftçilerin varlıklı olması için yalnızca bir tek şey gereklidir — kollektif çiftlikte dürüstçe çalışmak, traktörleri ve makineleri doğru kullanmak, iş hayvanlarını doğru kullanmak, toprağı doğru işlemek, kollektif çiftliklerin malına özen göstermek.

Bazen şöyle deniyor: Sosyalizme sahipsek — o zaman çalışmak niye? Eskiden çalışıyorduk, şimdi çalışıyoruz — çalışmayı bırakmanın zamanı değil mi? Bu tür konuşmalar temelden yanlıştır, yoldaşlar. Bu tembellerin felsefesidir, dürüstçe çalışanların değil. Sosyalizm çalışmayı asla yadsımaz. Tersine, sosyalizm çalışma üzerine kuruludur. Sosyalizm ve çalışma birbirinden ayrılamaz.

Büyük öğretmenimiz Lenin şöyle diyordu: "Çalışmayan, yemek de yemesin." bu ne demektir, Lenin'in sözleri kime karşı

yönelmiştir? Sömürücülere karşı, kendileri çalışmayan, ama başkalarını çalışmaya zorlayan ve başkalarının sırtından zenginleşenlere karşı yönelmiştir. Ve başka kimlere karşı? Kendileri tembellik eden ve başkalarının sırtından avantaj elde etmek isteyenlere karşı. Sosyalizm tembellik değil, bilakis herkesten dürüst çalışma, başkaları için, zenginler ve sömürücüler için çalışma değil, kendisi için, toplum için çalışma gerektirir. Ve dürüstçe çalıştığımızda, kendimiz için, kollektif çiftliklerimiz için dürüstçe çalıştığımızda —o zaman iki, üç yıl içinde tüm kollektif köylüleri, gerek eski yoksul köylüleri gerekse de eski orta köylüleri varlıklıların düzeyine, bol ürüne sahip olan ve kültürlü bir yaşam sürdüren kişilerin düzeyine çıkarmayı sağlarız.

Şimdi önümüzdeki görev budur. Bunu elde edebiliriz ve bunu ne pahasına olursa olsun elde etmeliyiz. *(Sürekli alkışlar.)*

III

ÇEŞİTLİ NOKTALAR

Şimdi izninizle bazı çeşitli noktalara — geçmek istiyorum.

Herşeyden önce kırdaki ***Partili yoldaşlarımız*** üzerine. Aranızda Parti üyeleri var, ama çok daha fazla sayıda partisizler var. Bu kongrede Parti üyelerinden çok Partisizlerin bir araya gelmiş olması çok iyidir, çünkü herşeyden önce tam da Partisizleri eserimize çekmek gereklidir. Partisiz kollektif köylülere Bolşevik tarzda yaklaşan komünistler var. Ama Parti üyelikleriyle böbürlenen ve partisizleri yanlarına yaklaştırmayanlar da var. Bu kötü ve zararlıdır. Bolşeviklerin gücü, komünistlerin gücü, Partimizi milyonlarca partisiz aktifle çevrelemeyi bilmesinde yatar. Biz Bolşevikler milyonlarca partisiz işçi ve köylünün güvenini Parti için kazanmayı bilmemiş olsaydık, şimdi sahip olduğumuz başarılara sahip olamazdık. Ama bunun için ne gereklidir? Bunun için Parti üyelerinin kendilerini partisizlerden ayırmamaları, Parti üyelerinin kendilerini Parti yuvalarına kapatmamaları, Parti üyelikleriyle böbürlenmemeleri, bilakis partisizlerin sesine kulak vermeleri, partisizle-

re yalnızca öğretmemeleri aynı zamanda onlardan da öğrenmeleri gereklidir.

Parti üyelerinin gökten düşmedikleri unutulmamalıdır. Tüm Parti üyelerinin bir zamanlar partisiz oldukları unutulmamalıdır. Bugün biri partisizdir, ama yarın Parti üyesi olacaktır. Aslında bunda böbürlenecek ne var? Biz eski Bolşevikler arasında 20-30 yıldır Parti'de çalışan kişiler az değildir. Ve bizler de bir zamanlar partisizdik. Eğer 20-30 yıl önce o zamanki Parti üyeleri bize tepeden baksalar ve Parti'ye yaklaştırmasalardı halimiz ne olurdu? O zaman olasılıkla bir dizi yıl boyunca Partiden iteklenmiş olurduk. Ama biz eski Bolşevikler, sonuncular değiliz, yoldaşlar. *(Gülüşmeler, sürekli alkış.)*

Bu nedenle Parti üyelerimiz, partisizler karşısında bazen burunları havada olan bugünkü genç parti üyelerimiz, bütün bunları, özellikle de kendini beğenmişliğin değil, alçak gönüllülüğün Bolşeviklere yakıştığını unutmamalıdırlar.

Şimdi kadınlar üzerine, kollektif kadın köylüler üzerine birkaç söz. Kollektif çiftliklerde kadın sorunu çok önemli bir sorundur, yoldaşlar. Aranızdan birçoğunun kadınları küçümsediğini ve hatta onlarla alay ettiğini biliyorum. Ama bu bir hatadır, yoldaşlar, büyük bir hata. Burada sözkonusu olan yalnızca, kadınların nüfusun yarısını oluşturmaları değildir. Burada sözkonusu olan, herşeyden önce, kollektif çiftlik hareketinin, bir dizi mükemmel ve yetenekli kadını yönetici görevlere getirmiş olmasıdır. Bu Kongre'ye, onun bileşimine bakın, kadınların çoktan geri durumdan ileri duruma terfi ettiğini anlayacaksınız. Kollektif çiftliklerdeki kadınlar büyük bir güçtür. Bu gücü kullanmadan bırakmak suç işlemek demektir. Görevimiz, kadınları kollektif çiftliklerde ilerletmek ve bu gücü değerlendirmektir.

Kuşkusuz, kollektif köylü kadınlarla Sovyet iktidarı arasında kısa süre önce ufak bir anlaşmazlık oldu. O zaman sözkonusu olan inekti. Ama şimdi inek meselesi halledildi ve anlaşmazlık ortadan kaldırıldı. *(Sürekli alkış.)* Kollektif köylülerin çoğunun artık ahırında kendi ineğine sahip olmasını sağladık. Birkaç yıl sonra, kendi ineğine sahip olmayan hiçbir kollektif köylü bula-

mayacaksınız. Biz Bolşevikler, bizde her kollektif köylünün bir ineğe sahip olmasını sağlayacağız. *(Sürekli alkış.)*

Kollektif köylü kadınların kendilerine gelince, kollektif çiftliklerin kadınlar için sahip olduğu gücü ve önemi anlamak zorundadırlar; erkeklerle eşit haklara sahip biçimde durma olanağına yalnızca kollektif çiftliklerde sahip olduklarını anlamalıdırlar. Kollektif çiftlikler olmadan — eşitsizlik; kollektif çiftliklerde hak eşitliği. Kollektif köylü kadın yoldaşlar bunu unutmamalı ve kollektif çiftlik düzenini gözbebekleri gibi korumalıdırlar. *(Sürekli alkış.)*

Kollektif çiftliklerdeki kız ve erkek ***Komsomolculara*** ilişkin birkaç söz. Gençlik bizim geleceğimizdir, umudumuzdur, yoldaşlar. Gençler nöbeti biz yaşlılardan devralmalıdır. Bayrağımızı zaferle hedefe taşımalıdır. Köylüler arasında eski gereksiz safrayla yüklü, eski yaşam alışkanlıkları ve anılarıyla dolu yaşlı kişiler az değildir. Bunların Parti'ye, Sovyet iktidarına her zaman ayak uydurmayı başaramadıkları açıktır. Gençliğimizin durumu farklıdır. O, bu eski yükten özgürdür ve Lenin'in vasiyetini en kolay o benimser. Ve tam da gençlik Lenin'in vasiyetini en kolay benimsediğinden, tam da bu yüzden, geri kalanları ve yalpalayanları ileri doğru götürmekle o görevlidir. Gerçi bilgisi yetersizdir. Ama bilgi, edinilebilecek bir şeydir. Bugün yoksa, yarın olacaktır. Bu nedenle görev, Leninizmi incelemek ve tekrar tekrar incelemektir. Kız ve erkek Komsomolcu yoldaşlar! Bolşevizmi inceleyin ve yalpalayanları ileriye doğru götürün! Az konuşun, çok çalışın — ve eserimiz mutlaka başarıyla taçlanacaktır. *(Alkış.)*

Bireysel köylüler üzerine birkaç söz. Bireysel köylüler hakkında burada az konuşuldu. Ama bu, onların artık varolmadığı demek değildir. Hayır, bu demek değildir. Bireysel köylüler vardır, ve onlar defterden silinmemelidir, çünkü onlar yarının kollektif köylülerimizdir. Bireysel köylülerin bir kısmının ahlakının kesin olarak bozulduğunu ve spekülatörlerin arasına karıştıklarını biliyorum. Kollektif köylülerin, bireysel köylüleri kollektif çiftliklere alırken çok seçmeci olmasının, bazen de hiç

almamasının nedeni herhalde budur. Bu tabii ki doğrudur, ve bunda karşı çıkılacak bir şey yok. Ama bireysel köylülerin, spekülatörler arasına karışmamış, dürüst çalışmayla ekmeğini kazanan başka, daha büyük bir bölümü vardır. Bu bireysel köylüler belki kollektif çiftliklere girmeye isteksiz değildir. Ama bir yandan kollektif çiftlik yolunun doğruluğu konusundaki yalpalamaları ve diğer yandan şimdi kollektif köylüler arasında bireysel köylülere karşı egemen olan öfke onları engelliyor.

Tabii ki kollektif köylüleri anlamak ve kendini onların yerine koyabilmek gerekiyor. Geçen yıllar süresince bireysel köylüler tarafından az incinme ve hakarete katlanmak zorunda kalmadılar. Ama burada incinme ve hakaret belirleyici önemde olmamalıdır. İncinmeleri unutmayı bilmeyen ve duygularını kollektif çiftliklerin çıkarlarından yüksekte tutan, kötü bir yöneticidir. Eğer yönetici olmak istiyorsanız, bazı bireysel köylülerin sizi incittiklerini unutmayı bilmek zorundasınız. İki yıl önce Volga bölgesinden, dul bir köylü kadından bir mektup aldım. Kendisinin kollektif çiftliğe alınmak istenmediğinden şikayet ediyor ve benden destek istiyordu. Kollektif çiftliğe sordum. Kollektif çiftlikten, kadın kollektif köylülerin toplantısına hakaret ettiği için, kendisinin kollektif çiftliğe alınamayacağı yanıtı geldi. Ne olmuştu? Kollektif köylülerin, bireysel köylüleri kollektif çiftliğe girmeye çağırdığı köylü toplantısında bu dul, çağrıya yanıt olarak, eteğini yukarıya kaldırıp: "Alın işte kollektif çiftlik", demişti. *(Gülüşmeler, kahkahalar.)* Kuşkusuz kadının yaptığı doğru değildi ve toplantıya hakaret etmişti. Ama bir yıl sonra davranışından samimiyetle pişmanlık duyup hatasını kabul ettiğinde, kollektif çiftliğe alınmasına karşı çıkılabilir mi? Karşı çıkılamayacağına inanıyorum. Bunu kollektif çiftliğe de yazdım. Dul kadın kollektif çiftliğe alındı. Sonra ne oldu? Şimdi kollektif çiftlikte son sıralarda değil, ilk sıralarda çalıştığı ortaya çıktı. *(Alkış.)*

İşte size yöneticilerin, gerçek yönetici olarak kalmak istiyorlarsa, davanın çıkarları gerektirdiğinde incinmeleri unutmayı bilmeleri gerektiğine ilişkin bir örnek.

Aynı şey genel olarak bireysel köylüler için geçerlidir. Kollektif çiftliklere kabulde seçmeci davranılmasına karşı değilim. Ama rastgele tüm bireysel köylülere kollektif çiftliklere giden yolun kapatılmasına karşıyım. Bu, bizim politikamız değildir, Bolşevik politika değildir. Kollektif köylüler, bizzat kendilerinin daha kısa süre önce bireysel köylü olduklarını unutmamalıdırlar.

Son olarak ***Besençuk kollektif köylülerinin***[66] mektubu üzerine birkaç söz. Bu mektup yayınlandı ve herhalde onu okudunuz. Kuşkusuz iyi bir mektup. Kollektif köylülerimiz arasında, ülkemizin gururu olan, kollektif çiftlik davasının enerjik organizatörleri ve ajitatörlerinin az olmadığını kanıtlıyor. Ama mektupta asla onaylanamayacak, doğru olmayan bir yer var. Besençuklu yoldaşların, kollektif çiftlikteki kendi çalışmalarını mütevazi ve neredeyse önemsiz bir iş olarak, bazen üç arşın boyunda konuşmalar yapan konuşmacıların ve yöneticilerin çalışmasını ise büyük ve yaratıcı bir çalışma olarak koymaları sözkonusu. Bu onaylanabilir mi? Hayır, yoldaşlar, bu asla onaylanamaz. Besençuklu yoldaşlar burada bir hata yaptı. Olasılıkla bu hatayı alçakgönüllülüklerinden yaptılar. Ama bundan dolayı hata, hata olmaktan çıkmıyor. Liderlerin tek başına tarih yapıyor sayıldığı, işçi ve köylülerin ise hesaba katılmadığı zamanlar geçmiştir. Halkların ve devletlerin kaderleri şimdi yalnızca liderler tarafından değil, bilakis herşeyden önce ve esas olarak milyonlarca emekçi kitlesi tarafından belirleniyor. Fazla gürültü ve gösteriş yapmaksızın tesisleri ve fabrikaları, maden ocakları ve demiryolları, kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri inşa eden, yaşam için gerekli tüm malları yaratan, tüm dünyayı besleyen ve giydiren işçiler ve köylüler — yeni yaşamın gerçek kahramanları ve yaratıcıları bunlardır. Besençuklu yoldaşlarımız bunu herhalde unuttular. İnsanların güçlerini abartması ve liyakatleriyle böbürlenmeye başlaması iyi değildir. Bu palavracılığa yol açar, palavracılık ise iyi bir şey değildir. Ancak kişilerin güçlerini küçümsemeye başlaması, "mütevazi" ve "farkedilmeyen" çalışmalarının gerçekte, tarihin kaderini belir-

leyen büyük ve yaratıcı bir çalışma olduğunu göstermemesi ise daha da kötüdür.

Besençuklu yoldaşların, mektuplarına ilişkin bu küçük düzeltmemi onaylamalarını istiyorum.

Bununla bitirelim isterseniz, yoldaşlar.

(*Tezahürata dönüşen, bitmek bilmeyen alkışlar. Herkes ayağa kalkar. Ve Stalin yoldaşa yaşa diye bağırır. Hurra sesleri. Şöyle sesler yükseliyor:* " Yaşasın Stalin yoldaş hurra! Yaşasın ileri kollektif köylüler! Yaşasın liderimiz, Stalin yoldaş!")

"Pravda" No. 53,
23 Şubat 1933.

15. YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA KIZIL ORDUYA KUTLAMA MESAJI

SSCB Devrimci Savaş Konseyi'ne

Kızıl İşçi-Köylü Ordusu'nun savaşçılarına, komutanlarına ve politik fonksiyonerlerine selam!

Lenin'in önderliği altında yaratılmış olan Kızıl Ordu, müdahalecileri SSCB'den kovalayarak ve ülkemizde sosyalizm davasını zaferle savunarak iç savaşın büyük çarpışmalarında kalıcı bir ün kazandı.

Kızıl Ordu şimdi barışın ve işçilerle köylülerin barışçıl yaratıcılığının kalesi, Sovyetler Birliği sınırlarının uyanık koruyucusudur.

Beş yıllık planı dört yılda zaferle gerçekleştirmiş olan ülkemiz işçileri, Kızıl Ordu'yu yeni savunma araçlarıyla donatıyorlar. Bu silahlara mükemmel biçimde egemen olmayı öğrenmek ve eğer düşmanlar ülkemize saldırmaya cesaret ederlerse ülkeye karşı görevinizi yerine getirmek sizin işinizdir, yoldaşlar.

Lenin'in bayrağını, komünizm için mücadele bayrağını daha da yükseltelim!

Yaşasın kahraman Kızıl Ordu, yaşasın onun liderleri, onun Devrimci Savaş Konseyi!

J. Stalin

"Pravda" No. 53,
23 Şubat 1933

BAY BARNES'İN BİR MEKTUBUNA YANIT

20 Mart 1933

Sayın Bay Barnes!

SSCB'deki Amerikan vatandaşlarının güvenliğine ilişkin korkularınız tamamen asılsızdır.

SSCB, ulusal kin ifadelerinin ya da yabancılara yabancı olarak düşmanca davranışların yasayla kovuşturulduğu az sayıda devletten biridir. SSCB'de herhangi bir kimsenin ulusal kökeni nedeniyle takibata uğradığı hiç görülmemiştir ve görülemez. Bu özellikle, aralarında bence çalışmaları takdire değer olan Amerikan uzmanlarının da bulunduğu, SSCB'deki yabancı uzmanlar için geçerlidir.

"Metro-Vickers"den[67] bazı İngilizlere gelince, bunlardan İngiliz vatandaşı oldukları için değil, soruşturma makamlarının saptadıkları gibi, SSCB yasalarını çiğnedikleri için hesap sorulmuştur. Ruslardan da aynı şekilde hesap sorulmadı mı? Bu meselenin Amerikan yurttaşlarıyla ne ilgisi olduğunu anlamıyorum.

Hizmetinizdeyim *J.Stalin*

İlk kez yayınlanmaktadır.

S.M. BUDYONNİ YOLDAŞ'A

İç savaşta mücadele arkadaşına, devrimci köylülerin arasından çıkmış olan, şanlı Kızıl Süvari'nin yetenekli örgütçüsüne ve liderine, Kızıl Ordu'nun liderlerinden birine, Budyonni yoldaşa ellinci yaşgününde coşkulu Bolşevik selam!

Hararetle elinizi sıkıyorum, sevgili Semyon Mihailoviç.

J. Stalin

"Pravda" No:115,
26 Nisan 1933

ALBAY ROBİNS'LE GÖRÜŞME

13 Mayıs 1933

(Kısa Tutanak)

Stalin. Size nasıl yardımcı olabilirim?

Robins. Sizi ziyaret etme olanağına sahip olmamı büyük bir onur olarak değerlendiriyorum.

Stalin. Bu önemli bir şey değil. Abartıyorsunuz.

Robins *(gülümsüyor).* Benim için en ilginç olan şey, tüm Rusya'da Lenin-Stalin, Lenin-Stalin, Lenin-Stalin adlarına her yerde birlikte rastlamış olmamdır.

Stalin. Bu da bir abartma. Kendimi Lenin'le nasıl kıyaslayabilirim.

Robins *(gülümsüyor).* Bütün bu zaman diliminde dünyanın en eski hükümetinin Sovyet Rusya hükümeti, Halk Komiserleri Konseyi olduğu da mı bir abartmadır yoksa?

Stalin. Bu abartma değil herhalde.

Robins. İlginç ve önemli olan, bu hükümetin çalışmasında, gerici bir doğrultuya girmemiş olması ve Lenin'in kurduğu bu hükümetin güçlülüğünü kanıtlamış olmasıdır. Tüm düşman akımlara direniyor.

Stalin. Bu doğrudur.

Robins. Rusya'nın 15 yıl içinde nasıl bir gelişme gösterdiğini özellikle açık ve net biçimde 1 Mayıs gösterisinde gördüm,

çünkü 1918 yılında ve şimdi 1933 yılında 1 Mayıs gösterilerinde hazır bulundum.

Stalin. Son zamanlarda epey başarı kazandık. Ama 15 yıl — bu uzun bir süredir.

Robins. Yine de bu, Sovyetler Birliği'nin bu süre içinde gösterdiği büyük gelişmeyle ölçüldüğünde, bir devletin yaşamı için kısa bir süredir.

Stalin. Daha fazlasını elde edebilirdik, ama başaramadık.

Robins. İki gösterinin laytmotiflerini, ana çizgilerini karşılaştırmak ilginç olacaktır. 1918 yılındaki gösteri dışa, tüm dünya proletaryasına, uluslararası proletaryaya, devrim çağrısıyla başvuruyordu. Bugün laytmotif farklıdır. Bugün erkekler, kadınlar ve gençler gösteriye şunu ifade etmek için gittiler: İnşa ettiğimiz ülke budur, tüm gücümüzle savunacağımız ülke budur.

Stalin. O zaman gösteri ajitasyon karakterine sahipti, bugün ise neler elde ettiğimizi gösteriyor.

Robins. 15 yıl boyunca, iki ülke arasında akılcı bir ilişki kurulması ve Amerika'nın egemen çevrelerinin şu anki düşmanca tutumunun sona erdirilmesi için uğraştığımı biliyorsunuzdur herhalde.

Stalin. Bunu 1918'de Lenin'in ifadesinden ve sonra olgular temelinde öğrendim. Biliyorum.

Robins. Ben yalnızca özel bir kişi olarak buraya geldim ve kendi adıma konuşuyorum. Gezimin ana amacı, karşılıklı ilişkiler için olasılıkların nasıl olduğunu saptamak, Rus işçilerinin çalışma becerilerinin ve yaratıcı buluş faaliyetleri için yeteneklerinin ne durumda olduğunu gerçek olgularla saptamaktır. Sovyet düşmanı propaganda, Rus işçisinin tembel olduğunu, Rus işçisinin çalışamadığını, makinelerin onun elinde harap olduğunu, böyle bir ülkenin geleceğinin bulunmadığını iddia ediyor. Bu propagandaya karşı yalnızca sözlerle değil, bilakis elimde olgu ve materyalleriyle mücadele etmek istiyorum.

Bu bağlantıda beni ilgilendiren ikinci sorun, tarımdaki durumdur. Sanayileşmenin tarımı mahvettiği, köylülerin artık ekin

ekmediği, artık mahsul kaldırmadığı iddia ediliyor. Her yıl, Rusya'nın bu yıl mutlaka açlıktan öleceği iddia ediliyor. Bu iddiaları çürütebilmek için, tarımsal alandan olguları öğrenmek istiyorum. Bu yıl ilk kez yeni kültürler ekilen tarlalar görmeyi umut ediyorum. Sovyetler Birliği'nin ana tahıl türlerindeki gelişimi beni özellikle ilgilendiriyor.

Beni ilgilendiren üçüncü sorun halk eğitimi sorunudur, çocukların ve gençliğin gelişimi, onların eğitimi. Sanat ve edebiyat alanında halk eğitiminin gelişimi, yaratıcı deha, buluş gücü denen şeyin durumu nedir? Amerika'da yaratıcı faaliyetin iki türü gözlemlenebilir, bir tanesi kendisini üniversite odasına kapatır, diğeri ise yaşamla sıkı bağ içerisindedir ve yaratıcı zeka kendini yaşam içinde gösterir. Çocukların nasıl geliştiği, gençlerin nasıl geliştiği beni ilgilendiriyor. Nasıl öğrendiklerini, nasıl eğitildiklerini ve geliştiklerini pratikte görebilmeyi umut ediyorum.

Birinci ve üçüncü soruna ilişkin şimdiden bazı değerli gözlemler yaptım ve daha ek veriler elde edeceğimi umuyorum. Tarımın gelişimine ilişkin ikinci sorunla ilgili olarak, Magnitogorsk'a ve oradan Rostov'a, Harkov'a ve geri dönüş gezimde gerçek durumu inceleyebilmeyi umut ediyorum. Kollektif çiftlikleri, arkaik karışım durumunun* nasıl ortadan kaldırıldığını ve tarımsal büyük çiftliklerin nasıl geliştiğini görebilmeyi umuyorum.

Stalin. Benim düşüncemi öğrenmek istiyorsunuz?

Robins. Evet, düşüncenizi öğrenmek istiyorum.

Stalin. Sovyet işçisinin makineleri kullanma yeteneğine sahip olmadığı ve makinelere zarar verdiği ifadesi tümüyle yanlıştır.

Bizde, Batı Avrupa'da ve Amerika'da kaydedildiği gibi, makine, ellerinden ekmeklerini aldığı için, işçilerin bilinçli olarak makineleri parçalaması gibi bir olgunun olmadığını söylemem gerekiyor. Bizde işçiler makinelere böyle davranmıyor, çünkü bizde makinelerin yığınsal kullanımı işsizliğin olmadığı

** Bir tarımsal işletmeye ait arazilerin bölük-pörçük, dağınık olması durumu. —Ç N*

koşullarda gerçekleşiyor, çünkü makineler işçilerin elinden, sizde olduğu gibi ekmeğini almıyor, bilakis onun işini kolaylaştırıyor.

Yetersiz çalışma becerisi ve işçilerin yetersiz ön eğitimine gelince, bizde eğitilmiş işçilerin az olduğu doğrudur, ve bunlar Avrupa ya da Amerika'daki işçiler gibi makinelerle kolayca başedemiyorlar. Ama bu bizde geçici bir görüngüdür. Örneğin işçilerin tarih boyunca, yeni tekniğe egemen olmayı nerede —Avrupa'da, Amerika'da mı yoksa bu beş yıl içinde Rusya'da mı— daha hızlı öğrendiklerine bakıldığında, Rusya'daki işçilerin bunu, yetersiz eğitimlerine rağmen daha çabuk öğrendiklerini düşünüyorum. Batıda tekerlekli traktörün üretimine egemen oluncaya kadar, teknik elbette orada geliştirilmiş olmasına rağmen, çok yıllar geçmesi gerekti. Bizde bu daha çabuk başarıldı. Örneğin Stalingrad ve Harkov'da traktör üretimi 12 - 14 ay içinde başarıldı. Stalingrad traktör fabrikası şu anda plânı, tasarlanan kapasiteye uygun gerçekleştirmekle kalmıyor, günde yalnızca 144 traktör teslim etmiyor, bazen 160 traktör teslim ediyor, yani tasarlanmış kapasitenin üstünde çalışıyor. Bunu örnek olarak veriyorum. Traktör sanayimiz yeni bir sanayidir, eskiden yoktu. Yeni ve karmaşık olan uçak sanayiinde de aynı şekilde tekniğe çabuk egemen olundu. Otomobil sanayiinde de tekniğe hızlı egemen olunması konusunda durum aynıdır. Aynı şey takım tezgahları yapımı için de geçerlidir.

Bence makine üretiminin bu kadar hızlı başarılması Rus işçilerinin özel yetenekleriyle değil, diyelim ki uçak, uçak motoru, traktör, araba, iş tezgâhları üretiminin bizde insanların özel meselesi olmaması, devletin meselesi sayılmasıyla açıklanır. Orada, Batı'da, işçiler ücret almak için üretiyorlar, gerisi onları ilgilendirmiyor. Bizde üretim, toplumun bir meselesi, devletin bir meselesi, bir onur meselesi sayılıyor. Bizde yeni tekniğe bu kadar çabuk egemen olunmasının nedeni budur.

Sorunun genel olarak, sanki bir ulusun işçileri modern tekniğe egemen olma yeteneğine sahip değillermiş gibi konmasına karşıyım. Örneğin Amerika'da ırkçı bakış açısıyla Zenciler

"aşağı" sayılıyor, ancak bunların tekniğe egemen oluşları Beyazlardan kötü değildir. Şu ya da bu ulusun işçilerinin tekniğe nasıl egemen olduğu sorunu, biyolojik bir sorun, ırsi eğilimler sorunu değil, bilakis bir zaman sorunudur: Eğer bugün ona egemen olunamadıysa, yarın öğrenilecek ve egemen olunacaktır. Tekniğe herkes egemen olabilir, kendisine yardımcı olunursa Buşman bile.

Robins. Ona egemen olma çabası, isteği de gerekiyor.

Stalin. Elbette. İstek ve çaba Rus işçilerinde fazlasıyla mevcuttur. Onlar yeni tekniğe egemen olmayı bir onur meselesi sayıyorlar.

Robins. Sosyalist yarışmanın yeni bir coşku, yeni bir çabaya yol açtığını gördüğüm fabrikalarınızda bunu farkettim, bu, parayla hiçbir zaman satın alınamaz, çünkü işçiler bu çalışmalarından, parayla elde edilebilecekten daha iyi ve daha büyük bir şey bekliyorlar.

Stalin. Bu doğru. Bu bir onur sorunudur.

Robins. Amerika'ya, yanımda işçi icatları ve işçiler tarafından yapılan üretimi iyileştirici ve üretim için önemli tasarruf sağlayan yaratıcı öneriler üzerine diyagramlar götürüyorum. Üretimin iyileştirilmesi, tasaruflar ile ilgili olarak Sovyetler Birliği'ne çok fazla şey vermiş olan bir dizi işçi mucidinin resimlerini gördüm.

Stalin. Bu tür işçiler şimdi bizde nispeten çok — bunlar çok yetenekli insanlar.

Robins. Moskova'da bütün büyük fabrikalarınıza gittim oto fabrikası AMO'ya, rulman fabrikasına, freze makineleri fabrikasına ve diğerlerine — ve her yerde işçi mucitliğinin teşviki için bir organizasyonla karşılaştım. Bu fabrikaların bir dizisinde takım bölümü benim üzerimde özel bir etki yarattı. Fabrikalarınızdaki bu takım bölümleri en değerli iş aletlerini yaptıkları için, bu bölümlerdeki işçiler tüm güçleriyle çalışıyorlar, tüm yaratıcı inisiyatiflerini geliştiriyorlar ve şaşırtıcı sonuçlar elde ediyorlar.

Stalin. Buna rağmen bizde bir çok eksiklik de var. Kalifiye işçimiz az. Ve bunlara çok büyük ihtiyacımız var. Teknisyeni-

miz de çok az. Bunların sayısı her geçen yıl artıyor, ama yine de gereksindiğimizden azına sahibiz. Amerikalılar bize çok yardım etti. Bunu kabul etmek gerek. Başkalarına göre daha iyi ve cesurca yardım ettiler. Bunun için onlara teşekkür etmek gerek.

Robins. Fabrikalarınızda öylesine bir enternasyonalizmle karşılaştım ki, bundan çok etkilendim. Fabrikalarınızın yönetimleri, herhangi bir ülkenin —Fransa'nın, Amerika'nın, İngiltere'nin ya da Almanya'nın— teknik kazanımlarını, bu ülkelere karşı hiç bir önyargıya kapılmaksızın devralmaya hazır. Ve bana öyle geliyor ki, bu enternasyonalizm, diğer ülkelerin makinelerinin tüm avantajlarını ***tek*** bir makinede birleştirmeyi ve daha mükemmel makineler yaratmayı olanaklı kılacaktır.

Stalin. Bu olacak.

İkinci soruna, sanayileşmenin tarımı mahvettiğine ilişkin. Bu da aynı şekilde yanlış bir düşüncedir. Sanayileşme tarımımızı mahvetmiyor bilakis onu kurtarıyor, köylüleri kurtarıyor. Bir kaç yıl önce bizde köylü çiftlikleri, büyük ölçüde, küçük ve cüce çiftliklere parçalanmıştı. Köylü parsellerinin artan parçalanması dolayısıyla bunlar o kadar küçüldüler ki, bir tavuğu salıverecek kadar bile yer kalmadı. Bâkir toprağı sürmek bir yana, çok yumuşak olduğu haller hariç, normal bir toprağı bile işleyemeyen kara saban ve çaptan düşmüş beygir gibi ilkel tarımsal donatımı gözönüne alın, tarımın çöküşü üzerine bir tablo elde edersiniz. 3-4 yıl önce SSCB'de yaklaşık 7 milyon kara saban vardı. Köylülere yapacak ne kalıyordu: Ya ölmeye yatmak ya da topraktan yararlanmanın yeni biçimlerine ve toprağın makineyle işlenmesine geçmek. Sovyet iktidarının o zaman köylülere yönelttiği, küçük parsellerini büyük araziler halinde birleştirme ve bu alanları işlemek için hükümetten traktör, ürünü kaldırmak ve harmanlamak için hasat ve harman makinesi alma çağrısının köylüler arasında en canlı yankıyı bulması da zaten bununla açıklanır. Köylülerin, Sovyet Hükümetinin bu önerisini benimseyip parsellerini büyük tarlalarda birleştirmiş olmaları, kendilerine traktörler ve başka makineler verdirmeleri ve böylece tarımsal büyük işletmenin ana yoluna, tarımın temel ıslahının yeni yoluna girmeleri, anlaşılır bir şeydir.

Böylece sanayileşme, köylülere traktör ve başka makineler sağlayarak, köylüleri kurtardı, tarımı kurtardı.

Köylülerin küçük çiftliklerinin köy köy büyük çiftlikler halinde birleşmesi sürecini kollektifleştirme ve birleşmiş büyük çiftlikleri kollektif çiftlikler diye adlandırıyoruz. Kollektifleştirme, bizde toprak ve arazi üzerinde özel mülkiyet bulunmaması, toprağın ulusallaştırılmış olmasından dolayı önemli ölçüde kolaylaşıyor. Toprak kollektif çiftliklere ebedi kullanım için devredilmiştir ve bizde toprak ve arazi üzerinde özel mülkiyet olmadığından dolayı, toprağın alım ve satımı da yoktur, ve bütün bunlar kollektif çiftliklerin oluşumunu ve gelişimini önemli ölçüde kolaylaştırıyor.

Bununla bütün bunların, yani kollektifleştirmenin ve daha başka şeylerin bizde pürüzsüz gerçekleştiğini söylemek istemiyorum. Tabii ki zorluklar var, ve bunlar az değil. Kollektifleştirmenin, her yeni büyük eser gibi, yalnızca dostları değil, düşmanları da var. Buna rağmen köylülerin ezici çoğunluğu kollektifleştirmeden yanadır, karşıtlarının sayısı ise gittikçe küçülüyor.

Robins. İleriye doğru bütün hareketlerin belli bedelleri vardır, bunu dikkate alıyoruz ve hesaba katıyoruz.

Stalin. Ama bu zorluklara rağmen şu kesin — ve bu olgudan en ufak bir kuşkum yok: Köylülüğün 19/20'si, tarımın kollektifleştirilmesinin geri dönülemeyecek bir olgu haline geldiğini kabul ediyor ve köylülüğün çoğunluğu bunu büyük bir sevinçle onaylıyor. Bu sağlanmış durumda. Tarımın egemen biçimi şimdi bizde kollektif çiftliktir. Ekim ya da hasat rakamları, tahıl üretimi rakamları alındığında, şu anda bireysel köylüler toplam tahıl ürününün yüzde 10-15'inden fazlasını temin etmiyorlar. Geri kalanın tümünü kollektif çiftlikler temin ediyor.

Robins. Geçen yıl hasadın kaldırılmasının tatminkâr geçmediği, geçen yıl hasadın kaldırılması tatminkâr geçmezken, şimdi Ekim kampanyasının tatminkâr bir gelişme gösterdiğinin doğru olup olmadığı beni ilgilendiriyor.

Stalin. Geçen yıl hasadın kaldırılması, ondan önceki yıldan daha az tatminkâr geçti.

Robins. Sizin açıklamalarınızı okudum ve oradan hareketle bu yıl hasadın daha başarılı bir şekilde kaldırılmasının sağlanacağına inanıyorum.

Stalin. Büyük olasılıkla çok daha iyi geçecektir.

Robins. Başka hiçbir ülke bunu yapamazken, sizin tarımı sanayileştirmeyi başarmanızda yatan o muazzam kazanımı, benim değerlendirdiğimden daha aşağı değerlendirmediğinize inanıyorum. Tüm kapitalist ülkelerin tarımı derin bir kriz yaşıyor ve sanayileşmeye gereksinim duyuyor. Kapitalist ülkeler sanayi üretimiyle herhangi bir biçimde baş ediyorlar, ama hiçbiri tarımla başedemiyor. Bu görevin çözümüne yönelmiş olması ve bu görevin üstesinden başarıyla gelmesi Sovyetler Birliği'nin büyük bir kazanımıdır.

Stalin. Evet, bu bir olgudur.

Tarım alanındaki kazanımlarımız ve eksikliklerimiz bunlardır.

Şimdi, çocukların ve genel olarak gençliğin eğitimine ilişkin üçüncü soru. Yetenekli ve yaşama sevinciyle dolu bir gençliğimiz var. Bizim devletimizin diğer bütün devletlerden farkı, çocuklara iyi bir bakım ve gençliğe iyi bir eğitim sağlamak için hiç bir masraftan kaçınmamasıdır.

Robins. Amerika'da sizde çocuğun gelişiminin belirli katı sınırlarla daraltıldığı ve bu sınırların yaratıcı düşüncenin gelişimi için özgürlüğe, zihin özgürlüğüne izin vermediği düşünülüyor. Yaratıcı düşüncenin gelişimi için, özgürlüğün, zihinleri meşgul eden şeyi ifade etme özgürlüğünün, olağanüstü büyük öneme sahip olduğu görüşünde değil misiniz?

Stalin. Daraltmayla ilgili birinci nokta, doğru değil. İkincisi doğru. Kuşkusuz çocuk, gerekli özgürlük ve inisiyatif teşvikinin olmadığı kapalı bir rejimde ve sıkı kısıtlamalarla yeteneklerini geliştiremez. Gençliğe gelince, bizde ona bütün yollar açıktır ve tüm yeteneklerini özgürce geliştirebilir.

Bizde çocuk dövülmez, çok ender olarak cezalandırılır, ona, hoşuna giden şeyi seçme olanağı verilir, kendi seçtiği yoldan yürüme olanağı verilir. Çocuk için, onun eğitimi ve gelişimi için bizde, Sovyetler Birliği'nde olduğu kadar başka hiçbir yerde iyi özen gösterilmez.

Robins. Yeni kuşağın insanlarının yoksulluk baskısından, korkunç ekonomik koşullardan kurtulduğu gerçeğini gözönüne alarak, bu kurtuluşun, eskiden bütün bu bu zincirlerle engellenmiş olan yaratıcı enerjinin yeni bir gelişimine, yeni bir sanatın canlanmasına, kültür ve sanatın yeni bir şahlanışına yol açacağı varsayılabilir mi?

Stalin. Bu mutlaka sözkonusudur.

Robins. Ben komünist değilim ve komünizmden pek fazla bir şey anlamıyorum, ama Amerika'nın, Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen bu gelişimine katılmasını, bu gelişimde pay sahibi olma olanağını elde etmesini, Amerikalıların bu olanağı, Sovyetler Birliği'ni tanıyarak ona krediler sağlayarak, iki ülke arasında, örneğin Uzak Doğu'da, sizde üzerinde çalışılan muazzam ve cesur girişimin güvenceye alınması ve başarıyla tamamlanması için normal ilişkiler kurarak elde etmesini istiyorum.

Stalin *(gülümsüyor).* Bu iyi dilekler için size teşekkür ediyorum.

Robins. Amerikan devletinin yöneticileri arasında, Sovyetler Birliği'nin sarsılmaz dostu olan ve onun tanınması için mücadele veren Senatör Borah en yakın arkadaşlarımdandır.

Stalin. Bu doğru, ülkelerimiz arasında normal ilişkiler kurulması için çok uğraşıyor. Ama ne yazık ki, şimdiye dek başarılı olamadı.

Robins. İki ülke arasında normal ilişkilerin kurulması yararına tüm reel faktörlerin şimdi, son 15 yıl içinde olduğundan önemli ölçüde, daha güçlü etkiye sahip bulunduğundan eminim.

Stalin. Bu doğru ama burada engelleyici olan bir faktör var: Bence İngiltere bunu engellemeye çalışıyor *(gülümsüyor).*

Robins. Kuşkusuz bu böyle. Ama buna rağmen koşullar bizi, ilk plânda kendi çıkarlarımızdan hareket etmeye zorluyor ve kendi çıkarlarımızla, diğer ülkelerin bizi zorladığı şey arasındaki çatışma bugün Amerika'yı, her zamankinden daha güçlü bir biçimde bu tür ilişkilerin kurulmasına zorluyor. Amerikan ihracatını geliştirmeye istekliyiz. Şimdiye dek kimsenin doğru dürüst yararlanmadığı, büyük olanaklara sahip tek büyük

pazar Rus pazarıdır. Amerika'lı iş adamları, isterlerse uzun süreli krediler verebilirler. Uzak Doğu'nun sakin olmasında çıkarları var, bunun için hiçbir şey, Sovyetler Birliği'yle normal ilişkiler kurulması kadar yardımcı olamaz. Bu bakımdan Bay Litvinov'un Cenevre'de, hangi ülkenin saldırgan sayılması gerektiği sorunu üzerine açıklaması, barış sorununda büyük bir rol oynamış olan Briand-Kellogg-Paktı'nın mantığına bütünüyle uygundur. Amerika, tüm dünyada ekonomik ilişkilerin stabilizasyonuna isteklidir, ve biz,, SSCB genel ekonomik sistemin dışında kaldıkça, normal ekonomik ilişkiler sağlayamayacağımızı çok iyi kavrıyoruz.

Stalin. Bütün bunlar doğru.

Robins. Ben iflah olmaz bir optimisttim ve öyle kalacağım. Eskiden, 15 yıl önce, Bolşevik devrimin liderlerine inandım. O zamanlar onlar Alman emperyalizminin ajanları olarak gösteriliyordu, özellikle Lenin bir Alman ajanı sayılıyordu. Ama ben Lenin'i en büyük insan, tüm dünya tarihindeki en büyük lider saydım ve sayıyorum.

İlk kaynaktan aldığım bilgilerin, belki de, iki ülke arasında sözünü ettiğim yakınlaşma ve işbirliği plânının gerçekleştirilmesine katkıda bulunacağını umarım.

Stalin. *(gülerek).* Tanrı yardım etsin.

Robins *(gülüyor).* Kendinizi Amerikanca ifade etmiş olsaydınız, şöyle derdiniz: "Tanrı bize daha güçlü bir dirsek versin!" Amerikalılar dirseklerinin henüz yeterince güçlü olduğundan emin değiller.

Stalin. Öyle olduğunu varsayalım.

Robins. Yeni bir dünyanın yaratılmasına katkıda bulunmaktan, şimdi uğraştığımız şeye katkıda bulunmaktan daha ulu ve olağanüstü bir şey olmadığına inanıyorum. Yeni bir dünyanın yaratılmasına ve kurulmasına katılım, yalnızca bugün değil, bilakis binlerce yıl için büyük öneme sahip bir faktördür.

Stalin. Her halükârda bu eser büyük zorluklar çıkarıyor *(gülümsüyor).*

Robins *(gülümsüyor).* Bana ilgi gösterdiğiniz için size çok teşekkür ederim.

Stalin. 15 Yıl sonra SSCB'yi anımsadığınız ve ziyaret ettiğiniz için ben size teşekkür ederim. *(İkisi de gülümsüyor. Robins veda ediyor.)*

İlk kez Yayınlanmaktadır.

SOVYETLER BİRLİĞİ LENİNİST KOMÜNİST GENÇLİK BİRLİĞİ'NİN ONBEŞİNCİ YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA KUTLAMA MESAJI

İşçi-Köylü gençliğin Leninist Komünist Gençlik Birliği'ne, şanlı devrimci gençliğimizin örgütleyicisine onbeşinci yıldönümünde dostça selam!

Ona, gençliğimizin Leninizm ruhuyla eğitilmesinde, gençliğimizin, işçi sınıfının düşmanlarına karşı uzlaşmaz mücadele ruhuyla eğitilmesinde ve dünyanın tüm dillerinden ve ırklarından emekçiler arasında uluslararası kardeşlik bağlarının her yönden güçlendirilmesinde başarılar diliyorum.

Komünist Gençlik Birliği'nin kadın ve erkek hücum işçileri, işletmelerin, fabrikaların, ocakların, demiryollarının, Sovyet çiftliklerinin, kollektif çiftliklerin yeniden inşası sürecinde şan kazandılar. Komünist Gençlik Birliği'nin kadın ve erkek hücum işçilerinin ekonominin tüm dallarında yeni tekniğe egemen olunmasında, ülkemizin savunma gücünün artırılmasında, ordumuzun, donanmamızın, hava filomuzun güçlendirilmesinde daha büyük bir cesaret ve inisiyatif sergileyeceğini umuyoruz.

Varlığının 15 yılı boyunca Leninist Komünist Gençlik Birliği Lenin'in muhteşem bayrağını cesaretle ileriye taşıdı, milyonlarca genç işçi ve köylüyü, milyonlarca genç işçi kadını ve köylü

kadını başarıyla bu bayrağın etrafında topladı. Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin, Lenin'in bayrağını yüksekte tutmaya devam edeceğini ve büyük mücadelemizin sonuna kadar, sosyalizmin tam zaferine kadar onu onurla ileriye taşıyacağını umuyoruz.

Yaşasın Leninist Komünist Gençlik Birliği!

Yaşasın Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin Merkez Komitesi!

J. Stalin

28 Ekim 1933.

"Pravda" No.299,
29 Ekim 1933.

"NEW YORK TIMES" MUHABİRİ BAY DURANTI İLE GÖRÜŞME

25 Aralık 1933

Duranti. "New York Times" aracılığıyla Amerikan halkına bir mesaj vermek istemez miydiniz?

Stalin. Hayır. Kalinin bunu yapmış bulunuyor[68], onun görev alanı içinde bulunan meselelere karışamam.

ABD ile SSCB arasındaki ilişkilere gelince, büyük öneme sahip bir edim olan, ilişkilerin yeniden başlamasından tabii ki hoşnutum: Politik olarak, bu, barışın korunması şanslarını artırdığı için; ekonomik olarak, bu, rahatsız edici etmenleri ortadan kaldırdığı ve ülkelerimize, onları ilgilendiren sorunlar objektif temelde tartışma olanağı verdiği için; nihayet bu, karşılıklı bir işbirliği için yolu düzlüyor.

Duranti. Sizce Sovyet-Amerikan ticaretinin olası boyutu ne kadar olacaktır.

Stalin. Litvinov'un Londra Ekonomik Konferansı'nda[69] söylediği şey geçerliliğini koruyor. Biz —dünyanın en büyük pazarı—, büyük miktarda mal için sipariş vermeye ve bunları ödemeye hazırız. Ancak elverişli kredi koşullarına gereksinimimiz var, ve bunun ötesinde, ödemeyi yapabileceğimizin garantisine sahip olmamız gerekir. İhracatsız ithalat yapamayız, çünkü tam vadesinde ödeyebileceğimizin garantisi olmaksızın sipariş vermek istemiyoruz.

Ödediğimize ve ödeyebildiğimize herkes şaşıyor. Bugün, kredileri geri ödemenin alışılmış bir şey olmadığını biliyorum. Ama biz ödüyoruz. Başka devletler ödemeyi durdurdu, ancak SSCB bunu yapmıyor ve yapmayacak. Birçokları ödeyemeyeceğimize, ödemek için kaynaklara sahip olmadığımıza inanıyordu, ama onlara ödeyebileceğimizi gösterdik, ve sonunda kabul etmek zorunda kaldılar.

Duranti. SSCB'de altın çıkarımının durumu nedir?

Stalin. Sayısız altın rezervimiz var, ve bunlar çok hızlı gelişiyor. Üretimimiz şimdiden, Çarlık zamanındaki üretimin iki katını aşmış bulunuyor ve şu anda yıllık 100 milyon ruble tutuyor. Özellikle son iki yıl içinde sondaj çalışmalarımızın yöntemlerini mükemmelleştirdik ve büyük altın rezervleri bulduk. Fakat sanayimiz henüz genç —yalnızca altın çıkarımı değil, demir ve çelik üretimi, bakır madenciliği, tüm maden sanayii de genç—, ve genç sanayimiz şimdilik, altın sanayiine gerekli desteği sağlayabilecek durumda değil. Gelişimimizin temposu hızlı, ama üretim hacmi henüz çok büyük değil. Eğer daha çok ekskavatörümüz ve başka makinelerimiz olsaydı, altın çıkarımını kısa süre içinde dört katına çıkarabiliriz.

Duranti. Yurtdışında Sovyet kredi yükümlülüklerinin toplam miktarı ne kadar?

Stalin. 450 milyon rubleden biraz fazla. Son yıllarda büyük ödemeler gerçekleştirdik —iki yıl önce kredi yükümlülüklerimiz 1400 milyon tutuyordu. Bütün bunları ödedik ya da 1934 sonuna veya 1935 başına kadar vadesi geldiğinde tam zamanında ödeyeceğiz.

Duranti. Kabul, Sovyetlerin ödeme isteği konusunda artık bir kuşku yok, ama Sovyetlerin ödeme yeteneği konusunda durum nedir?

Stalin. Karşılayamayacağımız yükümlülüklerin altına girmediğimiz için, bizde ödeme isteğiyle ödeme yeteneği arasında fark yoktur. Almanya'yla ekonomik ilişkilerimize bakın. Almanya dış borçlarının önemli bir bölümü için moratoryum ilan etti,

ve biz Almanya'nın yarattığı örneği kullanıp Almanya'ya karşı aynı şekilde davranabilirdik. Ama bunu yapmıyoruz. Oysa bugün artık Alman sanayiine eskisi gibi bağımlı değiliz. Gereksindiğimiz makineleri kendimiz yapabiliyoruz.

Duranti. Amerika hakkında düşünceniz nedir? Bullitt'le uzun bir görüşme yaptığınızı duydum, onun hakkında düşünceniz nedir? Üç yıl önce olduğu gibi, krizimizin —o zaman bana söylediğiniz gibi— kapitalizmin son krizi olmadığı görüşünüzü koruyor musunuz?

Stalin. Bullitt benim ve yoldaşlarımın üzerinde iyi bir etki bıraktı. O zamana dek onu hiç görmemiş, ama Lenin'den hakkında çok şey duymuştum, Lenin'de ondan hoşlanıyordu. Bullitt'te, alışılmış bir diplomat gibi konuşmaması hoşuma gidiyor, o dürüst bir insan, ne düşünüyorsa söylüyor. Genel olarak burada çok iyi bir izlenim bıraktı.

Öyle görünüyor ki Roosevelt kararlı ve cesur bir politikacı. İnsanın, dış dünyanın varlığına değil, yalnızca kendi ***Ben***'ine inandığı solipsizm diye felsefi bir akım vardır. Uzun süre Amerikan hükümeti sanki bu sisteme taraftarmış ve SSCB'nin varlığına inanmıyormuş gibi görünüyordu. Ancak anlaşılan Roosevelt bu garip teorinin taraftarı değil. O gerçekçi ve gerçekliğin kendi gördüğü gibi olduğunu biliyor.

Ekonomik krize gelince, bu gerçekten de son kriz değildir. Tabii ki tüm iş yaşamım sarstı, ama son zamanlarda işler iyileşiyor gibi görünüyor. Ekonomik gerilemenin en dip noktayı artık atlatmış olması mümkündür. 1929'daki kalkınmaya ulaşılabileceğine inanmıyorum, ama krizden deprasyona ve önümüzdeki sürede belirli bir canlanmaya —ne var ki yukarıya ve aşağıya doğru belli yalpalamalarla— geçiş, yalnızca imkansız değil, bilakis hatta muhtemeldir.

Duranti. Peki Japonya'yla durum nedir?

Stalin. Japonya'yla iyi ilişkiler sürdürmek istiyoruz, ancak ne yazık ki bu yalnızca bize bağlı değil. Eğer Japonya'da akılcı bir politika galip gelirse, ülkelerimiz dostluk içinde yaşayabilir. Ancak savaş kışkırtıcı unsurların akılcı politikayı geri plâna itebile-

ceklerinden endişe duyuyoruz. Bu reel bir tehlikedir, ve ona hazır olmamız gerek. Hiçbir halk, bir saldırı tehlikesini gören ve özsavunmaya hazırlanmayan bir hükümete saygı duymaz. Japonya'nın SSCB'ye saldırması akılcı olmaz gibi görünüyor bana. Ekonomik durumu pek iyi değil, zayıf noktaları var —Kore, Mançurya, Çin—, ayrıca Japonya, böyle bir macerada başka devletlerin desteğini alabileceğini de pek hesaba katamaz. Ne yazık ki iyi askeri uzmanlar her zaman iyi iktisatçı olmuyorlar ve silahların gücüyle ekonomik yasaların gücü arasındaki farkı her zaman göremiyorlar.

Duranit. Ya İngiltere'yle durum nasıl?

Stalin. İngiltere'yle ticaret anlaşmasının imzalanacağına ve ekonomik ilişkilerin gelişeceğine inanıyorum, çünkü Muhafazakâr Parti, SSCB'yle ticaretin yoluna engeller koymakla bir şey kazanamayacağını kavramak zorunda. Ancak mevcut koşullar altında iki ülkenin ticaretten, beklenebileceği kadar büyük bir yarar sağlamayı başarabileceklerinden kuşkuluyum.

Duranti. İtalyanların koyduğu gibi bir Milletler Cemiyeti reformu sorununa yaklaşımınız nedir?

Stalin. Temsilcilerimiz bu sorunu İtalyanlarla tartışmış olmalarına rağmen İtalya'dan hiçbir öneri gelmedi bize.

Duranti. Milletler Cemiyeti karşısında tavrınız, hep, mutlak reddedici midir?

Stalin. Hayır, her zaman ve her koşul altında değil. Belki bizim bakış açımızı tam anlamıyorsunuz. Almanya ve Japonya'nın Milletler Cemiyeti'nden çıkmasına rağmen —ya da belki tam da bu yüzden— Milletler Cemiyeti savaş faaliyetlerine başlanmasına ket vuran ya da engelleyen belli bir faktör haline gelebilir. Eğer bu böyleyse, Milletler Cemiyeti, savaş meselesini birazcık da olsa zorlaştıran ve barış meselesini belli ölçüde kolaylaştıran belli bir engel olarak sübut bulursa, o zaman Milletler Cemiyetine karşı değiliz. Hatta, eğer tarihsel olaylar bu seyri izlerse, Milletler Cemiyeti'ni, tüm muazzam yetersizliklerine rağmen desteklememiz imkansız değildir.

Duranti. SSCB'nin şu anda en önemli iç politik sorunu nedir?

Stalin. Kentle kır arasında mal alışverişinin geliştirilmesi ve her türden yük taşımacılığının, özellikle demiryolları taşımacılığının genişletilmesi. Bu sorunların çözümü o kadar kolay değildir, ancak şimdiye kadar çözdüğümüz sorunlardan daha kolaydır ve çözeceğimizden eminim. Sanayi sorunu çözüldü. Tarım sorunu, köylü sorunu, kollektifleştirme sorunu —en zoru— artık çözülmüş sayılabilir. Şimdi mal satışı ve taşımacılık sorununu çözmek gerekiyor.

"Pravda" No. 4,
4 Ocak 1934.

SBKP(B) MK'NIN ÇALIŞMASI ÜZERİNE XVII. PARTİ KONGRESİ'NE SİYASİ FAALİYET RAPORU[70]

26 Ocak 1934

I

DÜNYA KAPİTALİZMİNİN SÜREGİDEN KRİZİ VE SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN DIŞ POLİTİK DURUMU

Yoldaşlar! XVI. Parti Kongresinden beri üç yıldan fazla zaman geçti. Bu çok uzun bir dönem değildir. Ama, içerik bakımından herhangi bir başkasından çok daha zengindir. Kanımca, son on yılın hiçbir dönemi, olaylar açısından bu dönem kadar zengin olmadı.

Ekonomik alanda bu yıllar, dünya ekonomisinin sürekli bunalım yılları oldu. Bunalım, yalnız sanayii kapsamakla kalmadı. Tüm tarımı da içine aldı. Bunalım, yalnız üretim ve ticaret alanında ortalığı kasıp kavurmadı. O, kredi sistemi ve para dolaşımı alanlarına da sıçrayarak, ülkeler arasında varolan kredi ve para ilişkilerini altüst etti. Daha önceleri, şurda burda, bir dünya ekonomik bunalımının olup olmadığı henüz tartışılırken, bugün artık bu konuda bir tartışma yok, çünkü bunalım ve onun yıkıcı etkileri çok açık-seçik gün yüzüne çıkıyor. Şu anda tartışma, başka bir nokta üzerinde, yani bunalımdan çıkılabilir mi çıkılamaz mı, ve eğer çıkılabilirse, o zaman ne yapmak gerekir? noktası üzerinde yürüyor.

Siyasi alanda bu yıllar, gerek kapitalist ülkeler arasındaki, gerekse bu ülkelerin kendi içindeki ilişkilerin daha da keskinleştiği yıllar oldu. Uzak Doğu'daki ilişkileri keskinleştiren, Japonya'nın Çin'e karşı savaşı ve Mançurya'yı işgali; Avrupa'daki ilişkileri keskinleştiren, Alman faşizminin zaferi ve intikam düşüncesinin üstün gelmesi; silahlanmalara ve bir emperyalist savaşın hazırlıklarına yeni bir hız veren, Almanya ve Japonya'nın Milletler Cemiyeti'nden çıkması; devrimci bir bunalımın olgunlaşmakta olduğunu ve faşizmin uzun ömürlü olamayacağını bir kez daha gösteren, faşizmin İspanya'daki[71] yenilgisi — bunlar, rapor döneminin en önemli olgularıdır. Burjuva pasifizminin son demlerinde olmasında ve silahsızlanma eğilimlerinin yerini, açık ve dolaysız silahlanma ve yeniden silahlanma eğilimlerinin almasında şaşılacak hiçbir şey yok.

Ekonomik sarsıntıların ve askeri-siyasi felaketlerin azgın dalgaları ortasında SSCB, tek başına kaya gibi dimdik durmakta ve sosyalist inşa ve barışın korunması uğruna mücadele eserini sürdürmektedir. Orada, kapitalist ülkelerde ekonomik bunalım hâlâ ortalığı kasıp kavururken, SSCB'de gerek sanayide gerek tarımda atılımlar sürüp gitmektedir. Orada, kapitalist ülkelerde, dünyayı ve nüfuz alanlarını yeniden paylaşmak için yeni bir savaş için hummalı bir şekilde silahlanılırken, SSCB, savaş tehlikesine karşı ve barış uğruna sistematik, ısrarlı mücadeleye devam etmektedir, ve SSCB'nin bu alandaki çabalarının başarısız olduğu söylenemez.

Şu sırada, uluslararası durumun genel tablosu budur.

Şimdi kapitalist ülkelerin ekonomik ve siyasi durumlarına ilişkin en önemli verilerinin incelenmesine geçelim.

I — Kapitalist Ülkelerde Ekonomik Bunalımın Seyri

Kapitalist ülkelerdeki şimdiki bunalım, benzer bütün bunalımlardan, diğer şeylerin yanısıra, en uzun süren ve en müzmin bir bunalım olmasıyla ayrılıyor. Eskiden bunalımlar bir-iki yıl içinde sona ererken, şimdiki bunalım daha şimdiden

beş yıldır sürüyor, kapitalist ülkelerin ekonomisini yılbeyıl kırıp geçiriyor, onun daha önceki yıllarda biriktirmiş olduğu yağı emip bitiriyor. Bu bunalımın, bütün bunalımların en ağırı olmasında şaşılacak birşey yok.

Şimdiki sanayi bunalımının duyulmadık derecede müzmin olması neyle açıklanır?

Bu, herşeyden önce, sanayi bunalımının istisnasız tüm kapitalist ülkeleri kapsamış ve kimi kapitalist ülkelerin diğerleri zararına manevralar yapmasını güçleştirmiş olmasıyla açıklanır.

Bu, ikinci olarak, sanayi bunalımının, istisnasız bütün tarım ülkelerini ve yarı-tarımsal ülkeleri kapsamış olan tarım bunalımıyla içiçe geçmiş olmasıyla açıklanır, ki bu da sanayi bunalımını kaçınılmaz olarak daha da karmaşıklaştırmak ve derinleştirmek zorundaydı.

Bu, üçüncü olarak, tarım bunalımının, hayvancılık da dahil olmak üzere, tarımın bütün dallarını sarmasıyla, tarımın küçülmesine, makinelerden kol emeğine geçilmesine, traktörün yerine atın geçirilmesine, kimyasal gübre kullanımında büyük bir sınırlamaya gidilmesine, hatta kimi zaman bundan toptan vazgeçmeye yolaçmasıyla açıklanır, ki bu da sanayi bunalımını daha da sürüncemede bırakmıştır.

Bu, dördüncü olarak, sanayide egemen olan tekelci kartellerin, metaların fiyatlarını yüksek tutma çabalarıyla açıklanır, ki bu da bunalımı özellikle ağırlaştıran ve meta stoklarının emilmesini engelleyen bir husustur.

Ve bu, son olarak —ve esas mesele budur—, sanayi bunalımının, kapitalizmin ***genel*** bunalımı zemini üzerinde, kapitalizmin gerek bellibaşlı ülkelerde gerekse sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde savaştan ve Ekim Devrimi'nden önce sahip bulunduğu güce ve sağlamlığa artık sahip olmadığı ve olamadığı bir anda, ve kapitalist ülkeler sanayiinin emperyalist savaştan, işletmelerin üretim kapasitesinden tam olarak yararlanamamak ve artık başından atması mümkün olmayan milyonlarca işsizler ordusu gibi müzmin bir hastalık mirası devraldığı bir anda patlak vermesiyle açıklanır.

İşte şimdiki sanayi bunalımının böylesine müzmin karakterli olmasını belirleyen hususlar bunlardır.

Bunalımın, üretim ve ticaret alanlarıyla sınırlı kalmayıp, bilakis kredi sistemini, para birimi sistemini, borç yükümlülükleri alanını vs. de kapsaması ve gerek tek tek ülkeler arasında, gerekse tek tek ülkeler içindeki sosyal gruplar arasında geleneksel ilişkileri yoketmesi olgusu da bu hususlarla açıklanır.

Burada, meta fiyatlarının düşüşü büyük bir rol oynadı. Tekelci kartellerin direnişine rağmen, fiyatlar bir tabii afet gücüyle gittikçe daha fazla düştü, en başta ve en çok da örgütsüz meta sahiplerinin, köylülerin, zanaatkarların, küçük kapitalistlerin metalarının fiyatı düştü, örgütlü meta sahiplerinin, kartellerde birleşmiş kapitalistlerin metalarının fiyatları ise ancak kademe kademe ve daha az derecede düştü. Fiyatların düşmesi, borçluların (sanayiciler, zanaatkârlar, köylüler vb.) durumunu dayanılmaz, buna karşılık, alacaklıların durumunu aklı almaz derecede ayrıcalıklı kıldı. Böyle bir durum, firmaların ve tek tek girişimcilerin çok geniş ölçülerde iflasına yolaçmak zorundaydı ve gerçekten de öyle oldu. Bu nedenle son üç yılda Birleşik Devletler'de, Almanya'da İngiltere'de, Fransa'da on binlerce anonim ortaklık yok oldu. Anonim ortaklıkların iflasını, para birimlerinin değer kaybetmesi izledi, ki bu, borçluların durumunu biraz hafifletti. Para birimlerinin değer kaybetmesini, devlet tarafından meşru sayılan, gerek dış, gerek iç borçların ödenmemesi izledi. Almanya'da Darmstaedter Bank ve Dresdner Bank, Avusturya'da Creditanstalt gibi bankaların, İsveç'teki Kreuger konserni, Birleşik Devletler'deki Insull konserni vb. gibi konsernlerin çöküşü herkesçe bilinen şeylerdir.

Açıktır ki, kredi sisteminin temellerini sarsan bu görüngüleri, kredilerin ve dış borçların ödenmesinin durdurulmasını, müttefikler arası borçların ödenmesinin durdurulmasını, sermaye ihracının durdurulmasını, dış ticarette yeni bir gerileme, meta ihracında yeni bir gerileme, dış pazarlar uğruna mücadelenin sertleşmesi, ülkeler arasında bir ticaret savaşı ve — damping izlemek zorundaydı ve gerçekten de izledi. Evet, yoldaşlar,

damping. Burada sözünü ettiğim, Avrupa ve Amerika'nın saygıdeğer parlamentolarının saygıdeğer üyelerinin daha yakın zamanlara değin, sesleri kısılasıya kadar bağırıp çağırdıkları sözümona Sovyet dampingi değildir. Sözünü ettiğim, gerçek dampingdir, bugün hemen hemen bütün "uygar" devletlerce uygulanan ve bu yiğit ve saygıdeğer milletvekillerinin pek akıllıca bir davranışla sessizlikle geçiştirdikleri gerçek dampingdir.

Sanayi bunalımının, üretim alanının dışında da kendini hissettiren bu felaketli yan görüngülerinin de tekrar bu bunalım üzerinde, onu derinleştirmek ve ağırlaştırmak biçiminde etkili olmaktan geri kalamayacağı da açıktır.

Sanayi bunalımının seyrinin genel tablosu budur.

İşte rapor döneminde sanayi bunalımının seyrini örnekleyen, resmi materyallerden alınmış bazı rakamlar:

Sanayi Üretiminin Hacmi
(1929'a oranla yüzde olarak)

	1929	1930	1931	1932	1933
SSCB	100	129,7	161,9	184,7	201,6
Birleşik Devletler	100	80,7	68,1	53,8	64,9
İngiltere	100	92,4	83,8	83,8	86,1
Almanya	100	88,3	71,7	59,8	66,8
Fransa	100	100,7	89,2	69,1	77,4

Gördüğünüz gibi bu tablo, ayrıca açıklama yapmaya gerek bırakmıyor.

En önemli kapitalist ülkelerin sanayii 1929 düzeyine oranla yıldan yıla gerilerken ve ancak 1933'te, o da 1929 düzeyine ulaşmaktan çok uzak olmak üzere, biraz toparlanmaya başlamışken, SSCB sanayii yılbeyıl büyümüştür ve kesintisiz bir yükseliş seyri izlemektedir.

En önemli kapitalist ülkelerin sanayii, üretim hacminde, 1933 yılı sonunda, 1929 yılı düzeyine oranla, ortalama % 25 ve daha

fazla bir ***gerileme*** gösterirken, SSCB sanayii bu zaman zarfında ***iki katından*** fazlaya çıkmıştır, yani %100'den fazla artmıştır. *(Alkışlar.)*

Bu tabloya göre hüküm verilecek olursa, dört kapitalist ülke arasında en elverişli durumda olanın İngiltere olduğu sanılabilir. Oysa bu tam doğru değildir. Bu ülkelerin sanayileri ele alınıp savaş-öncesi düzeyle karşılaştırılacak olursa, biraz farklı bir görünüm elde edilir.

İşte ilgili tablo:

Sanayi Üretiminin Hacmi
(Savaş-öncesi düzeyine oranla yüzde olarak)

	1913	1929	1930	1931	1932	1933
SSCB	100	194,3	252,1	314,7	359,0	391,9
Birleşik Devletler	100	170,2	137,3	115,9	91,4	110,2
İngiltere	100	99,1	91,5	83,0	82,5	85,2
Almanya	100	113,0	99,8	81,0	67,6	75,4
Fransa	100	139,0	140,0	124,0	96,1	107,6

Gördüğünüz gibi, İngiltere ve Almanya'nın sanayii hâlâ savaş-öncesi düzeye erişmemiştir, Birleşik Devletler ve Fransa bu düzeyi birkaç kerte geçmişlerdir, SSCB ise bu dönem zarfında sanayi üretimini, savaş-öncesi düzeye göre %290'dan fazla yükseltmiş, artırmıştır. *(Alkışlar.)*

Ama bu tablolardan bir başka sonuç daha çıkmaktadır.

En önemli kapitalist ülkelerin sanayii 1930'dan ve özellikle 1931'den beri sürekli geriler ve 1932'de en düşük noktasına varırken, 1933'te biraz toparlanmaya ve büyümeye başlamıştır. 1932 ve 1933 için aylık veriler alınırsa, bunların bu sonucu daha da pekiştirdikleri görülür, çünkü bu rakamlar, bu ülkelerin sanayiinin, 1933 yılı süresinceki üretim dalgalanmalarına rağmen, 1932 yazında ulaşmış bulunduğu en düşük noktaya geri dönme eğilimini göstermediğini kanıtlamaktadır.

Bu ne anlama gelir?

Bu şu anlama gelir ki, en önemli kapitalist ülkelerin sanayii, besbelli ki en düşük noktayı geride bırakmıştır, ve 1933 yılı boyunca bu en düşük noktaya artık yeniden dönmemiştir.

Kimileri bu görüngüyü, savaş-enflasyon konjonktürü gibi salt yapay faktörlerin etkisine bağlamaya eğilim göstermektedirler. Burada savaş-enflasyon konjonktürü az rol oynamamıştır, buna kuşku yoktur. Bu, özellikle Japonya için geçerlidir, orada bu yapay faktör, bazı sanayi dallarının, esas olarak da silah sanayiinin belirli bir canlanmasında en önemli ve tayin edici faktörü oluşturur. Ama herşeyi savaş-enflasyon konjonktürü ile açıklamak kaba bir hata olurdu. Böyle bir açıklama salt şu yüzden bile yanlış olurdu ki, benim tarafımdan karakterize edilen sanayideki belirli değişiklikler, tek tek ve tesadüfi bölgelerde değil, bilakis bütün ya da hemen hemen bütün sanayi ülkelerinde, bunlar arasında sağlam para sahibi ülkeler de olmak üzere, gözlemlenmektedir. Burada, savaş-enflasyon konjonktürünün yanında, kapitalizmin iç ekonomik güçlerinin etkisinin de etkili olduğu besbellidir.

Kapitalizm, işçilerin emek yoğunluğunu artırma yoluyla sömürülmelerini artırarak ***işçilerin sırtından;*** emeklerinin ürünü olan maddeler üzerinde, gıda maddeleri ve kısmen de hammaddeler üzerinde en düşük fiyat politikası uygulayarak ***çiftçilerin sırtından;*** emeklerinin ürünlerinin, esas olarak hammaddelerin ve sonra da gıda maddelerinin fiyatlarını daha da düşürerek ***sömürge ve ekonomik bakımdan zayıf ülkelerin köylülerinin sırtından***, sanayiin durumunu biraz hafifletmeyi başardı.

Bu, bunalımdan, yeni bir atılımı, sanayiin yeni bir açılıp gelişmesini beraberinde getiren olağan bir durgunluğa geçişin sözkonusu olduğu anlamına mı gelir? Hayır, bu anlama gelmez. Her halükarda, şu sırada, kapitalist ülkelerde sanayiin yeni bir atılımının başlangıcını sözkonusu edecek ne dolaysız ne de dolaylı bir işaret yoktur. Dahası: Her bir şey, böyle işaretlerin, en azından yakın gelecekte, olamayacağını gösteriyor. Böyle işaretler olamaz, çünkü kapitalist ülkelerin sanayiinin biraz cid-

di bir kalkınmasını imkansız kılan bütün elverişsiz koşullar etkili olmakta devam ediyor. ***Ekonomik bunalımın,*** onun temeli üzerinde cereyan ettiği kapitalizmin süregiden ***genel*** bunalımı sözkonusudur, işletmelerin müzmin eksik üretimi, müzmin kitlesel işsizlik, sanayi bunalımının tarım bunalımıyla içiçe geçmesi, genellikle bir atılımın başlangıcını bildiren, sabit sermayenin biraz ciddi bir yenilenmesine doğru herhangi bir eğilimin bulunmayışı sözkonusudur.

Burada, sanayiin gerileyişinin en aşağı noktasından, sanayi bunalımının en aşağı noktasından, bir durağanlığa, ama olağan bir durağanlığa değil, yeni bir atılıma ve sanayiin açılıp serpilmesine götürmeyen, ama sanayii gerilemenin en düşük noktasına doğru da geri götürmeyen, özel bir tür durağanlığa geçişle karşı karşıya bulunduğumuz besbellidir.

2— Kapitalist Ülkelerde Politik Durumun Kötüleşmesi

Uzayan bu ekonomik bunalım, iç plânda olduğu kadar uluslararası ölçüde de kapitalist ülkelerin siyasal durumunun şimdiye kadar görülmedik biçimde tehlikeli bir durum alması sonucunu doğurdu.

Dış pazarlar uğruna mücadelenin alevlenmesi, özgür ticaretin son kalıntılarının ortadan kalkması, koruyucu gümrük tarifeleri, ticaret savaşı, kambiyolar savaşı, damping ve daha başka bunlara benzer, iktisat politikasında aşırı bir ***milliyetçiliği*** dışa vuran önlemler, ülkeler arası ilişkileri son derece gerginleştirdi, askeri çatışmalara elverişli bir zemin yarattı ve dünyanın ve nüfuz bölgelerinin en güçlü devletler yararına yeniden paylaşılmasının aracı olarak savaşı gündeme getirdi.

Japonya'nın Çin'e karşı savaşı, Mançurya'nın işgali, Japonya'nın Milletler Cemiyeti'nden ayrılması ve Kuzey Çin'de ilerlemesi, durumu büsbütün ağırlaştırdı. Sonuç: Pasifik Okyanusu için mücadelenin hızlanması, Japonya'nın, Birleşik Devletler'in, İngiltere'nin ve Fransa'nın deniz kuvvetlerini artırıp silahlandırmaları.

Almanya'nın Milletler Cemiyeti'nden ayrılması ve intikam heyulası, Avrupa'da durumun ağırlaşmasına ve silahlanmanın artmasına yeni bir hız verdi.

Burjuva pasifizminin bugün acınacak bir biçimde yerinde saymasında, silahsızlanma üzerine gevezeliklerin yerini ise silahlanma ve yeniden silahlanma üzerine "iş" görüşmelerinin almasında şaşılacak hiçbir şey yoktur.

Tıpkı 1914'te olduğu gibi, savaş tutkunu emperyalizmin partileri, savaş ve intikam partileri, yeniden ön plânda boy gösteriyorlar.

Her şey gözle görülür bir biçimde yeni bir savaşa doğru gidiyor.

Bu aynı etkenlerin işleyişi sonucu kapitalist ülkelerin iç durumu daha da ağırlaşıyor. Dört yıllık sanayi bunalımı işçi sınıfını tüketti ve umutsuzluğa sürükledi. Dört yıllık tarım bunalımı, köylülüğün yoksul tabakalarını, yalnız en önemli kapitalist ülkelerde değil, özellikle sömürge ve bağımlı ülkelerde de tamamıyla yıkıma sürükledi. İşsizlerin sayısını az göstermek amacıyla yapılan bütün istatistik hilelerine rağmen, burjuva kurumlarının resmi verilerine göre, işsiz sayısı, Avrupa'nın öteki ülkelerini saymazsak, İngiltere'de 3 milyona, Almanya'da 5 milyona, Birleşik Devletler'de 10 milyona ulaşıyor. Bu rakamlara, sayıları 10 milyonu aşan kısmi işsizleri ekleyiniz; yıkıma uğrayan köylüleri de ekleyiniz, emekçi kitlelerin yoksulluk ve umutsuzluğunun yaklaşık bir tablosunu elde edersiniz. Halk kitleleri, henüz kapitalizme saldırıya geçme noktasına gelmiş değillerdir; ama bu saldırı düşüncesi kitlelerin bilincinde olgunlaşıyor, bundan kuşku duymak olanaksızdır. Örneğin, faşist rejimi deviren İspanyol Devrimi, Çin ve yabancı burjuvazinin birleşik karşı-devriminin durduramadığı, Çin'de Sovyet bölgelerinin artması gibi olaylar, buna açık bir biçimde tanıklık ediyor.

Doğrusunu isterseniz, kapitalist ülkelerin egemen sınıflarının, parlamentarizmin ve burjuva demokrasisinin en son izlerini, zorbalara karşı mücadelesinde işçi sınıfının yararlanabileceği bu kalıntıları yıkmaya ve yerle bir etmeye böylesine kendilerini

vermelerini; Komünist Partileri illegaliteye itmelerini ve diktatörlüklerini elde tutmak için açıkça terörist yöntemlere geçmelerini açıklayan da budur.

Bugünün emperyalist politikacılarının en birinci uğraşları, dış politikanın başlıca ögeleri olarak şovenizm ve savaş hazırlığı; iç politikada ise gelecek savaşın cephe gerisini kuvvetlendirmek için zorunlu çare olarak işçi sınıfı üzerinde baskı ve terördür.

Savaş tutkunu burjuva politikacıları arasında, faşizmin bugün en moda konu haline gelmesinde şaşılacak hiçbir şey yok. Yalnızca genellikle faşizmden sözetmiyorum, herşeyden önce Alman tipi faşizmden, en ince ayrıntılarına kadar yapılmış bir incelemenin bile en ufacık bir sosyalizm atomuna rastlamasına olanak vermediğine göre, yanlış olarak nasyonal (ulusal) sosyalizm denilen bu faşizmden sözediyorum.

Bu bağıntıda, faşizmin Almanya'daki zaferini, yalnızca, işçi sınıfının zayıflığının işareti olarak, ve faşizme yolu açan sosyal-demokrasinin işçi sınıfına karşı ihanetlerinin sonucu olarak düşünmemek gerekir. Bunu, aynı zamanda, burjuvazinin zayıflığının işareti, burjuvazinin artık eski parlamentarizm yöntemleri ile, burjuva demokrasisi yöntemleri ile iktidar eyleyebilecek durumda olmadığını gösteren bir işaret saymak gerekir, burjuvaziyi iç politikasında terörcü hükümet yöntemlerine başvurmaya zorlayan budur; faşizmin zaferini, ayrıca, burjuvazinin artık barışçıl bir dış politika temeline dayanarak bugünkü durumdan bir çıkış yolu bulabilecek güçte olmadığını gösteren bir işaret olarak kabul etmek gerekir, burjuvaziyi bir savaş siyasetine başvurmaya zorlayan da budur.

Durum budur işte.

Böylece, içinde bulunulan durumdan bir çıkış yolu olarak yeni bir emperyalist savaşa doğru gidildiğini görüyorsunuz.

Savaşın gerçek bir çıkış yolu getirebileceğini varsaymak için hiçbir neden olmadığı açıktır. Tersine, savaş, durumu büsbütün karıştıracaktır. Dahası, kesin olarak devrimi başlatacak ve birinci emperyalist savaş sırasında olduğu gibi, bir dizi ülkede kapitalizmin varlığını bile tehlikeye atacaktır. Ve eğer, bu ilk emper-

yalist savaşın deneyimine rağmen, burjuva politikacıları yine de, denize düşenin yılana sarılması gibi, dört elle savaşa sarılıyorlarsa, bu demektir ki, bir daha çıkamamacasına batağa saplanmışlar, çıkmaza girmişlerdir ve başaşağı uçuruma atlamaya hazırdırlar.

Dolayısıyla, şimdi burjuva politikacıları çevrelerinde kotarılan savaşın örgütlenmesi plânlarını kısaca gözden geçirmek zararlı olmaz.

Kimileri, savaş büyük devletlerden birine karşı düzenlenmelidir diye düşünüyor. Onu ezici bir yenilgiye uğratmayı ve onun kesesinden kendi işlerini yoluna koymayı düşünüyor. Diyelim ki, bu savaşı düzenlediler. Bundan ne sonuç doğabilir?

Bilindiği gibi, birinci emperyalist savaş sırasında, büyük devletlerden biri, yani Almanya da aynı şekilde yokedilmek ve onun kesesinden zengin olunmak isteniyordu. Ama ne sonuç verdi bu? Almanya'yı yokedemediler, ama Almanya'da yenenlere karşı öyle bir kin tohumu saçtılar ve intikamcılığa öyle elverişli bir ortam yarattılar ki, şimdiye değin, kendi kazdıkları bu iğrenç kuyudan henüz çıkamıyorlar ve kanıma göre daha uzun zaman da çıkamayacaklardır. Ama buna karşılık, Rusya'da kapitalizmin yıkılması, proleter devrimin zafere ulaşması sonucunu, ve —dolayısıyla— Sovyetler Birliği'nin [ortaya çıkmasını —ÇN] sağladılar. İkinci emperyalist savaşın, onlar için, birincisinden "daha iyi" sonuçlar vereceğinin güvencesi var mı? Tersini varsaymak daha doğru olmaz mı?

Başkaları, askeri bakımdan zayıf, ama pazar bakımından geniş ülkelerden birine karşı, örneğin, bu kişilerin görüşüne göre, zaten kelimenin gerçek anlamında bir devlet denilemeyecek olan ve güçlü devletler tarafından ilhak edilmek zorunda olan, "örgütlenmemiş bir toprak parçası" durumunda olan Çin'e karşı savaş düzenlemek gerektiğini düşünüyorlar. Çin'i kesin olarak ve son kez paylaşmak, onun kesesinden, kendi işlerini yoluna koymak istiyorlar açıkça. Diyelim ki, bu savaşı düzenlediler. Ne sonuç doğabilir bundan?

Bilindiği gibi, 19. yüzyılın başında Almanya ve İtalya'ya da, bugün Çin'e bakıldığı gibi yani devlet gözüyle değil, "örgütlenmemiş toprak parçaları" gözüyle bakılıyordu. Ve onlara köle gibi davranıyorlardı. Ne sonuç çıktı bundan? Bilindiği gibi, Almanya ve İtalya'nın bağımsızlık savaşları ve bu ülkelerin bağımsız devletler halinde birleşmeleri gibi bir sonuç çıktı. Ve bu ülkelerin halklarının yüreğinde zorbalara karşı kinin katmerlenmesi gibi bir sonuç meydana geldi. Bu kinin sonuçları, bugün henüz kaybolmuş değildir, ve öyle yakın zamanda da kaybolmayacaktır. İnsan soruyor kendi kendine: Emperyalistlerin Çin'e karşı savaşının da aynı sonuçları vermeyeceğinin güvencesi nedir?

Daha başkaları, savaşın "üstün bir ırk" tarafından, örneğin Cermen "ırkı" tarafından "aşağı bir ırka" karşı, en başta da Slavlara karşı düzenlenmesi gerektiğini; "üstün ırk", "aşağı ırkı" verimli kılmakla ve onun üzerinde egemenlik kurmakla yazgılı olduğuna göre, yalnızca böyle bir savaşın, bugünkü durumdan bir çıkış yolu sağlayabileceğini düşünüyorlar. Kabul edelim ki, dünyanın güneşe uzaklığı kadar bilimden uzak olan bu garip teori, evet haydi kabul edelim ki bu garip teori, uygulamaya konulmuş olsun. Bundan ne sonuç doğabilir?

Bilindiği gibi, eski Roma, bugünkü Almanların ve Fransızların atalarına, "üstün ırk" temsilcilerinin bugün Slavlara baktığı gibi bakıyordu. Bilindiği gibi, eski Roma, onlara, sonsuza değin "üstün ırka", "Büyük Roma"ya boyun eğmeye yazgılı "aşağı ırk" gibi,"barbarlar" gibi davranıyordu. Ve laf aramızda, eski Roma'nın, bunun için bazı nedenleri de vardı; günümüzdeki "üstün ırk"ın temsilcileri için aynı şeyler söylenemez. *(Alkış tufanı.)* Peki, ne sonuç çıktı? Romalı-olmayanlar, yani tüm "barbarlar", ortak düşmana karşı birleştiler ve büyük bir çatırtıyla onu devirdiler. Soru kendiliğinden çıkıyor: Bugünkü "üstün ırk"ın temsilcilerinin iddialarının aynı acıklı sonuca götürmeyeceğinin güvencesi nedir? Berlin'in eli kalem tutan faşist politikacılarının, savaşta sınanmış eski Romalı fatihlerden daha şanslı ola-

caklarının güvencesi nerededir? Tersini varsaymak daha doğru olmaz mı acaba?

Nihayet daha başkaları da, savaşı SSCB'ye karşı düzenlemek gerektiğini düşünüyorlar. SSCB'yi yenmeyi, topraklarını paylaşmayı ve onun kesesinden zengin olmayı düşünüyorlar. Yalnız Japonya'daki bazı askeri çevrelerin böyle düşündüklerini sanmak yanlış olur. Belli Avrupa *devletlerinin siyasi önder* çevrelerinde de bu gibi plânların düşünüldüğünü biliyoruz. Bu bayların, sözden eyleme geçtiklerini kabul edelim, ne sonuç çıkabilir?

Bu savaşın, burjuvazi için en tehlikelisi olacağından kuşku duyulamaz. Bu savaş, burjuvazi açısından, yalnızca SSCB halkları devrimin kazanımları uğruna ölesiye savaşacakları için en tehlikeli olmayacaktır. Savaş, yalnız cephelerde değil, ama aynı zamanda düşmanın cephe gerilerinde de süreceği için burjuvazi için en tehlikeli savaş olacaktır. Burjuvazi, SSCB işçi sınıfının Avrupa ve Asya'daki sayısız dostlarının, tüm ülkelerin işçi sınıfının anavatanına karşı caniyane bir savaş kışkırtan kendi zorbalarını önlemeye çalışacaklarından hiç kuşku duymasın. Ve eğer, bu savaşın ertesinde, bu burjuva baylar, bugün "Tanrının inayetiyle" rahat rahat hükümet eylemekte olan hükümetlerden birkaçı eksilirse, gelip bize çatmasınlar. *(Şiddetli alkışlar.)*

Anımsayacağınız gibi, SSCB'ye karşı onbeş yıl önce de böyle bir savaş açılmıştı. Bilindiği gibi, pek sayın Churchill, o zaman bu savaşı "14 devletin seferi" gibi ozanca bir formül arkasında maskelemişti. Mutlaka anımsarsınız, bu savaş, ülkemizin bütün emekçilerini, işçi ve köylü anavatanını düşmana karşı savunmak için göğüslerini siper eden özveri dolu savaşçıların bir tek cephesi halinde birleştirmişti. Bu savaşın nasıl sonuçlandığını biliyorsunuz. Müdahaleci orduların ülkemizden kovulmasıyla ve Avrupa'da devrimci "Eylem Komiteleri"nin[72] kurulmasıyla sonuçlandı. SSCB'ye karşı bir ikinci savaşın, saldırganların tam yenilgisiyle, Avrupa ve Asya'nın birçok ülkesinde devrimle, bu ülkelerdeki burjuva ve toprak sahiplerinin hükümetlerinin ezilmesiyle sonuçlanacağından kuşku duyulamaz.

Burjuva politikacılarının saplandıkları savaş plânları böyle işte.

Gördüğünüz gibi, ne düşünce, ne de kahramanlık bakımından hiç de parlak değiller. *(Alkışlar.)*

Ama, burjuvazi savaş yolunu seçerken, dört yıldır süren bunalım ve işsizliğin umutsuzluğa sürüklediği kapitalist ülkelerin işçi sınıfı da devrim yoluna giriyor. Bu demektir ki, devrimci bunalım olgunlaşıyor ve olgunlaşmaya devam edecektir. Ve devrimci bunalım, burjuvazinin askeri tertipler içinde büsbütün aklı karıştığı ve işçi sınıfına ve emekçi köylülere karşı terörist mücadele yöntemlerine sık sık başvurduğu ölçüde, o kadar daha çabuk yayılacaktır.

Bazı yoldaşlar, devrimci bunalım ortaya çıkar çıkmaz, burjuvazinin kaçınılmaz olarak çaresiz bir durumda kalacağını; yani burjuvazinin sonunun önceden belirlenmiş olduğunu, devrimin zaferinin böylece güven altına alınmış olduğunu ve kendilerine, bir tek, burjuvazinin devrilişini beklemek ve zafer kararları kaleme almak kaldığını düşünüyorlar. Bu ağır bir yanılgıdır. Devrimin zaferi hiçbir zaman kendiliğinden gelmez. Onu hazırlamak ve mücadeleyle kazanmak gerekir. Ve onu hazırlayabilecek ve kazanabilecek olan da yalnız, güçlü bir proleter devrimci partidir. Öyle zamanlar olur ki, durum devrimci bir durumdur, burjuvazinin iktidarı temellerine kadar sarsılmıştır, ama yine de devrimin zaferi gelmez, çünkü proletaryanın yığınlara önderlik edecek ve iktidarı ele geçirecek kadar güçlü ve otorite sahibi devrimci bir partisi yoktur. Bu gibi "durumların" meydana gelemeyeceğini sanmak akılsızlık olur.

Bu konuda Lenin'in Komünist Enternasyonal'in II. Kongresinde[73] devrimci bunalım üzerine söylediği şu öngörülü sözlerini anımsatmak yersiz olmayacaktır.

> "İşte, devrimci eylemimizin dayanağı, temeli olarak devrimci bunalım sorununa gelmiş bulunuyoruz. Burada herşeyden önce, yaygın iki yanılgıyı belirtmek gerekir. Bir yandan burjuva ekonomistleri, bu bunalımı, İngilizlerin zarif deyimine uygun olarak ba-

sit bir 'rahatsızlık' gibi gösteriyorlar. Öte yandan, devrimciler, zaman zaman bu bunalımın, kesinlikle çıkış yolu olmayan bir bunalım olduğunu kanıtlamaya çalışıyorlar. Bu bir yanılgıdır. İçinden kesinlikle çıkılmaz, çaresiz durumlar yoktur. Burjuvazi, aklını yitirmiş utanmaz bir haydut gibi davranıyor, budalalık üstüne budalalık yapıyor, böylece durumu ağırlaştırıyor ve kendi yıkımını çabuklaştırıyor. Kabul. Ama, bazı küçük ödünlerin yardımıyla, sömürülenlerin belli bir azınlığını uyutmasının ve ezilenlerin ve sömürülenlerin belli bir bölümünün falan hareketini ve filan ayaklanmasını bastırmasının kesin olarak olanakdışı olduğu 'tanıtlanamaz'. Durumun 'kesinlikle' çaresiz, çıkışı olmayan bir durum olduğunu önceden 'tanıtlamaya' kalkışmak boş bir bilgiçlik taslamak, ya da sözcükler ve düşünceler üzerinde oynamak demektir. Bu noktada ve buna benzer başka noktalarda gerçek 'tanıtlama', ancak pratik olabilir. Burjuva düzeni, tüm dünyada en derin devrimci bunalımlarından birini geçiriyor. Şimdi sözkonusu olan, devrimci partilerin pratiği ile, bu partilerin, bu bunalımı, başarıyla yürütülen bir devrimin, zafere ulaşan bir devrimin çıkarına kullanabilmek için yeterince bilinçli, örgütlenme anlayışına sahip, sömürülen kitlelerle yeterince bağlar kurabilmiş, gözüpek, kararlı ve becerikli olduklarını 'tanıtlamak'tır." *(Lenin. Tüm Eserler, cilt XXV, s. 340-341*[74]*)*

3— SSCB İle Kapitalist Ülkeler Arasındaki İlişkiler

Savaş kombinasyonlarının miyazmaları tarafından zehirlenen bu atmosferde, barış politikasını hayata geçirmenin SSCB için ne kadar zor olduğunu anlamak kolaydır.

Bir dizi ülkeyi sarmış olan bu savaş öncesi çılgınlığın ortasında SSCB bu yıllar içinde sağlam ve sarsılmaz biçimde barışçı pozisyonunu savundu, savaş tehlikesine karşı, barışın korunması için mücadele etti, şu ya da bu biçimde barışın korunmasından yana olan ülkelere kolaylık gösterdi, savaşı hazırlayan ve kışkırtanları açığa çıkardı ve maskelerini indirdi.

Barış için bu zor ve karmaşık mücadelede SSCB neye dayanıyordu?

a) Gelişen ekonomik ve politik gücüne;

b) barışın korunmasına çok güçlü istek duyan tüm ülkelerin işçi sınıfının milyonlarca kitlesinin manevi desteğine;

c) şu ya da bu nedenlerle barışın bozulmasında çıkarı olmayan ve SSCB gibi dürüst bir bağıtçıyla ticari ilişkilerini geliştirmek isteyen ülkelerin anlayışına;

d) son olarak, ülkeyi dış saldırılara karşı korumaya hazır olan şanlı ordumuza.

Komşu devletlerimizle saldırmazlık paktı ve saldırganın tanımı üzerine paktın imzalanması için kampanyamız bu temelde gelişti. Bu kampanyanın başarılı olduğunu biliyorsunuz. Bilindiği gibi bir saldırmazlık paktı yalnızca batıdaki ve güneydeki komşu devletlerimizin çoğuyla —bunların arasında Finlandiya ve Polonya'da vardır— değil, Fransa ve İtalya gibi ülkelerle de imzalandı; aynı şekilde aynı komşu devletlerle, Küçük Antant[75] da dahil, saldırganın tanımı üzerine bir pakt imzalandı.

Aynı temelde SSCB ile Türkiye arasındaki dostluk sağlamlaştı, SSCB ile İtalya arasındaki ilişkiler iyileşti ve kuşkusuz tatmin edici hale geldi, Fransa, Polonya ve diğer Baltık devletleriyle ilişkiler iyileşti, Birleşik Devletler'le ve Çin'le ilişkiler yeniden kuruldu vs.

SSCB'nin barış politikasının başarılarını yansıtan olguların içinden, kuşkusuz büyük öneme sahip olan iki olguyu özellikle vurgulamak gerekiyor.

1— Birinci olarak, SSCB ile Polonya arasında ve SSCB ile Fransa arasında son zamanlarda ortaya çıkmış olan iyileşme yönündeki değişimi kastediyorum. Bilindiği gibi geçmişte Polonya'yla bizim aramızda pek iyi bir ilişki yoktu. Polonya'da devlet temsilcilerimiz öldürülüyordu. Polonya kendisini, SSCB karşısında Batı devletlerinin koruyucu duvarı yerine koyuyordu. Tüm emperyalistler, SSCB'ye bir askeri saldırı halinde, Polon-

ya'yı bir öncü birlik olarak hesaba katıyorlardı. SSCB'yle Fransa'nın ilişkileri de daha iyi durumda değildi. SSCB ile Fransa arasındaki ilişkileri gözde canlandırabilmek için, yalnızca Ramsin'in sabotör grubuna karşı Moskova'da yürütülen davanın olgularını anımsamak yeter. Bu istenmeyen ilişkiler şimdi yavaş yavaş kaybolmaya başlıyor. Bunların yerine, bir tür yakınlaşmadan başka türlü tanımlanamayacak başka ilişkiler geçiyor.

Kendi başına pakt, büyük öneme sahip olmasına rağmen, bu ülkelerle yalnızca saldırmazlık paktı imzalamış olmamız sözkonusu değildir. Herşeyden önce, karşılıklı güvensizlikle zehirlenmiş atmosferin temizlenmeye başlamış olması sözkonusudur. Tabii ki bu, başlayan yakınlaşma sürecinin, davanın nihai başarısını garantilemek için yeterince etkili olarak değerlendirilebileceği anlamına gelmez. Örneğin Sovyet düşmanı havanın hâlâ güçlü olduğu Polonya'da sürprizler ve zikzak hareketleri asla imkansız olarak görülemez. Fakat gelecekteki sonuçlarından bağımsız olarak ilişkilerimizde iyiye doğru değişim, barış davasını teşvik eden bir faktör olarak sıkıca elde tutulmayı ve ön plâna çıkarılmayı hakeden bir olgudur.

Bu ani değişikliğin nedeni nerede yatıyor, onu teşvik eden nedir?

Herşeyden önce SSCB'nin artan gücü ve iktidarıdır.

Günümüzde zayıfların hesaba katılması olağan değildir, yalnızca güçlüler hesaba katılır. Sonra bu değişikliğin nedeni Almanya'da intikamcılığın ve emperyalist ruh halinin artmasını yansıtan, Almanya'nın politikasındaki belli değişikliklerde yatıyor.

Bu bağıntıda bazı Alman politikacıları, SSCB'nin şimdi Fransa ve Polonya'ya yöneldiğinden Versay Anlaşması'nın karşıtıyken onun yandaşı haline geldiğinden, bu değişikliğin Almanya'da faşist rejimin güçlenmesiyle açıklanır olduğundan sözediyorlar. Bu doğru değildir. Kuşkusuz, Almanya'daki faşist rejime hayran olmaktan çok uzağız. Ancak burada, örneğin İtalya'daki faşizmin, bu ülkeyle en iyi ilişkileri kurmak için SSCB açısından bir engel oluşturmadığının da gösterdiği gibi, sözkonusu

olan faşizm değildir. Versay Anlaşması'na ilişkin tavrımızda sözümona değişiklikler de sözkonusu değildir. Brest barışının utancını tatmış olan bizlerin; Versay Anlaşması'nı övmek aklımıza bile gelmemektedir. Yalnızca, bu anlaşma yüzünden dünyanın yeni bir savaş uçurumuna yuvarlanmasıyla hemfikir değiliz. Aynı şey SSCB'nin sözümona yeni yönelimi için de söylenmelidir. Almanya'ya yönelmemiz sözkonusu değildi, aynı şekilde Polonya ve Fransa'ya yönelmemiz de sözkonusu değildir. Geçmişte ve bugün de SSCB'ye ve yalnızca SSCB'ye göre yön tayin ettik ve ediyoruz. *(Şiddetli alkışlar.)* Ve SSCB'nin çıkarları, barışın bozulmasında çıkarı olmayan şu ya da bu ülkelere yakınlaşmasını gerektiriyorsa, hiçbir yalpalama göstermeksizin buna hazırız.

Hayır, sözkonusu olan bu değildir. Sözkonusu olan, Almanya'nın politikasındaki değişikliktir. Sözkonusu olan, şimdiki Alman politikacıları daha iktidara gelmeden önce, ama özellikle de onlar iktidara geldikten sonra, Almanya'da iki politik çizgi arasında, SSCB'nin Almanya'yla bilinen anlaşmalarında ifadesini bulan eski politikayla, esas olarak —bir süre Ukrayna'yı işgal altında tutan, Leningrad'a karşı bir sefer düzenleyen ve Baltık ülkelerini böyle bir sefer için yığınak bölgesi haline dönüştüren— eski Alman imparatorunun politikasını anımsatan "yeni" politika arasında bir mücadelenin başlamış olmasıdır; bu arada "yeni" politika açık bir biçimde eski politikaya üstün gelmektedir. "Yeni" politikanın adamlarının herşeyde ağırlık kazanması, eski politika taraftarlarının ise gözden düşmüş olması bir rastlantı sayılamaz. Hugenberg'in Londra'daki bilinen çıkışı, aynı şekilde, Almanya'nın hükümetteki partisinin dış politika lideri Rosenberg'in daha az ünlü olmayan deklarasyonları da rastlantı değildir. Sözkonusu olan budur, yoldaşlar.

2— İkinci olarak, SSCB ile Birleşik Devletler arasında normal ilişkilerin yeniden kurulmasını kastediyorum. Bunun, tüm uluslararası ilişkiler sistemi için büyük öneme sahip olduğu hakkında hiçbir kuşku olamaz. Bununla yalnızca, barışın korunması şansının yükselmesi, iki ülke arasındaki ilişkilerin

düzelmesi, bunlar arasında ticari ilişkilerin sağlamlaşması ve karşılıklı işbirliği için bir temelin yaratılması sözkonusu değildir. Birleşik Devletler'in çeşitli ülkelerde her türlü Sovyet düşmanı eğilimlerin kalesi olarak görüldüğü eski zamanla, bu kalenin gönüllü olarak, iki ülkenin karşılıklı çıkarına ortadan kaldırıldığı yeni zaman arasında bir ayrım çizgisi çekilmiş olması söz konusudur.

Sovyet barış politikasının başarılarını yansıtan iki temel olgu bunlardır.

Ancak bizde, rapor döneminde, her şeyin pürüzsüz yürüdüğünü sanmak yanlış olur. Hayır, bizde her şey asla pürüzsüz yürümedi.

Örneğin İngiltere'nin yaptığı baskıyı, ihracatımıza karşı ambargoyu, iç meselelerimize karışma ve bu arada direniş gücümüzü yoklama çabasını anımsayın. Ancak bu çabadan bir sonuç çıkmadı, ve ambargo daha sonra kaldırıldı, ne var ki bu tecavüzlerin nahoş etkileri, İngiltere'yle SSCB'nin ilişkilerinde herşeyde, bu arada ticaret anlaşması üzerine görüşmelerde de, hâlâ hissediliyor. Fakat SSCB'ye karşı bu saldırılar bir rastlantı sayılamaz. İngiliz muhafazakârlarının bir kısmının bu tür tecavüzler olmaksızın yaşayamayacağı biliniyor. Ve tam da bunlar rastlantısal olmadığı için, gelecekte de SSCB'nin tecavüze uğrayacağını, her türlü tehdide maruz bırakılacağını, ona zarar verileceğini vs. hesaba katmalıyız.

SSCB ile Japonya arasındaki, ciddi bir iyileştirmeye ihtiyaç duyan ilişkileri de gözönünde bulundurmak gerekir. Japonya'nın SSCB'den daha az ihtiyaç duymadığı bir saldırmazlık paktını imzalamayı Japonya'nın reddetmesi, ilişkilerimiz alanında her şeyin pek iyi olmadığını bir kez daha vurguluyor. Aynı şey, bu konuda SSCB'nin hiçbir kabahatinin olmadığı Doğu Çin Demiryolu üzerine görüşmelerin kesilmesi, keza Japon ajanlarının Doğu Çin demiryolunda kabul edilemez şeyler yapmaları, yasaya aykırı bir biçimde Doğu Çin demiryolunda Sovyet görevlilerini tutuklamaları vs. için de söylenmelidir. Japon askeriyesinin bir bölümünün basında açıkça SSCB'ye karşı bir sa-

vaşın gerekliliği ve Uzak doğu kıyı bölgesinin işgali üzerine propaganda yapması, askeriyenin diğer bölümünün bunu açıkça onaylaması, Japon hükümetinin ise savaş kışkırtıcılarını hizaya getirmek yerine, sanki bu kendisini ilgilendiriyormuş gibi davranmasından hiç sözetmiyorum. Bu tür durumların bir huzursuzluk ve güvensizlik atmosferi yaratmak zorunda olduğunu kavramak zor değildir. Kuşkusuz, biz gelecekte de ısrarla barış politikası yürüteceğiz ve Japonya'yla ilişkileri düzeltmeye çalışacağız, çünkü bu ilişkilerin düzelmesini istiyoruz. Ama burada herşey bize bağlı değil. Bu nedenle aynı zamanda ülkemizi sürprizlerden korumak ve bir saldırıya karşı onu savunmaya hazırlıklı olmak üzere her türlü önlemi almak zorundayız. *(Şiddetli alkışlar.)*

Gördüğünüz gibi, barış politikamızın başarılarının yanısıra, bir dizi olumsuz görüngüye de sahibiz.

Sovyetler Birliği'nin dış politik durumu budur.

Bizim dış politikamız berraktır. Bu, barışın korunması ve tüm ülkelerle ticari ilişkilerin güçlendirilmesi politikasıdır. SSCB herhangi bir kimseyi tehdit etmeyi, hele herhangi bir kimseye saldırmayı aklından bile geçirmiyor. Biz barıştan yanayız ve barış davasını savunuyoruz. Ama tehditlerden korkmuyoruz ve savaş kundakçılarının darbesine, karşı-darbeyle yanıt vermeye hazırız. *(Şiddetli alkışlar.)* Barışı isteyen ve bizimle işsel ilişkiler için gayret gösteren, bizden her zaman destek bulacaktır. Ama ülkemize saldırmaya kalkışanlara, gelecekte, domuz burunlarını Sovyet bahçemize sokma hevesi bırakmayacak derecede yıkıcı bir ders verilecektir. *(Şiddetli alkışlar.)*

Dış politikamız budur.*(Alkış tufanı.)*

Görev, gelecekte de bu politikayı tüm ısrarla ve tutarlılıkla gerçekleştirmektir.

II

ULUSAL EKONOMİNİN SÜREGİDEN GELİŞİMİ VE SSCB'NİN İÇ DURUMU

SSCB'nin iç durumu sorununa geçiyorum.

SSCB'nin iç durumu açısından rapor dönemi, gerek ulusal ekonomi alanında gerekse de kültür alanında gittikçe gelişen bir gelişme tablosu sunuyor.

Bu gelişme, güçlerimizin yalnızca basit bir nicel artışı değildir. Bu gelişme, SSCB'nin yapısında ilkesel değişikliklere yol açtığı ve ülkenin çehresini kökten değiştirdiği için bu kadar önemlidir.

Sovyetler Birliği bu dönemde temelden değişti ve gerilik damgasını, ortaçağ damgasını üstünden attı. Bir tarım ülkesiyken bir sanayi ülkesi haline geldi. Küçük köylülerin bireysel çiftliği ülkesinden, kollektif mekanize tarımsal büyük işletmeler ülkesi haline geldi. Bilgisiz, okuma-yazması olmayan ve kültürsüz bir ülkeden, Sovyetler Birliği uluslarının kendi dillerinde muazzam bir yüksek —orta ve ilkokul ağına sahip bilgili, yüksek kültürlü bir ülke haline geldi— daha doğrusu geliyor.

Yeni sanayi dalları yaratıldı: Takım tezgâhları yapımı, otomobil sanayii, traktör sanayii, kimyasal sanayi, motor yapımı, uçak yapımı, biçerdöver, yüksek takatli türbin ve jeneratör, kaliteli çelik türleri, demir alaşımları, sentetik kauçuk, azot, sentetik lif üretimi vs. vs. *(Sürekli alkışlar.)*

Bu dönemde binlerce yeni, en modern sanayi işletmeleri kuruldu ve işletmeye geçti. Dinyeper Elektrik santrali, Magnitogorsk Metalurji tesisleri, Kuznetsk Fabrikaları, Çelyabinsk Traktör fabrikaları, Bobriki, Ural Makine yapım fabrikaları, Kramatorsk Makine yapım fabrikaları gibi dev işletmeler kuruldu. Binlerce eski işletme modern teknik temelinde yeniden inşa edildi. Yeni fabrikalar kuruldu ve ulusal cumhuriyetlerle, SSCB'nin kenar bölgelerinde sanayi merkezleri oluşturuldu:

Byelo Rusya'da, Ukrayna'da, Kuzey Kafkasya'da, Trans-Kafkasya'da, Orta Asya'da, Kazakistan'da, Buryat-Moğolistan'da, Tataristan'da, Başkıristan'da, Ural'da, Doğu ve Batı Sibirya'da, Uzak Doğu'da vs.

200 000'den fazla kollektif çiftlik ve 5000 Sovyet çiftliği kuruldu; bunlar için yeni bölge merkezleri ve sanayi üsleri dahil.

Neredeyse hiç insan bulunmayan bölgelerde, nüfusu kabarık yeni büyük kentler yükseldi. Eski kentler ve sanayi yöreleri muazzam gelişti.

Ural-Kuznetsk kombinası için, Kuznetsk kok kömürünün, Ural'ın demir cevheriyle birleşmesi için temeller yaratıldı. Doğuda metalurji üssü bir düşten, gerçeklik haline geldi.

Ural sıradağlarının batı ve güney yamaçlarındaki bölgelerde —Ural bölgesinde, Başkıristan'da, Kazakistan'da— yeni, büyük bir petrol üssü için temeller yaratıldı.

Rapor döneminde ulusal ekonominin tüm dallarına devletin yaptığı 60 Milyar ruble tutarındaki muazzam sermaye yatırımlarının boşa gitmediği ve meyvelerini vermeye başladığı açıktır.

Bu kazanımların sonucunda, aynı dönemde istinasız tüm kapitalist ülkelerde ulusal gelir büyük ölçüde gerilerken, SSCB'de ulusal gelir 1929'da 29 Milyar rubleden 1933 yılında 50 Milyar rubleye çıktı.

Bu kazanımların ve bütün bu gelişmenin, SSCB'nin iç durumunu daha da sağlamlaştırmak zorunda olduğu ve gerçekten de sağlamlaştırdığı açıktır.

Bu muazzam değişimler 3-4 yıl içinde, geri tekniği, geri kültürüyle dev devletimizin toprakları üzerinde, nasıl gerçekleşebildi? Bu bir mucize değil mi? Eğer gelişme kapitalizm ve bireysel küçük işletme zemininde gerçekleşmiş olsaydı, bu bir mucize olurdu. Ama gelişmenin bizde, sosyalist insanın gelişimi temelinde gerçekleşmiş olduğu gözönünde tutulursa, bu bir mucize olarak adlandırılamaz.

Bu dev gelişmenin ancak, sosyalizmin başarılı inşası temelinde, düzinelerce milyon insanın toplumsal emeği temelinde, sos-

yalist ekonomi sisteminin, kapitalist sistem ve tekil köylü çiftlikleri sistemi karşısındaki avantajları temelinde gerçekleşebilmiş olduğu açıktır.

Bu nedenle, SSCB'de rapor dönemindeki muazzam ekonomik ve kültürel gelişmenin, aynı zamanda kapitalist unsurların tasfiyesi ve tekil köylü çiftliklerinin geri itilmesi anlamına gelmesi şaşırtıcı değildir. Şu anda sanayide sosyalist ekonomi sisteminin payını yüzde 99 ve tarımda, tahıl kültürlerinin ekim alanları gözönünde bulundurulduğunda yüzde 84,5 tutması, tekil köylü çiftliklerine ise toplam yüzde 15,5 düşmesi, bir olgudur.

Buna göre SSCB'de kapitalist ekonomi artık tasfiye edilmiştir ve köyde tekil köylü çiftlikleri sektörü tali pozisyonlara geri itilmiştir.

Lenin, Yeni Ekonomik Politikanın yürürlüğe konması sırasında ülkemizde toplumsal-ekonomik biçimlerin beş unsurunun bulunduğundan söz etmişti: 1) Pederşahi ekonomi (yüksek ölçüde doğal ekonomidir); 2) Küçük meta üretimi (tahıl satan köylülerin büyük çoğunluğu); 3) Özel ekonomili kapitalizm; 4) Devlet kapitalizmi; 5) Sosyalizm.[76] Lenin, bütün bu biçimler arasında, sonuçta sosyalist biçimin üstünlük kazanmak zorunda olduğu görüşündeydi. Şimdi artık, birinci, üçüncü ve dördüncü toplumsal-ekonomik biçimin mevcut olmadığını, ikinci toplumsal-ekonomik biçimin tali pozisyonlara geri itildiğini, beşinci toplumsal-ekonomik biçimin, sosyalist biçimin ise, tüm ulusal ekonomide sınırsız egemen ve tek belirleyici güç olduğunu söyleyebiliriz. *(Şiddetli, sürekli alkışlar.)*

Sonuç budur.

Bu sonuç, SSCB'nin iç durumunun istikrarlılığı için temeli, kapitalist kuşatma koşulları altında cephe ve cephe gerisi pozisyonlarının sağlamlığı için temeli oluşturuyor.

Şimdi Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve politik durumunun tek tek sorunları üzerine somut materyallerin incelenmesine geçelim.

1— Sanayinin Gelişimi

Ulusal ekonominin bütün dalları arasında, bizde, en hızlı sanayi büyüdü. Rapor döneminde, yani 1930'dan beri, bizde sanayi iki kattan fazla, yani yüzde 101,6, savaş öncesi dönemle karşılaştırıldığında ise neredeyse dört kat, yani yüzde 291,9 büyüdü.

Bu, sanayileşmenin bizde tam gaz gerçekleştiği anlamına geliyor.

Sanayileşmenin hızlı gelişimi, sanayi üretiminin, ulusal ekonominin toplam üretimi içinde, başa geçmesine yol açtı.

İlgili tablo aşağıdadır:

Ulusal ekonominin toplam üretiminde sanayinin yüzde payı (1926-27 fiyatlarıyla)

	1913	1929	1930	1931	1932	1933
1- Sanayi (küçük sanayi)	42,1	54,5	61,6	66,7	70,7	70,4
2- Tarım	57,9	45,5	38,4	33,3	29,3	29,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bu, ülkemizin geri dönülmez biçimde ve kesin olarak bir sanayi ülkesi haline geldiği anlamına geliyor.

Sanayinin gelişiminin toplam hacmi içinde üretim aletleri ve araçları üretiminin artması, sanayileşme için tayin edici öneme sahiptir. Rapor dönemine dair veriler, sanayinin toplam hacmi içinde bu kalemin, nispi önemine göre egemen konuma geçmiş olduğunu gösteriyor.

İlgili tablo aşağıdadır:

Büyük sanayi dallarının iki ana bölümünün üretim payı (1926-27 fiyatlarıyla)

	Toplam Üretim (Milyar Ruble)				
	1929	1930	1931	1932	1933
Toplam büyük sanayi.....	21,0	27,5	33,9	38,5	41,9
Bunun içinde: Bölüm "A. Üretim aletleri ve araçları.....	10,2	14,5	18,8	22,0	24,3
Bölüm "B". Tüketim araçları	10,8	13,0	15,1	16,5	17,6
Payı :	(yüzdeyle)				
Bölüm "A". Üretim aletleri ve araçları.....	48,5	52,6	55,4	57,0	58,0
Bölüm "B". Tüketim araçları.....	51,5	47,4	44,6	43,0	42,0
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Gördüğünüz gibi tablo açıklamayı gerektirmiyor.

Teknik bakımdan hâlâ genç ülkemizde sanayi özel bir görevle karşı karşıyadır. O yalnızca kendisini, yalnızca sanayinin tüm dallarını, bu arada hafif sanayii de, gıda maddeleri sanayiini, orman sanayiini, modern teknik temelinde yeniden kurmak zorunda değildir. Her türlü ulaşımı ve tarımın bütün dallarını da yeniden kurmak zorundadır. Ama bu görevi yalnızca, makine yapımı —ulusal ekonominin yeniden kurulmasının ana manivelası—, sanayi içinde üstün bir yer aldığı zaman yerine getirebilir. Rapor döneminin verileri, bizde makine

mi içinde başrolü kazan

sonucuna kıyasla
llarının yüzde payı

SSCB		
1913	1929	1932
2,9	2,1	1,7
0,8	0,4	0,5
1,9	1,8	1,5
2,3	2,5	2,9
Veri yok	4,5	3,7
	1,5	1,3
11,0	14,8	25,0
0,8	0,6	0,8
18,3	15,2	7,6
3,1	3,1	1,9

melde geliştiği ve yenid
— tümüyle elimizde bul
ızmanca ve rasyonel kull

yal sektörler itibariyle g

ınayiin sosyal sektörler
iyle toplam üretimi
26-27 fiyatlarıyla)

Toplam Üretim (Milyon Ruble)			
1929	1930	1931	1932
21 025	27 477	33 903	38 464
20 891	27 402	Veri yok	38 436
19 143	24 989	Veri yok	35 587
1748	2413	Veri yok	2849
134	75	Veri yok	28
Toplam Üretim (Yüzde)			
100	100	100	100
99,4	99,7	Veri yok	99,93
91,1	90.9	Veri yok	92,52
8,3	8,8	Veri yok	7,41
0,6	0,3	Veri yok	0,07

Bu tablodan, sanayide kapitalist unsurların artık bittiği ve şimdi sanayimizde sosyalist ekonomik sistemin tek egemen sistem olduğu görülüyor. *(Alkışlar.)*

Ama sanayinin rapor döneminde elde ettiği tüm kazanımlar arasında en önemli kazanım olarak, modern tekniğe egemen olan ve sosyalist sanayimizi ileriye götüren, binlerce yeni insan ve sanayi yöneticisi, bütün bir yeni mühendis ve teknisyen tabakası, yüzbinlerce genç kalifiye işçi yetiştirme ve eğitmeyi bu süre içinde başarmış olması olgusu sayılmalıdır. Sanayiin bu insanlar olmaksızın, şimdi sahip olduğu ve haklı olarak gurur duyabileceği o başarılara sahip olamayacağı kuşkusuzdur. Veriler, rapor döneminde sanayinin fabrika çırak okullarından yaklaşık 800 000 az çok kalifiye işçi, teknik yüksek okullardan, yüksek okullardan ve teknik okullardan fabrikalar için 180 000'den fazla mühendis ve teknisyen elde ettiğini gösteriyor. Gelişimimizde kadro sorununun son derece ciddi bir sorun olduğu doğruysa, sanayimizin bu sorunun üstesinden ciddi biçimde gelmeye başladığı kabul edilmelidir.

Sanayimizin ana kazanımları bunlardır.

Ancak sanayinin yalnızca başarıları olduğunu sanmak yanlış olurdu. Hayır, eksiklikleri de var. Ana eksiklikler şunlardır:

a) ***Demir-çelik sanayiinin*** sürekli geri kalması;

b) ***demir-dışı metal sanayiinde*** düzen yokluğu;

c) ***yöresel kömür rezervlerinin*** işletilmesini geliştirmenin ülkenin tüm yakıt ekonomisi için sahip olduğu son derece büyük önemin (Moskova bölgesi, Kafkasya, Ural, Karaganda, Orta Asya, Sibirya, Uzak Doğu, Kuzey bölgesi vs.) küçümsenmesi;

d) Ural, Başkıristan, Emba bölgelerinde yeni bir ***petrol üssünün*** örgütlenmesi sorunu için gerekli özenin yokluğu;

e) hafif sanayiyle gıda maddeleri sanayiinde ve orman sanayiinde ***kitle gereksinim*** maddeleri üretiminin geliştirilmesiyle ciddiyetle ilgilenilmemesi

f) ***yerel sanayinin*** geliştirilmesi sorununa gerekli ilginin gösterilmemesi;

g) ***üretimin kalitesinin*** iyileştirilmesi sorununda kesinlikle izin verilemez tutum;

h) ***emek üretkenliğinin*** artırılması, ***maliyet masraflarının*** düşürülmesi, ***ekonomik muhasebenin*** yerleştirilmesinde sürekli geri kalınması;

i) çalışmanın ve iş ücretinin hâlâ tasfiye edilmemiş olan kötü organizasyonu, çalışmada kişisel sorumluluğun yokluğu, ücret sisteminde eşitlemecilik;

j) ekonomi Halk Komiserlikleri'nde ve onların organlarında, bunlar arasında Hafif Sanayi ve Gıda Maddeleri Sanayii Halk Komiserliklerinde de henüz tasfiye edilmemiş olan ***kartasiyeci-bürokratik*** yönetim yöntemi.

Bu eksiklikleri hızla ortadan kaldırmanın neden mutlak zorunlu olduğunu açıklamaya herhalde gerek yoktur. Demir-çelik ve demir-dışı metal sanayii bilindiği gibi ilk Beş Yıllık Plân boyunca plânı gerçekleştirmediler. İkinci Beş Yıllık Plân'ın birinci yılında da onu gerçekleştirmediler. İleride de geri kalırlarsa, o zaman sanayi için bir engel ve onun çalışmasının kesintiye uğramasının nedeni olabilirler. Yeni kömür ve petrol sanayii merkezlerinin yaratılmasına gelince, bu ertelenemez görevleri yerine getirmedikçe, gerek sanayinin gerekse de ulaşımın yerinde sayabileceklerini kavramak zor olmasa gerek. Kitle gereksinim maddeleri ve yerel sanayiin geliştirilmesi sorunuyla ürün kalitesinin iyileştirilmesi, emek üretkenliğinin artırılması, maliyet masraflarının düşürülmesi ve ekonomik muhasebenin yerleştirilmesi sorunları da keza açıklama gerektirmiyor. Çalışmanın ve iş ücretinin kötü örgütlenmesi ve kırtasiyeci-bürokratik yönetim yöntemine gelince, Donets Havzasıyla hafif sanayi ve gıda maddeleri sanayii işletmeleri olayının gösterdiği gibi bu tehlikeli hastalık, tüm sanayi dallarında yuvalanmış ve onların gelişimini engellemektedir. Kökü kurutulmazsa, o zaman sanayinin iki ayağı da aksayacaktır.

Önümüzdeki görevler şunlardır:

1) Sanayi sisteminde makine yapımının şimdiki başrolünü korumak.

2) Demir-çelik sanayiinin geri kalışını tasfiye etmek.

3) Demir-dışı metal sanayiinde düzeni sağlamak.

4) Yöresel kömür rezervlerinin işletilmesini bilinen tüm bölgelerde tam geliştirmek, yeni kömür bölgelerini genişletmek (örneğin Uzak Doğu'da Bureya bölgesinde), Kuznetsk Havzasını ikinci bir Donets Havzasına dönüştürmek. *(Sürekli alkışlar.)*

5) Ural sıradağlarının batı ve güney yamaçlarındaki bölgelerde bir petrol üssünün örgütlenmesine ciddi şekilde girişmek.

6) Tüm Ekonomi Halk Komiserlikleri'nde kitle gereksinim maddelerinin üretimini geliştirmek.

7) Yerel Sovyetlerin sanayiini genişletmek, kitle gereksinim maddeleri üretiminde inisiyatif geliştirme olanağı vermek ve olanak ölçüsünde hammadde ve para ile desteklemek.

8) Teslim edilen malların kalitesini iyileştirmek, tamamlanmamış ürün teslimatına son vermek ve ürünlerin kalitesi ve mükemmelliği üzerine Sovyet iktidarının yasalarını çiğneyen ya da atlatan tüm yoldaşları, kim olduğuna bakmaksızın cezalandırmak.

9) Emek üretkenliğinin sistematik olarak yükseltilmesini, maliyet masraflarının düşürülmesini ve ekonomik muhasebenin yerleştirilmesini sağlamak.

10) Çalışmada sorumsuzluğu ve ücret sisteminde eşitlemeciliği kökünden kurutmak,

11) Ekonomi Halk Komiserlikleri'nin tüm organlarında kırtasiyeci-bürokratik yönetim yöntemlerinin kökünü kurutmak ve alt organların, yönetici mercilerin kararlarını ve talimatlarını nasıl hayata geçirdiklerini sistematik olarak denetlemek.

2— Tarımın Gelişimi

Tarımda gelişme biraz farklı bir yol izledi. Rapor döneminde, tarımın başlıca dallarındaki yükselme, sanayide olduğundan çok daha yavaştı; Yine de gelişme, bireysel ekonominin başat ol-

duğu dönemdekinden daha hızlı oldu. Hayvancılıkta ise hatta ters yönde bir sürece tanık olduk — hayvan mevcudunda bir azalma oldu. Ancak 1933 yılındadır ki, —ve o da yalnızca domuz yetiştiriciliğinde— ilerleme belirtileri görülür hale gelmiştir.

Dağınık küçük köylü işletmelerini kollektif çiftlikler halinde birleştirmenin son derece büyük güçlükleri; nerdeyse ıssız bölgelerde tahıl yetiştirilmesi ve hayvancılık için çok sayıda büyük işletme kurma çetin işi ve bir bütün olarak ***yeniden örgütlenme dönemi,*** bireysel ekonomiye dayalı tarımın dönüştürülmesi ve yeni kollektif çiftlik yoluna geçiş dönemi, pek çok zaman ve büyük masraflar isteyen bu dönem: Bütün bu etkenlerin, tarımda, zorunlu olarak daha yavaş bir ilerleme temposuna, aynı şekilde, hayvan mevcudunun gelişmesi bakımından göreli uzunca bir gerileme dönemine yol açtığı açıktır.

Meselenin özü itibariyle rapor dönemi, tarım için hızlı bir ilerleyiş ve güçlü bir atılım dönemi olmaktan çok, yakın gelecekteki bu ilerleyiş ve bu atılım için önkoşulların yaratıldığı dönem oldu.

Eğer tüm kültürler için, sonra da yalnız sanayi bitkileri için ekilen alanın artışına ilişkin verileri alacak olursak, rapor dönemi içinde tarımın gelişmesine ilişkin şu tablo elde edilir:

SSCB'de Tüm Kültürlerin Ekim Alanı

	Milyon hektar olarak					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
Ekili alanların tümü	105,0	118,0	127,2	136,3	134,4	129,7
Bunlardan :						
a) Tahıl kültürleri	94,4	96,0	101,8	104,4	99,7	101,5
b) Sanayi bitkileri	4,5	8,8	10,5	14,0	14,9	12,0
c) Sebze ve meyve	3,8	7,6	8,0	9,1	9,2	8,6
d) Yemlik ürünleri	2,1	5,0	6,5	8,8	10,6	7,3

SSCB'de endüstri bitkilerinin ekim alanı

	Milyon hektar olarak					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
Pamuk	0,69	1,06	1,58	2,14	2,17	2,05
Keten (uzun lifli)	1,02	1,63	1,75	2,39	2,51	2,40
Şeker pancarı	0,65	0,77	1,04	1,39	1,54	1,21
Yağ bitkileri	2,00	5,20	5,22	7,55	7,98	5,79

Bu tablolar, tarımdaki iki temel çizgiyi dile getirmektedirler:

1) ***Tarımın yeniden örgütlenmesinin tam hızla ilerlediği,*** kollektif çiftliklerin onbinlerle kurulduğu, bunların Kulakları topraktan kovup, boş kalan topraklara sahip çıktığı ve bu toprakları sımsıkı ele geçirdiği sırada, ***ekim alanlarının mümkün olduğunca genişletilmesini amaçlayan çizgi.***

2) Ekim alanlarının gelişigüzel genişletilmesinden vazgeçildiği ve toprağın işlenme koşullarının iyileştirilmesine, rasyonal bir münavebeli ekim ve nadas sisteminin uygulanmasına, rekoltenin yükseltilmesine ve pratik öyle gerektirdiğinde, varolan ekim alanlarının geçici olarak azaltılmasına geçildiği zamanki çizgi.

Bilindiği gibi, ikinci çizgi —tarımdaki biricik doğru çizgi—, tarımın yeniden örgütlenmesi döneminin sona erdiği ve rekoltenin yükseltilmesinin tarımın ilerleyişinin temel sorunlarından biri haline geldiği 1932'de ilan edildi.

Ama ekim alanının genişletilmesine ilişkin veriler, tarımın gelişmesinin tam doyurucu belirtileri sayılamazlar. Olur ki, ekim alanları artar, ama üretim artmaz, hatta düşer, çünkü toprağın işlenmesi kötüleşmiştir ve ekim alanı birimi başına rekolte gerilemiştir. Bundan dolayı, ekim alanına ilişkin verileri, toplam üretime ilişkin verilerle tamamlamak gerekir.

İlgili tablo şöyledir:

SSCB'deoplam tahıl ve sanayi bitkileri üretimi

	Milyon kental olarak					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
Tahıl	801,0	717,4	835,4	694,8	698,7	898,0
Ham pamuk	7,4	8,6	11,1	12,9	12,7	13,2
Keten lifi	3,3	3,6	4,4	5,5	5,0	5,6
Şeker pancarı	109,0	62,5	140,2	120,5	65,6	90,0
Yağ bitkileri	21,5	35,8	36,2	51,0	45,5	46,0

Bu tablo, tarımda yeniden örgütlenmenin tam hızla ilerlediği yılların —1931 ve 1932—, tahıl kültürleri üretiminin en güçlü şekilde gerilediği yıllar olduğunu göstermektedir.

Bu tablodan ayrıca, bunların ekim bölgelerinde tarımın yeniden örgütlenmesinin daha yavaş tempoda olduğu pamuk ve ketenin hemen hemen hiç etkilenmediği, azçok dengeli ve kesintisiz bir biçimde artarak geliştiği ve gelişmelerinin yüksek düzeyini koruduğu sonucu çıkmaktadır.

Bu tablodan üçüncü olarak, yağ bitkilerinin sadece hafif bir dalgalanma gösterip, savaş öncesi düzeye oranla gelişmelerinin yüksek düzeyini korurlarken, ekim alanlarında çok hızlı bir tarımsal yeniden örgütlenme temposu gözlemlenen ve tarımın yeniden örgütlenmesi dönemine en son girmiş olan şeker pancarının, yeniden örgütlenmenin son yılı olan 1932'de en yüksek gerilemeyi kaydettiği ve üretiminin savaş-öncesi düzeyin altına düştüğü sonucu çıkmaktadır.

Bu tablodan son olarak, 1933 yılının —yeniden örgütlenme döneminin bitmesini izleyen ilk yılın— tahıl kültürlerinin ve endüstriyel bitkilerin gelişmesinde bir dönüm yılı olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bu demektir ki, her şeyden önce tahıl kültürleri ve onlardan sonra da sanayi bitkileri bundan böyle sağlam ve güvenli bir şekilde güçlü bir yükselişe doğru yol alacaklardır.

Yeniden örgütlenme dönemini en acılı bir şekilde hisseden kesim hayvancılık olmuştur.

İlgili tablo şöyledir:

SSCB'de hayvan mevcudu

	Milyon adet					
	1916	1929	1930	1931	1932	1933
a) At	35,1	34,0	30,2	26,2	19,6	16,6
b) Sığır	58,9	68,1	52,5	47,9	40,7	38,6
c) Koyun ve keçi	115,2	147,2	108,8	77,7	52,1	50,6
d) Domuz	20,3	20,9	13,6	14,4	11,6	12,2

Bu tablo, rapor döneminde hayvan mevcudu bakımından savaş öncesi düzeye oranla bir ilerleme değil, bilakis hâlâ süren bir gerileme kaydettiğimizi göstermektedir. Besbelli ki, bir yandan hayvancılığın en yoğun biçimde büyük Kulak unsurların elinde toplanmış olması, öte yandan yeniden örgütlenme döneminde elverişli bir ortam bulan, Kulakların yürüttükleri yoğun hayvan kesme ajitasyonları, bu tabloda ifadesini bulmaktadır.

Bu tablodan ayrıca, hayvan mevcudundaki gerilemenin yeni baştan örgütlenme döneminin daha ilk yılında (1930) başladığı ve 1933'e kadar sürdüğü sonucu çıkmaktadır. Bu gerilemenin en güçlü [olduğu dönem —ÇN] ilk üç yıl idi, tahıl kültürlerinin yükselişe geçtiği, yeniden örgütlenme dönemini izleyen ilk yılda, 1933'te, bu gerileme minimal düzeydedir.

Bu tablodan son olarak, domuz yetiştiriciliğinde tersine bir sürecin daha önceden başlamış olduğu ve 1933'te doğrudan bir yükselişin belirtilerinin görülür hale geldiği sonucu çıkmaktadır.

Bu demektir ki, 1934 yılı, hayvancılığın tümünde bir yükselişe doğru bir dönüm yılı olmalıdır ve olabilir.

Rapor dönemi içinde bizde köylü işletmelerinin kollektifleştirilmesi nasıl gelişti?

İlgili tablo şöyledir:

Kollektifleştirme

	1929	1930	1931	1932	1933
Kollektif çiflik sayısı (bin)	57,0	85,9	211,1	211,05	224,5
Kollektifleştirilen köylü işletmeleri sayısı (milyon)	1,0	6,0	13,0	14,9	15,2
Köylü işletmelerinin kollektifleştirilme yüzdesi	3,9	23,6	52,7	61,5	65,0

Tahıl ekim alanlarının ya sektörlere göre değişmesi nasıl olmuştur?

İşte bununla ilgili tablo:

Sektörlere göre tahıl ekim alanları

	Ekim alanı (Milyon hektar)					1933'deki ekim alanına oranı (%)
	1929	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	
1) Sovyet çiftlikleri	1,5	2,9	8,1	9,3	10,8	10,6
2) Kollektif çiftlikler	3,4	29,7	61,0	69,1	75,0	73,9
3) Bireysel işletmeler	91,1	69,2	35,3	21,3	15,7	15,5
SSCB'de toplam tahıl ekim alanı	96,0	101,8	104,4	99,7	101,5	100,0

Bu tabloların ifade ettiği anlam nedir?

Kollektif çiftliklerin sayısının ve kollektif çiftliklerdeki üye sayısının fırtınalı bir tempo ile arttığı tarımda, yeniden örgütlenme döneminin artık sona erdiği, daha 1932'de sona ermiş olduğudur.

Dolayısıyla, kollektifleştirmenin daha sonraki süreci, bireysel köylü işletmelerinin kalıntılarının kollektif çiftlikler tarafından kerte kerte emilmesi ve dönüştürülmesi sürecidir.

Bu demektir ki, kollektif çiftlikler kesin olarak ve geri dönmemek üzere zafer kazanmışlardır. *(Sürekli, şiddetli alkışlar.)*

Bu toblolar ayrıca, SSCB'de toplam tahıl ekim alanının % 84,5'ine Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftliklerin sahip olduğunu ifade etmektedir.

Bu demektir ki, Sovyet çiftlikleri ve kollektif çiftlikler birarada, tüm tarımın ve onun tüm dallarının yazgısını belirleyen güç faktörü haline gelmişlerdir.

Bu tablolar ayrıca, kollektif çiftliklerde birleşen köylü işletmelerinin % 65'nin, toplam tahıl ekim alanının % 73,9'una sahip bulunduklarını, tüm köylü nüfusun % 35'ini oluşturan geri kalan bireysel köylü işletmelerinin ise toplam tahıl ekim alanının ancak % 15,5'ini ellerinde bulundurduklarını ifade etmektedir.

Eğer buna, kollektif çiftliklerin tüm kategorilerinin ekin kaldırma payı olarak, 1929-1930 yılındaki 120 milyon puddan fazla olmayan teslimata karşılık, 1933 yılında bir milyar puddan fazla tahıl teslim ettikleri, ve plânlarını % 100 yerine getiren bireysel köylülerin ise 1929-1930 yılında devlete 780 milyon puda yakın tahıl teslim etmiş oldukları halde, 1933 yılında yaklaşık olarak ancak 120 milyon pud teslim ettikleri eklenirse, rapor döneminde kollektif çiftlikler ile bireysel köylülerin rollerinin tamamıyla değiştiği, o zamandan beri kollektif çiftliklerin tarımın egemen gücü haline, bireysel köylülerin ise ikincil güç haline, kollektif çiftlik rejimine bağımlı olmak ve kendini ona uyarlamak zorunda olan bir güç haline geldikleri bütün açıklığıyla ortaya çıkar.

Emekçi köylülüğün, bizim Sovyet köylülüğümüzün, sosyalizmin kızıl bayrağı altında kesin olarak ve geri dönmemek üzere birleştiğini kabul etmek gerekir. *(Sürekli alkışlar.)*

Sosyal devrimci-Menşevik ve burjuva-Troçkist lafebeleri köylülüğün karakteri itibariyle karşı-devrimci olduğu, SSCB'de

kapitalizmi restore etme misyonuna sahip olduğu, sosyalizmin inşasında işçi sınıfının müttefiki olamayacağı, SSCB'de sosyalizmi kurmanın olanaksız olduğunun gevezeliğini yapsınlar. Gerçekler bu bayların, gerek SSCB'ye gerekse de Sovyet köylüsüne kara çaldığını gösteriyor. Gerçekler, Sovyet köylülüğümüzün kapitalizm sahilini kesin olarak terkettiğini ve işçi sınıfıyla ittifak içinde sosyalizme doğru yol aldığını gösteriyor. Gerçekler, SSCB'de sosyalist toplumun temelini kurduğumuzu ve bunu sadece üst yapılarla taçlandırmak zorunda olduğumuzu gösteriyor, kuşkusuz bu, sosyalist toplumun temelinin kurulmasından daha kolaydır.

Ancak kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin gücü onların ekim alanlarını ve üretimi genişletmekten ibaret değildir. İfadesini, onların traktör parklarının büyütülmesinde, artan mekanizasyonunda da bulur. Kollektif çiftliklerimizin ve Sovyet çiftliklerimizin bu bakımdan ileriye doğru muazzam bir adım attıklarına hiç kuşku yoktur.

İlgili tablo aşağıdadır:

SSCB tarımında traktör parkı
(Amortizasyon gözönünde alınmıştır.)

	Bin					Çalışma kapasitesi 1000 Beygir gücü				
	1929	1930	1931	1932	1933	1929	1930	1931	1932	1933
Toplam traktör	34,9	72,1	125,3	148,5	204,1	391,4	1003,5	1850,0	2225,0	3100,0
Bunun içinde:										
a) Makine-Traktör İstasyonlarındaki traktörler.....	2,4	31,1	63,3	74,8	122,3	23,4	372,5	848,0	1077,0	1782,0
b) Çeşitli Halk Komiserliklerinin Sovyet çiftliklerindeki traktörler.....	9,7	27,7	51,5	64,0	81,8	123,4	483,1	892,0	1043,0	1318,0

çiftlikleri için 3 100 0(
lz. Görüldüğü gibi bu,
ün ve her türlü köküni
ında Lenin'in uzak bi
ısından iki kat büyükt
, Sovyet Çiftlikleri Ha
rımsal makine parkına
ınlatıcı bilgi veriyor:

İstasyonlarında

1930	1931	1932
7tane	0,1	2,2
0,1	4,9	6,2
2,9	27,8	37,0
168	268	551
104	770	1220
0,2	1,0	6,0
17	191	245

k Komiserliği'nin
klerinde

1930	1931	1932
1,7	6,3	11,9
0,3	0,7	1,2
1,4	4,2	7,1
42	112	164
72	133	208
75	160	215
205	310	578
2,1	3,7	6,2
118	385	625

Bu verilerin açıklama gerektirmediğini sanıyorum.

Tarımın gelişimi için, Makine ve Traktör İstasyonlarında ve Sovyet çiftliklerinde Siyasi Şubelerin oluşturulması ve tarıma kalifiye işgücünün gönderilmesi de az öneme sahip değildi. Şimdi herkes Siyasi Şube fonksiyonerlerinin, kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin çalışmasının iyileştirilmesinde çok büyük bir rol oynadıklarını kabul ediyor. Parti Merkez Komitesi'nin, rapor döneminde, tarım kadrolarının güçlendirilmesi için köye 23 000'den fazla komünist gönderdiği biliniyor, bunların 3000'den fazlası tarımsal fonksiyonerlerdi, 2000'den fazlası Sovyet çiftliklerine, 13 000'den fazlası Makine ve Traktör istasyonlarının Siyasi Şubelerine ve 5000'den fazlası Sovyet çiftliklerinin Siyasi Şubelerine gitti.

Aynı şey kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftliklerine yeni mühendisler, teknisyenler ve tarım uzmanları gönderilmesi için de söylenmelidir. Rapor döneminde, bu kategoriye giren *111 000'den fazla iş gücünün* tarıma yollanmış olduğu biliniyor.

Rapor döneminde 1 900 000'den fazla traktör sürücüsü, biçerdöver sürücüsü, biçerdöver sürücüsü yardımcısı, şoför eğitildi ve yalnızca tarım Halk Komiserliği sistemi içinde çalışmaya gönderildi.

Bu dönemde 1 600 000'den fazla kişi kollektif çiftliklerin yöne-timlerinde başkanlık ve üyelik, tarım ekip şeflikleri hayvan yetiştirme ekip şeflikleri ve muhasebecilik için eğitildiler ya da yeniden eğitildiler.

Bu tabii ki tarımımız için azdır. Ama yine de bir şeydir.

Gördüğünüz gibi devlet, Tarım Halk Komiserliği organlarının ve Sovyet Çiftlikleri Halk Komiserliği organlarının, kollektif ve Sovyet çiftliklerinin inşasını yönetme çalışmasını kolaylaştırmak için mümkün olan her şeyi yaptı.

Bu olanaklardan gerektiği gibi yararlanıldığı söylenebilir mi?

Ne yazık ki söylenemez.

Her şeyden önce, bu Halk Komiserlikleri'nin çalışmada diğer halk komiserliklerinden daha fazla bürokratik-kırtasiyeci davranış hastalığına yakalanmış olduklarını saptamak zorundayız.

Kararlar alınıyor, ama uygulamayı denetlemek, yönetici organların talimatlarını ve kararlarını çiğneyenleri hizaya sokmak, görevlerini dürüstçe ve özenle yerine getirenleri terfi ettirmek akıl edilmiyor.

Büyük bir Traktör ve Makine parkının varlığının tarımsal idare makamlarını, bu değerli makineleri sağlam tutmaya, onları zamanında tamir etmeye, çalışmada onlardan mümkün olduğu kadar en iyi biçimde yararlanmaya yükümlü kıldığı sanılabilir. Bu alanda ne yapıyorlar? Ne yazık ki çok az şey. Traktörlerin ve makinelerin bakımı tatminkâr değildir. Onarımı da aynı şekilde tatminkâr değildir, çünkü hâlâ, onarımın temelinin, genel onarım değil, cari ve orta düzeyde onarımlar olduğu kavranmak istenmiyor. Traktörlerden ve makinelerden yararlanılmaya gelince, bu meselenin tatminkâr olmayan durumu o kadar açık ve genel olarak biliniyor ki, kanıtlamaya gerek yok.

Tarımın aktüel sorunlarından biri doğru bir dönüşümlü ekim sisteminin yürürlüğe sokulması, nadasa bırakılmış tarlaların genişletilmesi, tarımın tüm dallarında tohumlukların ıslahıdır. Bu alanda ne yapılıyor? Şimdilik ne yazık ki çok az şey. Tahıl ve pamuk tohumluğunda öylesine bir kargaşa egemen ki, bunu düzeltmek için daha çok zamana ihtiyaç vardır.

Endüstri bitkilerinde rekolteyi artırmak için en etkili araçlardan biri, gübre kullanımıdır. Bu alanda ne yapılıyor? Şimdilik çok az şey. Gübre var, fakat Tarım Halk Komiserliği organları onları devralmayı beceremiyorlar, ve devraldıklarında da zamanında yerine götürülmesini ve rasyonel kullanılmasını sağlamıyorlar.

Sovyet çiftliklerine gelince, görevlerinin hakkını hâlâ veremedikleri söylenmelidir. Sovyet çiftliklerimizin büyük devrimcileştirici önemini küçümsemekten çok uzağım. Ama devletin Sovyet çiftliklerine muazzam yatırımları, şimdi Sovyet çiftliklerinin çalışmasının fiili sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, Sovyet çiftliklerinin aleyhine çok büyük bir oransızlık ortaya çıkar. Bu oransızlığın ana nedeni, tahıl Sovyet çiftliklerimizin çok büyük olması, müdürlerin dev Sovyet çiftlikleriyle

başedememesi, Sovyet çiftliklerinin fazlasıyla uzmanlaşmış olması, dönüşümlü ekim sistemini ve nadası bilmemeleri, çiftliklerinde hayvancılık yapılmaması durumudur. Öyle anlaşılıyor ki, Sovyet çiftliklerini bölmek ve aşırı uzmanlaşmayı ortadan kaldırmak gerekli. Sovyet Çiftlikleri Halk Komiserliği'nin bu sorunu zamanında ortaya attığı ve çözümünü sağladığı sanılabilir. Ama durum böyle değildir. Sorun, Sovyet Çiftlikleri Halk Komiserliği'yle hiç ilgisi olmayan kişilerin inisiyatifiyle ortaya kondu ve karara bağlandı.

Son olarak hayvancılık sorunu. Hayvancılığın içinde bulunduğu zor durum hakkında daha önce konuştum. Tarımsal idare makamlarımızın, hayvancılıktaki krizi tasfiye etmek için hararetli bir faaliyet geliştirdikleri, alarm verdikleri, çalışanlarını seferber ettikleri ve hayvancılık sorununa cesaretle müdahale ederek problemin üstesinden gelmeye çalıştıkları sanılabilir. Ne yazık ki buna benzer bir şey olmadı ve olmuyor. Hayvancılığın içinde bulunduğu zor durum nedeniyle kollarını kıpırdatmamakla kalmıyorlar, tersine sorunu örtbas etmeye çalışıyorlar. Bu arada raporlarında bile, hayvancılığın gerçek durumunu ülke kamuoyundan gizlemeye çalışıyorlar, ki bu, Bolşevikler için kesinlikle izin verilemez bir şeydir. Bütün bunlardan sonra, tarımsal yönetim makamlarının hayvancılığı içinde bulunduğu zor durumdan çıkaracak ve onu gerekli düzeye yükseltecek durumda olmasını ummak, kum üzerinde bina yapmak demektir. Tüm Parti, tüm fonksiyonerlerimiz, Parti üyelerimiz ve partisizler, hayvancılık meselesini ele almak zorundadırlar, bu arada artık başarıyla çözümlenmiş tahıl sorunu dün nasıl birinci derecede bir sorunduysa, şimdi hayvancılık sorununun aynı şekilde birinci derecede bir sorun olduğu gözönünde bulundurulmalıdır. Hedefe giden yolda tekrar tekrar büyük engeller aşan Sovyet insanlarının, bu engeli de aşmayı bileceğini kanıtlamak gerekmiyor. *(Alkış tufanı)*

Ortadan kaldırılması gereken eksikliklerin ve yakın zamanda çözülmesi gereken görevlerin kısa ve asla tam olmayan sayımı budur.

Ancak bu görevlerle yetinilemez. Tarımda, birkaç söz söylemeyi gerektiren başka görevler de vardır.

Herşeyden önce, bölgelerimizin sanayi ve tarım bölgeleri olarak eski bölünüşünün artık aşıldığı gözönünde tutulmalıdır. Bizde artık sanayi bölgelerini tahıl, balık, sebze ile besleyen salt tarım bölgeleri yoktur, aynı şekilde bizde gerekli tüm gıda maddelerini dışarıdan, başka bölgelerden almaya güvenebilecek salt sanayi bölgeleri de artık yoktur. Gelişme bizde tüm bölgelerin az çok sanayi bölgeleri haline gelmelerine yol açıyor, ve bunlar gittikçe daha fazla sanayi bölgesi oluyorlar. Bu, Ukrayna'nın, Kuzey Kafkasya'nın, Merkezi Kara topraklar Bölgesinin ve diğer eski tarım bölgelerinin artık sanayi merkezlerine eskisi kadar gıda maddeleri verememeleri anlamına geliyor, çünkü bunlar, sayıları gittikçe artan kendi kentlerini ve kendi işçilerini beslemek zorundadırlar. Bundan ise, her bölgenin, eğer zor duruma düşmek istemiyorsa, kendi sebzesine, kendi patatesine, kendi tereyağına, kendi sütüne ve şu ya da bu ölçüde kendi tahılına, kendi etine sahip olmak için kendi tarımsal temelini yaratmak zorunda olduğu sonucu çıkıyor. Bu meselenin mutlaka gerçekleştirilebilir olduğunu ve şimdi artık üzerinde çalışıldığını biliyorsunuz.

Görev, bu meseleyi ne pahasına olursa olsun sonuna kadar götürmektir.

Ayrıca bölgelerimizin, gıda maddeleri azlığı [sübvansiyone edilen —ÇN] ve fazlalığı bölgeleri olarak bilinen bölünüşünün de mutlak karakterini yitirmeye başladığına dikkat etmek gerekir. Moskova ve Gorki bölgesi gibi sübvansiyon bölgeleri bu yıl devlete yaklaşık 80 milyon pud tahıl teslim etti. Bu tabii ki az bir şey değildir. Sübvansiyon bölgesi denen yerde yaklaşık 5 milyon hektar çalılıkla kaplı bakîr toprak vardır. Bu bölgede iklimin kötü olmadığı, yağmurun eksik olmadığı ve kuraklığın bulunmadığı biliniyor. Bu toprak çalılıktan temizlenirse ve bir dizi örgütsel önlemler alınırsa, bu yörelerdeki genellikle yüksek rekolte gözönüne alındığında şimdi; Aşağı ya da Orta Volga'dan daha az satılık tahıl vermeyen dev bir tahıl bölgesi elde edilebilir. Bu kuzeydeki sanayi merkezleri için bir yardım olurdu.

Görev açıkça, sübvansiyon bölgelerinde büyük yoğun bir tahıl kültürleri alanı yaratmaktan ibarettir.

Ve son olarak Trans-Volga Bölgesinde kuraklıkla mücadele sorunu. Trans-Volga Bölgesinin doğu kesimlerinde ağaçlandırma ve koruyucu orman şeritlerinin kurulması muazzam öneme sahiptir. Bilindiği gibi bu konuda çalışmalar yapılıyor, ancak bu çalışmanın yeterince yoğun yürütüldüğü söylenemez. Trans-Volga Bölgesinin sulanmasına gelince —ve bu, kuraklıkla mücadele açısından en önemlisidir—, bu meselenin sürüncemede kalmasına izin verilmemelidir. Ne var ki, çok güç ve olanak gerektirmiş olan bazı dış koşullar yüzünden bu biraz engellendi. Ama şimdi artık onu ertelemek için hiç bir neden yok. Yılda 200 milyon pud civarında satılık tahıl sağlayacak olan Volga'da, ciddi ve gayet istikrarlı, hava koşullarının rastlantılarından bağımsız bir tahıl üretimi olmadan yapamayız. Bu, bir yandan Volga'da kentlerin büyümesi, öte yandan uluslararası ilişkilerdeki her türlü karışıklıklar gözönüne alındığında mutlak gereklidir.

Görev, Trans-Volga Bölgesinin sulanması organizasyonu çalışmasına ciddiyetle başlanmasından ibarettir.*(Alkış.)*

3— Emekçilerin Maddi Durumunun ve Kültürünün Gelişimi

Böylece sanayimizin ve tarımımızın durumunu, rapor dönemindeki gelişimini ve şu andaki durumunu anlattık.

Sonuç şudur:

a) Üretim gerek sanayide gerekse de tarımın en önemli dallarında muazzam bir gelişme göstermiştir.

b) Sosyalist ekonomi sistemi bu gelişme temelinde kapitalist ekonomi sistemini kesin olarak yenmiştir, —hem sanayide hem de tarımda— sosyalist sistem tüm ulusal ekonomide tek sistem haline gelmiştir, kapitalist unsurlar ulusal ekonominin tüm alanlarından sürülüp atılmıştır;

c) Tekil köylülerin büyük çoğunluğu, küçük bireysel meta ekonomisine kesin olarak sırt çevirmiş, kollektif çalışma ve üretim araçlarının kollektif mülkiyeti temelinde, kollektif çiftliklerde birleşmiştir, kollektif çiftlik küçük bireysel meta ekonomisi üzerinde tam zafer kazanmıştır;

d) Kollektif çiftliklerin tekil köylü çiftlikleri aleyhine yayılmayı sürdürme süreci ilerlemeye devam ediyor, böylece tekil köylü çiftliklerinin sayısı aydan aya geriliyor ve esasen bunlar kollektif ve Sovyet çiftliklerin bir yardımcı gücüne dönüşüyorlar.

Sömürücüler üzerinde bu tarihsel zaferin, emekçilerin maddi durumunda ve tüm yaşam koşullarında radikal iyileştirmelere yol açmak zorunda olduğu açıktır.

Asalak sınıfların tasfiyesi, insanın insan tarafından sömürüsünün ortadan kalkmasına yol açtı. İşçinin ve köylünün emeği sömürüden kurtuldu. Sömürücülerin, halkın emeğinden sağladığı gelirler, şimdi emekçilerin elinde kalıyor ve kısmen üretimin genişletilmesi ve üretim sürecine yeni emekçi gruplarının katılması için, kısmen işçi ve köylülerin gelirinin doğrudan yükselmesi için kullanılıyorlar.

İşsizlik, işçi sınıfının başındaki bu felaket, ortadan kalktı. Burjuva ülkelerde milyonlarca işsiz iş yokluğu nedeniyle sefalet ve sıkıntı çekerken, bizde artık işi ve kazancı olmayan işçi yoktur.

Kulak boyunduruğunun ortadan kalkmasıyla köyde sefalet yok oldu. Her köylü, ister kollektif köylü isterse tekil köylü olsun, şimdi dürüstçe çalışmaya, tembellik yapmamaya, boş yere vakit geçirmemeye ve kollektif çiftlik mülkiyetine tecavüzde bulunmamaya hazırsa, insanca yaşama olanağına sahiptir.

Sömürünün ortadan kaldırılması, kentte işsizliğin ortadan kaldırılması, köyde sefaletin ortadan kaldırılması — bunlar emekçilerin maddi durumunda, "en demokratik" burjuva ülkelerin işçi ve köylülerinin düşünü bile göremeyecekleri tarihsel kazanımlardır.

Büyük kentlerimizin ve sanayi merkezlerimizin görünümü değişti. Burjuva ülkelerin büyük kentlerinin kaçınılmaz bir karakteri kenar mahallelerdir, çoğunlukla yarı yarıya yıkılmış bodrum katı olan karanlık, rutubetli odalar yığınından oluşan yoksul insanların barındığı pislik içinde çürüdükleri ve kaderlerine lanet okudukları kent kıyısındaki sözümona işçi semtleridir. SSCB'de devrim, bu sefalet bölgelerinin bizde yok olmasına yol-açtı. Onların yerine, yeni yapılmış iyi ve aydınlık işçi semtleri geçti, ve bir çok durumda bizdeki işçi semtleri kent merkezlerinden daha iyi görünüyor.

Köyün görünüşü daha da çok değişti. Kilisenin en görünür yerde durduğu, kır jandarmasının, papazın ve Kulakların öncephede en güzel evlerde oturdukları ve köylülerin yarı yarıya yıkılmış kulübelerinin geri plânda kaldığı eski köy yok olmaya başlıyor. Onun yerine toplumsal çiftlik binalarıyla, kulüpleriyle, radyo, sinema, okullar, kütüphane ve çocuk yuvalarıyla, traktörleriyle, biçerdöverleriyle, batözleriyle ve otomobilleriyle yeni köy geçiyor. Eskiden köyün bellibaşlı şahsiyetleri olan sömürücü Kulaklar, kan emici tefeciler, spekülatör tüccarlar, kır jandarması ortadan kayboldu. Şimdi saygıdeğer kişiler kollektif ve Sovyet çiftliklerin, okulların ve kulüplerin fonksiyonerleri, baş traktör sürücüsü ve biçerdöver sürücüsü, tarım ve hayvancılık ekip şefleri, kollektif tarlaların en iyi erkek ve kadın hücum işçileridir.

Kentle kır arasındaki çelişki ortadan kayboluyor. Kent, köylünün gözünde, sömürü merkezi olmaktan çıkıyor. Kent ile kır arasında ekonomik ve kültürel bağlar gittikçe güçleniyor. Kır şimdi kentten ve onun sanayisinden traktör, tarım makineleri, otomobiller, işgücü, parasal kaynaklar şeklinde destek elde ediyor. Evet, şimdi köy Makine ve Traktör İstasyonları, onarım atölyeleri, kollektif çiftliklerin her türlü endüstriyel işletmeleri, küçük elektrik santralleri vs. görünümünde bizzat kendi sanayiine sahiptir. Kentle kır arasındaki kültür düzeyi uçurumu kapatılıyor.

Emekçilerin maddi durumunun, yaşam koşullarının, kültürlerinin yükseltilmesi alanında en önemli kazanımları bunlardır.

Bu kazanımlar temelinde rapor döneminde:

a) Ulusal gelir 1930'da 35 milyardan 1933'de 50 milyara çıktı; burada ulusal gelirin tamamına yakını —aralarında imtiyaz sahiplerinin de bulunduğu kapitalist unsurların ulusal gelirden aldığı pay şu anda yüzde yarımdan az tuttuğu için— işçiler ve memurlar, emekçi köylüler, kooperatifler ve devlet arasında pay edilmektedir;

b) 1930 sonunda 160,5 milyon olan Sovyetler Birliği nüfusu 1933 sonunda 168 milyona çıktı;

c) işçi ve memur sayısı 1930 yılında 14 530 000'den 1933 yılında 21 883 000'e çıktı, bu arada bu dönemde işçilerin sayısı 9 489 000'den 13 797 000'e, ulaşımda çalışan işçiler dahil büyük sanayideki işçi sayısı 5 079 000'den 6 882 000'e, kır işçilerinin sayısı 1 426 000'den 2 519 000'e, ticaretteki işçi ve memur sayısı 814 000'den 1 497 000'e çıktı;

d) işçi ve memurların ücret tutarı 1930'da 13 597 milyon rubleden 1933 yılında 34 280 milyon rubleye çıktı;

e) sanayi işçilerinin yıllık ortalama ücreti 1930 yılında 991 rubleden 1933 yılında 1519 rubleye çıktı;

f) işçi ve memurların sosyal sigorta fonu 1930 yılında 1 810 milyon rubleden 1933 yılında 4 610 milyon rubleye çıktı;

g) yeraltı çalışmaları hariç, tüm sanayi yedi saatlik işgününe geçti;

h) köylüler devlet tarafından, 2 milyar rublelik bir sermaye harcamasıyla, 2860 Makine ve Traktör istasyonu örgütlenerek desteklendi;

i) köylüler devlet tarafından, kollektif çiftliklere 1,6 milyar ruble kredi verilerek desteklendi;

j) köylüler devlet tarafından, rapor dönemi boyunca 262 milyon pud tahıl tutarında tohumluk ve gıda maddeleri ikrazıyla desteklendi;

k) ekonomik olarak zayıf köylüler devlet tarafından, vergilendirme ve sigortada ayrıcalık sağlanmasıyla 370 milyon ruble tutarında desteklendi.

Ülkenin kültürel gelişimine gelince, rapor dönemi boyunca:

a) Tüm SSCB'de okula devam zorunluluğu yürürlüğe kondu ve okuma-yazma bilen oranı 1930 sonunda yüzde 67'den 1933 sonunda yüzde 90'a çıkarıldı;

b) her kademeden okullarda öğrenci sayısı 1929 yılında 14 358 000'den 1933 yılında 26 419 000'e çıktı, ***ilkokul***larda bu sayı 11 697 000'den 19 163 000'e, ***orta dereceli okul***larda 2 453 000'den 6 674 000'e, ***yüksek okul***larda 207 000'den 491 000'e çıktı;

c) okul öncesi eğitimin kapsadığı çocuk sayısı 1929'da 838 000'den 1933 yılında 5 917 000'e çıktı;

d) genel ve ihtisas yüksek öğrenim kurumlarının sayısı 1914 yılında 91'ken 1933 yılında 600'e çıktı;

e) bilimsel araştırma kurumlarının sayısı 1929 yılında 400'den 1933 yılında 840'a çıktı;

f) kulüp ve benzeri kuruluşların sayısı 1929 yılında 32 000'den 1933 yılında 54 000'e çıktı;

g) sinemaların, kulüplerdeki film gösterme makinelerinin ve gezici sinemaların sayısı 1929 yılında 9800'den 1933 yılında 29 200'e çıktı;

h) gazete tirajları 1929 yılında 12 500 000'den 1933 yılında 36 500 000'e çıktı.

Yüksek öğrenim kurumlarında okuyanlar arasında işçilerin yüzde 51,4, emekçi köylülerin yüzde 16,5 yer tuttuğunu, buna karşılık örneğin Almanya'da 1932/33 öğrenim yılında yüksek öğrenim kurumlarında okuyanlar arasında işçilerin bütün içinde yalnızca yüzde 3,2, küçük köylülerin bütün içinde yalnızca yüzde 2,4 yer tuttuklarını saptamak sanırım zararlı olmayacaktır.

Kollektif köylü kadınların köyde, toplumsal örgütsel çalışma alanında aktivitelerinin artmış olması sevindirici bir olgu ve köyde kültür düzeyinin artmasının bir işareti olarak saptanmalıdır. Örneğin şu anda yaklaşık 6000 kollektif köylü kadının kollektif çiftliklerde başkan, 60 000'den fazlasının kollektif çiftliklerin yönetiminde üye, 28 000'inin ekip şefi, 100 000'inin grup organizatörleri, 9000'inin Kollektif çiftliklerin satılık hayvan

çiftliklerinde yönetici ve 7000'inin traktör sürücüsü olduğu biliniyor.

Bu verilerin tam olmadığını söylemeye gerek yok. Ama bu verilerin içerdiği az şey bile, köyde kültür düzeyinin muazzam yükselişini yeterince etkili ifade ediyor. Bu durum, yoldaşlar, son derece önemlidir. Son derece önemlidir, çünkü ülke nüfusumuzun yarısını kadınlar oluşturuyor, çünkü onlar dev bir emek ordusu oluşturuyor, çünkü onlar çocuklarımızı gelecek kuşaklarımızı, yani geleceğimizi eğitme yetkisine sahipler. Bu nedenle, bu dev emekçi ordusunun yaşamını karanlık ve bilgisizlik içinde sürdürmesine izin veremeyiz! Bu nedenle emekçi kadınların artan toplumsal aktivitesini ve yönetici mevkilere yükselmesini, kültür düzeyimizin artmasının kuşku duyulmaz bir işareti olarak selamlamalıyız. *(Sürekli alkış.)*

Son olarak, olumsuz karakterde bir olguyu daha vurgulamak gerekiyor. Bizde pedagoji ve tıp fakültelerinin hâlâ üvey evlat muamelesi görmesini kastediyorum. Bu, âdeta devlet çıkarlarının çiğnenmesine varan büyük bir eksikliktir. Bu eksiklik mutlaka giderilmelidir ve bu ne kadar çabuk gerçekleşirse o kadar iyi.

4— Mal Satışının Gelişimi ve Ulaşım

Yani:

a) kitle gereksinim maddelerinin de aralarında bulunduğu sanayi üretimi artmıştır;

b) tarımsal üretim artmıştır;

c) kentte ve kırda emekçi kitlelerinin ürün gereksinimi ve talebi artmıştır.

Bu faktörleri birbirine bağlamak ve tüm tüketici kitlesine gerekli malları ve ürünleri garantilemek için daha ne gereklidir?

Bazı yoldaşlar, ülkenin ekonomik yaşamının tam olarak gelişmesi için bu faktörlerin yeterli olduğuna inanıyorlar. Bu vahim bir yanılgıdır. Bütün bu faktörlerin mevcut olduğu düşünülebilir, ama mal tüketiciye ulaşmazsa, o zaman ekono-

mik yaşam yalnızca tam gelişmemekle kalmaz, tersine bütünüyle sarsılır ve dezorganize olur. Malların sonuç olarak üretim için değil tüketim için üretildiklerini artık kavramak gerekiyor. Bizde az mal ve ürünün var olmadığı, ama bunların yalnızca tüketiciye ulaşamamakla kalmadıkları, bilakis yıllar boyu, sözümona mal sevk ve isal eden ağın bürokratik kanallarında, tüketiciden uzakta dolaşıp durduğu örnekler görülmüştür. Bu koşullar altında sanayi ve tarımın, üretimi geliştirmek için her türlü şevki yitirdiği, malların mal sevk ve isal eden ağda biriktiği, işçilerle köylülerin ise malsız ve ürünsüz kaldığı açıktır. Sonuç, mal ve ürün var olmasına rağmen, ülkenin ekonomik yaşamının bozulmasıdır. Ülke ekonomik yaşamının tam gelişebilmesi, sanayi ve tarımın ise üretimlerini artırmaya teşvik bulmaları için, bir koşul daha gereklidir, yani kent ile kır arasında, ülkenin tek tek yöre ve bölgeleri arasında, ulusal ekonominin çeşitli dalları arasında gelişmiş bir ***mal satışı***. Ülke mal depoları, dükkanlar, satış yerlerinden oluşan sık bir ağla donatılmalıdır. Malların bu depo, dükkan ve satış yerleri kanallarından durmaksızın, üretim yerlerinden tüketiciye deveran etmesi gerekjidir. Gerek devlet ticaret ağının gerekse de kooperatiflerin ticaret ağının yerel sanayi, kollektif çiftlikler ve tekil köylülerin bu çalışmaya çekilmesi gereklidir.

İşte buna tam gelişmiş ***Sovyet ticareti***, kapitalistler ***olmaksızın*** ticaret, spekülatörler ***olmaksızın*** ticaret diyoruz.

Gördüğünüz gibi Sovyet ticaretinin geliştirilmesi, bu, çözülmeksizin ilerlemeye devam etmenin mümkün olmadığı, son derece aktüel bir görevdir.

Ve bu doğru gayet apaşikâr olmasına rağmen Parti, rapor döneminde, Sovyet ticaretini geliştirme yolunda, kısaca, komünistlerin bir bölümünde, Sovyet ticaretinin gerekliliği ve önemi sorunlarında beyinsel bir sakatlığın sonucu olarak tanımlanabilecek bir dizi engeli aşmak zorunda kaldı.

Herşeyden önce, komünistlerin bir bölümü arasında genel olarak ticarete ve özel olarak Sovyet ticaretine karşı hâlâ kibirli, küçümseyen bir tutumun egemen olduğu saptanmalıdır. Bu

—sözüm meclisten dışarı— komünistler Sovyet ticaretini tali, önemsiz bir mesele, ticarette çalışanları ise yitirilmiş insanlar sayıyorlar. Bu kişiler, Sovyet ticaretine karşı kibirli tutumlarıyla Bolşevik görüşleri değil, büyük burjuva, ama hiç cephaneye sahip olmayan düşkün soyluların görüşlerini dile getirdiklerini herhalde anlamıyorlar. *(Alkışlar.)* Bu kişiler, Sovyet ticaretinin bizim özbeöz, Bolşevik meselemiz olduğunu ve ticarette çalışanların, dükkanda çalışanların da, dürüst çalıştıkları sürece, devrimci, Bolşevik davamıza katkıda bulunduklarını anlamıyorlar. *(Alkışlar.)* Parti'nin bu —sözüm meclisten dışarı— komünistlere biraz sert davranmak ve bunların soylu önyargılarını çöpe atmak zorunda kaldığı açıktır. *(Sürekli alkışlar.)*

Ayrıca başka türde önyargıları da aşmak gerekiyordu. Fonksiyonerlerimizin bir bölümü arasında revaçta olan, Sovyet ticaretinin aşılmış bir safha olduğu, doğrudan ürün değiş-tokuşunu örgütlememiz gerektiği, yalnızca bir hesap fişi haline geldiği için paranın yakında ortadan kaldırılacağı, doğrudan ürün değiş-tokuşu artık kapıda olduğundan ticareti geliştirmek gerekmediği yönündeki ultra sol gevezeliği kastediyorum. Sovyet ticaretinin gelişimini akamete uğratmaya çalışan kapitalist unsurlara yardımcı olan küçük-burjuva ultra sol gevezeliğin yalnızca "kızıl profesörler"in bir bölümünde değil, bilakis bazı fonksiyonerlerinde de revaçta olduğu vurgulanmalıdır. Gayet basit bir mesele olan Sovyet ticaretini örgütlemeyi beceremeyen bu kişilerin, son derece karmaşık ve zor bir mesele olan doğrudan ürün değiş-tokuşunu örgütlemeye hazır olduklarını gevezelenmeleri tabii ki gülünç ve şaklabanlıktır. Don Kişotlara tam da basit gerçeklik duygularını yitirdikleri için Don Kişotlar denir. Göğün yeryüzüne uzak olduğu kadar Marksizmden uzak olan bu kişiler, paranın bizde daha uzun süre, komünizmin ilk aşamasının, sosyalist gelişme aşamasının sonuna dek varolacağını besbelli anlamıyorlar. Parayı, Sovyet iktidarının kendi eline aldığını ve [onun —ÇN.] Sovyet ticaretini tam olarak geliştirmek ve böylece doğrudan ürün değiş-tokuşu için koşulları yaratmak amacıyla, sosyalizmin çıkarlarına uyarladığı, burjuva

ekonomisinin bir aracı olduğunu anlamıyorlar. Ürün değiş-tokuşunun yalnızca, bizde henüz en ufak bir izi bile bulunmayan ve kısa sürede de bulunmayacak olan ideal örgütlenmiş bir Sovyet ticaretinin yerine ve onun sonucunda gelebileceğini anlamıyorlar. Tam gelişmiş Sovyet ticaretini örgütlemeye çalışan Parti'nin, bu "solcu" garabetlere karşı da sert davranmayı, küçük-burjuva gevezeliklerine ise bir son vermeyi gerekli görmüş olduğu açıktır.

Ayrıca ticaret fonksiyonerlerinin, malları mekanik olarak dağıtma sağlıksız alışkanlığının üstesinden gelmek, mal seçiminin gereklerini ve tüketicinin taleplerini küçümsemeyi ortadan kaldırmak, malların mekanik olarak gönderilmesini, ticarette kişisel sorumluluğun yokluğunu sona erdirmek gerekliydi. Bu amaçla bir bölgeye ya da çeşitli bölgelere mal sağlayan depolar, ayrıca onbinlerce yeni dükkân ve satış yeri açıldı.

Bunun dışında piyasada kooperatiflerin tekel konumu bertaraf edilmeliydi bu bağıntıda tüm Halk Komiserlikleri'ni kendi mallarıyla ticaret yapmaya ve İkmal İşleri Halk Komiserliğini, tarım ürünlerinin serbest ticaretini geliştirmeye yükümlü kıldık, bu bir yandan yarışma sayesinde kooperatiflerde ticaretin düzelmesine, öte yandan ise piyasada fiyatların düşmesine, piyasanın sağlıklılaşmasına yol açtı.

Düşük fiyatlarla yemek verilen ("toplumsal beslenme") yaygın bir yemek salonları ağı yaratıldı, fabrikalarda işçilerin iaşesi için bölümler örgütlendi, fabrikayla ilişkisi bulunmayan kişiler iaşe dışında tutuldu, bu, yalnızca Ağır Sanayi Halk Komiserliği sistemi içinde, sayıları 500 000'den az olmayan fabrika dışı kişilerin dışlanmasına yol açtı.

Kısa vadeli krediler için birleşik merkezi bankanın, ticari operasyonları finanse edebilecek durumda olan 2200 bölge şubesiyla, Devlet Bankasının doğru işlemesi yoluna kondu.

Bu önlemlerin sonucu olarak rapor döneminde:

a) dükkân ve satış yerleri ağını 1930 yılında 184 662'den 1933 yılında 277 974'e çıkardık;

b) 1011 bölge mal deposu ve bir çok ilçeyi kapsayan 864 mal deposundan oluşan yeni bir ağ yarattık;

c) işçilerin iaşesi için 1600 bölümlük yeni bir ağ yarattık;

d) serbest ekmek satışı için dükkânlar ağını genişlettik; bu ağ şu anda 330 kenti kapsıyor;

e) şimdi 19,8 milyon tüketiciyi kapsayan kamusal yemek işletmeleri ağını genişlettik;

f) toplumsal yemek salonları dahil devlet ve kooperatif ticaret ağında, 1930 yılında 18,9 milyar ruble olan mal satışını 1933 yılında 49 milyar rubleye çıkardık.

Sovyet ticaretindeki bütün bu gelişmelerin, ekonomimizin gereksinimlerini doyurmaya yettiğini varsaymak yanlış olurdu. Tersine, mal satışının mevcut durumunun gereksinimlerimizi doyuramayacağı şimdi her zamankinden daha açıktır. Bu nedenle görev, Sovyet ticaretini daha da geliştirmek, yerel sanayiyi de buna çekmek, kollektif çiftliklerin ve köylülerin ticaretini artırmak ve Sovyet ticaretinin kalkındırılması alanında yeni tayin edici başarılar elde etmektir.

Ancak tek başına Sovyet ticaretinin geliştirilmesiyle sınırlı kalınmaması gerektiğine dikkat çekilmelidir. Ekonomimizin gelişimi, mal satışının gelişimine, Sovyet ticaretinin gelişimine bağlıysa, Sovyet ticaretinin gelişimi de yine ulaşımımızın, gerek demiryollarının, gerek denizyollarının gerekse de motorlu ulaşımın gelişimine bağlıdır. Malların bulunduğu, mal satışını geliştirmek olanağının tam var olduğu, fakat ulaşımın mal satışındaki gelişmeye ayak uyduramadığı ve malları taşıyacak durumda olmadığı durumlarla karşılaşılabilir. Bilindiği gibi bu bizde çok sık oluyor. Bu nedenle, ulaşım, tüm ekonomimizin ve herşeyden önce mal satışımızın tökezleyebileceği ve tökezlemeye başladığı zayıf noktadır.

Gerçi demiryolları 1930 yılında 133,9 milyar kilometreton olan yük taşımacılığını 1933 yılında 172 milyar kilometretona çıkardı. Ama bu azdır, bizim için, ekonomimiz için çok azdır.

Denizyolları 1930 yılında 45,6 milyar kilometreton olan yük taşımacılığını 1933 yılında 59,9 milyar kilometretona çıkardı. Ama bu azdır, ekonomimiz için çok azdır.

1913'de 8800 otomobil (kamyon ve özel otomobil) olan parkı, 1933 sonunda 117 800'e çıkmış olan karayolları ulaşımından hiç söz etmiyorum. Bu, ulusal ekonomimiz için o kadar azdır ki, insan sözünü etmeye bile utanıyor.

Eğer ulaşım işleri organları, kırtasiyeci-bürokratik yönetim yöntemi denen o bilinen hastalıktan musdarip olmasalar, bütün bu ulaşım araçlarının daha iyi çalışabileceklerine hiç kuşku yoktur. Yani görev, yalnızca ulaşıma insan ve araçla yardım etmek değil, ulaşım işleri organlarında çalışmaya yaklaşımdaki bürokratik-kırtasiyeci tavrı da kökünden kazımak ve onları daha operatif organlar haline getirmektir.

Yoldaşlar! Sanayinin temel sorunlarının doğru çözülmüş olmasını sağladık ve sanayi şimdi sağlam ayaklar üzerinde duruyor. Tarımın temel sorunlarının da aynı şekilde doğru çözülmesini sağladık ve tarım —bunu rahatlıkla söyleyebiliriz— aynı şekilde sağlam ayaklar üzerinde duruyor. Ama eğer mal satışımız aksamaya başlarsa ve ulaşım, ayağımızda kurşun gibi ağırlık yaparsa bu kazanımları yitirebiliriz. Bu nedenle mal satışının geliştirilmesi ve ulaşımın kararlılıkla düzeltilmesi, bunlar çözülmeksizin ilerleyemeyeceğimiz ilk ve güncel görevdir.

III

PARTİ

Parti sorununa geçiyorum.

Şimdiki Parti Kongresi, Leninizmin tam zaferi, anti-Leninist gruplaşmaların kalıntılarının tasfiyesi işareti altında geçmektedir.

Troçkistlerin anti-Leninist grubu yenilmiş ve dağıtılmıştır. Organizatörleri şimdi yurtdışında, burjuva partilerinin arka bahçelerinde dolanıyorlar.

Sağ sapmacıların anti-Leninist grubu yenilmiş ve dağıtılmıştır. Organizatörleri çoktan görüşlerinden vazgeçmişlerdir ve

şimdi Parti'ye karşı işledikleri günahları telafi etmek için akla gelebilecek her türlü çabayı gösteriyorlar.

Milliyetçi sapmaların gruplaşmaları yenilmiş ve dağıtılmıştır. Organizatörleri ya kesin olarak müdahale heveslisi göçmenlerle birleşmişler ya da nedamet getirmişlerdir.

Bu anti-devrimci grupların yandaşlarının çoğu, Parti çizgisinin doğruluğunu kabul etmek zorunda kaldılar ve Parti'ye teslim oldular.

XV. Parti Kongresi'nde[78] hâlâ Parti çizgisinin doğruluğunu kanıtlamak ve belirli anti-Leninist gruplara karşı mücadele yürütmek, XVI. Parti Kongresi'nde ise bu grupların son yandaşlarını temizlemek gerekirken, bu parti Kongresi'nde hiçbir şeyi kanıtlamaya gerek yok ve yenilmesi gereken kimse de yok herhalde. Parti çizgisinin zafer kazandığını herkes görüyor. *(Şiddetli alkışlar)*

Zafer kazanan, ülkenin sanayileşmesi politikasıdır. Bunun sonuçları bugün herkes için apaşikârdır. Bu olguya nasıl karşı çıkılabilir?

Zafer kazanan, Kulaklığın tasfiyesi ve genel kollektifleştirme politikasıdır. Bunun sonuçları da aynı şekilde herkes için apaşikârdır. Bu olguya nasıl karşı çıkılabilir?

Ülkemizin deneyimleri temelinde, sosyalizmin tek ülkede zaferinin gayet mümkün olduğu kanıtlanmıştır. Bu olguya nasıl karşı çıkılabilir?

Bütün bu başarıların ve herşeyden önce Beş Yıllık Plân'ın zaferinin tüm ve her türlü anti-Leninist gruplaşmaları tamamen demoralize ettiği ve bozguna uğrattığı açıktır.

Parti'nin şimdi hiç olmadığı kadar birlik ve beraberlik içinde bulunduğu saptanmalıdır. *(Şiddetli, uzun süren alkışlar.)*

1— İdeolojik-Politik Önderlik Sorunları

Ancak bu, mücadelenin sona erdiği ve sosyalizmin saldırıya devam etmesinin gereksiz bir şey olduğu anlamına mı geliyor?

Hayır, bu anlama gelmiyor.

Bu, bizde Parti'de her şeyin çok iyi durumda olduğu, artık onun içinde hiç sapma çıkamayacağı ve dolayısıyla şimdi yangelip yatabileceğimiz anlamına mı geliyor?

Hayır, bu anlama gelmiyor.

Parti düşmanları, her renkten oportünistler, her türden milliyetçi sapmacılar yenildi. Ama bunların ideolojilerinin kalıntıları, bazı Parti üyelerinin kafalarında hâlâ yaşamaya devam ediyor ve kendisini hissettirmesi ender değildir. Partiyi, onu çevreleyen insanlardan kopuk birşey olarak görmemek gerekir. Parti onu çevreleyen çevrenin içinde yaşar ve etkinlik gösterir. Dıştan sağlıksız ruh hallerinin Parti'ye sızmasının ender olmaması şaşırtıcı değildir. Bu tür ruh halleri için zemin ülkemizde hiç kuşkusuz mevcuttur, salt bizde hâlâ, gerek kentte gerekse köyde bu tür ruh halleri için verimli bir toprak oluşturan, nüfusun belli ara tabakaları bulunduğu için bile bu böyledir.

Partimizin XVII. Konferansı,[79] ikinci Beş Yıllık Plân'ın gerçekleştirilmesinde temel politik görevlerden birinin, "Ekonomide ve insanların bilincinde kapitalizmin kalıntılarının aşılması" olduğunu açıkladı. Bu, tümüyle doğru bir düşüncedir. Fakat ekonomide kapitalizmin tüm kalıntılarını artık aşmış olduğumuz söylenebilir mi? Hayır, bu söylenemez. İnsanların bilincinde kapitalizmin kalıntılarını aşmış olduğumuz ise hiç mi hiç söylenemez. Bu yalnızca, insan bilincinin gelişimi ekonomik durumunun gerisinde kaldığı için değil, SSCB'de ekonomide ve insanların bilincinde kapitalizmin kalıntılarını canlandırmaya ve korumaya çalışan ve biz Bolşeviklerin onun karşısında barutumuzu kuru tutmak zorunda olduğumuz, kapitalist çevre hâlâ mevcut olduğu için de söylenemez.

Yenilen anti-Leninist grupların ideolojisini Partimizin bazı üyelerinin kafasında yeniden canlandırmak için, bu kalıntıların kaçınılmaz olarak elverişli bir zemin oluşturdukları kavranılırdır. Parti üyelerimizin çoğunluğunun pek yüksek olmayan teorik düzeyi, Parti organlarının zayıf ideolojik çalışması, Parti fonksiyonerlerimizin, teorik bilgilerini mükemmelleştirme ola-

nağını ellerinden çalan, salt pratik çalışmayla aşırı yüklü olması da buna ilave edilirse, o zaman, sıkça basına sızan ve yenilmiş anti-Leninist grupların ideoloji kalıntılarının canlanmasını kolaylaştıran, Leninizmin bir dizi sorununda Parti üyelerinin kafasındaki karışıklığın nereden geldiği anlaşılır.

Bu nedenle mücadelenin sona erdiği ve artık sosyalizmin bir saldırı politikasına gerek olmadığı söylenemez.

Leninizmin bir dizi sorunu ele alınıp, bunlar üzerinde, yenilmiş anti-Leninist grupların ideoloji kalıntılarının bazı Parti üyelerinde ne kadar yedicanlı olduğu sergilenebilir.

Örneğin ***sınıfsız, sosyalist toplumun*** kurulması sorununu alalım. XVII. Parti Konferansı, bizim sınıfsız sosyalist toplumun yaratılmasına doğru gittiğimizi açıkladı. Sınıfsız toplumun, deyim yerindeyse, öyle kendiliğinden gelmeyeceği açıktır. Onu, tüm emekçilerin çabaları ile, mücadeleyle kazanmak ve kurmak gerekir: Proletarya diktatörlüğünün organlarını güçlendirerek, sınıf mücadelesini geliştirerek, sınıfları ortadan kaldırarak, kapitalist sınıfların kalıntılarını tasfiye ederek, iç ve dış düşmanlara karşı mücadele ederek.

Sanırım bu açıktır.

Oysa, Leninizmin bu berrak ve elementar tezinin ilanının, Parti üyelerinin bir kısmının kafasında azımsanmayacak bir karışıklığa ve sağlıksız düşüncelere yol açtığını kim bilmez? Bir şiar olarak ileri sürülen sınıfsız topluma doğru yürüyüşümüz tezinde, onlar, yürüyüşümüzü kendiliğinden bir süreç olarak kavradılar. Ve şöyle muhakeme yürüttüler: Eğer sınıfsız toplumdan sözediliyorsa, bu, sınıf mücadelesi zayıflatılabilir, proletarya diktatörlüğü zayıflatılabilir ve bir bütün olarak devlete, o zaten gelecekte sönüp gitmek zorunda olduğundan, bir son verilebilir demektir. Ve yakında artık sınıfların olmayacağı, —yani sınıf mücadelesinin de, hiçbir sorunun ve huzursuzluğun da olmayacağı— beklentisiyle, yani artık silahların bir kenara koyulabileceği ve sınıfsız toplum beklentisiyle kendini rahatça uykuya verebileceği beklentisiyle kendilerinden geçtiler. *(Tüm salonda toplu gülüşmeler.)*

Kafalardaki bu karışıklığın ve bu düşüncelerin, eskinin kendiliğinden yeniye dönüşmek zorunda olduğu ve günlerden bir gün, farkında olmadan, sosyalist topluma varacağımız yolundaki sağ sapmacıların bilinen görüşlerine tıpatıp benzediğine hiç kuşku yoktur.

Gördüğünüz gibi, yenilgiye uğratılan anti-Leninist grupların ideolojilerinin kalıntıları kesinlikle yeniden canlanacak durumdadır, ve yedi canlılıklarını yitirmiş olmaktan uzaktır.

Şu açıktır: Eğer görüşlerdeki bu karışıklık ve bu Bolşevik olmayan ruh hali Partimizin çoğunluğuna egemen olsaydı, Parti tehlis edilmiş ve silahsızlandırılmış kalakalırdı.

Devamla tarım ***artelini*** ve tarım ***komününü*** alalım. Artelin bugünkü koşullarda kollektif çiftlik hareketinin tek doğru biçimi olduğunu şimdi artık herkes kabul ediyor. Ve bu tamamen anlaşılır birşeydir: a) artel, kollektif köylülerin kişisel gündelik çıkarlarını, kollektif çıkarları ile doğru tarzda birleştirir; b) Artel kişisel ve kısa vadeli gündelik çıkarları uygun biçimde kollektif çıkarlara uyarlar ve böylece dünün bireysel köylüsünün kollektivizm anlayışı ile eğitilmesini kolaylaştırır.

Salt üretim araçlarının toplumsallaştırıldığı artelden farklı olarak komünlerde, şu son zamanlara kadar, sadece üretim araçları değil, her komün üyesinin ev ekonomisi de toplumsallaştırılmıştı, yani artel üyelerinden farklı olarak, komün üyelerinin kendilerinin kişi olarak ne kümes hayvanları, ne küçükbaş hayvanları, ne inekleri, ne tahılları, ne de ev çevresinde toprakları vardı. Bu demektir ki, komünlerde, üyelerin kişisel çıkarları, gündelik çıkarları dikkate alınmış ve kollektif çıkarlarla bağdaşır olmaktan çok, bir küçük-burjuva eşitlikçiliği uğruna, kişisel çıkarlar çıkarlar kollektif çıkarlar tarafından geri plâna itilmişti. Komünün en zayıf noktasının bu olduğu açıktır. Ve esasında, komünlere çok seyrek rastlanmasını ve ancak birler ve onlarla sayılmalarını açıklayan da budur. Yine bu nedenden ötürü, komünler varlıklarını korumak ve dağılmamak için, ev ekonomisinin toplumsallaştırılmasından vazgeçmek zorunda kaldılar; şimdi komünler, işgününe göre he-

sap yapmaya, üyelerine kişisel kullanım için tahıl dağıtmaya başlıyorlar; kümes hayvanlarının, küçükbaş hayvanlarının, bir ineğin vb. kişisel mülkiyetine izin veriyorlar; ama bundan şu sonuç çıkar ki, komünler fiiliyatta artel haline gelmişlerdir. Bunda hiç bir kötülük yoktur, çünkü yığınsal kollektif çiftlik hareketinin sağlıklı gelişmesinin çıkarları bunu gerektirmektedir.

Bu elbette demek değildir ki, komün artık genelde gerekli değildir, kollektif çiftlik hareketinin en üst biçimi değildir. Hayır, komün gereklidir, ve komün elbette kollektif çiftlik hareketinin en üst biçimidir, ama geri teknik ve ürün eksikliği temelinde ortaya çıkan ve kendisi artel haline gelen bugünkü komün değil, bilakis daha gelişmiş bir teknik ve ürün bolluğu temelinde ortaya çıkacak olan geleceğin komünü. Bugünkü tarım komünü, tekniğin az gelişmiş ve ürünlerin eksik olduğu bir zamanda doğdu. Aslında, komünün eşitlikçilik yolunu tutması ve üyelerinin gündelik kişisel çıkarlarını bir yana bırakması da bununla açıklanır. Komünü bugün kişisel çıkarlarla kollektif çiftliğin kollektif çıkarlarının, mantıklı bir tarzda birbirine bağlayan artel biçimine geçmeye bu zorlamaktadır. Geleceğin komünü, gelişmiş ve varlıklı artelden doğacaktır. Geleceğin komünü, artelin tarlaları ve çiftlikleri tahılla, sürü hayvanlarıyla, kümes hayvanlarıyla, zerzevatla ve her türlü ürünle dolup taştığı zaman; artel, makineli çamaşırhaneler, modern mutfak ve yemekhaneler, ekmek fabrikaları vb. kurulduğu zaman; kollektif çiftlik üyesi, eti ve sütü kollektif çiftlikten almanın, inek ve davar beslemekten daha elverişli olduğunu gördüğü zaman; kadın kollektif köylüler yemeklerini kollektif çiftlik yemekhanesinden almanın, ekmeğini ekmek fabrikasından almanın ve çamaşırını genel çamaşırlıkta yıkatmanın, bütün bu işlerle kendinin uğraşmasından daha elverişli olduğunu gördüğü zaman doğacaktır. Bu, ne zaman olacak? Elbette ki hemen değil. Ama olacak. Artelin, geleceğin komününe dönüşmesi sürecini zorlama ile yapay olarak çabuklaştırmak caniyane birşey olurdu. Böyle birşey ortalığı bulandırır ve düşmanımıza yardım eder. Artelin geleceğin komününe dönüşmesi süreci kademe kademe,

tüm kollektif çiftlik üyeleri bu dönüşümün zorunluluğuna inandıkları ölçüde olmalıdır.

İşte artel ve komünün durumu böyledir.

Mesele açık ve gayet elementar gibi görünmüyor.

Oysa bazı Parti üyelerinin kafasında bu nokta ile ilgili esaslı bir karışıklık var. Bunlar, *Partinin arteli kollektif çiftlik* hareketinin temel biçimi ilan etmekle sosyalizmden uzaklaştığını, komünden, yani kollektif çiftlik hareketinin en üst biçiminden, daha aşağı bir biçime doğru bir gerilemeye girdiğini düşünüyorlar. Şu soru ortaya çıkıyor: Neden? Çünkü, diyorlar, artelde eşitlik yok, artelde, kollektif çiftlik üyelerinin gereksinim farklılıkları, kişisel yaşam tarzlarındaki farklılıklar sürüyor; oysa komünde eşitlik var, çünkü komün üyelerinin gereksinimleri ve kişisel yaşam koşulları eşitlenmiştir. Ama birincisi, bizde artık gereksinimlerin ve kişisel yaşam koşullarının eşitlendiği, eşitlikçiliğin hüküm sürdüğü komünler yoktur. Pratik gösterdi ki, komünler eşitlikçilikten vazgeçmedikleri ve fiilen artel haline gelmedikleri takdirde, mutlaka yok olacaklardı. Dolayısıyla artık gerçeklikte olmayan birşeye dayanılmamalıdır. Sonra, her Leninistçe —eğer o gerçek bir Leninistse— bilinir ki, gereksinimler ve kişisel yaşam tarzı alanında eşitlikçilik, Marksist tarzda düzenlenmiş sosyalist bir topluma değil, herhangi bir ilkel asketler tarikatına yaraşır gerici bir küçük burjuva ahmaklığıdır, çünkü tüm *insanlardan*, *hepsinin* aynı gereksinimleri duymaları ve aynı zevkleri taşımaları, tüm insanların kişisel yaşam tarzlarında bir ve aynı örneğe uymaları talep edilemez. Ve nihayet, acaba işçiler arasında da, gerek gereksinimlerinde ve gerekse kişisel yaşam tarzlarında, farklar yok mudur? Bu, işçilerin sosyalizme tarım komünü üyelerinden daha mı uzak oldukları anlamına gelir?

Bu kişiler besbelli ki, sosyalizmin, toplum üyelerinin gereksinimlerinin ve kişisel yaşam tarzlarının eşitlikçiliğini, eşitlenmesini, tek düzeye getirilmesini talep ettiğini düşünüyorlar. Söylemeye hiç de gerek yok ki, böyle bir varsayımın Marksizmle, Leninizmle hiçbir ortak yanı yoktur. Marksizm, eşitlikten,

kişisel gereksinimler ve yaşam tarzı alanında eşitlikçilik değil, sınıfların kaldırılmasını anlar, yani: a) Bir kez kapitalistler devrildikten ve mülksüzleştirildikten sonra, tüm emekçilerin sömürüden kurtuluşta eşitlik; b) Üretim araçları bir kez tüm toplumun mülkiyeti haline geldikten sonra, herkes için, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin kaldırılmasında eşitlik; c) Herkes için yeteneklerine göre çalışma yükümlülüğünde eşitlik ve tüm emekçiler için performansına göre ödenme hakkında eşitlik ***(sosyalist toplum);*** herkes için yeteneklerine göre çalışma yükümlülüğünde eşitlik ve tüm emekçiler için gereksinimlerine göre alma hakkında eşitlik ***(komünist toplum).*** Ve Marksizm burada, insanların zevklerinin ve gereksinimlerinin nitelik ya da nicelik bakımından, ne sosyalizm döneminde, ne de komünizm döneminde eşit olmadığı ve olmayacağından hareket eder.

Marksist eşitlik anlayışı budur.

Marksizm, başka bir eşitlik tanımamıştır ve tanımaz.

Bundan, sosyalizmin, toplum üyelerinin gereksinimlerinin eşitlikçiliğini, eşitleştirilmesini, aynılaştırılmasını, onların beğenilerinin ve kişisel yaşam tarzlarının aynılaştırılmasını talep ettiği, Marksistlerin plânına göre herkesin aynı giysiyi giymesi ve her birinin, aynı yemekleri aynı miktarda yemesi gerektiği sonucu çıkarmak — birtakım yavan şeyler, bayağılıklar söylemek ve Marksizme kara çalmak demektir.

Marksizmin, eşitlikçiliğin düşmanı olduğunu anlamanın zamanıdır. Marx ve Engels, daha "Komünist Manifesto"da, "genel bir asketizmi ve kaba bir eşitlikçiliği"[80] öğütlediği için, ilkel ütopik sosyalizmi gerici diye nitelendirerek damgalıyordu. Engels, "Anti-Dühring"inde, Dühring'in Marksist sosyalizme karşıt olan "radikal eşitleştirici sosyalizm"inin çok sert eleştirisine tam bir bölüm ayırmıştır.

> "Proleter eşitlik talebinin gerçek içeriği, ***sınıfların kaldırılması*** istemidir. Bunun ötesine geçen her eşitlik talebi, zorunlu olarak saçmadır."[81]

Lenin de aynı şeyi söylüyor:

"Engels, sınıfların kaldırılması demek *olmayan* bir *eşitlik* kavramı, ahmakça ve saçma bir boş inandır, diye yazmakta bin kez haklıydı. Burjuva profesörleri, bu eşitlik kavramıyla ilgili olarak, bizi, insanları birbirine eşit kılmak istemekle suçlamaya çalıştılar. Kendilerinin uydurdukları bu budalalığı, sosyalistlere yüklemeye çabaladılar. Ama, cahilliklerinden, sosyalistlerin ve hele çağdaş bilimsel sosyalizmin kurucuları Marx ve Engels'in: Eğer eşitlikten sınıfların kaldırılması anlaşılmıyorsa, eşitlik, içi boş bir sözdür, dediklerini bilmiyorlardı. Biz sınıfları kaldırmak istiyoruz ve biz bu anlamda eşitlikten yanayız. Ama bizim bütün insanları birbirine eşit kılacağımızı ileri sürmek, boş bir sözdür ve ahmakça bir aydın uydurmasıdır." (***Lenin***'in, "Özgürlük ve Eşitlik Şiarlarıyla HalkNasıl Aldatılıyor" konuşması, cilt XXIV, s. 293-294.[82])

Kanımca açık.

Burjuva yazarları, Marksist sosyalizmi, herşeyin eşitlikçilik "ilkesine" tabi olduğu,eski bir çarlık kışlası gibi göstermeye pek heveslidirler. Ama Marksistler, burjuva yazarlarının cahilliklerinden ve ahmaklıklarından sorumlu tutulamazlar.

Bazı Parti üyelerindeki Marksist sosyalizme değgin bu fikir karışıklığının ve tarım komünlerinin eşitlikçi eğilimlerine bu aşırı tutkunluğun, bir ara tarım komünlerini idealize ederek, fabrika ve işletmelerde bile, her biri kendi mesleğinde çalışan kalifiye ve acemi işçilerin ücretlerini ortak kasaya koyacakları ve sonra da her birinin eşit pay alacakları komünler örgütlemeye kalkışacak kadar ileri giden, bizim ultra sol salaklarımızın küçük-burjuva görüşlerine iki su damlası gibi tıpatıp benzedikleri kuşkusuzdur. Bu "sol" salakların kalkıştıkları çocukça eşitleştirme denemelerinin sanayimize ne kadar zarar verdiğini herkes bilir.

Görüyorsunuz ki, Partiye düşman yenik grupların ideolojilerinin kalıntıları hâlâ büyük bir yaşam direnimine sahiptirler.

Şu açıktır: Eğer bu ultra sol görüşler Parti içinde üstün gelseydi, Parti, Marksist bir parti olmaktan çıkardı ve kollektif çiftlik hareketi tamamıyla dezorganize olurdu.

Ya da örneğin, ***"Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak"*** şiarını alalım. Bu şiar yalnızca kollektif köylüler için geçerli değildir. İşçiler için daha da çok geçerlidir, çünkü bütün işçileri varlıklı yapmak istiyoruz, varlık içinde bir yaşam sürdüren, gerçekten kültürlü bir yaşam sürdüren insanlar haline getirmek istiyoruz.

Meselenin açık olduğu sanılabilir. Eğer insanların bizde varlık içinde yaşamasını sağlayamazsak, Ekim 1917'de kapitalizmi devirmiş ve bir dizi yıl içinde sosyalizmi inşa etmiş olmanın ne anlamı olurdu? Sosyalizm sefalet ve yoksunluk değildir, bilakis sefalet ve yoksunluğun ortadan kaldırılması, toplumun tüm üyeleri için varlıklı ve kültürlü bir yaşamın örgütlenmesi demektir.

Oysa bu açık ve aslında basit şiar, Parti üyelerinin bir kısmında bir dizi kuşku, karışıklık ve belirsizliğe neden oldu. Bu şiar, diyorlar, Parti tarafından reddedilmiş olan eski, "Zenginleşin" şiarına geri dönüş değil midir? Herkes varlıklı olursa, diye devam ediyorlar, ve artık hiç yoksul kalmazsa, biz Bolşevikler çalışmamızda kime dayanacağız, yoksul halk tabakaları olmaksızın nasıl çalışacağız?

Belki bu gülünçtür, ama Parti üyelerinin bir bölümünde bu tür naif ve anti-Leninist görüşlerin varlığı kuşkusuz bir olgudur ve hesaba katılması gerekir.

Anlaşılan bu kişiler, "Zenginleşin" şiarıyla, "Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak" şiarı arasında tam bir uçurum olduğunu anlamıyorlar. Birincisi, yalnızca ***tek tek*** kişiler veya gruplar zenginleşebilir, oysa varlık içinde yaşama şiarı tek tek kişiler ya da gruplar için değil, ***tüm*** kollektif köylüler için geçerlidir. İkincisi, ***tek tek*** kişiler ya da gruplar, diğer insanları kendilerine tabi kılmak ve onları ***sömürmek*** için zenginleşiyorlar, oysa ***tüm*** kollektif köylülerin varlık içinde yaşaması şiarı, üretim araçlarının toplumsallaştırıldığı kollektif çiftliklerde, birinin diğeri tarafından her türlü sömürüsünü ***dışlar.*** Üçüncüsü, "Zenginleşin" şiarı, kapitalizmin kısmen yeniden canlandığı, Kulakların güçlü olduğu, ülkede tekil köylü

çiftliklerinin egemen olduğu, kollektif çiftliğin ise embriyon halinde bulunduğu NEP'in başlangıç aşamasında atıldı, oysa "Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak" şiarı, sanayide kapitalist unsurların bertaraf edildiği, kırda kulakların ezildiği, bireysel köylü çiftliğinin geri plâna atıldığı ve kollektif çiftliklerin tarımda egemen biçim haline geldiği NEP'in son aşamasında atılmıştır. "Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak" şiarının tek başına atılmadığından, "Kollektif Çiftlikleri Bolşevik Yapmak" şiarıyla ayrılmaz bir bağıntı içinde atıldığından hiç sözetmiyorum.

"Zenginleşin" şiarının aslında, kapitalizmi ***restore etme*** çağrısı anlamına geldiği, "Tüm Kollektif Köylüleri Varlıklı Yapmak" şiarının ise, kollektif çiftliklerin ekonomik gücünü artırarak ve tüm kollektif köylüleri varlıklı emekçilere dönüştürerek, kapitalizmin son kalıntılarını ***tamamen yok etme*** çağrısı anlamına geldiği açık değil mi? (*Sesler:"* Çok doğru!")

Bu iki şiarın birbiriyle hiçbir ortak yanı olmadığı ve olamayacağı açık değil mi? (*Sesler:* "Çok doğru!")

Yoksul halk tabakaları olmaksızın, ne Bolşevik çalışmanın ne de sosyalizmin düşünülemeyeceği iddiasına gelince, bu öylesine bir aptallıktır ki, insan üzerinde konuşmayı bile istemiyor. Leninistler, kapitalist unsurlar ve kapitalistler tarafından sömürülen yoksullar var olduğu sürece yoksullara dayanırlar. Fakat kapitalist unsurlar ezildikten ve yoksullar sömürüden kurtulduktan sonra Leninistlerin görevi, varlıkları için koşulların ortadan kalktığı yoksulluğu ve yoksulları ebedileştirmek, korumak değil, yoksulluğu yeryüzünden silmek ve yoksullara varlık içinde bir yaşam garantilemektir. Sosyalizmin sefalet ve yoksunluk temelinde, kişisel gereksinimlerin sınırlanması ve insanların yaşam standardının, kendileri de yoksul kalmak istemeyen ve varlık içinde bir yaşama ulaşmaya çalışan yoksulların yaşam standardına düşürülmesi temelinde kurulabileceğini varsaymak aptallık olurdu. Böyle bir —sözüm meclisten dışarı— sosyalizmi kim ister? Bu sosyalizm değil, sosyalizmin bir karikatürü olurdu. Sosyalizm yalnızca, toplumun üretici güçlerinin şiddetli

bir gelişimi temelinde, ürünlerin ve malların bolluğu temelinde, emekçilerin varlık içinde bir yaşamı temelinde, kültürün şiddetli bir gelişimi temelinde kurulabilir. Çünkü sosyalizm, Marksist sosyalizm, kişisel gereksinimlerin sınırlanması değil, bilakis çok yönlü genişlemesi ve gelişmesi, bu gereksinimlerin tatminin sınırlanması ya da tatmininden vazgeçilmesi değil, bilakis kültürel olarak gelişmiş emekçi insanların tüm gereksinimlerinin çok yönlü ve eksiksiz tatmin edilmesi demektir.

Bazı Parti üyelerimizin yoksulluk ve varlıklılık ile ilgili görüşlerindeki bu karışıklığın, yoksulluğu Bolşevizmin her koşul altında ebedi dayanağı olarak idealize eden ve kollektif çiftlikleri acımasız bir sınıf mücadelesinin arenası olarak gören ultra solcu akılsızlarımızın görüşlerinin bir yansıması olduğuna hiç kuşku olamaz.

Gördüğünüz gibi burada, bu sorunda da, yenilmiş olan Parti düşmanı grupların ideoloji kalıntıları yedicanlılıklarını hâlâ yitirmiyorlar.

Şu açıktır. Bu tür ahmakça görüşler Partimizde zafer kazanmış olsaydı, o zaman Kollektif çiftlikler son iki yılda elde ettikleri başarıları gösteremezler ve kısa süre içinde dağılırlardı.

Ya da örneğin, ulusal sorunu alalım. Burada da, ulusal sorunda da, diğer sorunlarda olduğu gibi, Partinin bir bölümünde belli bir tehlike yaratan bir kafa karışıklığı var. Kapitalizmin kalıntılarının direngenliğinden sözettim. Kapitalizmin insanların bilincindeki kalıntılarının, ulusal soruna ilişkin konularda, diğer bütün alanlardakinden çok daha direngen olduklarını da belirtmek gerekir. Daha direngendirler, çünkü kendilerini ulusal giysi altında iyi bir şekilde gizleme olanakları vardır. Birçokları, Skripnik'in günahının münferit bir olay, kuraldan bir istisna olduğunu sanıyor. Bu doğru değildir. Skripnik ile grubunun Ukrayna'daki büyük günahı bir istisna değildir. Böylesi akılsızlıklar diğer ulusal cumhuriyetlerdeki tek tek yoldaşlarda da görülüyor.

İster Büyük Rus ister yerel olsun, farketmez, milliyetçilik sapması nedir? Milliyetçi sapma demek, işçi sınıfının enternas-

yonalist siyasetinin, burjuvazinin milliyetçi siyasetine uyarlanması demektir. Milliyetçilik sapması, kendi "öz" "ulusal" burjuvazisinin, Sovyet rejimini yıkma ve kapitalizmi yeniden doğrultma girişimlerini yansıtır. İki sapmanın da kaynağı, görüldüğü gibi, aynıdır. Bu, Leninist enternasyonalizme sırt çevirmektir. Eğer iki sapmayı da ateş altında tutmak istiyorsanız, herşeyden önce bu kaynağa, yani ister yerel milliyetçi sapma, ister Büyük Rus milliyetçisi sapma sözkonusu olsun, farketmez, enternasyonalizmden vazgeçen kimselere vurmanız gerek.

Hangi sapmanın daha büyük tehlikeyi oluşturduğu tartışılıyor, Büyük Rus milliyetçiliği sapmasının mı, yoksa yerel milliyetçilik sapmasının mı. Şimdiki koşullar altında, bu tartışma bir biçim tartışması, dolayısıyla boş bir tartışmadır. Esas tehlikenin ne olduğu konusunda bütün zamanlar ve bütün koşullar için geçerli hazırlop bir reçete vermeye kalkışmak saçmalık olur. Gerçekte böyle reçeteler yoktur. Esas tehlike, karşısında mücadele edilmeyen ve böylece devlet için bir tehlike olacak kadar gelişmesine izin verilen sapmadır.

Daha son zamanlara kadar, Ukrayna milliyetçiliği sapması Ukrayna'da esas tehlikeyi oluşturmuyordu. Ama ona karşı mücadele bırakıldığı ve müdahalecilerle ortak oyun oynayacak kadar büyümesine izin verildiği zaman, bu sapma, esas tehlike haline geldi. Ulusal sorunda esas tehlike sorunu, içi boş biçimsel tartışmalarla değil, ama verili anda durumun Marksist bir tahlili ve bu alanda işlenen hataların irdelenmesi ile çözülür.

Aynı şey, genel politika alanında ***sağ ve "sol" sapma için de*** söylenmelidir. Başka alanlarda olduğu gibi burada da tek tek Parti üyelerimizin görüşlerinde daha az karışıklık mevcut değildir. Bazen sağ sapmaya karşı mücadele içersinde "sol" sapma rahat bırakılıyor ve tehlikeli olmadığına ya da pek az tehlikeli olduğuna inanıldığı için, ona karşı mücadele zayıflatılıyor. Bu ciddi ve tehlikeli bir hatadır. Bu, Parti üyeleri için izin verilemez olan, "sol" sapmaya bir tavizdir. "Solcular" son zamanlarda kesin olarak sağcıların pozisyonlarına düştükleri ve aslında

artık onlardan hiçbir farkları kalmadığı için bu daha da izin verilemezdir.

Biz her zaman, "solcuların" sağcılarla aynı olduğunu, yalnızca sağ politikalarını sol lafazanlıklarla maskelediklerini söyledik. Şimdi bizzat "solcular" bizim bu iddiamızı doğruluyorlar. Troçkist "Bülten"in geçen yılki sayılarını alın. Troçkist baylar orada ne talep ediyor ve ne hakkında yazıyorlar, "sol" programları neden ibarettir? Rantabl olmadıkları gerekçesiyle ***Sovyet çiftliklerinin dağıtılmasını,*** yapay oluşumlar oldukları gerekçesiyle ***Kollektif çiftliklerin büyük bölümünün dağıtılmasını, Kulaklığın tasfiyesi politikasından vazgeçilmesini, konsesyon politikasına geri dönülmesini ve*** rantabl olmadıkları için ***bir dizi sanayi işletmesinin imtiyaz sahiplerine devredilmesini*** talep ediyorlar.

İşte size aşağılık korkakların ve teslimiyetçilerin programı, SSCB'de kapitalizmin restorasyonu için karşı-devrimci bir program!

Bu programın, aşırı sağcıların programından farkı nedir? Hiç bir farkı olmadığı açık. Yani "solcular", onlarla blok oluşturmak ve Parti'ye karşı ortak bir mücadele yürütmek için açıkça sağcıların karşı-devrimci programına katılmışlardır.

Tüm bunlardan sonra, "solcuların" tehlikeli olmadığı ya da az tehlikeli olduğu nasıl söylenebilir? Böyle saçma şeyler söyleyen kişilerin, Leninizmin yeminli düşmanlarının değirmenine su taşıdıkları açık değil mi?

Gördüğünüz gibi burada da, Parti çizgisinden sapmalarda da —genel politikada sapmalar mı yoksa ulusal sorunda sapmalar mı sözkonusu olduğu farketmez—, kapitalizmin kalıntıları insanların bilincinde —Partimizin bazı üyelerinin bilincinde de— oldukça yedicanlıdır.

Parti'nin tek tek bölümlerinde muğlak görüşler, kargaşa ve zaman zaman da doğrudan doğruya Leninizmden sapmaların bulunduğu ideolojik-politik çalışmamızın bazı ciddi ve aktüel sorunları bunlardır. Fakat ona dayanılarak bazı Parti üyelerinin görüşlerindeki karışıklığın gösterilebileceği tek sorunlar bunlar değildir.

Bütün bunlardan sonra, bizde Partide her şeyin yolunda olduğu iddia edilebilir mi?

Bunun iddia edilemeyeceği açıktır.

İdeolojik-politik çalışma alanındaki görevlerimiz şunlardır:

1) Partinin teorik düzeyini lâyık olduğu seviyeye çıkarmak;

2) Parti'nin tüm uzuvlarında ideolojik çalışmayı güçlendirmek;

3) Parti saflarında yorulmak bilmeksizin Leninizmi propaganda etmek;

4) Parti örgütlerini ve onu çevreleyen partisiz aktifi Leninist enternasyonalizm ruhuyla eğitmek;

5) bazı yoldaşların Marksizm-Leninizmden sapmalarını örtbas etmemek, bilakis cesaretle eleştirmek;

6) Leninizme düşman akımların ideolojisini ve ideoloji kalıntılarını sistematik olarak açığa çıkarmak.

2— Örgütsel Önderlik Sorunları

Başarılarımızdan sözettim. Gerek ulusal ekonomi ve kültür alanında gerekse de Parti içindeki anti-Leninist gruplaşmaların üstesinden gelinmesi alanında Parti çizgisinin zaferinden sözettim. Zaferimizin dünya tarihi açısından öneminden sözettim. Ama bu her yerde ve her şeyde zafer kazandığımız ve tüm sorunların artık çözüldüğü anlamına gelmiyor. Böyle başarılar ve zaferler hiç yoktur. Geriye kalmış olan çözülmemiş sorunlar ve her türden eksiklikler bizde az değildir. Önümüzde çözüm bekleyen bir sürü görev duruyor. Ama kuşkusuz bu, ertelenemez aktüel görevlerin büyük bölümünün artık başarıyla çözülmüş olduğu anlamına geliyor, ve bu anlamda Partimizin muazzam zaferinden kuşku duyulamaz.

Ama şu sorun ortaya çıkıyor: Bu zafer nasıl meydana getirildi, pratik olarak nasıl kazanıldı, hangi mücadeleyle, hangi çabalarla?

Bazıları, doğru Parti çizgisini hazırlamanın, bunu tüm dünyaya ilân etmenin, genel tezler ve kararlar biçiminde ortaya koymanın ve oybirliğiyle kabul etmenin, zaferin kendi kendine,

deyim yerindeyse kendiliğinden gelmesi için yeterli olduğuna inanıyorlar. Bu tabii ki doğru değildir. Bu büyük bir yanılgıdır. Yalnızca iflah olmaz bürokratlar ve kırtasiyeciler böyle düşünebilir. Gerçekte bu başarılar ve zaferler kendiliğinden gelmedi, bilakis Parti çizgisinin uygulanması uğruna amansız mücadele içinde kazanıldı. Zafer hiçbir zaman kendiliğinden gelmez, genellikle yorucu bir mücadeleyle elde edilir. Partinin genel çizgisi doğrultusunda iyi kararlar ve deklarasyonlar meselenin yalnızca başlangıcıdır, çünkü yalnızca zafer isteğini ifade ederler, zaferin kendisini değil. Doğru bir çizgi verildikten sonra, bir sorunun doğru çözümü bulunduktan sonra, meselenin başarısı örgüt çalışmasına, Parti çizgisinin uygulanması uğruna mücadelenin örgütlenmesine, insanların doğru seçimine, yönetici organların kararlarının uygulanmasının denetimine bağlıdır. Bu eksikse, doğru Parti çizgisinin ve doğru kararların ciddi zarar görmesi tehlikesine düşülür. Dahası: Doğru politik çizgi verildikten sonra, herşeyi, bizzat politik çizginin kaderini de —uygulanmasını ya da başarısızlığa uğramasını— örgüt çalışması belirler.

Gerçekte zafer, Parti çizgisinin uygulanmasının yolu üstünde duran her türlü zorluklara karşı sistematik ve zorlu bir mücadeleyle, bu zorlukların aşılmasıyla, zorlukların aşılması için Partinin ve işçi sınıfının seferber edilmesiyle, zorlukların aşılması için mücadelenin örgütlenmesiyle, işe yaramaz fonksiyonerlerin görevden alınması ve zorluklara karşı mücadele verme yeteneğine sahip en iyilerinin seçilmesiyle elde edildi ve kazanıldı.

Bunlar ne tür zorluklardır ve nerede yatarlar?

Bu zorluklar örgüt çalışmamızın zorluklarıdır, örgütsel yönetimimizin zorluklarıdır. Bunlar bizzat kendimizde, yönetici fonksiyonerlerimizde, örgütlerimizde, Parti, Sovyet, Ekonomi, Sendika, Komsomol ve başka diğer örgütlerimizde yatıyor.

Parti, Sovyet, Ekonomi ve başka diğer örgütlerimizin ve onların önderlerinin güç ve otoritesinin çok olağanüstü büyüdüğü anlaşılmalıdır. Ve tam da bunların güç ve otoritesi çok olağan-

üstü büyüdüğü için, şimdi herşey ya da neredeyse her şey bunların çalışmasına bağlıdır. Sözümona objektif koşullara yaslanmanın temeli yoktur. Partinin politik çizgisinin doğruluğu bir dizi yılın deneyimiyle doğrulandıktan sonra ve işçilerle köylülerin bu çizgiyi desteklemeye hazır olduklarından hiçbir kuşku duyulmadığına göre, sözümona objektif koşulların rolü minimuma gerilemiştir, buna karşılık örgütlerimizin ve yöneticilerinin rolü tayin edici, üstün hale gelmiştir. Ama bu ne anlama geliyor? Bu, çalışmada başarısızlıklar ve eksiklikler için sorumluluğun bundan böyle onda dokuzunun "objektif" koşullara değil, bizzat bize, yalnızca bize düştüğü anlamına geliyor.

Partide iki milyondan fazla üyeye ve adaya sahibiz. Komünist Gençlik Birliği'nde dört milyondan fazla üye ve adaya sahibiz. Üç milyondan fazla işçi ve köylü muhabirine sahibiz. "Ossoaviahim" de 12 milyondan fazla üyemiz var. Sendikalarda 17 milyondan fazla üyemiz var. Başarılarımızı bu örgütlere borçluyuz. Ve eğer başarıların elde edilmesini kolaylaştıran bu tür örgütlerin ve olanakların varlığına rağmen çalışmada az eksiklik ve az sayıda başarısızlık kaydetmiyorsak, bunun suçlusu yalnızca biziz, örgütsel çalışmamızdır, kötü örgütsel yönetimimizdir.

Yönetim aygıtındaki bürokratizm ve kırtasiyecilik canavarı; canlı ve somut bir yönetim yerine "genelde yönetim" üzerine gevezelik; örgütlerin "fonksiyonel sistem"e* göre inşası ve kişisel sorumluluğun yokluğu; bizzat çalışmada sorumsuzluk ve ücret sisteminde eşitlemecilik; uygulamanın sistematik denetlenmesinin yokluğu; özeleştiriden korku — zorluklarımızın kaynağı bunlardır, şimdi zorluklarımız burada yatmaktadır.

Bu zorlukların karar tasarıları ve kararlar yardımıyla aşılabileceğine inanmak safdillik olurdu. Bürokratlar ve kırtasiyeciler, lafta Partinin ve Hükümetin kararlarına sadakat göster-

* *Bir işletmenin ya da bir kurumun, fonksiyon alanlarının aşırı parçalanmasına, yönetimin yapay olarak yaratılmış ve örgütsel olarak soyutlanmış çok sayıda bölümlere ve sektörlere parçalanmasına dayanan yönetim sistemi.* ***—Almancaya çeviren.***

me, pratikte ise bunları rafa kaldırma becerisini çoktan edindiler. Bu zorlukları aşmak için, örgüt çalışmamızın, Partinin politik çizgisinin taleplerinin gerisinde kalışını ortadan kaldırmak, ulusal ekonominin tüm alanlarında örgütsel önderlik düzeyini politik önderliğin düzeyine çıkarmak, örgüt çalışmamızın, Partinin politik şiarlarının pratikte uygulanmasını garantilemesini sağlamak gerekiyordu.

Bu zorlukların üstesinden gelmek ve başarı sağlamak için, bu zorlukları aşmak amacıyla mücadeleyi ***örgütlemek*** gerekiyordu, işçi ve köylü kitlelerini bu mücadeleye çekmek gerekiyordu, bizzat Partiyi seferber etmek gerekiyordu, Partiyi ve ekonomik örgütleri güvenilmez, yalpalayan, yozlaşmış unsurlardan temizlemek gerekiyordu.

Bunun için ne gerekiyordu?

Şunları organize etmemiz gerekiyordu:

1) Özeleştirinin geliştirilmesi ve çalışmamızdaki eksikliklerin ortaya çıkarılması;

2) zorluklarla mücadele için Parti, Sovyet, ekonomi, sendika ve Komsomol örgütlerinin seferber edilmesi;

3) Partinin ve Hükümetin şiar ve kararlarının uygulanması için işçi ve köylü kitlelerinin seferber edilmesi;

4) emekçiler arasında yarışmanın ve hücum tugayları hareketinin geliştirilmesi;

5) Makine ve Traktör İstasyonlarının ve Sovyet çiftliklerinin büyük bir Siyasi Şube ağı ve Parti ve Sovyet organlarının köyle daha sıkı bağı;

6) aşırı büyük Halk Komiserliklerin, ana yönetimlerin ve tröstlerin parçalanması ve ekonomik önderliğin işletmeyle daha sıkı bağı;

7) çalışmada sorumsuzluğun ortadan kaldırılması ve ücret sisteminde eşitlemeciliğin bertaraf edilmesi;

8) "fonksiyonel sistem"in ortadan kaldırılması, kişisel sorumluluğun güçlendirilmesi ve kurulların tasfiyesi rotası;

9) kararların uygulanması üzerinde denetimin güçlendirilmesi ve kararların uygulanması üzerinde denetimin daha da güçlen-

dirilmesi anlamında Merkezi Kontrol Komisyonu'nun ve İşçi-Köylü Müfettişliği'nin reorganizasyonu rotası;

10) kalifiye işgücünün kalem odalarından üretime daha yakın hale getirilmesi;

11) yönetim organlarındaki iflah olmaz bürokratların ve kırtasiyecilerin açığa çıkarılması ve kovulması;

12) Parti ve Hükümet kararlarını çiğneyen, aynı şekilde her şeyi tozpembe gösteren ve gevezelik eden herkesin uzaklaştırılması ve yerlerine yeni insanların, kendilerine verilen işin somut yönetimini ve Parti ve Sovyet disiplininin güçlenmesini garantileme yeteneğine sahip eylem insanlarının geçirilmesi;

13) Sovyet ve ekonomi örgütlerinin temizlenmesi ve personel mevcudunun sınırlanması;

14) son olarak Partinin güvenilmez ve yozlaşmış kişilerden temizlenmesi.

Zorlukları aşmak, örgütsel çalışmamızın düzeyini politik önderliğin düzeyine yükseltmek ve bu yolla Parti çizgisinin uygulanmasını garantilemek için Partinin kullanmak zorunda olduğu araçlar bunlardır.

Partimiz MK'sının, rapor döneminde, örgütsel çalışmasını tam da bu anlamda yürüttüğünü biliyorsunuz.

MK'ya burada, Lenin'in, örgütsel çalışmada esas meselenin ***insan seçimi ve*** kararların ***uygulanmasının denetimi*** olduğu dahiyane düşüncesi yol gösterdi.

İnsan seçimi ve ehliyet ve liyakatlarını gösterememiş olanların görevden alınması üzerine birkaç söz söylemek istiyorum.

Bertaraf edilmeleri konusunda aramızda bir görüş ayrılığının bulunmadığı iflah olmaz bürokratların ve kırtasiyecilerin yanısıra bizde çalışmamızı engelleyen, yavaşlatan ve ilerlememize izin vermeyen iki tip fonksiyoner daha vardır.

Bu fonksiyoner tiplerinden biri, geçmişte belli yararlıkları olan kişilerdir, Parti ve Sovyet yasalarının kendileri için değil, aptallar için yazıldığına inanan rütbe sahibi kişilerdir. Bunlar, Parti ve Hükümet kararlarını uygulamayı görevleri saymayan ve bu biçimde Parti ve devlet disiplininin temelini yıkan kişilerdir.

Parti ve devlet yasalarını çiğnerken neye güveniyorlar? Eski yararlılıkları nedeniyle Sovyet iktidarının kendilerine dokunmaya karar vermeyeceğini umuyorlar. Bu kendini beğenmiş rütbe sahipleri, yerlerinin doldurulmaz olduğunu ve yönetici organların kararlarını cezalandırılmaksızın çiğneyebileceklerini sanıyorlar. Bu tür fonksiyonerlere ne yapmalı? Geçmişteki yararlılıklarına bakılmaksızın, kararlılıkla yönetici görevlerden alınmalıdırlar. (*Sesler:* "Çok doğru!") Görevlerinden alınmalı, daha alt görevlere verilmeli ve bu basında açıklanmalıdır. (*Sesler:* "Çok doğru!") Bu kendini beğenmiş bürokratları ve rütbe sahiplerini kibirden uzaklaştırmak ve hadlerini bildirmek için bu gereklidir. Tüm çalışmamızda Parti ve Sovyet disiplinini güçlendirmek için bu gereklidir. (*Sesler:* "Çok doğru!" *Alkışlar.*)

Şimdi ikinci tipteki fonksiyonerlere geliyorum. Geveze tipi —dürüst geveze tipi demek istiyorum— kastediyorum *(gülüşmeler)*, Sovyet iktidarına bağlı olan, ama yönetme yeteneği bulunmayan, herhangi bir şeyi örgütleme yeteneği olmayan dürüst kişiler. Geçen yıl böyle bir yoldaşla, çok saygı duyulan, ama herhangi bir girişimi gevezelik içinde boğabilecek iflah olmaz bir geveze olan bir yoldaşla sohbet etmiştim. İşte bu konuşma.

Ben: Sizde ekimin durumu nedir?

O: Ekimin durumu, Stalin yoldaş? Seferber olduk. (*Gülüşmeler.*)

Ben: Peki, sonra?

O: Sorunu kesin bir biçimde ortaya koyduk. (*Gülüşmeler.*)

Ben: Ya sonra?

O: Bir dönüşüm sağladık. Stalin yoldaş, yakında bir dönüşüm gerçekleşecek. (*Gülüşmeler.*)

Ben: Ama buna rağmen?

O: Bizde ilerlemeler kendini gösteriyor. (*Gülüşmeler.*)

Ben: Ama yine de, sizde ekimin durumu nedir?

O: Ekim konusunda şimdilik ilerleyemiyoruz, Stalin yoldaş. (*Genel gülüşme.*)

İşte bir gevezenin tablosu. Seferber oldular, sorunu kesin bir biçimde ortaya koydular, bir dönüşüm ve ilerlemeler sağladılar ama mesele bir milim yerinden oynamıyor.

Tıpkı kısa süre önce bir Ukrayna işçisinin, örgütün bir çizgiye sahip olup olmadığı kendisine sorulduğunda, örgütün durumunu aynen şöyle karakterize etmesi gibi: "Yani evet, bir çizgi... tabii ki bir çizgi var, yalnız çalışma görülmüyor." (*Genel gülüşme.*) Bu örgütün de kendi dürüst gevezelerine sahip olduğu açık.

Ve bu tür gevezeler görevlerinden alındığında, operatif çalışmadan mümkün olduğunca uzaklaştırıldıklarında, gözlerini faltaşı gibi açıp şaşkınlıkla sorarlar: "Neden görevden alınıyoruz? Dava için gerekli olan herşeyi yapmadık mı, hücum işçilerinin toplantısını düzenlemedik mi, hücum işçilerinin konferansında Partinin ve Hükümetin kararlarını ilan etmedik mi, tüm MK Politbürosu'nu onur başkanlığına seçmedik mi (*genel gülüşme*), Stalin yoldaşa kutlama mesajı yollamadık mı — bizden daha ne istiyorsunuz?" (*Genel gülüşme.*)

Bu iflah olmaz gevezelerle ne yapmalı? Operatif çalışmada bırakılırlarsa, herhangi bir canlı girişimi sulu ve sonsuz konuşmalar selinde boğabilirler. Bunların yönetici görevlerden alınmak ve başka, operatif olmayan bir göreve verilmek zorunda oldukları apaçıktır. Operatif çalışmada gevezelere yer yoktur. (*Sesler:* "Çok doğru!" *Alkışlar.*)

MK'nın Sovyet ve ekonomi örgütlerine kişi seçimini nasıl yönettiği ve uygulamanın daha sıkı denetlenmesini nasıl gerçekleştirdiği üzerine daha önce kısaca bilgi verdim. Kongre gündeminin üçüncü noktasına ilişkin olarak Kaganoviç yoldaş size bu konuda daha ayrıntılı bilgi verecek.

Uygulamanın denetlenmesinin güçlendirilmesine ilişkin çalışma hakkında ise birkaç söz söylemek istiyorum.

Bürokratizme ve kırtasiyecilik canavarına karşı mücadele için uygulamanın denetlenmesinin doğru örgütlenmesi tayin edici öneme sahiptir. Yönetici örgütlerin kararları uygulanıyor mu yoksa bürokratlar ve kırtasiyeciler tarafından rafa mı kaldırılıyor? Doğru uygulanıyorlar mı yoksa çarpıtılıyorlar mı? Aygıt dürüst ve Bolşevik tarzda çalışıyor mu, yoksa boşta mı çalışıyor? Bütün bunlar, ancak uygulamanın denetlenmesi iyi örgütlenmişse zamanında öğrenilebilir. Uygulamanın iyi

örgütlenmiş denetimi, bir aygıtın çalışmasının durumunu herhangi bir zamanda aydınlatmamıza ve bürokratlarla kırtasiyecileri gün ışığına çıkarmamıza yardımcı olan projektördür. Eksikliklerimizin ve başarısızlıklarımızın onda dokuzunun, uygulamanın doğru örgütlenmiş bir denetiminin yokluğuyla açıklanır olduğu kesinlikle söylenebilir. Uygulamanın böyle denetlenmesi halinde, eksikliklerin ve başarısızlıkların mutlaka önlenmiş olacağına hiç kuşku yoktur.

Fakat uygulamanın denetlenmesinin hedefine ulaşabilmesi için en az iki koşul gereklidir: Birincisi, uygulamanın denetiminin münferit değil sistematik olması, ikincisi Parti, Sovyet ve ***ekonomi*** örgütlerinin tüm organlarında uygulamanın denetlenmesinin başında alt düzeydeki kişilerin değil, yeterince otorite sahibi kişilerin, bizzat örgütlerin yöneticilerinin bulunması.

Uygulamanın denetlenmesinin doğru örgütlenmesi yönetici merkezi kurumlar için çok büyük önemdedir. İşçi-Köylü Müfettişliği, örgütlenişi itibariyle, uygulamanın iyi örgütlenmiş bir denetiminin taleplerini karşılayamaz. Bir kaç yıl önce, ekonomik alanda çalışmamız daha basit ve daha az doyurucuyken ve tüm Halk Komiserliklerinin ve tüm ekonomik örgütlerin çalışmasının ***teftişi*** olanaklı görülebilecekken, İşçi-Köylü Müfettişliği yerindeydi. Ama şimdi, ekonomik alanda çalışmamız büyüdüğü ve daha giriftleştiği için ve onları merkezi bir noktadan ***teftiş etmenin*** ne gerekliliği ne de olanağı bulunmadığı için, İşçi-Köylü Müfettişliği kendini reorganize etmek zorundadır. Şimdi teftişe değil, merkezi mercilerin kararlarının uygulanmasının sınanmasına gereksinimimiz var — şimdi merkezi mercilerin kararlarının uygulanmasının ***denetimine*** gereksinimimiz var. Şimdi, kendisine herşeyi ve herkesi teftiş etme genel hedefini koymaksızın, tüm dikkatini Sovyet iktidarının merkezi mercilerinin kararlarının nasıl uygulandığını denetlemeye ve sınamaya adayacak durumda bir örgüte gereksinimimiz var. Böyle bir örgüt, yalnızca Halk Komiserleri Konseyi'nin verdiği görevler temelinde çalışan ve çeşitli yörelerde yerel organlardan bağımsız olan temsilcilere sahip olan, SSCB Halk Komiserleri

Konseyi nezdinde bir Sovyet Kontrol Komisyonu olabilir. Ama bunun yeterli otoriteye sahip olması ve gerektiğinde herhangi bir sorumlu fonksiyonerden hesap sorabilmesi için, Sovyet Kontrol Komisyonu adaylarının Parti Kongresi tarafından gösterilmesi ve Halk Komiserleri Konseyi ile SSCB Merkez Yürütme Komitesi tarafından onaylanması gerekir. Ancak böyle bir örgütün, Sovyet kontrolünü önce ve Sovyet disiplinini sağlamlaştırabileceğine inanıyorum.

Merkez Kontrol Komisyonu'na gelince, bilindiği gibi bu, herşeyden önce ve esas olarak, Parti'nin bölünmesini önlemek amacıyla oluşturulmuştu. Bizde bir süre bir bölünme tehlikesinin gerçekten var olduğunu biliyorsunuz. Merkez Kontrol Komisyonu'nun ve onun örgütlerinin bölünme tehlikesinin önüne geçmeyi başardığını biliyorsunuz. Ama şimdi artık bizde bir bölünme tehlikesi yok. Bunun yerine şimdi çok acilen, esas dikkatini, Partinin ve onun Merkez Komitesi'nin kararlarının uygulanmasını denetlemeye yoğunlaştırabilecek bir örgüte gereksinimimiz var. Böyle bir örgüt ancak, Parti'nin ve onun MK'sının verdiği görevler temelinde çalışan ve çeşitli yörelerde yerel örgütlerden bağımsız temsilcilere sahip olan, SBKP(B) MK nezdinde bir Parti Kontrol Komisyonu olabilir. Böyle bir örgütün büyük bir otoriteye sahip olması gerektiği açıktır. Ama yeterli otoriteye sahip olabilmesi ve bir suç işleyen herhangi bir sorumlu fonksiyonerden, MK üyelerinden de hesap sorabilmesi için, bu komisyonun üyelerinin yalnızca Parti'nin en yüksek organı tarafından, Parti Kongresi tarafından seçilebilmesi ve görevden alınabilmesi gerekir. Böyle bir örgütün, merkezi Parti organlarının kararlarının uygulanmasını denetlemeyi garantileyeceği ve Parti disiplinini sağlamlaştıracağına hiçbir kuşku olamaz.

Örgütsel önderlik sorunları konusunda durum budur.

Örgütsel çalışma alanında görevlerimiz şunlardır:

1) Örgütsel çalışmamızı gelecekte de, Partinin politik çizgisinin gerekleriyle uyumlu hale getirmek;

2) Örgütsel önderliği politik önderliğin düzeyine yükseltmek;

3) Örgütsel önderliğin, Parti'nin politik şiar ve kararlarının uygulanmasını bütünüyle garantilemesini gerçekleştirmek.

*

Yoldaşlar, faaliyet raporumu bitiriyorum.

Rapordan çıkan sonuçlar nedir?

Şimdi artık herkes, başarılarımızın büyük ve olağanüstü olduğunu kabul ediyor. Ülke nispeten kısa bir sürede sanayileşme ve kollektifleştirme yoluna sokuldu. Birinci Beş Yıllık Plân başarıyla gerçekleştirildi. Bu, bir gurur duygusu yaratıyor ve fonksiyonerlerimizde kendi gücüne inancı güçlendiriyor.

Bu tabii ki iyi. Ama başarıların bazen olumsuz yönleri de vardır. Başarılar bazen, eğer kendi başlarına bırakılacak olursa her şeyi bozabilecek belirli tehlikeler üretiyor. Örneğin bu başarıların bazı yoldaşlarımızın başını döndürmesi tehlikesi vardır. Bilindiği gibi bu tür şeyler bizde oldu. Başarı sarhoşluğuna kapılmış bazı yoldaşlarımızın, iyice kibirlenerek, kendilerini böbürlenmelerle sersemleştirmeleri tehlikesi vardır: "Bizim için artık herşey çocuk oyuncağıdır", "Herkesin hakkından kolayca gelebiliriz" vs. Bu asla olanaksız değildir, yoldaşlar. Bu tür ruh halinden daha tehlikeli bir şey yoktur, çünkü bu Partiyi silahsızlandırır ve saflarını demobilize eder. Partimizde bu tür ruh halleri egemen olursa, tüm başarılarımızın yok olması tehlikesiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Elbette, Birinci Beş Yıllık Plân'ı başarıyla uyguladık. Bu doğru. Ama bununla, yoldaşlar, mesele bitmiyor ve bitemez. Önümüzde, keza uygulanması, hem de aynı şekilde başarıyla uygulanması gereken İkinci Beş Yıllık Plân duruyor. Plânların zorluklarla mücadele içinde, zorlukları aşma sürecinde uygulandığını biliyorsunuz. Bu, zorlukların olacağı, zorluklarla mücadelenin de olacağı anlamına geliyor. Molotov ve Kuybişev yoldaşlar size İkinci Beş Yıllık Plân'la ilgili bilgi verecekler.

Onların raporlarından, bu muazzam planı gerçekleştirmek için hangi büyük zorlukları aşmamız gerektiğini göreceksiniz. Yani, Parti sersemletilmemeli, bilakis uyanıklığı geliştirilmelidir, Parti uyuşturulmamalı, bilakis mücadeleye hazır vaziyette tutulmalıdır, Parti silahsızlandırılmamalı, bilakis silahlandırılmalıdır. Parti demobilize edilmemeli, bilakis İkinci Beş Yılık Plân'ın gerçekleştirilmesi için seferberlik durumunda tutulmalıdır.

Buradan ilk sonuç çıkıyor: ***Elde edilen başarılara kapılmamak ve kibirlenmemek.***

Doğru yol gösterici bir Parti çizgisine sahip olduğumuz ve bu çizgiyi hayata geçirmek için kitleleri örgütlemeyi bildiğimizden başarı kazandık. Söylemeye gerek yok ki, bu koşullar olmaksızın şimdi sahip olduğumuz ve haklı olarak gurur duyduğumuz başarılara sahip olamazdık. Fakat doğru bir çizgiye sahip olmak ve onu uygulamayı bilmek —bu, iktidardaki partilerin yaşamında çok büyük bir nedrettir.

Çevremizdeki ülkelere bakın: Doğru bir çizgiye sahip olan ve onu uygulayan çok iktidar partisi bulabilecek misiniz? Aslında bu tür partiler şimdi dünyanın hiçbir yerinde yok, çünkü hepsi perspektifsiz yaşıyor, krizin kaosu içinde yolunu şaşırmış dolanıyor ve kendilerini bataklıktan çıkarmanın yolunu göremiyorlar. Yalnızca bizim Partimiz hangi hedefe yöneldiğini biliyor ve davasını başarıyla ileriye götürüyor. Partimiz bu üstünlüğünü neye borçludur? Marksist bir parti, Leninist bir parti olmasına borçludur. Çalışmasında Marx'ın, Engels'in, Lenin'in öğretisini kendine kılavuz edinmesine borçludur. Bu öğretiye sadık kaldığımız müddetçe, bu pusulaya sahip olduğumuz müddetçe çalışmamızda başarılı olacağımıza kuşku yoktur.

Batıda belli devletlerde Marksizmin artık yok olduğu iddia ediliyor. Onu, faşizm denen, burjuva-milliyetçi akımın yok etiği iddia ediliyor. Bu tabii ki saçmalıktır. Ancak tarih bilmeyen kişiler böyle konuşabilir. Marksizm, işçi sınıfının yaşamsal çıkarlarının bilimsel ifadesidir. Marksizmi yok etmek için işçi sınıfını yok etmek gerekir. Ama işçi sınıfı yok edilemez. Marksizm sahneye çıkalı 80 yıldan fazla oluyor. Bu süre içinde

düzinelerce ve yüzlerce burjuva hükümeti Marksizmi yok etmeye çalıştı. Peki sonuç? Burjuva hükümetler geldi ve gitti, Marksizm ise kaldı. (*Şiddetli alkışlar.*) Dahası! Marksizm, dünyanın altıda birinde tam zaferi kazanmayı başardı, hem de Marksizmin kesin olarak yok edildiği sanılan ülkede zafer kazandı. (*Şiddetli alkışlar.*) Tüm diğer ülkelerde, faşizm ülkelerinde de, dört yıldan beri kriz ve işsizlik hüküm sürerken, Marksizmin tam zafer kazandığı ülkenin, şimdi dünyada kriz ve işsizlik tanımayan tek ülke oluşu bir rastlantı sayılamaz. Hayır, yoldaşlar, bu bir rastlantı değildir. (*Sürekli alkışlar.*)

Evet, yoldaşlar, başarılarımızı, Marx, Engels, Lenin'in bayrağı altında çalışmış ve mücadele etmiş olmamıza borçluyuz.

Buradan ikinci sonuç çıkıyor: ***Marx, Engels, Lenin'in yüce bayrağına sonuna dek sadık kalmak.*** *(Alkışlar.)*

SSCB işçi sınıfının gücü yalnızca, mücadelelerde sınanmış Leninist bir partiye sahip olmasında yatmıyor. Ayrıca onun gücü yalnızca, milyonluk emekçi köylü kitleleri tarafından desteklenmesinde yatmıyor. Onun gücü, dünya proletaryası tarafından da desteklenmesinde ve ondan yardım görmesinde yatıyor. SSCB işçi sınıfı dünya proletaryasının bir parçası, onun öncü müfrezesidir, ve bizim cumhuriyetimiz dünya proletaryasının bir yaratısıdır. Şuna hiç kuşku olamaz: Eğer kapitalist ülkelerin işçi sınıfının desteğine sahip olmasaydı, o zaman iktidarı koruyamazdı, o zaman sosyalist inşa için koşulları yaratamazdı — yani şimdi gösterdiği başarıları gösteremezdi. SSCB işçi sınıfının kapitalist ülkelerin işçileriyle uluslararası bağları, SSCB işçilerinin tüm ülkelerin işçileriyle kardeşçe ittifakı — Sovyetler cumhuriyetinin gücünün ve iktidarının temel direklerinden biridir? Batıda işçiler, SSCB işçi sınıfının dünya proletaryasının hücum tugayı olduğunu söylüyorlar. Bu çok iyi. Bu, dünya proletaryasının gelecekte de, SSCB işçi sınıfını gücü ve olanakları ölçüsünde desteklemeye hazır olduğu anlamına geliyor. Ama bu bize büyük görevler yüklüyor. Bu, çalışmamızla, tüm ülkelerin proleterlerinin hücum tugayı şeref ünvanını haklı çıkarmak zorunda olduğumuz anlamına geliyor. Bu bizi, sosya-

lizmin ülkemizde kesin zaferi için, sosyalizmin tüm ülkelerde zaferi için daha iyi çalışmakla, daha iyi mücadele etmekle yükümlendiriyor.

Buradan üçüncü sonuç çıkıyor: ***Proletarya enternasyonalizmi davasına, tüm ülkelerin proleterlerinin kardeşçe ittifakı davasına sonuna dek bağlı kalmak.*** *(Alkışlar.)*

Sonuçlar bunlardır.

Yaşasın Marx, Engels, Lenin'in yüce yenilmez bayrağı! *(Tüm salonda şiddetli, sürekli alkış. Parti Kongresi Stalin yoldaşa tezahüratta bulunuyor. Salonda bulananlar "Enternasyonal"i söylüyor. "Enternasyonal"in söylenmesinden sonra tezahürat yeni bir güçle başlıyor. Sesler:* "Hurra Stalin!", "Yaşasın Stalin!", "Yaşasın Parti MK'sı!")

"Pravda" No. 27,
28 Ocak 1934.

KIZIL İŞÇİ-KÖYLÜ ORDUSU FRUNZE ASKERİ AKADEMİSİ'NİN ŞEFİ VE KOMİSERİ ŞAPOŞNİKOV YOLDAŞ'A POLİTİK ÇALIŞMA VEKİLİ ŞÇADENKO YOLDAŞ'A

Kızıl bayrakla ödüllendirilmiş Askeri Akademi'nin dinleyicilerini, öğretmenlerini ve yöneticilerini Akademi'nin 15. yıldönümü ve ***Lenin nişanı*** verilmesi dolayısıyla kutlarım.

Akademi'ye, anavatanın savunması için gerekli kalifiye Bolşevik kumandanların, savaş sanatı ustalarının eğitiminde tam başarı dilerim.

J. Stalin

"Pravda" No. 18,
18 Ocak 1934.

KAPAYIŞ KONUŞMASI YERİNE
31 Ocak 1934

Yoldaşlar! Parti Kongresindeki tartışma, denebilir ki, Parti politikasının tüm sorunlarında yönetici Parti fonksiyonerlerimizin görüşlerinin tam birliğini gösterdi. Bildiğiniz gibi faaliyet raporuna karşı eleştiri getirilmedi. Yani Partimiz saflarında olağanüstü bir ideolojik-politik ve örgütsel birlik kendini gösterdi. *(Alkışlar.)* Sormak gerekiyor: Bundan sonra bir kapayış konuşmasına gerek var mı? Böyle bir gereklilik olmadığına inanıyorum. Bu nedenle kapayış konuşmasından sarfınazar etmeme izin verin. *(Şiddetli tezahürat, delegeler ayağa kalkar, gök gürültüsü gibi hura sesleri. Ortak bağırmalar:* "Yaşasın Stalin!" *Delegeler ayakta "Enternasyonal"i söyler. "Enternasyonal " söylendikten sonra tezahürat yeniden başlar. Hurra sesleri. Sesler:* "Yaşasın Stalin!", "Yaşasın MK!")

"Pravda" No. 31,
1 Şubat 1934.

NOTLAR

[1] SBKP(B) XVI. Parti Kongresi, 26 Haziran—13 Temmuz 1930 tarihleri arasında Moskova'da toplandı. Kongre, Parti Merkez Komitesi'nin siyasi ve örgütsel faaliyet raporunu; Merkez Revizyon Komisyonu'nun, MKK'nın, Komintern Yürütme Komitesi'ndeki SBKP(B) Delegasyonu'nun faaliyet raporlarını görüştü. Ayrıca şu raporlar da görüşüldü: Beş Yıllık Sanayi Plânı'nın Gerçekleşmesi Üzerine, Kollektif Çiftlik Hareketi ve Tarımın Kalkınması Üzerine, Yeniden Yapılanma Döneminde Sendikaların Görevleri Üzerine. Kongre, Parti Merkez Komitesi'nin politik çizgisini ve faaliyetini oy birliğiyle onayladı ve MK'ya bundan sonra da, sosyalist inşada Bolşevik bir hızı garantileme, Beş Yıllık Plan'ın dört yılda gerçekleştirilmesini sağlama ve bütün cephede tam geliştirilmiş sosyalist taarruzu ve tam kollektifleştirme temelinde, sınıf olarak Kulakların tasfiyesini yolundan şaşmaksızın uygulama talimatı verdi. Kongre, tarımın gelişmesindeki atılımın —ki bu sayede kollektif köylülük Sovyet iktidarının gerçek ve sağlam dayanağı haline gelmiştir— dünya tarihi açısından büyük öneme sahip olduğunu saptadı. Kongre, Parti Merkez Komitesini, bundan sonra da sağlam bir barış politikası yürütmek ve SSCB'nin savunma gücünü artırmakla görevlendirdi. Kongre, ağır sanayii tüm olanaklarla geliştirme ve ülkenin doğusunda güçlü bir kömür ve maden üssü kurma; tüm kitle örgütlerinin çalışmasını reorganize etme ve sosyalist inşada sendikaların rolünü güçlendirme; bütün işçileri ve öteki emekçileri sosyalist yarışmaya çekme talimatı verdi. Kongre sağ oportünizmi, Ku-

lakların Parti içindeki acentası olarak bütünüyle açığa çıkardı ve sağ oportünistlerin görüşlerini SBKP(B) üyeliğiyle bağdaşmaz ilan etti. Kongre, Parti örgütlerini, ulusal sorunda sapmalara karşı —büyük Rus şovenizmiyle ve yerel milliyetçiliğe ve bunlarla uzlaşmacılığa karşı— mücadeleyi güçlendirmeye ve SSCB halklarına, biçimi itibariyle ulusal özü itibariyle sosyalist kültürlerinin geniş bir gelişimini garanti eden Leninist ulusal politikayı kararlılıkla uygulamaya çağırdı. XVI. Parti Kongresi, tarihe tüm cephe boyunca sosyalizmin tam gelişkin taarruzu Kulakların sınıf olarak tasfiyesi ve tam kollektifleştirmenin gerçekleştirilmesi kongresi olarak geçti. J.V. Stalin Parti Kongresi'ne, 27 Haziran'da SBKP(B) MK'nın Siyasi Faaliyet Raporu'nu (Bkz. "Eserler" cilt 12, s. 235-373 [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 205-315].) sundu ve 2 Temmuz'da kapayış konuşmasını yaptı. (SBKP(B) XVI. Parti Kongresi Üzerine bkz. "SBKP(B) Tarihi, kısa Ders" s. 296-298 (Türkçe baskı, İnter Yayınları s. 353-356].) Kongrenin kararları için bkz. "Parti Kongreleri, Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının ve Kararlarında SBKP(B)", II. Bölüm, 1941, s. 394-463 Rusça.) (s. 13)

[2] J.V. Stalin, "Doğu Halkları Üniversitesi'nin Siyasi Görevleri Üzerine" "Bkz. "Eserler", cilt 7, s. 133-152 [Türkçe Baskı, İnter Yayınları, s. 116-130].) (s. 15)

[3] V.İ. Lenin, "Eserler" 4. baskı, cilt XXVII, s. 291-319 (Rusça.) (s. 16)

[4] 10-17 Kasım arasında toplanan SBKP(B) MK Plenumu şu sorunları ele aldı: 1929/30 yılı için ekonominin kontrol rakamları; kollektif çiftlik inşasının sonuçları ve başka görevleri ve diğer sorunlar. Sağ sapmacılar grubu sorunu görüşüldükten sonra Plenum, sağ oportünizmin ve bununla uzlaşanların görüşlerinin propagandasını yapmanın, SBKP(B) üyeliğiyle bağdaşmadığını ilan etti ve sağ teslimiyetçilerin lideri Buharin'i SBKP(B) MK Politbürosu'ndan ihraç etme kararı alıp, sağ oportünistlerin temsilcileri Rikov, Tomski ve diğerlerine ihtar cezası verdi. (Plenu-

mun kararları için bkz. "Parti Kongreleri , Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının Kararlarında SBKP(B)", II. Bölüm, 1941, s. 359-388, Rusça.) (s. 19)

[5] Ural Bölgesi. X. Parti Konferansı Sverdlovsk'ta 3-13 Haziran 1930 tarihleri arasında toplandı. Konferans, Parti MK'sının politik ve örgütsel çizgisini bütünüyle ve tümüyle onayladı. Rikov'un sağ oportünist manevrasını açığa çıkaran Konferans, sağ sapmanın komünist hareket içinde karşı-devrimci hain rolünün altını çizerek, kararlarında, Ural Parti örgütlerini sağ teslimiyetçilerin Parti çizgisine ve Leninist MK'ya karşı çıkışlarına karşı acımasızca mücadele etmeye çağırdı. (s. 20)

[6] 5-12 Haziran 1930 tarihleri arasında Tiflis'te toplanan Trans-Kafkasya (Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan) Komünist Örgütleri'nin VI. Kongresi kastedilmektedir. Kongre, SBKP(B) MK'sının pratik faaliyetleriyle politik örgütsel çizgisini bütünüyle onayladı. (s. 21)

[7] J.V. Stalin, "SSCB'de Tarım Sorunlarına ilişkin 27 Aralık 1929'da, Marksist tarım bilimcileri konferansında konuşma. (Bkz. "Eserler", cilt 12, s.141-172, [Türkçe baskı,İnter Yayınları, s. 128-152].) (s. 26)

[8] J.V. Stalin, "SBKP(B) XVI. Kongresi'ne MK'nın Siyasi Faaliyet Raporu. (Bkz. "Eserler", cilt 12, s. 241, [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 207].) (s. 27)

[9] V.İ. Lenin, "Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, Emperyalizm" (Bkz. "Eserler", 4. baskı, cilt XXII, s. 173-290, Rusça.) (s. 27)

[10] J.V. Stalin, SBKP(B) XVI. Kongresi'ne MK'nın Siyasi Faaliyet Raporu. (bkz. "Eserler", cilt 12, s. 301, [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 257-258].) (s. 27)

[11] Bkz. J.V. Stalin, "Eserler", cilt 8, s. 287, XXI (Türkçe baskı İnter Yayınları, s. 249). (s. 29)

[12] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXI, s. 85, (Rusça.) (s. 35)

[13] Bkz. V.İ. Lenin "Eserler", 4. baskı, cilt XXI, s. 87, Rusça, (s. 35)

[14] Sosyalist sanayi yöneticilerinin Birinci Birlik Konferansı 30 Ocak - 4 Şubat 1931'de Moskova'da toplandı. Konferans'a 728 delege katıldı. Konferans delegeleri arasında sanayi birliklerinin temsilcileri, fabrika direktörleri ve şantiye şefleri, mühendisler, ustalar, en iyi hücum işçileri, Parti ve sendika örgütlerinin önder yöneticileri vardı. Konferans, Yüksek Ekonomi Konseyi Başkanı Orkonikidze'nin raporu "1931 Yılı İçin Kontrol Rakamları ve Ekonomik Örgütlerin Görevleri"ni dinledi. 3 Şubat'ta Halk Komiserleri Konseyi Başkanı V.M. Molotov konferansta, "Ekonomik Plân'ın Temel Koşulları ve Gerçekleştirilmesi" adlı bir konuşma yaptı. J.V. Stalin konferansın son oturumunda 4 Şubat günü "İdarecilerin Görevleri Üzerine" adlı bir konuşma yaptı. Konferans, J.V. Stalin'in talimatlarına dayanarak İlk Beş Yıllık Plân'ın belirleyici olan üçüncü yılında, ekonomik plânın gerçekleştirilmesi için pratik önlemler aldı. Konferans, idarecilerin en önemli görevlerini şöyle ifade etti: Tekniğe egemen olma, üretimde yönetimin iyileştirilmesi, kişisel yönetimin kararlılıkla gerçekleştirilmesi, ekonomik muhasebe tutulması, emek üretkenliğinin yükseltilmesi, maliyet fiyatlarının düşürülmesi ve ürünlerin kalitesinin yükseltilmesi için mücadele. Konferans, SBKP(B) Merkez Komitesi'ne bir kutlama mesajı gönderdi. (s. 38)

[15] Burjuva uzmanların karşı-devrimci örgütünün Şahti çevresinde ve Donets Havzasının başka bölgelerinde girişikleri zararlı faaliyetler kastedilmektedir. Bu örgüt 1928'de açığa çıkarıldı. Şahti suçlularının mahkemesi, 18 mayıs - 5 temmuz tarihleri arasında Moskova'da SSCB Yüksek Mahkemesi'nde özel bir heyet tarafından görüldü. (Şahti Olayı üzerine bkz. J.V. Stalin "Eserler", cilt 11, s. 34-35, 53-64, [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 41, 54-62].) Ayrıca bkz. "SBKP(B) Tarihi, Kısa Ders", s. 279, [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 332-333].) (s. 44)

[16]Karşı-devrimci bozgunculuk ve sabotaj örgütü "Sanayi Partisi" davası, 25 Kasım 7 Aralık tarihleri arasında Moskova'da yapıldı. Duruşmalar SSCB Yüksek Mahkemesi'nin özel bir heyeti tarafından yürütüldü. Mahkeme sırasında saptandığı gibi, eski burjuva teknik aydınların üst kesiminden karşı-devrimcilerin katıldığı "Sanayi Partisi", Sovyetler Birliği'nde uluslararası sermayenin bir sabotaj ve askeri acentasıydı. Beyaz göçmenlerle —Çarlık Rusyası'nın eski büyük kapitalistleri— ilişki halindeydiler ve Fransız genelkurmayının doğrudan talimatları doğrultusunda emperyalistlerin askeri müdahalesini ve Sovyet iktidarının silah yoluyla devrilmesini hazırlıyorlardı. Bozguncular, SSCB ekonomisinin çeşitli dallarında sabotaj ve casusluk faaliyetleri için yabancı emperyalistlerden talimat ve araç alıyorlardı. (s. 44)

[17] Nekrassov'un "Kim Mutlu Yaşıyor Rusya'da?" şiirinden. (Bkz. N.A. Nekrassov "Seçme Eserler", 1947, s. 323, Rusça.) (s. 46)

[18] Magnitogorsk Maden Ocağını yapan işçiler Magnitnaya Dağı'ndaki maden ocağının işletmeye açıldığını 14 Mayıs 1931'de bir telgrafla J.V. Stalin'e bildirdiler. (s. 53)

[19] İdareciler Konferansı, 22 - 23 Haziran 1931 tarihleri arasında SBKP(B) MK'sı nezdinde yapıldı. Konferansa SSCB Yüksek Ekonomi Konseyi'ne bağlı ekonomik örgütlerin ve SSCB İaşe Halk Komiserliği'nin temsilcileri katıldı. J.V. Stalin 22 - 23 Haziran'da konferansta hazır bulundu ve 23 Haziran 1931 tarihinde yapılan oturumda" Yeni Koşullar — Ekonomik İnşanın Yeni Görevleri" adlı bir konuşma yaptı. Konferans çalışmalarına şunlar katılmıştır: V.M. Molotov, K.J. Voroşilov, A.A. Andreyev, L.M. Kaganoviç, A.İ. Mikoyan, N.M. Şvernik, M.İ. Kalinin, G.K. Orkonikidze ve V.V. Kuybişev. (s. 57)

[20] Kutlama Mesajı J.V. Stalin tarafından, 1 Ekim 1931'de işletmeye açılan sanayi devi, Moskova otomobil fabrikası "AMO"nun açılışı nedeniyle kaleme alındı. Açılış günü, işçiler, mühendisler, teknisyenler ve memurların yaptığı bir işyeri top-

lantısında, işçilerin ricası üzerine fabrikaya Stalin yoldaşın adı verildi ve bundan sonra fabrika "Stalin" Otomobil Fabrikası olarak anıldı (s. 80)

[21] ***"Tehnika"*** (Teknik) — Ekim 1931'den 1937'ye dek üç günde bir yayınlanan gazete. 1932 Ocak'ına dek gazete, SSCB Yüksek Ekonomi Konseyi'nin yayın organıydı, daha sonra SSCB Ağır Sanayi Halk Komiserliği'nin yayın organı oldu. J.V. Stalin'in kutlama mesajı "Tehnika"nın 10 Ekim 1931 tarihli 1. sayısında yayınlandı. (s. 82)

[22] ***"Proletarskaya Revolutsiya"*** (Proleter Devrim) — Tarih dergisi. 1921-1928 yılları arasında dergi, Ekim Devrimi ve RKP(B) Tarihi Komisyonu tarafından, sonraları SBKP(B) MK Ekim Devrimi ve SBKP(B) Tarihini Araştırma Bölümü tarafından, ve Ekim 1928'den 1931 yılına dek SBKP(B) MK Lenin Enstitüsü tarafından çıkarıldı. Bir yıllık aradan sonra dergi, 1933 yılından 1941 yılına dek SBKP(B) MK Marx-Engels-Lenin-Enstitüsü tarafından yayınlandı. (s. 83)

[23] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler" 4. baskı, cilt XXII, s. 305, 304, (Rusça). (s. 86)

[24] Bkz. V.İ. Lenin "Eserler", 4. baskı, cilt V, s. 345. (s. 91)

[25] V.İ. Lenin "Sosyal-Demokrasinin Köylü Hareketine Karşı Tavrı" (bkz. "Eserler", 4 baskı, cilt IX, s. 213, [Rusça].) (s. 96)

[26] K. Marx, "Felsefenin Sefaleti. Proudhon'un, Sefaletin Felsefesi'ne Yanıt", 1941, Rusça. (s. 100)

[27] Versay Sistemi — 1914-1918 emperyalist dünya savaşında Almanya ve müttefikleri yenik düştükten sonra, İngiltere, ABD ve Fransa tarafından oluşturulan kapitalist ülkeler arası politik ve ekonomik ilişkiler sistemi. Bu sistemin temelini, Versay Barış anlaşması ve aralarında Avrupa devletlerinin yeni sınırlarını saptayan sözleşmelerin de bulunduğu bir dizi sözleşme oluşturuyordu. (s. 109)

[28] K. Marx ve F. Engels, "Alman İdeolojisi. Bölüm 1. Yeni Alman Felsefesinin Temsilcileri Feuerbach, B. Bauer ve Stirner Nezdinde Eleştirisi." (Bkz. "Eserler", cilt IV, 1938, s. 1-442, Rusça). (s. 110)

[29] K.Marx ve F. Engels, İki ciltte "Seçme Yazılar" cilt II, 1948, s. 5-34 (Rusça). (s. 110)

[30] J.V. Stalin'in V.İ. Lenin'le RSDİP'in IV. Kongresi'nde (1906) Stockholm'de, RSDİP'in V. Kongresi'nde (1907) Londra'da ve J.V. Stalin'in yurtdışına —Krakau, Viyana— gezileri (1912 ve 1913) sırasında karşılaşmaları kastediliyor. (s. 112)

[31] Bkz. J.V. Stalin, "Eserler", cilt 6, s. 358-401 (Türkçe baskı, İnter Yayınları s. 322-360). (s. 121)

[32] "Associadet Press" Telgraf Ajansı temsilcisi Richardson, 25 Mart 1932 tarihinde J.V. Stalin'e yazdığı mektupta, Berlin'li doktor Zondek'in J.V. Stalin'i tedavi etmek için Moskova'ya çağrıldığı yönünde yabancı basında çıkan söylentilerin doğru olup olmadığı sorusunun gerçeğe uygun yanıtlanmasını istemişti. (s. 124)

[33] Şikayet Bürosu, 1920 yılında İşçi ve Köylü Müfettişliği Halk Komiserliği'ne dönüştürülen Devlet Denetimi Halk Komiserliği bünyesinde, Nisan 1919'da kuruldu. Şikayetler ve Dilekçeler için Merkez Büro'nun görevleri ve çalışmalarının içeriği, 4 Mayıs 1919 kararnamesiyle, Merkezi Şikayet Bürosu'nun yerel şubelerininki ise 24 Mayıs 1919 kararnamesiyle saptandı. Kararnameleri Devlet Denetimi Halk Komiseri J.V. Stalin imzaladı. Merkezi Şikayet Bürosu ve onun yerel büroları, kurulduklarından beri, emekçilerin şikayet ve dilekçelerinin kontrol edilmesi ve ele alınması konusunda önemli çalışmalar yapmakta ve çalışmaya geniş bir işçi-köylü katılımı sağlamaktadır. Şubat 1934'de, Şikayet ve Dilekçe Bürosu, SSCB Halk Komiserleri Konseyi bünyesinde Sovyet denetimi sistemine eklendi ve Eylül 1940'dan beri de SSCB Devlet Denetimi Halk Komiserliği'nin (daha sonra bakanlık) bir bölümü haline geldi.

J.V. Stalin'in "Şikayet Bürosu'nun Önemi ve Görevleri Üzerine" adlı makalesi, Şikayet Bürolarının Çalışmalarını Denetleme Haftası nedeniyle kaleme alındı. Denetim Haftası, SBKP(B) MKK Başkanlığı'yla SSCB İşçi ve Köylü Müfettişliği Halk Komiserliği Kurulu'nun kararı üzerine, bütün Sovyetler Birliği'nde 9-14 Nisan 1932 tarihleri arasında uygulandı. (s. 125)

[34] Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin VII. Birlik Konferansı 1-8 Temmuz 1932 tarihleri arasında Moskova'da yapıldı. Konferans şu sorunları görüştü: Beş Yıllık Plân'ın dördüncü ve son yılı ve Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin görevleri (sosyalist yarışma, Hücum Tugayları hareketi vs.); Komünist Gençlik Birliği'nin ve Piyonye örgütünün büyümesi ve Komünist Gençlik Birliği'yle Piyonye örgütünde komünist eğitim çalışmasının durumu. J.V. Stalin'in kutlama mesajı, 8 Temmuz'da Konferans'ın kapanış oturumunda okundu. (s. 131)

[35] "Maksim Gorki'ye Kutlama Mesajı", büyük proleter yazar Aleksey Maksimoviç Gorki'nin edebi ve devrimci faaliyetinin kırkıncı yıldönümü şenlikleri (22 Eylül 1932'de başlamıştır) nedeniyle kaleme alındı.(s. 132)

[36] Amerika'nın Kuzey ve Güney Devletleri arasındaki iç savaş (1861-1865) kastedilmektedir. (s. 139)

[37] 7-12 Ocak 1933 tarihleri arasında toplanan SBKP(B) MK ve MKK'sının Ortak Plenumu şu sorunları ele aldı: Birinci Beş Yıllık Plân'ın sonuçları ve İkinci Beş Yıllık Plân'ın ilk yılı olan 1933 yılının ekonomik plânı (Stalin, Molotov ve Kuybişev'in raporları); Makine ve Traktör İstasyonları'yla Sovyet çiftliklerinin Siyasi Şubelerinin görevleri ve hedefleri; Parti içi sorunlar. J.V. Stalin 7 ocak günü Plenum toplantısına "İlk Beş Yıllık Plân'ın Sonuçları" adlı bir rapor sundu ve 11 Ocak günü yapılan oturumda "Kırda Çalışma üzerine" konuşmasını yaptı. Plenum aldığı kararlarda, Birinci Beş Yılık Plân'ın dört yılda

gerçekleştirilmesinin yarattığı sonuçların önemini, günümüz tarihinin en mükemmel olayı olarak altını çizdi. Plenum, İkinci Beş Yıllık Plân'da yeni inşa şiarının, sanayide yeni işletmelerin üstesinden gelinmesi ve tarımda işletmelerin örgütsel sağlamlaştırılması şiarıyla tamamlanması gerektiğine işaret etti. Genel Kurul, bütün ekonomi, Parti ve sendika örgütlerine, tüm dikkatlerini emek ürekenliğini yükseltme ve maliyet fiyatlarını düşürmeye çevirmeye çağırdı. Plenum, Makine ve Traktör İstasyonlarını ve Sovyet çiftliklerini siyasi olarak sağlamlaştırmak, kırda siyasi rollerini ve etkilerini yükseltmek için, Makine ve Traktör İstasyonları ve Sovyet çiftlikleri bünyesinde Siyasi Şubeler oluşturma kararı aldı. Plenum, MK Politbürosu'nun, Parti'de 1933 yılında temizlik yapılması ve Parti temizliği bitesiye kadar yeni üye alımının durdurulması kararını onayladı. (SBKP(B) MK ve MKK Ortak Plenumu'nun kararı için bkz. "Parti Kongreleri, Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının Kararlarında (SBKP(B)" *II. Bölüm*, 1941, s. 507-524, Rusça.) (s. 147)

[38] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXXII, s. 413 (Rusça). (s. 150)

[39] ***"The New York Times"*** — ABD'de burjuva gazetesi, sözümona Demokrat Parti'yle ilişkili ve Amerikan kapitalist tekellerinin etkili yayın organı; 1851'den beri New York'ta yayınlanmaktadır. (s. 151)

[40] ***"The Daily Telegraph"*** — İngiltere'de Muhafazakâr Parti'ye yakınlığıyla tanınan gerici günlük gazete; 1855'den bu yana Londra'da yayınlanmaktadır. 1937'de "The Morning Post"la birleştikten sonra Londra ve Manchester'de "Daily Telegraph and Morning Post" adıyla yayınlanmaktadır. (s. 151)

[41] ***"Gazeta Polska"*** — Polonya'da burjuva gazetesi, faşist Pilsudski kliğinin borazanı; 1929-39 arasında Varşova'da yayınlandı. (s. 152)

[42] ***"The Financial Times"*** — İngiltere'de burjuva günlük gazete, Londra'nın sanayi ve finans çevreleri merkezi City'nin yayın organı; 1888'den beri İngiltere'de yayınlanmaktadır. (s. 152)

[43] ***"Politica"*** — İtalyan toplumsal politik dergisi. Roma'da 1918'den beri yayınlanan dergi, İtalyan büyük burjuvazisinin görüşlerini ifade ediyordu. (s. 152)

[44] ***"Current History"*** — ABD Dışişleri Bakanlığı'nın saldırgan dış politika rotasının propagandasını yapan Amerikalı burjuva tarihçilerin dergisi. Dergi New York'ta 1914'ten beri yayınlanmaktadır. (s. 152)

[45] ***"Le Temps"*** — 1931'den bu yana Ağır Sanayi Birliği'ne (Comité de Forges") ait olan Fransız burjuva gazetesi; 1861-1942 tarihleri arasında Paris'te yayınlanmıştır. (s. 153)

[46] ***"The Round Table"*** — Britanya İmparatorluğu'nun sömürge politikasının sorunları ve uluslararası ilişkilerle ilgilenen İngiliz burjuva dergisi. Dergi, İngiliz burjuvazisinin en muhafazakâr çevrelerinin görüşlerini ifade ediyordu; 1910'dan bu yana yayınlanmaktadır.(s. 153)

[47] ***"Neue Freie Presse"*** — Ticaret ve sanayi burjuvazisiyle banka çevrelerinin görüşlerini dile getiren Avusturya burjuva gazetesi; 1864-1939 yılları arasında Viyana'da yayınlandı. (s. 154)

[48] ***"The Nation"*** — Amerika'da yayınlanan, küçük-burjuva çevrelerin görüşlerini dile getiren liberal eğilimli toplumsal, politik ve edebi dergi. 1865'ten bu yana New York'ta yayınlanıyor. (s. 155)

[49] ***"Forward"*** — "Sol" reformist eğilimli Trade-unioncu haftalık dergi; Glaskov'da (İskoçya) 1906'dan beri yayınlanıyor. (s. 156)

[50] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı cilt XXV, s. 338 (Rusça). (s. 160)

[51] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXXI, s. 483-484 (Rusça). (s. 161)

[52] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXXIII, s. 388-389 (Rusça). (s. 161)

[53] Bkz V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXXIII, s. 459 (Rusça). (s. 168)

[54] Çin ve Uzak Doğu'da egemenliğini kurmak isteyen Japonya 1931 yılı sonunda, savaş ilan etmeden Mançurya'ya girdi. Mançurya'nın işgaline, Japonya'nın SSCB sınırına askeri yığınak yapması ve Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele için beyaz muhafız casus ve haydutların seferber edilmesi eşlik etmekteydi. Emperyalist Japonya, Sovyet uzak Doğu'sunu ve Sibirya'yı ele geçirmek amacıyla uygun bir anı beklemekteydi. (s. 165)

[55] Bkz V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXX. s. 127 (Rusça). (s. 172)

[56] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXIV, s. 465. (Rusça). (s. 173)

[57] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXX, s. 123, (Rusça). (s. 173)

[58] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXIV, s. 466, (Rusça). (s. 173)

[59] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4 baskı, cilt XXX, s. 173-174, (Rusça). (s. 173)

[60] Merkez Yürütme Komitesi ve SSCB Halk Komiserleri Konseyi'nin 22 Ağustos 1932 tarihli "Spekülasyona Karşı Mücadele Üzerine" kararı kastedilmektedir. Karar "Pravda"nın 233. sayısında 23 Ağustos 1932'de yayınlanmıştır. (s. 185)

[61] Sözkonusu olan, SSCB Merkez Yürütme Komitesi ve Halk Komiserleri Konseyi'nin 7 Ağustos 1932'de kabul edilen "Devlet

İşletmelerinin, Kollektif Çiftliklerin ve Kooperatif Mallarının Korunması ve Toplumsal (Sosyalist) Mülkiyetin Sağlamlaştırılması Üzerine" kararıdır. J.V. Stalin'in kaleme aldığı bu kararda şöyle deniyor: SSCB MYK ve Halk Komiserleri Konseyi, toplumsal (devlet, kollektif çiftlik, kooperatif) mülkiyetinin, Sovyet toplumsal düzeninin temelini oluşturduğu, kutsal ve dokunulmaz olduğu ve toplumsal mülkiyete karşı suç işleyenlerin halk düşmanı olarak değerlendirileceği düşüncesindedir; o nedenle toplumsal mülkiyete karşı suç işleyen hırsızlarla mücadele Sovyet organlarının birinci görevidir." Bu karar "Pravda"nın 8 Ağustos 1932 tarihli 218. sayısında yayınlandı. (s. 189)

[62] SSCB Halk Komiserleri Konseyi ve SBKP(B) Merkez Komitesi'nin 6 Mayıs 1932 tarihli "1932 Yılı Hasadında Tahıl Alım Planı üzerine ve Kollektif Çiftliklerin Tahıl Ticaretinin Geliştirilmesi Üzerine" kararı, 7 Mayıs 1932'de "Pravda"nın 125. sayısında yayınlandı. (s. 196)

[63]1921 Mart'ında Kronstadt'ta meydana gelen karşı-devrimci ayaklanma kastedilmektedir. Ayaklanmanın başında Sosyal-Devrimciler, menşevikler ve yabancı devletlerin temsilcileriyle ilişki halinde olan Beyaz Muhafızlar bulunuyordu. (s. 203)

[64] ***"Rabotnitsa"*** (İşçi Kadın) —"Pravda" yayınevi tarafından çıkarılan dergi, Ocak 1923'ten beri yayınlanmaktadır. (s. 210)

[65] Kollektif çiftlik hücum işçilerinin Birinci Birlik kongresi 15-19 Şubat 1933 tarihleri arasında Moskova'da toplandı. Kongre'de 1513 delege vardı. J.V. Stalin Kongre çalışmalarına katıldı. J.V. Stalin'i onur başkanlığına seçen Kongre, milyonlarca kollektif köylü adına Stalin'i selamladı. Kongrede, kollektif çiftliklerin sağlamlaştırılması sorunu ve ilkbahar ekimindeki görevler ele alındı. J.V. Stalin, 19 Şubat günü Kongre'nin son oturumunda bir konuşma yaptı. Kongre'de Stalin'in dışında V.M. Molotov, L.M. Kaganoviç, M.İ. Kalinin, K.J. Voroşilov,

S.M. Budyonni de konuştular. Bütün kollektif köylülere seslenen Kongre onlardan, kollektif çiftlikleri Bolşevikleştirmelerini, yüksek rekolte için, ilkbahar ekiminin örnek biçimde hazırlanması için, Sovyet çiftliklerinde ve kollektif çiftliklerde tüm Birlik çapındaki sosyalist yarışmayı geliştirmelerini istedi. (s. 112)

[66] Orta Volga Bölgesinde (bugünkü Kuybişev bölgesi) bulunan Besençuk Makine ve Traktör İstasyonu'nun faaliyet alanındaki kollektif köylülerin J.V. Stalin'e yazdıkları ve 29 Ocak 1933 tarihinde "Pravda"nın 28. sayısında yayınlanan bir mektup kastedilmektedir. (s. 227)

[67] "Metro-Vickers" — İngiliz elektroteknik firması. Sovyetler Birliği'ndeki elektro sanayi kuruluşlarına teknik yardım için SSCB ile bir sözleşme yapmıştı. Mart 1933'te 6 İngiliz —"Metro-Vickers"in Moskova Bürosu'nun çalışanları— Sovyetler Birliği'nde büyük elektrik santrallerinde zararlı faaliyet yürütmekle suçlandılar. Soruşturma ve 12 - 19 Nisan 1933 tarihleri arasında görülen mahkeme sonucunda, "Metro-Vickers'in tutuklu çalışanlarının SSCB'de casusluk yaptıkları ve bir avuç caninin yardımıyla SSCB'nin büyük elektrik santrallerinde makine tesisatlarına zarar verdikleri avarya ve yanıltma faaliyetleri örgütledikleri, bunların sonuçlarının ise Sovyet sanayiin başarılarını yoketme ve Sovyet devletini güçsüzleştirme olduğu ortaya çıktı. (s. 230)

[68] M.İ. Kalinin'in ABD ile SSCB arasında 16 Kasım 1933'te kurulan diplomatik ilişki nedeniyle 20 Kasım 1933'te Amerikan halkına yönelik radyo konuşması kastedilmektedir. (s.245)

[69] Londra Dünya Ekonomi Konferansı 12 Haziran - 27 Temmuz 1933 tarihleri arasında yapıldı. Konferansın toplanmasına önayak olanlar —İngiltere ve diğer kapitalist ülkeler— bu konferansı ekonomik krizin ortadan kaldırılması ve kapitalizmin "sağaltılması"nın aracı olarak lanse etmeye çalıştılar. Konferansta para istikrarı, üretim ve ticaretin örgütlenmesi, gümrük duvarlarının

kaldırılması ve bütün kapitalist ülkeler arasında ekonomik barışın kurulması ele alınacaktı. Sovyet delegasyonu, Konferans'ta ekonomik saldırmazlık paktı önererek, SSCB'nin barış ve objektif ilişkilerin kurulması yönündeki kararlı uğraşının altını çizdi ve Sovyetler Birliği'nin, uzun vadeli kredi verilmesi ve Sovyet ihracatı için normal koşulların oluşturulması koşullarında yabancı ülkelere bir milyar dolar tutarında sipariş verebileceğini açıkladı. Sovyet delegasyonunun önerileri Konferans tarafından desteklenmedi. Konferans, kapitalist dünyanın ekonomik krizden ve kapitalist ülkeler arasındaki, en başta İngiltere ile Amerika ve Almanya ile alacaklıları arasındaki çelişkilerin keskinleşmesinden bir çıkış yolu bulmakta aciz olduğunu gösterdi. Verimsiz tartışmalardan sonra, Konferans, kendi ortaya attığı tek bir soruna bile çözüm bulamadan son buldu. (s. 245)

[70] SBKP(B) XVII. Parti Kongresi 26 Ocak - 10 Şubat 1934 tarihleri arasında Moskova'da yapıldı. Kongre, SBKP(B) MK Faaliyet Raporu'nu, Merkez Kontrol Komisyonu—İşçi-Köylü Müfettişliği, Komintern Yürütme Komitesi SBKP(B) delegasyonunun faaliyet raporlarını, İkinci Beş Yıllık Plân ve örgütsel sorunlar (Parti ve Sovyet inşası) üzerine raporları görüştü. Parti Kongresi, J.V. Stalin'in SBKP(B) MK çalışmaları üzerine sunduğu faaliyet raporundaki, SBKP(B) MK'nın siyasi çizgisini ve pratik faaliyetini tamamen onayladığı bir karar aldı ve bütün Parti örgütlerini, çalışmalarında, kendilerine J.V. Stalin'in raporunda ifade edilen ilkeleri ve görevleri kılavuz edinmeye çağırdı. Kongre, SSCB'de sosyalist inşanın tayin edici başarılar elde ettiğini vurguladı ve Parti'nin genel çizgisinin zafere ulaştığını saptadı. XVII. Parti Kongresi Parti tarihine muzafferlerin kongresi olarak geçti. V.M. Molotov ve V.V. Kuybişev'in raporlarına ilişkin Kongre, "SSCB Ekonomisinin İkinci Beş Yıllık Gelişim Plânı Üzerine (1933-37)" başlıklı bir karar kabul etti; bu, sosyalist toplumun kurulması plânıydı; bu plân, ekonominin bütününün teknik olarak yeniden yapılanmasının tamamlanması, işçi ve köylülerin maddi ve kültürel düzeylerinin daha hızlı yükselmesi

yönünde muazzam bir plândı. Parti Kongresi, İkinci Beş Yıllık Plan'ın politik görevinin kapitalist unsurların tamamen tasfiye edilmesi, kapitalizmin artıklarının ekonomik yaşamdan ve insanların bilincinden tamamen yokedilmesi olduğunu vurguladı. Kongre, L.M. Kaganoviç'in raporuna ilişkin, örgütsel sorunlar hakkında (Parti ve Sovyet inşası) kararlar aldı. Parti Kongresi, İkinci Beş Yıllık Plân'ın ana görevlerinin, tüm alanlarda çalışmanın iyileştirilmesi ve ilk plânda pratik-örgütsel yönetimin iyileştirilmesi sorununu tüm keskinliğiyle önümüze koyduğuna dikkat çekti. Kongre'de yeni Parti tüzüğü kabul edildi. Merkez Kontrol Komisyonu — İşçi-Köylü Müfettişliği yerine SBKP(B) MK'sı bünyesinde Parti Kontrol Komisyonu'nu, SSCB Halk Komiserleri Konseyi nezdinde ise Sovyet Kontrol Komisyonu'nu kurdu. (SBKP(B) XVII. Parti Kongresi Üzerine bkz. "SBKP(B) Tarihi, Kısa Ders", s. 305-309 [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 363-368] Parti Kongresi'nin kararları için bkz. "Parti Kongreleri, Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının Kararlarında SBKP(B)" II. Bölüm, 1941, s. 567-596, Rusça.) (s. 250)

[71]İspanya proletaryası ve köylülüğü 1931 yılında, General Primo de Rivera'nın 1923'de kurduğu askeri faşist diktatörlüğü yıktı ve monarşiyi ortadan kaldırdı. 14 Nisan 1931'de İspanya'da Cumhuriyet ilan edildi. Ne var ki proletaryanın politik güçsüzlüğü ve örgütsel parçalanmışlığı, Sosyalist Parti yönetiminin ve anarşistlerin ihaneti sonucunda, iktidarı, burjuvazi ve toprak ağaları ele geçirdiler; burjuva partilerin temsilcileriyle sosyalistler koalisyon hükümeti kurdular. Koalisyon hükümetinin, devrimin gelişmesini engelleme çabalarına rağmen işçi ve köylülerin burjuvaziye ve toprak sahiplerine karşı kitlesel mücadelesi sürdü. Bu dönemde devrimci hareketin en yüksek noktasını genel grev ve Asturya maden işçilerinin Ekim 1934'teki silahlı mücadelesi oluşturuyordu. (s. 251)

[72]"Eylem Komiteleri" — İngiltere, Fransa ve 1918-1920 yılları arasında Sovyet Cumhuriyeti'ne karşı askeri müdahaleye katılan

diğer kapitalist ülkelerde işçilerin kurduğu devrimci örgütler. "Eylem Komiteleri", "Sovyet Rusya'dan Elinizi Çekin" şiarıyla kurulmuştu. İşçiler "Eylem Komiteleri"nin önderliğinde grevler ve gösteriler yaptılar, müdahaleyi boşa çıkarmak için, savaş malzemesi yüklemeyi reddettiler. "Eylem Komiteleri" en yaygın biçimde 1920 yılında İngiltere'de görülüyordu. (s. 262)

[73]Komünist Enternasyonal İkinci Kongresi, 19 Temmuz-7 Ağustos 1920 tarihleri arasında yapıldı. Kongre Petrograd'da açıldı; diğer oturumlar Moskova'da yapıldı. Kongre'de 37 ülkeden işçi örgütlerini temsil eden 200'den fazla delege vardı. Kongre'nin bütün hazırlık çalışmaları V.İ. Lenin tarafından yönetildi. Kongre'de V.İ. Lenin, uluslararası durum ve Komünist Enternasyonal'in durumu üzerine ve başka konular üzerine konuştu. V.İ. Lenin ve J.V. Stalin, RKP(B) delegasyonu tarafından Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'ne seçildiler. İkinci Kongre, Komünist Enternasyonal Programı'nın temellerini, örgütsel ilkelerini, stratejisini ve taktiğini hazırladı. (s. 263)

[74]V.İ. Lenin "Eserler", 4. baskı, cilt XXXI, s. 202-203 (Rusça). (s. 264)

[75]Küçük Antant — Çekoslovakya, Romanya ve Yugoslavya arasında 1920'den 1938'e kadar varlığını sürdüren politik ittifak. Küçük Antant Fransa'nın etkisi altındaydı ve neredeyse sonuna kadar bir anti-Sovyet bloku olarak kaldı. Küçük Antant'a dahil olan ülkelerdeki egemen burjuvazi ve toprak sahipleri çevreleri, Küçük Antant'ı, Versay Barış Anlaşması'yla ele geçirdikleri bölgeleri garanti altına alan bir araç ve Orta Avrupa'da devrime karşı mücadele aracı olarak değerlendiriyorlardı. Alman faşizminin saldırı tehlikesi ve SSCB'nin uluslararası otoritesinin artması, Küçük Antant ülkelerinin SSCB'ye karşı tavırlarında bir değişikliğe yol açtı. 1933 yılında Küçük Antant ülkeleri başka ülkelerle birlikte SSCB'yle, Sovyetler Birliği tarafından önerilen bir taslak temel alınarak saldırının tanımlanması üzerine bir anlaşma imzaladılar. (s.265)

[76] V.İ. Lenin "Aynî Vergi Üzerine" (Bkz. "Eserler", 4 baskı, cilt XXXII, s. 309-310, Rusça). (s. 272)

[77] V.İ. Lenin, 23 Mart 1919'da RKP(B) VIII. Kongresi'nde, Kırda Çalışma Üzerine Rapor (Bkz. "Eserler" 4. baskı, cilt XXIX, s. 190, Rusça). (s. 287)

[78]SBKP(B) XV. Parti Kongresi 2-19 Aralık 1927 tarihleri arasında Moskova'da toplandı. 3 Aralık'ta SBKP(B) MK Siyasi Faaliyet Raporu'nu sunan J.V. Stalin, 7 Aralıkta Rapor üzerine tartışmayı kapayış konuşmasını yaptı. Kongre, Parti MK'sının politik ve örgütsel çizgisini onayladı ve MK'yı bundan sonra da barış ve SSCB'nin savunma gücünün pekiştirilmesi politikasını sürdürmek, ülkenin sosyalist sanayileşmesini aynı hızla gerçekleştirmek, tarımda kollektifleştirmeyi bütün araçlarla geliştirmek ve ekonomide kapitalist unsurların tasfiyesine yönelmekle görevlendirdi. Kongre, muhalefet üzerine aldığı kararlarda Parti'yle muhalefet arasındaki görüş ayrılıklarının, programatik görüş ayrılıklarına dönüştüğünü, Troçkist muhalefetin anti-Sovyet mücadele yoluna girdiğini tespit etti, Troçkist muhalefete mensup olmak ve onun görüşlerinin propagandasını yapmakla Bolşevik Parti saflarında kalmanın bağdaşmaz olduğunu ilan etti. Kongre, MK ve MKK'nın 14 kasım 1927 tarihli, Troçki ve Zinovyev'in Parti'den ihraç edilmesi kararını onayladı ve Troçkist-Zinovyevist Blok'un bütün aktif üyelerini ve "Demokratik merkeziyetçi" grubun tamamını Parti'den ihraç etti. (XV. Parti Kongresi üzerine bkz. "SBKP(B) Tarihi, Kısa Ders", s. 275-276 [Türkçe baskı, İnter Yayınları, s. 329-331.] Parti Kongresinin kararları için bkz. "Parti Kongreleri, Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının Kararlarında SBKP(B)". II. Bölüm, 1941, s. 222-262, Rusça.) (s. 303)

[79]SBKP(B) XVII. Konferansı Moskova'da 30 Ocak - 4 Şubat 1932 tarihleri arasında toplandı. Konferansı J.V. Stalin yönetti. Konferans, G.K. Orkonikidze'nin 1931 Yılında Sanayinin Gelişiminin Sonuçları ve 1932 Yılının Görevleri Üzerine raporu-

nu, ayrıca V.M. Molotov ve V.V. Kuybişev'in 1933-37 yılları için SSCB ekonomisinin ikinci beş yıllık gelişim plânının hazırlanması talimatları üzerine raporlarını ele aldı. Konferans, Parti Kongrelerinin sosyalist ekonominin temellerinin kurulup tamamlanması ve SSCB'nin ekonomik bağımsızlığının güven altına alınması üzerine kararlarının büyük bir başarıyla gerçekleştirildiğini vurguladı. Konferans 1932 yılı için Birinci Beş Yıllık Plân'ın dört yılda gerçekleştirilmesini sağlayan sosyalist sanayinin gelişim plânını onayladı. İkinci Beş Yıllık Plân'ın hazırlanması için talimatlarında Konferans, İkinci Beş Yıllık Plân'ın politik ve ekonomik ana görevlerini saptadı ve İkinci Beş Yıllık Plân'ın temel ve tayin edici ekonomik görevinin bütün ekonominin modern teknik temelinde yeniden yapılanmasının tamamlanması olduğuna işaret etti. (SBKP(B) XVII. Konferansı'nın kararları için bkz. "Parti Kongreleri, Parti Konferansları ve MK Plenum Toplantılarının Kararlarında SBKP(B)" II. Bölüm, 1941, s. 479-493, Rusça.) (s.304)

[80] Bkz. K. Marx ve F. Engels, İki ciltte "Seçme Eserler" Cilt I, 1948, s. 36, (Rusça). (s. 309)

[81] Bkz. F. Engels, "Anti-Dühring", 1950, s. 101, (Rusça.) (s.309)

[82] Bkz. V.İ. Lenin, "Eserler", 4. baskı, cilt XXIX, s. 329, (Rusça). (s.310)

KRONOLOJİK BİYOGRAFİ

(Temmuz 1930-Ocak 1934)

1930

2 Temmuz J.V. Stalin SBKP(B) XVI. Parti Kongresi'nde Parti MK'sının Siyasi Faaliyet Raporunu Kapayış Konuşmasını yapar.

6 Temmuz J.V. Stalin SBKP(B) XV. Parti Kongresi vesilesiyle "Dinamo" Stadyumunda düzenlenen spor şenliğinde hazır bulunur.

10 Temmuz SBKP(B) VI. Parti Kongresi J.V. Stalin'i, kollektif çiftlik hareketi ve tarımın yükselişi üzerine raporun ortak bildirisini kesin olarak kaleme alacak Komisyon'a seçer.

12 Temmuz SBKP(B) XVI. Parti Kongresi J.V. Stalin'i Parti Merkez Komite üyeliğine seçer.

13 Temmuz SBKP(B) MK Plenumu J.V. Stalin'i Politbüro, Örgütlenme Bürosu, MK Sekretaryası üyeliğine seçer ve SBKP(B) Merkez Komitesi Genel Sekreteri olarak onaylar.

14 Ağustos J.V. Stalin'in önerisi üzerine MYK ve SSCB Halk Komiserleri Konseyi "Genel İlkokul Yükümlülüğü Üzerine" kararı alır.

Ağustos J.V. Stalin, Şatunovski yoldaşın mektubuna yanıt yazar.

6 Kasım J.V. Stalin Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin onüçüncü yıldönümüne adanan, Moskova Sovyeti tören oturumunda hazır bulunur.

7 Kasım J.V. Stalin, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin onüçüncü yıldönümü onuruna Kızıl Meydan'da yapılan Moskova Garnizonu askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

Kasım, 7 Aralık J.V. Stalin, Ç-e. yoldaşın mektuplarını yanıtlar.

9 Aralık J.V. Stalin, Felsefe ve Doğa Bilimleri Kızıl Profesörlük Enstitüsü'nün, SBKP(B) Hücre Bürosu üyeleriyle, felsefe cephesinde durum ve felsefede iki cephede mücadelenin görevleri üzerine, Leninist teorik mirasın üzerinde çalışılmasının gerekliliği üzerine bir görüşme yapar.

12 Aralık J.V. Stalin Demyan Byedni'nin mektubuna yanıt yazar.

17-21 Aralık J.V. Stalin SBKP(B) MK ve MKK'sının ortak plenumunun çalışmasını yönetir.

24 Aralık J.V. Stalin SSCB Halk Komiserleri Konseyi'nin kararıyla, Çalışma ve Savunma Konseyi üyesi olarak onaylanır.

1931

4 Ocak J.V. Stalin V. yasama döneminde SSCB MYK'nın üçüncü toplantısının açılışında hazır bulunur.

5-6 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) MK'sında demiryolları fonksiyonerlerinin konferansının çalışmasına katılır.

8 Ocak J.V. Stalin Leningrad büyük işletmelerinin işçileri tarafından, Leningrad Sovyeti onur üyeliğine seçilir.

12 Ocak J.V. Stalin Amerika'dan Yahudi Telgraf Ajansı'nın sorusu üzerine, SSCB'nin anti-semitizm üzerine tavrını yazar.

16 Ocak J.V. Stalin Sovyetler Birliği Leninist Komünist Gençlik Birliği IX. Kongresi'nin açılışında hazır bulunur. Kongre J.V. Stalin'i onur başkanlığına seçer.

21 Ocak J.V. Stalin V.I. Lenin'in yedinci ölüm yıldönümü vesilesiyle Büyük Tiyatro'daki matem töreninde hazır bulunur.

23 Ocak J.V. Stalin başkentin büyük işletmelerinin işçi toplantılarını Moskova Sovyeti onur üyeliğine seçilir.

4 Şubat J.V. Stalin Sosyalist Sanayi Fonksiyonerlerinin Birinci Birlik Konferansı'nda "Yöneticilerin Görevleri Üzerine" konuşmasını yapar.

24 Şubat J.V. Stalin Moskova Bölgesi II. Sovyet Kongresi'nde XV. Bütün Rusya Sovyet Kongresi ve VI. Birlik Sovyet Kongresi için delegeliğe seçilir.

26 Şubat, 5 Mart J.V. Stalin XV. Bütün Rusya Sovyet Kongresi'nin çalışmasına katılır.

27 Şubat, J.V. Stalin Etçin yoldaşın mektubuna yanıt yazar.

5 Mart J.V. Stalin XV. Bütün Rusya Sovyet Kongresi'nde Bütün Rusya Merkez Yürütme Komitesi üyeliğine seçilir.

8-17 Mart J.V. Stalin VI. Tüm-Birlik Sovyet Kongresi'nin çalışmasına katılır.

17 Mart J.V. Stalin VI. Tüm-Birlik Sovyet Kongresi'nin oturumunda SSCB Tüm-Birlik Sovyeti Merkez Yürütme Komitesi üyeliğine seçilir.

31 Mart J.V. Stalin Azerbaycan ve Grozni petrol tröstlerinin işçilerine, teknisyenlerine ve idari personeline, petrol kazanımı için Beş Yıllık Plân'ın ikibuçuk yılda gerçekleştirilmesi vesilesiyle bir kutlama mektubu gönderir. Kutlama mektubu "Pravda"nın 1 Nisan 1931 tarihli 90. sayısında yayınlanır.

3 Nisan J.V. Stalin'in "Elektrosavod"(Moskova) işçilerine, teknisyenlerine ve idari personeline, işletmenin Beş Yıllık Plânının ikibuçuk yılda gerçekleştirilmesi vesilesiyle yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 92. sayısında yayınlanır.

1 Mayıs J.V. Stalin 1 Mayıs nedeniyle Kızıl Meydan'da Moskova Garnizonu'nun askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

7, 14, 23, 29 Mayıs ve 4 Haziran J.V. Stalin Moskova yerel ekonomisinin gelişiminin düzeltilmesi üzerine SBKP(B) MK Politbürosu'nun kararı için bir taslak hazırlayacak komisyonun çalışmasına katılır.

11 ve 13 Mayıs J.V. Stalin SBKP(B) MK'sında Kömür Sanayii Fonksiyonerlerinin Konferansı'na katılır.

19 Mayıs J.V. Stalin'in Magnitogorsk maden ocakları işçilerine ve idari personeline, muazzam Magnitogorsk maden ocakları inşasının bitimi ve işletmeye geçmesi vesilesiyle gönderdiği kutlama mesajı "Pravda"nın 136. sayısında yayınlanır.

28 Mayıs J.V. Stalin'in ekim plânının zamanından önce gerçekleştirilmesi vesilesiyle makine ve traktör istasyonları işçilerine, uzmanlarına ve yönetici personeline gönderdiği kutlama mesajı "Pravda"nın 145. sayısında yayınlanır.

30 Mayıs J.V. Stalin'in tahıl Sovyet çiftliklerinin işçilerine uzmanlarına ve yöneticilerine ekim plânının gerçekleştirilmesi vesilesiyle gönderdiği kutlama mesajı "Pravda"nın 147. sayısında yayınlanır.

11-15 Haziran J.V. Stalin SBKP(B) MK Plenumu'nun çalışmalarını yönetir.

22-23 Haziran J.V. Stalin SBKP(B) MK'sında Yöneticiler Konferansı'nın çalışmasına katılır.

23 Haziran J.V. Stalin SBKP(B) MK'sının Yöneticiler Konferansı'nda "Ekonomik İnşanın Yeni Koşulları-Yeni Görevleri" konuşmasını yapar.

23 Temmuz J.V. Stalin SBKP(B) MK'sının kooperatif fonksiyonerleriyle oturumunda, tüketim kooperatifleri çalışmasının iyileştirilmesi ve büyük sanayi merkezlerindeki emekçilerin geçimi sorunlarına ilişkin bir konuşma yapar.

1 Ekim J.V. Stalin'in "AMO" - Fabrikaları (Moskova) kollektifine, SSCB'nin birinci araba fabrikası devinin inşa çalışmalarının bitimi vesilesiyle ve Harkov Traktör fabrikaları kollektifine inşa çalışmalarının zamanından önce bitirilmesi vesilesiyle yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 271. sayısında yayınlanır.

10 Ekim J.V. Stalin'in yayın hayatına başlaması vesilesiyle "Teh nika" gazetesine yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 280. sayısında ve "Tehnika"nın 1. sayısında yayınlanır.

11 Ekim J.V. Stalin, V.M. Molotov ve K.J. Voroşilov, A.M. Gorki'yi ziyaret ederler. Gorki "Kız ve Ölüm" şiirini okur.

25 Ekim J.V. Stalin, K.J. Voroşilov, G.K. Orkonikidze ve L.M. Kaganoviç, fabrika tarafından imal edilen ilk kamyonlar ve otobüslerle gelmiş olan Stalin-Araba fabrikalarının (eskiden "Amo"-Fabrikaları) öncü işçilerini Kremlin'de karşılarlar.

28-31 Ekim J.V. Stalin SBKP(B) MK Plenumu'nun çalışmalarını yönetir.

Ekim sonu J.V. Stalin'in "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna "Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" mektubu, "Bolşevik" dergisinin 19/20. sayısında ve "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin 6 (113). sayısında yayınlanır.

3 Kasım J.V. Stalin ve V.M. Molotov Nijni-Novgorod'da araba fabrikalarının kurucularına, inşa çalışmalarının başarıyla bitimi vesilesiyle bir kutlama mesajı gönderirler. Kutlama mesajı "Pravda"nın 4 Kasım 1931 tarihli 305. sayısında yayınlanır.

6 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ondördüncü yıldönümüne adanan Moskova Sovyeti'nin Büyük Tiyatro'daki tören oturumunda hazır bulunur.

7 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ondördüncü yıldönümünün onuruna Kızıl Meydan'da yapılan Moskova Garnizonu'nun askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

25 Kasım J.V. Stalin SBKP(B) MK Politbürosu'nun kararıyla, SBKP(B) XVII. Konferansı için "SSCB Ulusal Ekonomisinin İkinci Beş Yıllık Plânını Oluşturma Talimatları" ortak kararının taslağını hazırlayacak olan komisyonun üyesi olarak onaylanır.

6 Aralık J.V. Stalin bir grup Moskova'lı yazarı kabul eder ve onlarla edebiyat sorunları üzerine konuşur.

13 Aralık J.V. Stalin Alman yazar Emil Ludwig'le bir görüşme yapar.

22 Aralık J.V. Stalin VI. yasama döneminde SSCB MYK'nın ikinci oturumunda hazır bulunur.

1932

2 Ocak J.V. Stalin'in Molotov-Araba fabrikaları (Nijni-Novgorod) kollektifine, fabrikanın işletmeye geçmesi vesilesiyle gönderdiği kutlama mesajı "Pravda"nın 2. sayısında yayınlanır.

4 Ocak J.V. Stalin Saratov Biçerdöver fabrikalarının işçilerine ve yönetici personeline, inşa çalışmalarının bitimi ve fabrikaların işletmeye geçmesi vesilesiyle gönderdiği kutlama mesajı 5 Şubat 1932 tarihli "Pravda"nın 5. sayısında yayınlanır.

15 Ocak J.V. Stalin "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna "Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" mektubu vesilesiyle Olehnoviç'e yanıt yazar. Bu yanıt 30 Ağustos 1932 tarihli "Bolşevik" dergisinin 16.sayısında yayınlanır.

21 Ocak'a dek J.V. Stalin "SSCB Ulusal Ekonomisinin (1933-1937) İkinci Beş Yıllık Plân'ının Oluşturulması İçin Talimatlar" ortak bildirisinin taslağını hazırlayacak olan SBKP(B) MK komisyonunun çalışmalarına katılır. Bu ortak karar SBKP(B)'nin XVII. Konferansı'nda kabul edilir ve 4 Şubat 1932'de SBKP(B) MK Plenumu'nca onaylanır.

21 Ocak J.V. Stalin V.İ. Lenin'in sekizinci ölüm yıldönümü nedeniyle Büyük Tiyatro'daki matem töreninde hazır bulunur.

25 Ocak J.V. Stalin "Proletarskaya Revolutsiya" dergisinin redaksiyonuna gönderdiği "Bolşevizm Tarihinin Bazı Sorunları Üzerine" mektubu nedeniyle Aristov'a yanıt yazar. Bu yanıt 30 Ağustos 1932 tarihli "Bolşevik" dergisinin 16. sayısında yayınlanır.

29 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) Leningrad Bölge ve Kent Komitesi'nin ortak plenumunda XVII. Tüm-Birlik Parti Konferansı'na delege olarak seçilir.

30 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) Moskova Bölge ve Kent Komitesi'nin ortak plenumunda XVII. Tüm-Birlik Parti Konferansı'na delege seçilir.

30 Ocak, 4 Şubat J.V. Stalin SBKP(B) XVII. Konferansı'nın çalışmalarını yönetir.

4 Şubat J.V. Stalin SBKP(B) MK Plenumu'nun çalışmalarını yönetir.

10 Şubat 1 Nisan J.V. Stalin kitle gereksinim maddeleri üretiminin sorunlarıyla ilgili SBKP(B) MK komisyonunun çalışmasını yönetir.

29 Mart J.V. Stalin Magnitogorsk maden ocakları işçilerine, teknisyenlerine ve idari personeline, SSCB'nin ve Avrupa'nın en modern yüksek fırın devinin işletmeye alınması ve tekniğin üstesinden gelinmesi vesilesiyle bir kutlama mesajı gönderir. Bu kutlama mesajı 30 Mart 1932 tarihli "Pravda"nın 89. sayısında yayınlanır.

7 Nisan J.V. Stalin'in "Şikayet Bürolarının Önemi ve Görevleri Üzerine" makalesi "Pravda"nın 97. sayısında yayınlanır.

20 Nisan J.V. Stalin IX. Tüm-Birlik Sendika Kongresi'nin Büyük Tiyatro'daki açılışında hazır bulunur. Kongre J.V. Stalin'i onur başkanlığına seçer.

23 Nisan J.V. Stalin Trans-Volga bölgesinin sulandırılması için SBKP(B) MK komisyonu üyeliğine atanır.

24 Nisan J.V. Stalin'in inisiyatifiyle kaleme alınan yazarlar örgütünün reorganizasyonu ve Sovyet yazarlarının ortak bir derneğinin kurulması üzerine SBKP(B) MK kararı "Pravda"nın 114. sayısında yayınlanır.

1 Mayıs J.V. Stalin Kızıl Meydan'da 1 Mayıs vesilesiyle Moskova Garnizonu'nun askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

2 Mayıs J.V. Stalin Parti ve hükümet liderleriyle birlikte, 1 Mayıs törenlerine katılanları Kremlin'de kabul eder.

3 Mayıs J.V. Stalin Ralph W. Barnes'in sorularını yanıtlar.

8 Mayıs J.V. Stalin SBKP(B) MK Politbüro'sunun kararıyla, kitle gereksinim maddeleri üretimi üzerine merkezi organların kararlarının uygulanmasını denetleme komisyonu üyeliğine atanır.

23 Mayıs SSCB Halk Komiserleri Konseyi'nin ve SBKP(B) MK'nın J.V. Stalin ve V.M. Molotov imzası taşıyan 22 Mayıs 1932 tarihli "Kuraklığa Karşı Mücadele ve Trans-Volga Bölgesi'nin Sulandırılması Üzerine" kararı "Pravda"nın 141. sayısında yayınlanır.

24 Mayıs J.V. Stalin'in, hamdemir eritmede yüksek randıman sağlayan ve yeni tekniğin üstesinden gelinmesinde Bolşevik bir tempoya ulaşan Kuznetsk maden ocaklarının erkek ve kadın öncü işçilerine, teknik personele ve fabrika yönetimine yazdığı kutlama mesajı, "Pravda"nın 142. sayısında yayınlanır.

J.V. Stalin Moskova'da Kızıl Meydan'daki spor töreninde hazır bulunur.

8 Temmuz J.V. Stalin Sovyetler Birliği Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin VII. Tüm-Birlik Konferansı'na bir kutlama mesajı gönderir. Bu kutlama mesajı 9 Temmuz 1932 tarihli "Pravda"nın 188. sayısında yayınlanır.

8 Ağustos J.V. Stalin tarafından kaleme alınan ve 7 Ağustos'ta Merkez Yürütme Kurulu ve SSCB Halk Komiserleri Konseyi tarafından kabul edilen "Devlet İşletmelerinin, Kolektif Çiftliklerinin ve Kooperatiflerin Mülkiyetinin Korunması ve Toplumsal (Sosyalist) Mülkiyetin Sağlamlaştırılması Üzerine" yasa "Pravda"nın 218. sayısında yayınlanır.

4 Eylül J.V. Stalin emekçi gençliğin, XVIII. Uluslararası Gençlik Günü onuruna Moskova'da Kızıl Meydan'daki gösterisinde hazır bulunur.

25 Eylül J.V. Stalin'in edebi ve devrimci faaliyetinin 40. yılı vesilesiyle A.M. Gorki'ye yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 266. sayısında yayınlanır.
J.V. Stalin A.M. Gorki'nin 40 yıllık edebi ve devrimci faaliyeti, vesilesiyle Büyük Tiyatro'da yapılan tören oturumunda hazır bulunur.

28 Eylül J.V. Stalin SBKP(B) MK Plenumu'nu yönetir. J.V. Stalin
2 Ekim V.M. Molotov ve K.J.Voroşilov A.M. Gorki'nin evinde
7 Ekim bir grup bilginle deneysel tıp için bir Birlik Enstitüsü'nün örgütlenmesi üzerine bir görüşme yaparlar.

10 Ekim J.V. Stalin'in Dnyepr santralının inşa çalışmalarının başarıyla sonuçlandırılması ve zamanından önce işletmeye alınması vesilesiyle Dnyeper santrali işçilerine ve yöneticilerine yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 281. sayısında yayınlanır.

14 Ekim J.V. Stalin'in, V.M. Molotov'un ve K.J. Voroşilov'un, buzdenizinde "Sibiryakov" buzkıranıyla birlikte bir seyrüsefer döneminde Atlantik Okyanusu'yla Pasifik Okyanusu arasındaki mesafeyi kateden kutup keşif gezisi katılımcılarına yazdıkları kutlama mesajı "Pravda"nın 285. sayısında yayınlanır.

26 Ekim J.V. Stalin A.M. Gorki'nin evinde bir grup yazarla görüşme yapar. Bu görüşmede J.V. Stalin, yazarları "insan ruhunun mühendisleri" olarak tanımlar.

6 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin onbeşinci yıldönümüne adanmış olan Büyük Tiyatro'daki Moskova Sovyeti tören oturumunda hazır bulunur.

7 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin onbeşinci yıldönümü onuruna Kızıl Meydan'da Moskova Garnizonu'nun askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.
J.V. Stalin'in Sovyet iktidarının onbeşinci kuruluş yıldönümünde Leningrad'a gönderdiği kutlama mesajı "Pravda"nın 309. sayısında yayınlanır.

9 Kasım gecesi J.V. Stalin'in karısı ve sadık arkadaşı N.S. Alliluyeva -Stalina'nın vefatı.

11 Kasım J.V. Stalin N.S. Alliluyeva-Stalina'nın naaşının bulunduğu tabuta Novodeviçye Mezarlığına dek eşlik eder.

18 Kasım "Pravda"nın 318. sayısında yayınlanan bir mektubunda J.V. Stalin, N.S. Alliluyeva-Stalina'nın vefatı dolayısıyla başsağlığı dileklerini ifade eden örgütlere, kurumlara, yoldaşlara ve tekil kişilere teşekkür eder.

23 Kasım J.V. Stalin "Bay Campbell Palavra Atıyor" makalesini kaleme alır. Bu makale "Bolşevik" dergisinin 30 Kasım 1932 tarihli 22. sayısında yayınlanır.

20 Aralık J.V. Stalin'in, kuruluşunun onbeşinci yılı vesilesiyle OGPU çalışanlarına ve savaşçılarına yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 350. sayısında yayınlanır.

1933

7-12 Ocak J.V.Stalin SBKP(B) MK ve MKK'nın ortak plenumunun çalışmalarını yönetir.

7 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) MK ve MKK'nın ortak plenumunda "Birinci Beş Yıllık Plânın Sonuçları" raporunu verir.

11 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) MK ve MKK ortak plenumunda "Kırda Çalışma Üzerine" konuşmasını yapar.
J.V. Stalin'in önerisi üzerine SBKP(B) MK ve MKK ortak plenumu tarafından, Makine ve Traktör İstasyonlarında ve Sovyet çiftliklerinde politik bölümün örgütlenmesi ve köye 17 000 Parti işçisinin gönderilmesi kabul edilir.

21 Ocak J.V. Stalin V.İ. Lenin'in dokuzuncu ölüm yıldönümü vesilesiyle Büyük Tiyatro'da yapılan matem töreninde hazır bulunur.

23 Ocak J.V. Stalin VI. Yasama Döneminden SSCB MYK'nın üçüncü toplantısının açılışında hazır bulunur.

26 Ocak J.V. Stalin'in "Rabotniza" dergisine kuruluşunun onuncu yıldönümü vesilesiyle yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 25. sayısında yayınlanır.

2 Şubat J.V. Stalin Komünist Gençlik Birliği'nin Tüm-Birlik Konferansı'nda, Komünist Gençlik Birliği'nin ilkbahar ekimindeki pratik görevleri üzerine bir konuşma yapar.

15-19 Şubat J.V. Stalin kollektif çiftliklerin öncü işçilerinin birinci Tüm-Birlik Konferansı'nın çalışmalarına katılır.

16 Şubat J.V. Stalin İ.N. Bajanov yoldaşa mektubu yazar.

19 Şubat J.V. Stalin kollektif çiftliklerin öncü işçilerinin Birinci Tüm-Birlik Konferansı'nda bir konuşma yapar.

23 Şubat J.V. Stalin'in 15. yıldönümünde Kızıl Ordu'ya yazdığı kutlama mesajı "Pravda"nın 53. sayısında yayınlanır. J.V. Stalin Kızıl Ordu'nun 15. yıldönümü vesilesiyle Büyük Tiyatro'da yapılan tören oturumunda hazır bulunur.

14 Mart J.V. Stalin Karl Marx'ın 50. [Yıl —ÇN] ölüm gününe adanan SBKP(B) MK ve MKK, SSCB Halk Komiserleri Konseyi ve MYK, Komintern Yürütme Kurulu ve SBKP(B) Moskova Komitesi'nin Büyük Tiyatro'daki toplantısında hazır bulunur.

20 Mart J.V. Stalin Bay Barnes'in mektubuna yanıt yazar.

30 Mart "Maligin" buzkıranının kurtarılması için keşif gezisine katılanlara J.V. Stalin'in, V.M. Molotov'un ve K.J. Voroşilov'un kutlama mesajı "Pravda"nın 88. sayısında yayınlanır.

17 Nisan J.V. Stalin, V.M. Molotov, K.J. Voroşilov ve A.İ. Mikoyan "Krassin" buzkıranı keşif gezisine katılanlara, gezinin başarıyla tamamlanması ve Novaya Semlya adasında kışı geçirenlere ve ora halkına yardım etme yönündeki hükümet görevinin zamanından önce gerçekleştirilmesinden dolayı bir kutlama telgrafı yollarlar. Bu telgraf "Pravda"nın 106. sayısında yayınlanır.

26 Nisan J.V. Stalin'in S.M. Budyonni'ye ellinci doğum gününü kutlama mesajı "Pravda"nın 115. sayısında yayınlanır.

1 Mayıs J.V. Stalin, Kızıl Meydan'da 1 Mayıs vesilesiyle Moskova Garnizonu'nun askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

2 Mayıs J.V. Stalin Parti ve hükümet liderleriyle birlikte, 1 Mayıs törenlerine katılanları Kremlin'de kabul eder.

13 Mayıs J.V. Stalin Albay Robins'le bir görüşme yapar.

25 Mayıs J.V. Stalin müzisyenlerin I. Tüm-Birlik Yarışması'nın, Moskova Konservatuarı'nın Büyük Konser salonundaki kapanış konserinde hazır bulunur.

26 Mayıs J.V. Stalin Parti ve hükümet liderleriyle birlikte, müzisyenlerin I. Tüm-Birlik Yarışmasının genç ödül sahiplerini Kremlin'de kabul eder.

12 Haziran J.V. Stalin Moskova'da Kızıl Meydan'da spor töreninde hazır bulunur.

22 Haziran J.V. Stalin Clara Zetkin'in Moskova Kızıl Meydan'daki cenaze törenine katılır.

29 Haziran J.V. Stalin V.M. Molotov, K.J. Voroşilov ve G.K. Orkonikidze ile birlikte "15 Yıl Kızıl İşçi ve Köylü Ordusu" sanat sergisini ziyaret eder.

14 Temmuz J.V. Stalin SBKP(B) MK'nın ağır sanayinin organizasyonu sorunu için komisyonun oturumuna katılır.

18 Temmuz J.V. Stalin ve K.J. Voroşilov Leningrad'a gelirler ve S.M. Kirov ile birlikte aynı gün "Anohin" buharlı gemisiyle Akdeniz-Baltık Denizi Kanalı'na giderler.

18-25 Temmuz J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Kirov Akdeniz-Baltık Denizi Kanalı'ndan geçerler ve onun hidroteknik tesislerini görürler, Soroka limanını, Murmansk limanını ve Polyarnoye körfezini ziyaret ederler.

21 Temmuz J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Kirov Soroka limanı bölgesinde, Baltık denizinden Akdenize doğru kanaldan geçmek üzere olan, Kuzey Filosu'nun savaş gemilerinden bir filoyla karşılaşırlar. J.V. Stalin, Kızıl Bahriyeliler'in toplantısında Kuzey Filosu'nun görevleri üzerine bir konuşma yapar. Toplantıdan sonra J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Kirov torpidobotu "Uritzki" yi ve bir denizaltısını ziyaret ederler.

22 Temmuz J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Kirov Murmansk'a varırlar, Murmansk limanını ve Polyarnoye körfezini gezerler.

25 Temmuz J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Kirov Leningrad'a döndükten sonra Leningrad limanını gezerler. Aynı gün J.V. Stalin ve K.J. Voroşilov Moskova'ya dönerler.

5 Ağustos J.V. Stalin, uçak mühendisleriyle yeni deniz uçakları üzerine bir görüşme yapar.

8 Ağustos J.V. Stalin, Stalin-Araba fabrikalarının bir grup çalışanıyla görüşür ve özel oto üretiminin üstesinden gelinmesi için talimatlar verir.

10 Ağustos J.V. Stalin Kremlin'de bir grup Moskova Sovyeti üyesini kabul eder ve onlarla Moskova'da yol yapımının iyileştirilmesi, Moskova Çevre yolu ve inşaatta çalışmanın organizasyonu sorunları üzerine bir görüşme yapar.

20-23 Ağustos J.V. Stalin, ve K.J. Voroşilov "Clara Zetkin" buharlı gemisinde Gorki'den Stalingrad'a giderler.

23-24 Ağustos J.V. Stalin, K.J. Voroşilov ve S.M. Budyonni Salsk bozkırında (Rostov bölgesi) "S.M. Budyonni" harasını ziyaret ederler.

3 Ekim J.V. Stalin, V.M. Molotov, K.J. Voroşilov ve L.M. Kaganoviç "SSCB" Stratostat'ının ekibini, stratosfere egemen olma ve araştırma hükümet görevini yerine getirdikleri için kutlarlar. Kutlama mesajı "Pravda"nın 273. sayısında yayınlanır.

J.V. Stalin, V.M. Molotov, K.J. Voroşilov ve L.M. Kaganoviç, Moskova-Kara-Kum-Moskova hattında araba yarışına katılanları selamlarlar. Selamlama mesajı "Pravda"nın 273. sayısında yayınlanır.

17 Ekim J.V. Stalin, V.M. Molotov, K.J. Voroşilov ve L.M. Kaganoviç denizaltı çalışmaları için keşif gezisine katılanları, "Sadko" buzkıranının Arktis deniz dibinden başarıyla çıkarılmasından dolayı kutlarlar. Kutlama mesajı "Pravda"nın 287. sayısında yayınlanır.

29 Ekim J.V. Stalin'in Sovyetler Birliği Leninist Komünist Gençlik Birliği'ni kuruluşunun onbeşinci yıldönümünde kutlama mesajı "Pravda"nın 299. sayısında yayınlanır.

6 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin onaltıncı yıldönümüne adanmış olan Moskova Sovyeti'nin Büyük Tiyatro'daki tören oturumunda hazır bulunur.

7 Kasım J.V. Stalin Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin onaltıncı yıldönümü onuruna adanmış olan Kızıl Meydan'daki Moskova Garnizonu askeri töreninde ve başkent emekçilerinin gösterisinde hazır bulunur.

9 Kasım J.V. Stalin, Japonya, Komünist Partisi lideri Sen-Katayama'nın Kızıl Meydan'daki cenaze törenine katılır.

20 Kasım J.V. Stalin, V.M. Molotov, M.İ. Kalinin ve L.M. Kaganoviç, Odessa Bölgesi Kollektif çiftliklerinden bir öncü işçiler delegasyonunu kabul ederler ve onlarla Kollektif çiftliklerin çalışması üzerine bir görüşme yaparlar.

29 Kasım J.V. Stalin bir grup mimarla, Sovyet Sarayı'nın tasarımını yapanlarla görüşür.

23 Aralık J.V. Stalin ve L.M. Kaganoviç Dnyepropetrovsk bölgesinin kollektif çiftliklerinden bir öncü işçiler delegasyonunu kabul ederler ve onlarla kollektif çiftliklerin inşası ve köyün sanayi mallarıyla ikmali üzerine bir görüşme yaparlar.

25 Aralık J.V. Stalin Amerikan gazetesi "The New York Times" muhabiri Bay Duranti ile bir görüşme yapar.

28 Aralık J.V. Stalin VI. Yasama döneminde SSCB Merkez Yürütme Kurulu'nun dördüncü toplantısının açılışında hazır bulunur.

29 Aralık'a dek J.V. Stalin Molotov ve Kuybişev yoldaşların "SSCB Ulusal ekonomisinin (1933-1937) Gelişiminin İkinci Beş Yıllık Plânı Üzerine" SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'ne sunacakları raporun tezlerini gözden geçirir ve redakte eder.

1934

18 Ocak J.V. Stalin'in, kızıl bayrak nişanıyla taltif edilmiş olan Kızıl İşçi ve Köylü Ordusu Askeri Akademisi Frunze'nin dinleyicilerine, öğretmenlerine ve yöneticilerine, Akademi'nin kuruluşunun onbeşinci yılı ve Lenin nişanının verilmesiyle ilgili kutlama mesajı 'Pravda''nın 18. sayısında yayınlanır.

21 Ocak J.V. Stalin V.İ. Lenin'in onuncu ölüm yıldönümünde Büyük Tiyatro'da yapılan matem töreninde hazır bulunur.

23 Ocak Birlikte toplanmış olan V. Leningrad Bölge ve II. Kent Parti Konferansı J.V. Stalin'i SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'ne delege seçer.

24 Ocak Birlikte toplanmış olan IV. Moskova Bölge ve III. Kent Parti Konferansı J.V. Stalin'i SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'ne delege seçer.

26 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'nin çalışmalarını
10 Şubat yönetir.

26 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'nde SBKP(B) MK çalışması üzerine faaliyet raporunu sunar.

31 Ocak J.V. Stalin SBKP(B) XVII. Parti Kongresi'nde "Sonsöz Yerine" konuşmasını yapar.

J.V. Stalin başkent emekçilerinin, SBKP(B) XVII. Parti Kongresi onuruna Kızıl Meydan'da yaptıkları gösteride hazır bulunur.

inter
yayınları